שנה 46 המחיר: 20 שקלים (כולל מ.ע.מ.)
76 עמודים
מספר 2314
ט בט תשמ"ב, 6.1.1982

הע זה

מישפט עמדו להתגלות עובדות סנסציוניות

על הליכוד - וכדי למנוע זאת

נאור נזרק לכלבים

החטיף שיחטוף אות

קוקולד

חטיף קוקוס מצופה
בשוקולד חלב.

ך...לאיים האקזוטיים

טוב לי עם קוקולד עלית

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תבנית: יוסי שנון • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נוימן • צלמי מערכת: ציון צפריר ועמנ פרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הסצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה,

השבוע הסתיימה השנה ה„אזרחית" בליכה הנושא, בלוח הקאתולי, את שמו של הקדוש סילוסטר. בשבוע זה נערכות מסיבות רבות. זהו חלק מן המציאות. העולם הזה, המסקר את המציאות על כל חלקיה, סיקר גם מסיבות אלה.

הוא עושה זאת גם בשבועות שבהם אין סיבה כה בולטת למסיבות, כמו שינוי מיספר־השנה על לוחות־הקיר, ההמחאות, המיכתבים ותלושי־המשכורת. הוא היה העיתון הראשון בארץ שהנהיג סיקור שיטתי של מסיבות במדור מיוחד („ממסיבה למסיבה", הנערך החל בשבוע זה בידי נירה גל). מדור זה, כמו רוב מדורי העולם הזה, מצא לו מחקים רבים באמצעי־תיקשורת אחרים.

סיקור זה עשוי בהחלט לעורר ויכוח וביקורת.

עיתונאי נכבד כתב, לא מכבר, מאמר חריף תחת הכותרת „ספינת השוטים", שבו ייסר קשות את סיקור המסיבות בכלל, ואולי את סיקורן בשבועון זה בפרט, אף כי לא הזכיר את שמו. מדבריו עולה כי סיקור זה מזיק, מפני שהוא מעניק חשיבות לתופעה חברתית שלילית, גורם לחיקויה ולהעלמת הבעיות הקשות העומדות לפני המדינה.

אולי מתאים דווקא השבוע לתת תשובה זה לטענה זו.

ממסיבה למסיבה

בראש כל הסיבות לסיקור מסיבות חברתיות עומדת סיבה פשוטה: הן קיימות.

ההשקפה העיתונאית של העולם הזה מבוססת על האמונה כי חובה היא לסקר את המציאות כולה, על כל חלקיה, כחיוביים כשליליים, כחשובים, כפחות־חשובים.

אם יש תופעה שאינה מוצאת חן בעיני חלק מן האזרחים, או אף בעיני האזרחים כולם, אין זו סיבה להעלימה. להיפך, זוהי סיבה טובה לדווח עליה, לתאר אותה, ואם יש צורך — גם להסביר אותה.

יכול אדם להתלהב ממסיבות ולרוץ ממסיבה למסיבה, כפי שעושים כמה אנשים המקשטים כימעט כל מסיבה בארץ — אמנים, פוליטיקאים, אנשי־עסקים, פקידי־ממשלה. יכול אדם להחרים את כל המסיבות ולהדיר את רגלו מהן. יכול אדם להשתתף מדי פעם במסיבה, לפי מצב־רוחו ואופי המסיבה, כפי שאני עצמי נוהג לעשות.

אך כולם צריכים לדעת מה מתרחש. המסיבות הן אחד הסממנים של החברה הישראלית. סממן זה מבטא כמה תכונות חברתיות. מי עורך מסיבות? מה אופיין? האם הן בזבזניות וראוותניות או צנועות ועליזות? האם הן נערכות על־ידי עשירים־חדשים או על־ידי אמנים עליזים? מדוע עורכים אותן? מה מתרחש בהן? כל אלה הם נושאים לגיטימיים לדיווח.

די היה בסיבה זו. אך הייתי רוצה להוסיף עליה סיבה מסוג אחר לגמרי.

העולם הזה מודע — אולי יותר מכל עיתון אחר בארץ — לחומרת הבעיות העומדות לפנינו. העימות הלאומי בינינו ובין הפלסטינים, והעולם הערבי כולו; העימות החברתי בין העדות השונות והמעמדות השונים; העימות הרוחני והפוליטי בין דתיים וחילוניים, ניצים ויונים, קנאים ושפויים; הבעיות הכלכליות והביטחוניות — כל אלה עומדים לנגד עינינו בכל שבוע ובכל יום.

אילו היה שבועון זה מתעלם מכל הבעיות האלה, ומתרכז תחתן במסיבות ריקנות — בוודאי היה ראוי לכל גינוי — ויש בארץ אמצעי־תיקשורת מסוג זה.

אך הטענה המקובלת כלפי העולם הזה היא הפוכה: שאנחנו מתרכזים יותר מדי בבעיות החמורות, שאנחנו „עושים שחור על הנשמה", שאיננו משתתפים בקשר־ההשתקה הנוח לגבי המתרחש בשטחים הכבושים, לגבי חומרת האפשרות של עימות גרעיני, לגבי השתלטות הקנאות החשוכה על בית־הספר, הרחוב והמערכת המדינית, לגבי פרשות של שחיתות, וכו'.

אנחנו רואים ב„האשמה" זו מחמאה. קיבלנו על עצמנו את החובה להציג את האמת כפי שאנחנו רואים אותה, לפי מיטב מצפוננו והבנתנו, ואנחנו משתדלים לעמוד בכך.

אולם אי־אפשר לחיות בעולם שכולו שחור, ואיננו רוצים לתאר את חיי המדינה כאילו היא חיה יום־יום ושעה־שעה במועקה נוראה של פחדים, חששות וסכנות. החיים מורכבים הרבה יותר. יש בהם חששות ושמחות, ריגעי־שפל וריגעי־אושר. איננו רוצים שתקבל מרה שחורה ברגע שאתה נוטל לידיך שבועון זה. תיאור הצדדים היותר קלים ועליזים של החיים ושל החברה עוזר לנו ליצור איזון פסיכולוגי כלשהו.

איך להיאבק

זאת ועוד: אני מאמין בצורך להיאבק למען מדינה טובה יותר, למען מציאות מדינית, חברתית, כלכלית ורוחנית אחרת. אך איני מאמין כי מאבק זה יתנהל בידי רואי־שחורות, נביאי־הורבן, חורשי אדמה באפס. אלה יובילו, לכל היותר, לירידה מהארץ.

אני מאמין במאבק שיתנהל בידי אנשים אופטימיים, חובבי־חיים, אנשים המסוגלים לשמוח ולחגוג מדי פעם גם ביודעם את מלוא חומרת המאבק הצפוי לנו, ואולי ביגלל זה. בזה נבדל הלוחם מן הקנאי. הייתי רוצה שהעולם הזה ישקף, איכשהו, רוח זו.

שלמי שרגל

כתבת השער הקידמי:

נאור משלם את המחיר!

האם התפטר מזכיר הממשלה אריה נאור כדי שבהמשך מישפטו לא ייחשפו הקשרים שבין הליכוד ואיי־העיתונות הגרמני אכסל שפרינגר? העולם הזה מגלה מה עמד מאחרי התפטרותו של נאור.

8

כתבת השער האחורי:

בת המרצה והעריקים

זרועות־הביטחון טוענים: בתו של המרצה לספרות נתנה מחסה לי־ערי־קים מצה"ל ושיכנה אותם בביתה. סיפורה האישי של אביבית בלום, המכחישה את טענות המישטרה ואומרת: לא נתתי מחסה לעריקים!

72

לקחו ממני את כל העבודה שלי!

ספן השלום **אייבי נתן** חושף בראיון להעולם הזה את יחסיו עם בתו ונכדיו, מדבר על הרגשתו בשבוע שבו סיימה ספינתו את שידוריה ואומר: לקחו ממני את מכשיר העבודה שלי, אז אני צריך לחפש מקום אחר שבו יקבלו אותי בלי תנאים!

41

המחאה החדשה

החלל שהותירה מאחריה תנועת שלום עכשיו מתחיל להתמלא. העולם הזה סוקר את התפתחותן של קבוצות־המחאה החדשות, המפגנות אצבע מאשימה כלפי הממשלה וכלפי האופי הציבורי הפרימיטיבי.

20

„צילמתי אותה בעירום מתוך אהבה"

הבחור שחזר בתשובה נחשד בניסיון לאנוס את בתו של היהלומן הדתי. הוא מכחיש וטוען שאת כל שעויל־לה, ובכלל זה צילומי־העירום, עשה מתוך אהבה.

73

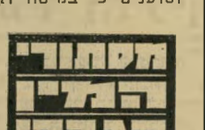
יחסים אסורים

תחת מעטה כבד של סודיות צולם הסרט הישראלי חמסין על פרשת היחסים האסורים בין בת המושבה הגלילית והפועל הערבי. על מה שיגילו הבימאי והשחקנים במהלך הצילומים ועל סצינת האהבה שגרמה בעיות לשחקן המוסלמי.

50

רוצים אשה בשלה

גבר ושתי נשים מגיבים על מאמרו הפרובוקטיבי של הגבר האוסטראלי, ומוענים כי במיטה זקוק הגבר לאשה בשלה ומנוסה, ושעליו להעדיפה על־פני צעירה חסרת־נסיון.

58

שופטת על הכוונת!

פרקליטי שר־הדתות, **אהרון אבו־חצירא**, המתינו לה בפינה, וכאשר אמרה השופטת **ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן** את המילים „הטיפוס הזה" — מיהרו לנצל את ההזדמנות. העולם הזה מגלה מדוע ביקשו הפרקליטים שהמישפט יועבר לשופט אחר.

7

• רפואת אליך או תגלית חדשה: מתיחת פנים ללא ניתוח 52
• לארזי גפן יש תחביב מוזר: האיש בעל 200 הכובעים 57
• הרופא הישראלי בערבה האמריקאית: אלברט שווייצר הישראלי 60
• כולם היו ביום־ההולדת של פנינה רוזנבלום: זאי־זא גאבור 68
• הסילווסטר של הבוהמה: הדם זרם כיין 74

מדורים קבועים:

תשקיף 4
במדינה 5
אתה והשקר 10
חורוסקופ 13
מכתבים 14
תשבץ 18
חשבון עובר ושב 22
עולם קטן — ארצות־הברית, לוב וסין 25
אנשים בעולם 26
אנשים 29
ממסיבה למסיבה 30
בקונים 33
הנדון — על סאדאת ומובארכ: חוסן מבורך 35
יומן אישי — מי־ורדים בקאהיר, מר בטיטו מבנגאזי ובוכות הצביעות 36
קולנוע — דה־נירו ודובאל בסרט חדש, דאדלי מור והמיקצוען של בלמונדו 44
שידור 48
מדריך שידורים 49
רחל מרחלת — אילי־התעופה דדי בורוביץ מתגרש 54
איש ממאדים 56
נמר של נייר 62
זה היה העולם הזה שהיה 64
ספורט 67
מה הם אומרים — סמי מולכו, צבי רנר, דרור זיידרמן, עמוס גוטמן, עודד גרא ואלישע שחמון 70

בגליון הבא

כתבת העולם הזה אודטה דנין מספרת ביצד לקח אותה נסיך צרפתי לאורגיה של החברה הגבוהה בפאריס ועל מה שקרה לה שם.

חטאי פארים

דף תשקיף

שכר ראשי

ההסתדרות:

300 אלף ל"י

חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות מקבלים את שכרם על־פי דרגה כ"ב של הדירוג האחיד. שכר־היסוד שלהם, בדצמבר 1981, היה 75,491 ל"י. תוספת אשה: 100 ל"י, תוספת השכלה: 9,222 ל"י, תוספת כוננות־על: 16,962 ל"י, תוספת ביגוד: 787 ל"י, ספרות מיקצועית: 1,299 ל"י, שכר שעות נוספות: 31,805 ל"י, עבור עבודה מפוצלת: 14,248 ל"י. סך־הכל: 149,915 ל"י.

על אלה יש להוסיף החזר הוצאות־רכב המגיע ל־100 אלף ל"י בקירוב, והחזר הוצאות אש"ל, העשוי להתקרב לסכום דומה, ובסך הכל — 300 אלף ל"י ויותר.

זיגל חוקר

ב"קול ישראל"

ראש מחלקת־חקירות־הונאה במישטרה, תת־ניצב בנימין זיגל, מנהל בימים אלה חקירה במישרדי "קול ישראל" בירושלים.

מעמדו של סודיות אופף את החקירה, שנושאה עדיין אינו ברור אף לעובדים במקום.

מיליון דולר

למושבניק בימית

לא רק עם מתיישבי העיר ימית עדיין אין סיכום על גובה הפיצויים שישולמו להם. אין סיכום גם עם אנשי המושבים בחבל. אלה קיבלו עד עתה מיקדמות על חשבון הפיצויים, המגיעות עד ל־30 מיליוני לירות למישפחה.

ההערכה היא כי הסכם קרוב, ועל־פיו יגיע הפיצוי למישפחות בעזרת הוותק הרב ביותר במושבים (סך מיליון דולרים אמריקאיים (יותר מ־150 מיליון לירות).

נישואין פיקטיביים

ברמת־הגולן

לצורך קבלת חלקות־אדמה במושבים המתאכלסים ברמת־הגולן, התפתח נוהג של נישואין פיקטיביים. החלקות במושבים ניתנות ל„מישפחות". רווקים, המבקשים לרכוש חלקה כזאת, נישאים ומתגרשים תוך פרק־זמן קצר אחרי שקיבלו את מבוקשם.

מזכירי המושבים מעידים עין מן המתרחש, שכן ההקצבות המוסדיות למושבים מתקבלות לפי מיספר יחידות־המשק המאוכלסות.

מנדלבאום היה ציר

מיפלגת־העבודה

הנגיד החדש של „בנק ישראל", הד"ר משה מנדלבאום, היה ציר ב„ועידת ההתמודדות" של מיפלגת העבודה ב־1977, כאשר התנהל המאבק בין שימעון פרס ויצחק רבין על המועמדות לתפקיד ראש־הממשלה.

אנשי מיפלגת־העבודה, הזוכרים את מנדלבאום מאותה תקופה, טוענים כי אז לא חבש כיפה. מייד אחרי שהפסיד המערך בבחירות, הצטרף מנדלבאום למפד"ל, ומיפלגה זו תמכה עתה במינויו לתפקיד החדש.

„טיול פרס" למבקר?

מי שהיה דובר מבקר־המדינה בשנים האחרונות, שמאי קינן, יצא לשתי שנות־לימוד בארצות־הברית. מקורות במישרד המבקר טוענים שהיה זה „טיול־פרס", שהוענק לדובר על־ידי מבקר־המדינה היוצא, הד"ר יצחק נבנצאל, לפני פרישתו.

במישרד־המבקר אין יודעים לומר מהי המטרה המוחלטת של לימודי הדובר־לשעבר. קינן שוהה עתה עם מישפחתו בוושינגטון, ולטענת הדובר הנוכחי של מבקר־המדינה, הוא עושה את השתלמותו במישרד מבקר־המדינה האמריקאי.

אשת ידלין - מפיצה

עיתונים באמריקה

טלי ליבני, אשתו של אשר ידלין, נטלה על עצמה את הפצת הצהרון ידיעות אחרונות בארצות־הברית, אחרי שהתייאשה מקבלת עבודה כיועצת מישפטית במישלחת מישרד־הביטחון בניו־יורק. בקשתה נדחתה במיסגרת המדיניות של המישלחת שלא להעסיק יורדים.

שרון רוצה לפקח

על הצנזורה

נוסף על הצעתו לעיתונאי רון בן־ישי לשמש כדובר־על, שיפקח על דוברי צה"ל ומישרד־הביטחון כאחד (ראה שידור), הציע שר־הביטחון אריאל שרון תפקיד חדש גם לעוזרו, אבי דודאי.

שרון הטיל על דודאי לפקח על הצנזורה הצבאית, כדי לשים עין על ידיעות הנוגעות לו, ובמיוחד לסיכסוך במישרד־הביטחון. הצנזורה היא חלק מאגף־המודיעין של צה"ל, וכפופה למישרשת־הפיקוד הצבאית.

זמיר הדליף המיכתב

היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, הוא שהדליף לעיתונות את המיכתב של היועץ המישפטי של מישרד־הביטחון, שהסתייג מכוונותיו של שר־הביטחון להכפיף אזרחים לקצין־צה"ל במיסגרת האירגון מחדש של מערכת־הביטחון.

זמיר רצה להפגין בכך כלפי אריאל שרון את התנגדותו לתוכן המיכתב זה.

„אודליה" תשדר

במקום אייבי

בעקי האוניה „אודליה" החליטו לנצל את הפסקת השידורים של „קול השלום", אנייתו של אייבי נתן, ו־לפתוח בשידורי־רדיו, אחרי שנמנע מהם לשדר שידורי טלוויזיה. החוק שנחקק נגדם חל על שידורי־טלוויזיה בלבד, מפני שלא היתה כוונה לפגוע באייבי.

כאשר החליט אייבי להפסיק את שידוריו, לא לקח אפשרות זו בחשבון.

עוד חברה ישראלית

בוול־סטריט

חברת התרופות הישראלית טבע עומדת להצטרף אל קומץ החברות הישראליות, המנפיקות מניות בבורסה הניו־יורקית.

החברה הישראלית עימדת לצאת בהנפקה ראשונה בוול־סטריט בחודש מאי השנה.

מישפחות שרכשו

דירות ברובע היהודי

קיבלו גם דירות

בהתנחלויות

לפחות חמש מישפחות, שרכשו בתנאים מועדפים דירות ברובע היהודי בירושלים העתיקה, קיבלו לאחר מכן דירות בתנאים כאלה גם בהתנחלויות החדשות בגדה המערבית.

מכיוון שעל איכלוס הרובע היהודי אחראית רשות מיוחדת — הוועדה לאיכלוס — אין אפשרות לבדוק כפיווּיוֹת כאלה, ויצירת מעמד חדש של ספסרי־דירות בגדה המערבית.

רבין היה

במטה הימאים

התחקירנים שהתעמקו בתוזדות מרד־הימאים משנת 1951, לקראת שידור התוכנית עליו בטלוויזיה, גי־לו לא רק שדויד בן־גוריון פיקד אישית על המישטרה שפיזקה את הימאים מאוניותיהם, אלא חשפו גם עובדה שלא שודרה בתוכנית.

הסתבר להם כי יצחק רבין, אז מפקד־חטיבה בשרות פעיל, השתתף בישיבות ממה־השביתה של הימאים, שניהל את המרד, ושרוב חבריו היו ותיקי־הפלמ"ח.

חקירה בסניף חרות

בתל־אביב

בסניף־הצפון של תנועת־החרות בתל־אביב מונתה ועדת־חקירה לבדיקת אי־סדרים. סניף זה נשלט עד עתה על־ידי עסקן־חרות מיכאל קליינר, ועוזרו של הקבלן אהרון גניש, דודי אספל. לאחרונה התארגנה בסניף אופוזיציה חזקה, בעידודו של הח"כ רוני מילוא, יריבו של קליינר.

סניף־הצפון משגר לוועידת תנועת־החרות 40 צירים (מתוך 900), ולאחרונה נערכו בו בחירות לוועד המרחבי של תנועת־החרות. אחרי הבחירות שינו אנשי קליינר ואספל את רשימת הנבחרים, ובעיקבות כך מונתה ועדת־החקירה הפנימית.

ביטוח־השער

לכל יצואן בנפרד

החברה הממשלתית הממונה על ביטוחי־שער ליצואנים עומדת לשנות את השיטה, שעל־פיה מפוצים היצרנים הישראליים, כאשר חלים שינויים בשערי־המטבעות של מדינות־היעד.

עד כה נעשה הפיצוי על־פי התחשבנות, שבבסיסה עמד השינוי ב„סל המטבעות", כלומר: ממוצע השינויים במטבעות שונים.

מעתה ייערך החישוב לכל יצואן בנפרד, על פי השינוי בשער המטבע של המדינה שאליה נערך הייצוא, לעומת השקל הישראלי.

גולדנברג וגולדברג

האות נו"ן גרמה לשיבוש בכתבה על „הדילמה של הסניגור" (העולם הזה 2312). אות זו מבדילה בין שמו של יו"ר לישכת עורכי־הדין, אמנון גולדנברג, ובין שמו של מזכיר הכבוד של מחוז תל־אביב בלישכת עורכי־הדין, נחמן גולדברג. שניהם הוזכרו בכתבה. הדימיון הרב בשמות גרם לשיבוש, היה זה גולדנברג שהתיר לכמה ממשתתפי תוכנית־הטלוויזיה דילמה להופיע על המירקע, ולעומתו טען גולדברג שהיתר זה משמעותו „קרח חם".

טעויות מסוג זה יימנעו אם ישעברו אנשי־ציבור את שמותיהם.

העם

מתחת לכל ביקורת

קשיש, מכובד וחסר תוקף — כזהו המבקר המבוקש ע"ידי הליכוד.

שום שילטון אינו אוהב ביקורת. שילטון הליכוד אינו יוצא מן הכלל.

תפקידו של מבקר־המדינה הוא בעל חשיבות רבה במישטר ה־ישראלי. אך מידת יעילותו תלויה כל־כולה באישיותו של המבקר עצמו. כאשר המבקר הוא איש חלוש ונוח־לבריות, יורדת חשיבות מישרתו, ושרביט הביקורת עובר כולו לאמצעי־התיקשורת. כאשר המבקר הוא אישיות חזקה ובעל תחושה של שליחות, הוא יכול להביא תועלת עצומה.

השבוע הועלתה מטעם הליכוד מועמדותו של עורך־הדין יצחק טוניק לתפקיד זה. טוניק הוא מישפטן קשיש, שיצא בדימוס. הוא אדם מכובד, וכיהן בעבר כ־נשיא לישכת עורכי־הדין. אך מעולם לא נודע כאישיות תקיפה מאוד, עצמאית מאוד או מבריקה מאוד.

תחתית החבית. העלאת מועמדותו של טוניק היא חלק מ־סידרה ארוכה של מינויים כושלים מטעם ממשלת־הליכוד.

בראשית ימי המדינה מילאה מפא"י את המנגנון באנשי אמונה. אך מפא"י היתה עתירת־כוחות, ולרשותה עמד מיבחר גדול.

כשעלה הליכוד לשילטון ב־1977, נזהר. היתה לו בושה מסוימת. כאשר הציע מנחם בגין צים ויונים, שומרי־סדר ופורעי־סדר. ההתפלגות הוכתבה כולה על־ידי אינטרסים אישיים וסיעתיים.

כך התייצב מאחורי אריק אחד ממתנגדיו: **שימחה ארליך.** מדוע? ארליך הפך נושא־כליו של **מנחם בגין,** והוא סבר כי גישתו של אריק בנושא זה תואמת את גישת בגין. אך אותו ארליך הפתיע את הנוכחים באותה ישיבה עצמה כאשר נמנע מלהצביע בעד בעד הארכת כהונתו של ה־רמטכ"ל, רפאל איתן, בשנה נוספת — אף שידוע לכל כי בגין הוא שתבע זאת מאריק אולטימטיבית. זה היה אחד התנאים שהכתיב בגין לאריק, כאשר מסר לו את תיק־הביטחון.

לעומת זאת התנגד לאריק השר **יצחק מודעי,** שהוא נץ קיצוני. באותו היום פירסמה התנועה לעצירת־הנסיגה הודעה נלהבת בזכות מודעי, על כי השמיע את הדיעה השערורייתית שעל ישראל לשקול מחדש את ביצוע חוזה־השלום, ביגלל התבטאות זו או אחרת של מצריים. מודעי הצביע נגד אריק מפני ש**יצחק ברמן,** שר האנרגיה, השמיע לא מכבר את הדיעה כי על הליברלים להוציא "בבחירות הבאות ברשימה נפרדת. מודעי הליברלי לא רצה להניח לברמן את דגל העצמאות הליברלית.

מכיוון שמודעי הנץ נהג כך, נאלץ גם **אברהם שריר** הנץ, ראש הסיעה המתחרה, לנהוג כך. וביגלל אותה סיבה — אך במיפלגת־העבודה — הצביע **גידעון פת** למען אריק, תוך השמעת קישקושים.

מול אריק התייצב **מרדכי ציפורי,** שונאו של אריק, שהעז להצביע גם נגד הארכת כהונתו של הרמטכ"ל. ציפורי סבור כי רפול הוא אסון.

● השיבעה של אריק: שימחה ארליך, **יעקוב מרידור, יוסף בורג, זבולון המר,** גידעון פת, **אליעזר שוסטק** ואריק עצמו.

● השיבעה של לוי: יצחק מודעי, **משה נסים,** אברהם שריר, יצחק ברמן, מרדכי ציפורי, **חיים קורפו** ודויד לוי עצמו.

שניים חסרו, ולעריקתם היתה משמעות רבה. **יצחק שמיר, ויורם אריזור** מהווים, יחד עם דויד לוי, את השלישיה המובילה לעצירת אריק. אילו היה יורד מנחם בגין מחר מן הבימה, היו שלושה אלה מתייצבים בראש ה־מחנה של אנשי־חרות, שמשימתם העליונה תהיה לעצור את אריק. האיש החזק בשלישיה הוא לוי, אך המועמד לראשות־הממשלה יהיה, מן הסתם, יצחק שמיר.

אם כן, מדוע נמנעו השניים מ־להצביע בעד לוי, ובכך להנחיל לו ניצחון מכריע על אריק? התשובה האופיינית: הם פחדו מפני בגין.

בגין עצמו נעדר מן הישיבה, בשל נכותו. נעדר גם **אהרון אבו־חצירה,** ביגלל מישפטו.

● אחרי המבול

מה רוצה בגין?

לגבי הנושא המסויים, קרוב לוודאי שדעתו כדעת אריק. אין הוא שש לעימות עם פורעי־ימית, שהם בשר מבשרו, תלמידיו וחניכיו מאתמול. גם הוא, כמו אריק, מקווה כי בסופו של דבר יסתדר הכל מעצמו, מורדי־הפיתחה יישחקו ויישחדו, ולא יהיה צורך בעימות חמור. אין הם שועים לאזהרות, שדויד לוי אימץ אותן לעצמו, כי בחבל־ימית הולכת ומוקמת מחתרת לוחמת, חמושה היטב.

הפרופסור בלתי־ידוע לתפקיד נשיא־המדינה, נרתע מפני גל ה־לעג והביקורת. יצחק נבון, איש מיפלגת־העבודה, זכה בתפקיד ו־ממלא אותו בכבוד.

אך מאז ניצחון הליכוד ב־1981, נפרצו כל הסכרים. בכל המישרים מבוצעים מינויים פוליטיים מובהקים, המחדירים לעמדות מפתח ולג'ובים אחרים אנשים חסרי כושר ורמה. עיתונאים כושלים מערי־השדה נשלחים לתפקידים של נספחי־עיתונות בשגרירויות מרכזיות, עסקנים זוטרים מוצעים לתפקידי־מפתח, וגם מישרה מרכזית כמו זו של נגיד בנק ישראל מאויישת על־פי שיקול מיפלגתי מובהק.

שטחים מוחזקים

המחאם הלך

מינויו היה מישגה, ופיזוקו לא יביא לשינוי.

אין מושל צבאי חכם.

טיבעו של כל מישטר־כיבוש הוא שגם אדם אינטליגנטי, המופקד עליו, נאלץ לנהוג כטיפש. כי מישטר־הכיבוש הוא מטיבעו מישטר של דיכוי, השולל זכויות־יסוד מן האוכלוסיה הכפופה לו. הדיכוי מעורר התנגדות, וזו מצידה מגבירה את הדיכוי. במעגל־קסמים זה אין גם אדם אינטליגנטי יכול לנהוג בחוכמה.

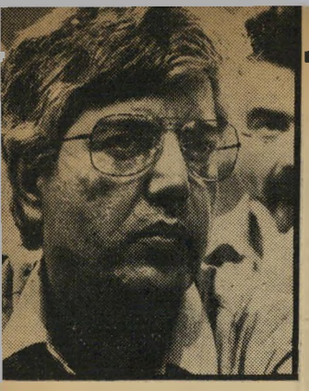
האלוף (מיל') דני מט, שסיים השבוע את תפקידו כמתאם ה־פעולות בשטחים הכבושים, וגם את שרותו בצה"ל, לא עמד אף פעם בדילמה זו.

נכס לאש"ף. מט התמנה ל־תפקיד רב־אחריות זה על־ידי עזר וייצמן, למרות אזהרות חמורות מצד מקורביו, שטענו כי דני מט הוא קנאי צר־אופק, בעל אינטליגנציה מוגבלת מאוד. כמו לגבי מינויים אחרים, התעלם וייצמן מן האזהרות. הוא סמך על חוכמתו שלו עצמו, עד כי נראה לו שמידת האינטליגנציה של הכפופים לו אינה חשובה.

אולם וייצמן התפטר, ודני מט נשאר. במשך שלוש שנות כהונתו בתפקיד זה הצליח להביא להידרדרות מתמדת של המצב. אנשי אש"ף בביירות ראו בו נכס.

כאשר רואיין עם סיום תפקידו, היה ברור כי דני מט לא למד דבר מנסיון זה. הוא חזר על כל אמונות־האיוולת, שעל פיהם נהג כסולטאן השטחים הכבושים.

בלי מיפנה. הרחקת מט מן האחריות היתה יכולה להוות הזדמנות למיפנה לטובה, לולא נמסרה האחריות למעשה לאיש־אמונו של אריאל שרון, הפרופסור מנחם מילסון. אין הדבר מעלה את רמת־התיחכום של השילטון הישראלי.

חשר זוי
יריה ראשונה

לעצור את אריק

ד ה היה עימות מלכותי: "דויד מלך ישראל" התייצב מול "אריק מלך ישראל".

הנושא היה, לכאורה, פינוי ימית: האם לסלק את הפולשים לאיזור מייד, או רק ערב הפינוי הסופי? **אריאל שרון,** שאינו רוצה להסתכסך עם המתפרעים בימית ועוצרי־הנסיגה, שהם חלק מהציבור האלקטורלי שלו, רוצה לדחות את הפינוי. הוא סבור כי יריבו רוצים להכניסו למלכודת. מכיוון שהוא האחראי לחוק ולסדר — אף שידוע לכל כי בגין הוא שתבע זאת מאריק אולטימטיבית. זה היה אחד התנאים שהכתיב בגין לאריק, כאשר מסר לו את תיק־הביטחון.

לעומת זאת התנגד לאריק השר **יצחק מודעי,** שהוא נץ קיצוני. באותו היום פירסמה התנועה לעצירת־הנסיגה הודעה נלהבת בזכות מודעי, על כי השמיע את הדיעה השערורייתית שעל ישראל לשקול מחדש את ביצוע חוזה־השלום, ביגלל התבטאות זו או אחרת של מצריים. מודעי הצביע נגד אריק מפני ש**יצחק ברמן,** שר האנרגיה, השמיע לא מכבר את הדיעה כי על הליברלים להוציא "בבחירות הבאות ברשימה נפרדת. מודעי הליברלי לא רצה להניח לברמן את דגל העצמאות הליברלית.

מכיוון שמודעי הנץ נהג כך, נאלץ גם **אברהם שריר** הנץ, ראש הסיעה המתחרה, לנהוג כך. וביגלל אותה סיבה — אך במיפלגת־העבודה — הצביע **גידעון פת** למען אריק, תוך השמעת קישקושים.

מול אריק התייצב **מרדכי ציפורי,** שונאו של אריק, שהעז להצביע גם נגד הארכת כהונתו של הרמטכ"ל. ציפורי סבור כי רפול הוא אסון.

● השיבעה של אריק: שימחה ארליך, **יעקוב מרידור, יוסף בורג, זבולון המר,** גידעון פת, **אליעזר שוסטק** ואריק עצמו.

● השיבעה של לוי: יצחק מודעי, **משה נסים,** אברהם שריר, יצחק ברמן, מרדכי ציפורי, **חיים קורפו** ודויד לוי עצמו.

שניים חסרו, ולעריקתם היתה משמעות רבה. **יצחק שמיר, ויורם אריזור** מהווים, יחד עם דויד לוי, את השלישיה המובילה לעצירת אריק. אילו היה יורד מנחם בגין מחר מן הבימה, היו שלושה אלה מתייצבים בראש ה־מחנה של אנשי־חרות, שמשימתם העליונה תהיה לעצור את אריק. האיש החזק בשלישיה הוא לוי, אך המועמד לראשות־הממשלה יהיה, מן הסתם, יצחק שמיר.

אם כן, מדוע נמנעו השניים מ־להצביע בעד לוי, ובכך להנחיל לו ניצחון מכריע על אריק? התשובה האופייניות: הם פחדו מפני בגין.

בגין עצמו נעדר מן הישיבה, בשל נכותו. נעדר גם **אהרון אבו־חצירה,** ביגלל מישפטו.

● 7 מול 7

ה תפלגות השרים לא היתה על פי יחסם למתפרעים בימית. לא היה זה מאבק בין ניצים ויונים, שומרי־סדר ופורעי־סדר. ההתפלגות הוכתבה כולה על־ידי אינטרסים אישיים וסיעתיים.

כך התייצב מאחורי אריק אחד ממתנגדיו: **שימחה ארליך.** מדוע? ארליך הפך נושא־כליו של **מנחם בגין,** והוא סבר כי גישתו של אריק בנושא זה תואמת את גישת בגין. אך אותו ארליך הפתיע את הנוכחים באותה ישיבה עצמה כאשר נמנע מלהצביע בעד בעד הארכת כהונתו של ה־רמטכ"ל, רפאל איתן, בשנה נוספת — אף שידוע לכל כי בגין הוא שתבע זאת מאריק אולטימטיבית. זה היה אחד התנאים שהכתיב בגין לאריק, כאשר מסר לו את תיק־הביטחון.

לעומת זאת התנגד לאריק השר **יצחק מודעי,** שהוא נץ קיצוני. באותו היום פירסמה התנועה לעצירת־הנסיגה הודעה נלהבת בזכות מודעי, על כי השמיע את הדיעה השערורייתית שעל ישראל לשקול מחדש את ביצוע חוזה־השלום, ביגלל התבטאות זו או אחרת של מצריים. מודעי הצביע נגד אריק מפני ש**יצחק ברמן,** שר האנרגיה, השמיע לא מכבר את הדיעה כי על הליברלים להוציא "בבחירות הבאות ברשימה נפרדת. מודעי הליברלי לא רצה להניח לברמן את דגל העצמאות הליברלית.

מכיוון שמודעי הנץ נהג כך, נאלץ גם **אברהם שריר** הנץ, ראש הסיעה המתחרה, לנהוג כך. וביגלל אותה סיבה — אך במיפלגת־העבודה — הצביע **גידעון פת** למען אריק, תוך השמעת קישקושים.

מול אריק התייצב **מרדכי ציפורי,** שונאו של אריק, שהעז להצביע גם נגד הארכת כהונתו של הרמטכ"ל. ציפורי סבור כי רפול הוא אסון.

● השיבעה של אריק: שימחה ארליך, **יעקוב מרידור, יוסף בורג, זבולון המר,** גידעון פת, **אליעזר שוסטק** ואריק עצמו.

● השיבעה של לוי: יצחק מודעי, **משה נסים,** אברהם שריר, יצחק ברמן, מרדכי ציפורי, **חיים קורפו** ודויד לוי עצמו.

שניים חסרו, ולעריקתם היתה משמעות רבה. **יצחק שמיר, ויורם אריזור** מהווים, יחד עם דויד לוי, את השלישיה המובילה לעצירת אריק. אילו היה יורד מנחם בגין מחר מן הבימה, היו שלושה אלה מתייצבים בראש ה־מחנה של אנשי־חרות, שמשימתם העליונה תהיה לעצור את אריק. האיש החזק בשלישיה הוא לוי, אך המועמד לראשות־הממשלה יהיה, מן הסתם, יצחק שמיר.

אם כן, מדוע נמנעו השניים מ־להצביע בעד לוי, ובכך להנחיל לו ניצחון מכריע על אריק? התשובה האופייניות: הם פחדו מפני בגין.

בגין עצמו נעדר מן הישיבה, בשל נכותו. נעדר גם **אהרון אבו־חצירה,** ביגלל מישפטו.

● אחרי המבול

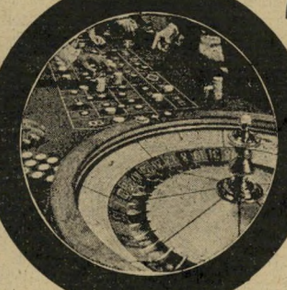
מה רוצה בגין?

לגבי הנושא המסויים, קרוב לוודאי שדעתו כדעת אריק. אין הוא שש לעימות עם פורעי־ימית, שהם בשר מבשרו, תלמידיו וחניכיו מאתמול. גם הוא, כמו אריק, מקווה כי בסופו של דבר יסתדר הכל מעצמו, מורדי־הפיתחה יישחקו ויישחדו, ולא יהיה צורך בעימות חמור. אין הם שועים לאזהרות, שדויד לוי אימץ אותן לעצמו, כי בחבל־ימית הולכת ומוקמת מחתרת לוחמת, חמושה היטב.

כוחות עליונים

שמק אותה ברודוס

"קופל" חברת הנסיעות הגדולה בישראל
בשיתוף עם "ארקיע" מציעה לך

סוף שבוע חלומי
באי המקסים רודוס
כניסה חפשית לקאזינו!!

במחיר מיוחד של 225$ כולל:

- טיסה הלוך ושוב
- מלון מדרגה ראשונה
- שתי ארוחות: בקר וערב
- הסעות משדה התעופה ברודוס למלון וחזרה.

היציאה בכל יום ה' אחה"צ - חזרה במוצאי שבת
המבצע מתחיל ב-21.1.82
הזדרזו להירשם עוד היום!

10% הנחה!
לטיסות ב-4.2,28.1,21.1

קופל נסיעות
משרד ראשי: רח' פרישמן 14 ת"א,
טלפון 03-246121 ובכל סניפי "קופל" בארץ.

arkia ארקיע

כפוף לאשור ממשלתי בהתאם לתקנות טיסות השכר

לעולם הגדול טוס עם הגדולים-"קופל"

ניתן להשיג את

השולם הזה

ביום שלישי בערב
בקיוסק המרכזי
ליד דואר אלנבי

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
טל' 297263

יום שלישי ה-12.1.82
יוקרן הסרט
חייל בכחול
עם פיטר שטראוס
וקנדיס ברגן

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

Roberto
Italy-Style
יצרני ויבואני
חולצות לגברים
בסטייל
איטלקי
עשרות דגמים
לבעלי חנויות בלבד
ת"א, רח' לוינסקי 24
טל. 820635

הפרקליטים בחרו בקפדנות את העיתוי לזריקת הפצצה:

יום לפני שהשר היה צריך להעיד — השופטת ו„הטיפוס הזה"

„מ תי הם יבקשו את פסילת השופטת?" חזרו ושאלו מישפטנים במיסדרונות בית־המישפט. לבעלי־המיקצוע צוע היה ברור מלכתחילה כי המילחמה של סניגורי השר אהרון אבו־חצירא מתמקדת בשופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן (העולם הזה 2308).

אוזן רגישה

ה עיתוי היה מושלם. יום לפני שאמור היה השר לעלות על דוכן אבו־חצירא ושל שותפו לכתב־האישום, משה גבאי, מתחילים באותיות אלה.

דעתם של הסניגורים לא היתה נוחה מכך. סניגורים חוששים משופטים שבאו מפרקליטות־המדינה וכל חייהם ראו רק צד אחד של המיתרס, והגברת אוסטרובסקי־כהן עלתה לכס־המישפט מהתביעה הכללית.

היא התחילה את עבודתה שם כצעירה מוכשרת והגיעה לדרגת פרקליטת מחוז תל־אביב. מעולם לא ייצגה נאשם, אלא תמיד כתבה כתבי־אישום ואספה ראיות להרשעת נאשמים. לכן חוששים סניגורים כי גם היום, אחרי שעברה לשבת על כס־המישפט, תהיה אוזנה רגישה יותר לטיעוני התביעה.

ו'אשם אבו־חצירא ופרקליט כספי (בחגיגה ל'יד הכותב*)
תרגיל מישפטי בעזרת השם

אולם הכללים של חלוקת תיקים בבית־המישפט בתל־אביב הם טכניים ונוקשים, ורק נשיא בית־המישפט המחוזי, השופט בנימין כהן, יכול לשנות זאת, במיקרים מסויימים, ולהעביר תיקים משופט אחד לשופט אחר.

סניגורים במילכוד

א וזם, כאשר נדון העניין לפני הנשיא כהן במאי 1981, היו הסניגורים במילכוד. כשרצו להחליף את השופטת ולהעביר את הדיון בתיק לשופט בנימין כהן, היתה להם סיבה מאוד עבורם. הם לא רצו להתחיל בשמיעת המישפט לפני הבחירות לכנסת, כאשר השר אבו־חצירא שיצא בשן ועין ממישפטו הראשון, הקים את מיפלגתו החדשה, תמ"י, והיה עסוק בגיוס קולות בוחרים. עדויות התביעה עלולות היו להכפיש את שמו ולהרוס את הקאריירה הפוליטית שלו.

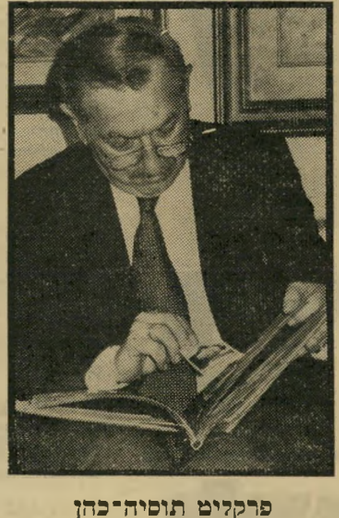
לכן היה זה חיוני לדחות את המישפט לזמן ארוך ככל האפשר. אלא שהנשיא כהן היה מוכן לקבל את התיק רק בתנאי שהוא יידון מייד. הנשיא גרס כי אין זה מכובד ששר בישראל יהלך זמן רב כאשר חרב המישפט תלויה על צווארו.

כאשר לא הסכימו הסניגורים לשמיעה מיידית של המישפט, הוחזר התיק אל השופטת, שהיתה אמורה לשמוע אותו מלכתחילה. בינתיים, נבחר אבו־חצירא כחבר בכנסת העשירית, וסניגוריו טענו מייד כי משום כך לא תופסת ההחלטה על הסרת־החסינות, שנעשתה בכנסת התשיעית. הם טענו כי יש להסיר שנית את חסינותו של השר, ורק אז אפשר יהיה להעמידו לדין מחדש.

השופטת אוסטרובסקי־כהן דחתה טענה זו, והסניגורים מיהרו לבית־המישפט־הגבוה־לצדק, כדי לערער על החלטתה. עקב כך נגרמה עוד דחיה, אבל גם הבג"ץ החליט שהדין עם השופטת, והתיק עמד לחזור אליה.

אז ביקשו הסניגורים מנשיא־בית־המישפט־העליון, השופט משה לנדוי, להחליף את מקום השיפוט. הם טענו כי משום שהשר עובד בירושלים ומתגורר באשדוד, יהיה לו קל יותר למלא את תפקידו הפרלמנטרי, בתקופת המישפט, אם זה ייערך בירושלים. הנסיעות התכופות לבית־המישפט בתל־אביב יפגעו בעבודתו של השר.

בקשה זו גילתה לכל את כוונותיהם האמיתיות של הסניגורים. הם פשוט ביקשו באופן אלגנטי להחליף את השופטת — כי אם יועבר המישפט לירושלים יוצא התיק מידיה של השופטת אוסטרובסקי־כהן.

פרקליט תוסיה־כהן
בשם חברי הנכבד

אך גם תרגיל זה לא צלח בידם. הנשיא דחה את הבקשה וסוף־סוף חזר המישפט לתל־אביב, והתחיל להישמע ארבעה ימים בשבוע.

כעת עצרו הכל את נשימתם כדי לראות מתי יבקשו הסניגורים את פסילת השופטת. היתה הרגשה כי הם חיכו לה בפינה. מישפטנים בתל־אביב התערבו כי לא יארך יותר משבועיים עד שהשופטת, הידועה כקיצרת־רוח, תאמר משהו שייתן בידי הסניגורים נשק נגדה. אולם להפתעת הכל היתה השופטת קורקטית וסבלנית ביותר. אם התרגזה, היה זה בדרך העדים ולהביא את גירסתו־הגנתו לפני הציבור, קם הסניגור הוותיק, שלמה תוסיה־כהן, וביקש את פסילת השופטת.

העילה היתה שתי מילים שנאמרו לסניגור השני, רם כספי, ימים ספורים קודם לכן, בליישכה של השופטת. בתצהיר שהגיש, סיפר כספי כי כאשר ביקש מהשופטת לשנות את תאריך המישפט, כשהיה רק הוא והמתמחה בליישכתה, פנתה אליו הגברת אוסטרובסקי־כהן ושאלה: „כמה זמן בכלל הוא יעיד, הטיפוס הזה?"

„המילים ‚הטיפוס הזה' מבטאות זילזול וחוסר־הערכה," אמר הסניגור, ולכן ביקש מהשופטת לפסול את עצמה.

עד לשלב זה של המישפט השתמשו כבר הסניגורים בכל החיצים המישפטיים שהיו בידם בנסיון להחליף את השופטת בדרכים אלגנטיות. לא היה זה סוד, מיום הגשת כתב־האישום נגד השר בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, כי הוא יידון לפני השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן.

תיקים פליליים מתחלקים בין השופטים לפי האותיות הראשונות בשמם של הנאשמים, והאותיות אלף עד דלת שייכות לשופטת אוסטרובסקי־כהן. שמותיהם של

השופטת אוסטרובסקי־כהן
חיברה כתבי־אישום

כלל על התביעה דווקא. אל הסניגורים התייחסה בכבוד רב.

פעם בפעם ביקרה את אחד העדים, שהיו סרבנים ומיאנו להעיד, ועל חלקם אף הכריזה כעדים עוויינים. זמנה של התביעה עמד להסתיים, ולא נותרו כמעט גרגרים בשעון־החול המישפטי שלה. התביעה סיימה את ראיותיה והגיע מועד עדותו של השר עצמו.

זה הרגע הקריטי במישפט פלילי. כאשר עולה הנאשם לדוכן־העדים, משמיע את גירסתו ומגלה את קו־הגנתו, הוא חשוף לחקירה נגדית של התביעה. מכאן ואילך אין הוא יכול עוד להתחמק. כל מילה שיאמר בעדותו היא סופית. הוא לא יוכל לשנותה או להכחישה מאוחר יותר.

מכיוון שהתביעה הביאה עדים טכניים רבים ומיסמכים שונים ומסובכים, היה על הסניגורים לעבור עם השר על כל החומר הרב שנצטבר בינתיים. היה עליהם לעבור על כל צ'ק שהוגש, ולהכין את הסברו של השר בעניין. התובעים — פרקליט־המדינה, גבריאל בך, פרקליטת־מחוז המרכז, הגברת שרה סירוטה וסניגריתה, עדנה ארבל, חיכו בכיליון־עיניים כדי לחקור את השר בחקירה־נגדית ולהוציא מפיו כל דבר העלול לעזור לתביעה.

שופט מריר ונקמן

א לו יכלו, היו כמובן הסניגורים מעלים את השר לעדות בתום עדויות־ההגנה הראשון. אלא שלפי החוק עליו להיות העד על המילים הספורות שנאמרו על ידי השופטת בליישכתה, במעמד כמעט פרטי, וביקשו את פסילתה.

השופטת אף לא זכרה כי השתמשה בביטוי זה, והסבירה כי גם אם אמרה זאת, לא היתה לה כל כוונת־זדון או זילזול. היו אלה מילים של בדיחות־הדעת, אשר נאמרו תוך התלוצצות עם סניגור שהוא ידיד ותיק. „נעשה כאן מישפט־צדק," הכריזה השופטת ודחתה גם בקשה זו של הסניגורים.

כצפוי, לא היה זה סוף הדרך. על החלטתה זו של השופטת עירערה הגנה בבית־המישפט־העליון, ועד שיוחלט שם גורלה של הבקשה אין להמשיך במישפט. במשך השנים התגבשו כללים שונים, לפיהם יחליט בית־המישפט־העליון אם יש לפסול את השופט אם לאו. אולם גם אם יוחזר הדיון לשופטת, יספיק הזמן לסניגורים להכין בינתיים היטב את השר לעדותו, על כל החומר שנדון עד כה במישפט.

סניגורים רבים נמנעים לבקש פסילת שופט, פן יקומם הדבר את השופט נגדם ויהפכו מריר ונקמן כלפי הנאשם. לעומת זאת, במישפט שעין־הציבור מופנית אליו ללא־הרף, כמו מישפטו של השר, ייתכן דווקא ההיפך — אחרי העלאת טענה כזו מצד הסניגורים, תהיה השופטת זהירה מישנה־זהירות בהחלטותיה, פן יחשדו בה חס־וחלילה, בנטייה לצד זה או אחר.

למרות מקוריותם ויסודיותם של הסניגורים במישפט, נראה כי ניצלו את כל הקלפים המישפטיים שהיו בידם. מעתה יהיה עליהם לסמוך על קו־ההגנה שיזמו, ועל עדותו של השר. **אילנה אלון** ■

* אחרי זיכוי אבו־חצירא במישפטו הראשון.

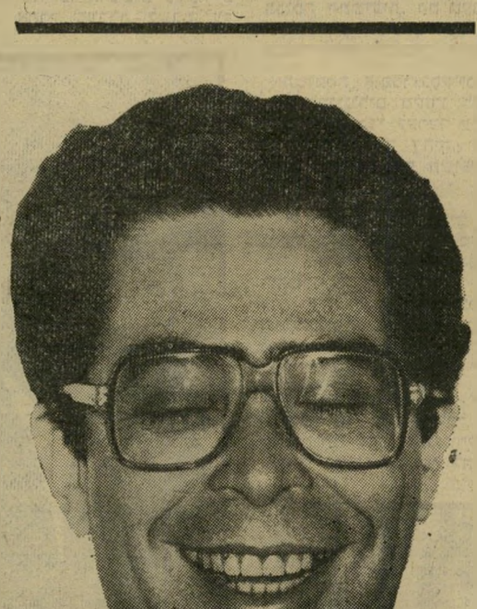
✸ השופטת הגרמניה הזהירה את נאור: „אינך חייב להפליל את עצמך!"

✸ האם שימש נאור מכשיר ביד' מקור סמוי, שרצה להבטיח את בחירת רגן?

✸ האם התפטר נאור מחפקידו כדי למנוע את גילוי העובדה שאיל־העיתונות הגרמני הימני־קיצוני חתם ללי־כוד?

✸ האם עזרה לישכתו של בגין בעקיפין לקריקטוריסט שפירסם בימ" השואה קריקטורות אנטי־שמיות?

אריה נזרק לנברים

ה ידיעה נפלה כרעם ביום בהיר: מזכיר הממשלה, אריה נאור, החליט להתפטר מתפקידו. הוא אמנם נימק את החלטתו בכך שאחרי חמש שנות כהונה מן הראוי שיפנה את מקומו, אך איש לא נטה להאמין להסבר דחוק זה. לכל היה ברור שהתפטרותו של נאור קשורה במישפט שהתנהל נגדו בבית־הדין המישמעתי של עובדי־המדינה בירושלים, בעיקבות תלונתו של העיתונאי־קריקטוריסט רענן לוריא.

החלטתו של נאור לא הפתיעה את אנשי לישכת ראש־הממשלה, שהובאו בסוד הפרשה. מהלכיו של מזכיר הממשלה המושקף היו מתואמים ומתוכננים לפרטי־פרטיהם. פרקליטו, עורך־הדין יחזקאל ביניש, שוחח עם אנשי פרקליטות המדינה על האפשרות שהמשך הדיון בפרשה יבוטל. נאמר לו שאם יקבל מנחם בגין את התפטרותו של נאור, ישקול זאת הפרופסור יצחק זמיר בחיוב.

בתנועת החרות התנהלו דיונים קדחתניים. כדי להסיט את זרקורי העיתונות ממזכיר הממשלה הנבוך נמצא לו מייד מחליף, עורך־הדין דן מרידור. נבחר גם המועד המתאים: שלושה ימים לפני עדותו הצפייה של עד התביעה הראשי, לוריא.

מדוע חשש כל־כך נאור מהמשך המישפט? לכאורה, שום דבר חדש כבר אינו יכול להתגלות. פרטי פרשת „הפתק" שכתב נאור, ובו דו־שיח בין נשיא ארצות־הברית והקנצלר הגרמני, כבר נדונו ונדושו בכלי־התיקשורת. נאור העיד נגד לוריא בבית־מישפט גרמני, במישפט שמנהל זה האחרון נגד עיתונו של אכסל שפרינגר, דר־וולט, ובכך חשף את עצמו שוב לכלי־התיקשורת בפרשה המבישה. לכל היותר היה יכול בית־הדין המישמעתי לגזוף בנאור או לקנוס אותו.

במשך החודשים הארוכים שקדמו לפתיחת המישפט התנהל מאבק סמוי בין רענן לוריא וממשלת־ישראל. לוריא סיפר לידידיו בארץ שאנשים מיסתוריים חוקרים את שכניו ובודקים את חשבונות הבנק שלו, ואילו הוא מצידו דאג להעביר איומים על מה שהוא עומד לחשוף. נראה שבשלב זה ידו של לוריא היתה על העליונה: כל מה שמצאו נגדו היה, שפירסם קריקטורות שהציגו את מנחם בגין באור שלילי. איומיו שלו, לעומת זאת, הביאו להתפטרותו של נאור.

לנאור, כמו גם למנחם בגין ולפקידים בלישכת ראש־הממשלה, היה ברור שלוריא עלול לפתוח תיבת פנדורה חדשה, וזאת בשני תחומים רגישים במיוחד לגבי בגין עצמו, לגבי ממשלת־הליכוד ויחסי־החוץ שלה, ולגבי תנועת החרות. כדי למנוע זאת נזרק אריה נאור לכלבים, ולמעשה אולץ להתפטר בעיקבות הבהרות עדינות — אך חוזרות ונשנות — שלא יזכה בגיבוי.

פעולה מתואמת ובו־זמנית

ה תחום הראשון שבו עלולים היו להיפתח פצעים ישנים, היה תחום יחסי ישראל־ארצות־הברית.

תחום זה רגיש היום יותר מאשר אי־פעם בעבר. בגין מתמרד נגד ארצות־הברית, בטענה שהיא מתערבת „בעניינים הפנימיים" של ישראל, בסיפוח הגולן, למשל. הוא אינו זקוק עתה לכך שתועלה הטענה כי מוסד כלשהו בישראל ניסה להתערב בעניינים הפנימיים של ארצות־הברית — במערכת הבחירות, למשל.

כאשר פירסם סופר מעריב משה זק, במארס 1980, את הידיעה על שיחה שהתקיימה בין הנשיא האמריקאי ג'ימי קרטר וקנצלר גרמניה הלמוט שמידט, ובה ביקש קרטר משמידט להפעיל על ישראל לחץ בעניין שיחות האוטונומיה, לא עורר הדבר רושם מיוחד. הבחירות לנשיאות היו עדיין רחוקות.

אך ב־30 באוקטובר 1980 כבר לא היו הבחירות בארצות־הברית רחוקות. והנה, ביום זה ולמחרת — פחות משבוע לפני הבחירות לנשיאות, כאשר סיכויי קרטר ורגן נראו שקולים, התעורר העניין מחדש — ובשני אפיקים שונים. באותו יום העביר נאור לידיעת לוריא את דבר השיחה בין קרטר ושמידט על גבי דף קטן של חברת התעופה הגרמנית לופטהאנזה; למחרת, במעריב, פורסמה הכחשה על־ידי משה זק, הכחשה שנועדה להזכיר שוב את הידיעה הקודמת.

מקור שתי הדלפות — הידיעה המקורית והכחשתה — היה ללא ספק בצמרת המימשל הישראלי. זק לא היה מפרסם את הידיעה המקורית אילמלא האמין במקור הבכיר שלו — וכך גם לא היה ממהר לפרסם את „ההכחשה" אילמלא האמין במהימנות מקור זה. לוריא אמנם חשב שנאור מוסר לו את הידיעה כדי לזכות בעבודה בדר־וולט — אך תיתכן גם אפשרות אחרת: שמטרתו האמיתית של נאור היתה לשתול את הידיעה אצל לוריא, בתיקווה שהוא יפרסם אותה, שאם לא כן קשה להבין את סמיכות הפרשיות.

תיתכן גם אפשרות שלישית: שנאור אמנם ביקש למצוא עבודה בעיתוניו של שפרינגר, אך חשב כי באיתה הזדמנות יוכל „להרוג עוד ציפור", ולשרת את רגן במערכת הבחירות שלו נגד קרטר.

תוכן השיחה, שאת פרטיה כתב נאור, חמור במיוחד ביגלל השורה האחרונה, כפי שהופיעה בכתב התובענה (ראה גלופה). כאשר קרטר אומר לשמידט: „כן, אבל לך אין יהודים" — האסוציאציה הראשונה היא השואה, שבה ניספו רוב יהודי גרמניה.

מכל מקום, המסקנה מפרשה זו היא אחת: שגורם רם־דרג בישראל ביקש להתערב במערכת הבחירות בארצות־הברית על־ידי מסירת מידע סודי — אמיתי או כוזב — וקיווה להשפיע על צורת ההצבעה של היהודים האמריקאים. ועוד: שהפעולה היתה מתואמת ובו־זמנית.

העדות בגרמניה אפקטיבית יותר

ה תחום הרגיש השני שעלול היה להיחשף, וזאת ניסו נאור והממונים עליו למנוע בכל מחיר — היה יחסי ישראל־גרמניה, ובמיוחד מערכת היחסים המיוחדת שבין ראש־הממשלה מנחם בגין ותנועת החרות, ובין איל העיתונות הימני־קיצוני אכסל שפרינגר.

הן נאור הן לוריא סירבו להתבטא בנושא זה, כמו בנושאים אחרים, בטענה כי יתכן שמישפטו של נאור יתחדש. אך ניתן ללמוד על עניין זה משורה ארוכה של אירועים ועובדות שבחלקן כבר נחשפו במישפט שמתנהל עתה בהמבורג שבגרמניה נגד דר־וולט, בעיקבות תביעת הפיצויים שהגיש לוריא.

דר־וולט שייך לרשת עיתוניו של אכסל שפרינגר, כמו כל העיתונים האחרים, גם עיתון זה מייצג קו ימני־קיצוני, שעלה התאנה היחיד שלו הוא היחס החיובי לימין בישראל. הסיכסוך בין נאור ולוריא פרץ בעיקבות ראיון שהעניק בגין ללוריא, ואשר פורסם בדר־וולט. מאוחר יותר טען דר־וולט כי ראיון זה ניתן לו בלעדית, ולא לרשת העיתונים שלמענה עובד לוריא. נאור סירב לתמוך בגירסתו של הקריקטוריסט, ותמך לאורך כל הקו בעיתון הגרמני.

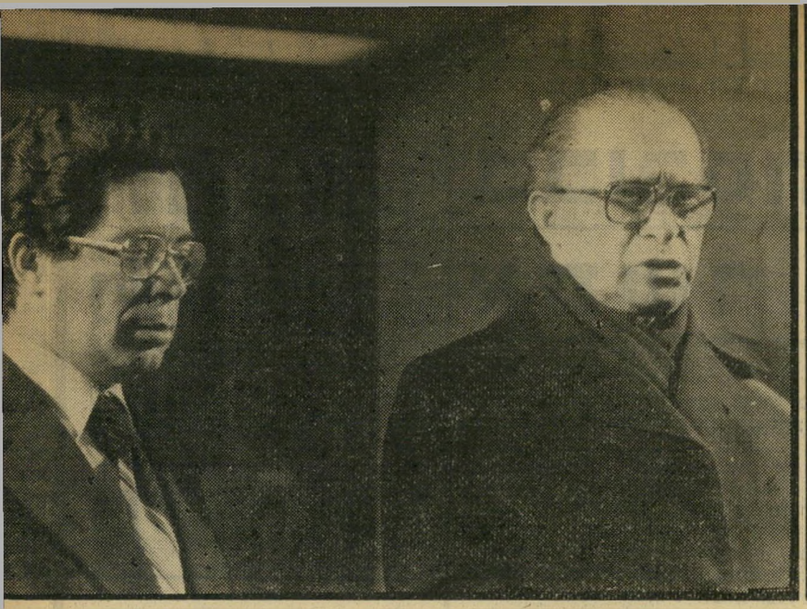
● מזכיר הממשלה שיגר לנציג רשת עיתוני שפרינגר בישראל, פנחס להב, „העתק סמוי", כלשונו, ממיכתב ששיגר לאחד הפרקליטים שניסו לתווך בינו ובין לוריא.

● לוריא טען באוזני מקורביו כי לפני אחד מניפ־יונות התיווך שביניהם, במישרדו של שמואל תמיר, רמז לו נאור שאינו יכול לצאת נגד שפרינגר משום שהוא „עזר לנו מאוד." כאשר ניסה לוריא ללחוץ ולבר אם „לנו" פירושו מדינת ישראל, לא ענה נאור, ולוריא הבין מהמשך הדברים כי שפרינגר סייע לליכוד במערכת הבחירות בישראל. נאור טען שלא ברור לו כיצד הגיע לוריא למסקנה זו.

● נאור היה מוכן לבוא ולהעיד לטובת דר־וולט בהמבורג, גרמניה, למרות שהיה יכול להסתפק בעדות שתימסר בבית־מישפט ישראלי, ושתועבר לבית־המישפט הגרמני על־ידי השגרירות הגרמנית בארץ. נאור טען בתשובה לשאלה בעניין זה, כי הוא „חקר ובדק" את הנושא, והתברר לו כי מוטב שיעיד בגרמניה, משום שכך יוכל בית־המישפט להתרשם מעדותו באופן בלתי־אמצעי, והעדות תהיה „אפקטיבית יותר."

● במיכתב ששיגר נאור לפרקליט שרגא בירן, שניסה לתווך בינו ובין לוריא, כתב נאור כי קיימים „קשרים מיוחדים" בין בעל ממגורות דגון, הד"ר ראובן הכט, ובין אכסל שפרינגר. הכט משמש כיועצו המיוחד של ראש־הממשלה מנחם בגין.

● במישפט שנערך בגרמניה העיד לוריא בכתב כי עורך דר־וולט, וולטר בניש, שפוטר ביניתיים, פסל לו קריקטורות אנטי ניאו־נאציות בטענה שלוריא „אינו

מאשים זוריא עם בגין

ראיון ביקעדי

צריך לצייר למען שישה מיליוני יהודים שאינם כבר." נכונותו של נאור להגן על דיולט בנסיבות כאלה, היתה עלולה לעורר שאלות.

● לוריא סיפר למקורביו כי אחת הסיבות החשובות לסיכסוך שלו עם דיולט היתה העובדה, שעיתון זה מעסיק את הקריקטוריסט היקס, מי שצייר קריקטורות אנטי־שמיות בתקופת שילטון הנאצים והשואה בגרמניה. נאור טען שעובדה זו אינה ידועה לו, אך שוב הוא עלול להיות מוצג כמי שמגן על קריקטוריסט אנטי־שמי מפני קריקטוריסט ישראלי ששירת בחיל הצנחנים הישראלי.

● נאור שיגר ב־9 בינואר אשתקד מיכתב אל אפרים להב, ובו הוא תומך בגירסת דיולט נגד לוריא. יומיים לאחר מכן הוא שלח מיכתב נוסף, ובו תמיכה מסויימת בגירסתו של לוריא. בבית־המישפט הגרמני, בעדות שנתן בחודש דצמבר 1981, חזר נאור לגירסה הראשונה. באחת ההזדמנויות במהלך חקירתו על־ידי פרקליטיו של לוריא, נאמר לנאור כי אינו חייב להעניק הצהרות העלולות להפלילו, אך הוא עמד על כך שהוא אומר אמת, ושאין שום אפשרות להפלילו משום שלא מתנהל נגדו הליך פלילי.

נאשם נאור עם בגין

אין גיבוי

ולכתוב את הידיעה על נייר אחר, לצורך זה נתן המתלונן לנאשם דף קטן של חברת הנסיעות "לופטהאנזה", שהיה ברשותו, והנאשם כתב את הידיעה בכתב ידו על גבי דף זה (להלן - הידיעה), בנוסח דלקמן :

"ק. צריך שעכשיו (או השנה) תפעילו לחץ על ישראל לעשות ויתורים בעניין "האוטונומיה" למען תיציבות במזה"ת.

ש. למה אנחנו ולא אתם ? לכם זה יותר פשוט

ק. כי לי יש בחירות השנה

ש. גם לי יש בחירות השנה

ק. כן. אבל לך אין יהודים."

כישרון בלתי־רגיל להסתבך

התמונה המצטיירת ממסכת עובדות זו היא ברורה. בין נאור ולישכת ראש־הממשלה בישראל מחד גיסא, ובין אכסל שפרינגר ורשת עיתוניו בגרמניה מאידך גיסא, נשוותה מערכת־יחסים מיוחדת במינה. לראש־הממשלה ולתנועת החרות לא היה נוח שמערכת יחסים זו תיחשף עתה.

בגין עושה שימוש רב בנאומיו בטיעונים הלקוחים מן השואה, ובתיאור מעשי הנאצים ביהודים. סיכסוך

קריקטורה של היקס, 1941 *

אנטי־שמי נגד צנחן ישראלי

נאור־לוריא היה עלול לחשוף תופעה מוזרה: בשעה שבגין נזוף בשמידט וכופר בזכותם של הגרמנים להטיף מוסר לישראל, נותנת לישכתו סיוע נדיב לרשת עיתונים שבה מועסק גם קריקטוריסט שצייר קריקטורות אנטי־שמיות, ומקיימת קשרים מיוחדים במינם עם איל העיתונות הגרמני, שאולי גם סייע לליכוד במערכות הבחירות שלו.

* הכותרת מתחת לקריקטורה: „מהגרים יהודיים, 1941".

איל־עיתונות שפרינגר

יחסים מיוחדים

קשה להניח שנאור, מיוזמתו, וללא גיבוי ראש־הממשלה, היה מוכן להרחיק לכת עד־כדי־כך בתמיכה בעיתונו של שפרינגר נגד התביעה הכספית שהגיש לוריא. ואכן, בעיתון הירושלמי כל העיר התפרסם בדצמבר 1981 קטע משיחה בין העיתונאי־החרוץ יצחק שמואלי („האיש שעומד תמיד מאחורי כתפו של בגין") ובין נאור. לפי דברי שמואלי, הוא ביקש מנאור שלא לנסוע לגרמניה כדי להעיד במישפט, ונאור אמר לו לבסוף כי הוא נוסע על דעת ראש־הממשלה.

הדרך הפשוטה ביותר לפתור את הפרשה היא לומר כי מקורה בכישרונו הבלתי־רגיל של נאור להסתבך. נאור ידוע כאדם אינטליגנטי מאוד, איש שיחה נעים, האוהב את מנעמי החיים, ומחבב במיוחד קוניאק צרפתי מסוג קורבואזייה. עוד לפני מינויו כמזכיר הממשלה, הסתבג נאור בעבודתו כעורך־חדשות ברדיו. הוא נהג לשרבב לניסוח החדשות את דיעותיו הימניות הקיצוניות, ובעת ביקורו של הגרי קיסינג'ר בארץ לרגל הסכם ההפרדה, חשדו בנאור שהביא לידיעת אנשי גוש אמונים, שרצו להפגין נגד קיסינג'ר, מידע על תנועותיו. מידע זה הגיע אליו בתוקף תפקידו ברדיו.

גילוי נאור על שיחת הנשיא קרטר והקנצלר שמידט *

היהודים של שמידט

כאשר מונה נאור כמזכיר הממשלה, היה ברור לכל שהמינוי הוא פוליטי־מישפחתי. נאור הוא בנה של חברת־הכנסת לשעבר אסתר רזיאל־נאור, אחותו של מפקד האצ"ל הראשון דויד רזיאל. מייד לאחר כניסתו לתפקיד התחיל נאור להסתבך, כאשר מסר הודעה מבולבלת על מצבו הבריאותי של ראש־הממשלה, ולאחר מכן בפרשת הגילוח הלא־מוצלח של שפמו. מאוחר יותר הסתבך נאור כאשר נודע על יחסיו עם איש הטלוויזיה אדי סופר, שביקש לעניינו בניהול טלוויזיה מיסחרית בכבלים בעת היותו מזכיר־הממשלה. כאשר נפתח לפני כמה שבועות הדיון נגדו בפרשת לוריא, התפרץ נאור בצורה תמוהה כלפי כתב הטלוויזיה הישראלית דן סממה, ואחר־כך התנצל.

אך כל הפרשיות הללו מחווירות לעומת פרשת לוריא. קשה להשתחרר מן ההרגשה כי בפרשה זאת לא כל האחריות כולה מוטלת על נאור, וכי הוא נאלץ לשלם את המחיר, כדי להביא להשתקת העניין.

העובדה שראש־הממשלה לא הפיק את כל הלקחים מפרשה זו של המינוי הפוליטי־מישפחתי האומלל, אינה זקוקה כבר להוכחה. את נאור יחליף בתפקידו בן אחר של „המישפחה הלוחמת", דן מרידור. מרידור אינו בנו של השר העקב מרידור, כפי שסוברים רבים בטעות, אלא בנו של איש אצ"ל אחר לשעבר, הח"כ המנוח אליהו מרידור, שגם הוא היה ידיד קרוב לבגין.

כל מכריו של מרידור הצעיר טוענים כי הוא פרקליט צעיר ומוכשר, בעל כושר ביטוי מעולה. אך כאלה יש לא מעט גם בתנועת החרות. מדוע דווקא בן של המישפחה הלוחמת? כאשר נשאל על כך אריה נאור, הוא השיב: „אין כאן שום דבר מוזר. ראש־הממשלה הוא האיש שצריך למנות את מזכיר־הממשלה, והוא מינה אותו. זהו תפקיד רגיש במיוחד, המחייב יחסים של אמון אישי."

למנחם בגין יש יועץ מקורב, מזכיר לישכתו יחיאל קדישאי, ויש לו גם יועץ משלו לענייני עיתונות. לא ברור מדוע צריך גם מזכיר הממשלה כולה להיות כה מקורב לבגין.

מה יעשה נאור אחרי שיסיים באפריל את תפקידו, בתום חמש שנים לכהונתו? הוא מסרב לפרט. אך בין התפקידים שמדובר בהם, נמצא תפקידו של ראש שליחי העלייה בארצות־הברית. יתכן שכמה שנים הרחק מכלי־התיקשורת הישראליים, שלא היטיבו עם אריה נאור, יועילו לכל הצדדים. **שלמה פרנקל** ■

* קטע מכתב התובענה.

מאת מאיר תדמור

הספקולנטים נשארו עם כסף, בלי סחורה!

כאשר ביום החמישי, ה־31 בדצמבר 1981, נגמר המיסחר בשני האולמות בבורסה של תל־אביב, נשמו רבים לרווחה. האווירה היתה טובה. היה זה גמר נאה לשנה ארוכה של אי־ודאות. אפילו מנהלי הקרנות, ש־נאלצו לספוג היצעים כבדים של המניות המסומנות שלהם, לא נראו מודאגים ביותר; פיא (בל"ל) ספג היצעים של שופרסל, בנק־הפועלים של הסנה, אילנות (דיסקונט) של נכסים, גב־ים ובנק־העצמאות, מיזרחי של טפחות ופי־בי של מירב.

רוב המחזרה בבורסה עברה ל־גופים מוסדיים. הספקולנטים נש־ארו עם כסף, אבל בלי סחורה. כבר באותו היום החמישי אמר לי יועץ הבכיר בעניינים: „תראה, בשבוע הבא תהיינה עליות חזקות. הספ־

מעורר־מניות אלבין
שוב אתא ג' עולה!

קולנטים יחזרו לשוק ויגרמו ל־עליות חזקות."

ואומנם ביום הראשון זה קרה. וזה עשוי להימשך כך השבוע וגם בשבועות הקרו־בים. אתם בוודאי יודעים מה ההבדל בין עשוי ועלול; שניהם אותו דבר אך להיפך. עשוי זה חיובי בשבילנו, עלול, זה שלילי בשביל המתחרים.

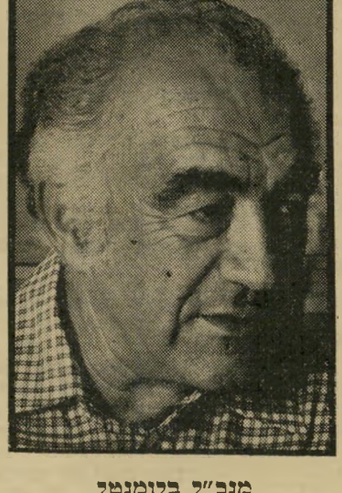
ומאיפה יגיע הכסף לשוק־המניות של דצמבר? תתפלאו, מ־מרתפי בנקיישראל: בנקיישראל קנה מיליארדים של צמודים. ממי קנה? מאלה שהשקיעו במניות, בעיקר מניות הבנקים.

מתברר עוד משהו מעניין. מי אתם חוש־בים מימן את ההנפקות של הבנקים הגדו־לים השנה, כארבעה מיליארד שקל? שוב בנקישראל; כולם מכרו צמודים וקנו את ההנפקות של הבנקים. ומאיפה לקח בנק־ישראל כל־כך הרבה כסף? חלק בא מקנ־סות ששילמו הבנקים על חריגות־אשראי, ששולמו על־ידי הלקוחות של הבנקים וחלק, כרגיל, ממכונת־הדפוס.

את כל זה אני מספר לכם, כדי שיהיה ברור שהשנה זה כבר לא יחזור על עצמו; הצמודים למדד יתנו את המדד, הצמודים לדולר יתנו את הדולר והמניות של הבנ־קים יתנו יותר משניהם, אך לא כמו השנה. האוצר ובנק־ישראל ידאגו לכך. הם גם רוצים למכור סחורה שלהם, שלא הלכה טוב בשוק בחודשים האחרונים, ובצדק. למה לקנות איגרת־חוב צמודה, שאולי תיתן את המדד, כאשר אפשר להשקיע במניות הבנקים ולהבטיח תשואה ריאלית של 40 אחוז?

סיפור הצלחה אמ"י

השבוע תשמעו כל מיני „סיפורי הצל־חה", ויש כאלה. מי שעשה 100% ריאלית על השקעתו לאורך השנה, עשה יפה. אך מתברר שכאלה היו מעטים. אך הסיפורים עליהם רבים. לא הצלחתי לשמוע סיפורים

מנכ"ל בזומנט?
המניות שעשו 488%

על הפסדים. כולם הרוויחו, אז מי הפסיד? השכן!

על סיפור־הצלחה אמיתי אני חייב לספר לכם. המשקיע שלנו החזיק כבר בתחילת השנה, ש־ישקיע רק במניות שלושת הבנקים הגדולים; את זה עשה מהטעם הפשוט: שלושת הבנקים מוסי־תים את מניותיהם. הם עולים, מעט או הרבה, אבל בטוח וכבל־נקודת זמן. הנחה נוספת שהת־אמתה היתה, ששלושת הבנקים מתחרים על הכבורה, שהיא, בי־מיקרה זה, התשואה הריאלית בי־סוף השנה. ועוד הנחה התאמתה: כל בנק מוסיף את המניה שלו בקצב שונה בנקודות זמן שונות. על פערי הזמן וחקצב, בנה ידי־דנו המשקיע את התיק שלו. הוא התחיל בראשית ינואר 1981 כאי־שר כספו מחולק לשלושה, לי־איידיבי, סטוק בל"ל והפועלים. כמשך השנה החזיק את החרכבים כ־14 פעם, כאשר בכל פעם, כש־נוצר פער של כ־5% בין מניה אחת לשניה או לשלישית, מועבר אל המניה המפגרת שליש נוסף או שני שלישים, על פי הדרוג בהרכב. הוא הרוויח יפה ו„על כמעט בטוח", 228 אחוזים שהם 62% תשואה ריאלית, כשהסיכון — אפס.

נכון, יש כאלה שהשקיעו בספנות (תשו־אה מצטברת 311%), בחשמל (406%), ב־ספנות והטפקה (375%), ברסקו (402%), בהתכוף 5 (448%), בגלילי־מולר (387%), בעלית (313%), בערד (418%), בתדו (758%), בירדן (349%), בכור (488%), בעוז (786%). מעטים מאלה השקיעו את כל כספם באחת מן המניות האלה ולאורך כל השנה. הסיכון היה גבוה מדי ואי־הוודאות עוד יותר. אני אפילו מכיר מש־קיע, שהשקיע את כל כספו בפטרוכימיים (תשואה שלילית של 42%) ולא עזרה לו יתרת ההשקעה בפי־בי (83% בלבד).

הסיפורים המעניינים

● עיינתי בגיזונות־השערים של הבורסה מן השבוע שעבר ומצאתי דבר מעניין מאוד. „אתא ג'" עלי־תה מ־300 נקודות בתחילת השבוע ל־400 נקודות בסוף השבוע. למה? תשאירו את מיקי אלבין.

● הנה דוגמה קלאסית של מניפולציה: לצורכי זיהוי בלבד, נגדיר את הקבוצה ה„מאוד מסויימת" מחיפה, כ„קבוצת תרו". הם התלבשו על מניות התכוף. בשבוע שעבר עמדה התכוף 0.1 על 862 נקודות והתכוף 0.5 על 1152 נקודות, כלומר, 0.1 עמדה ב־40% יותר נמוך מ־0.5. היחס צריך להיות הפוך — בדיוק 1 ל־5 — מה גם שב־0.1 יש יותר זכויות הצבעה. זה כאילו שאמרו לנו שאונקיה של כסף (המתכת) שווה ב־40% יותר מאונקיה של זהב. אתם יודעים שזה לא נכון, אבל עובדה, אצל התכוף, זה קרה. נא לזכור זה לא ספקולציה, זה מניפולציה.

● תופעה דומה, אף כי לא זהה, יש לנו ב„אלקו 0.1" וב„אלקו 0.25". הראשונה עמדה על 1648 נקודות והשניה על 402 נקודות בי־סוף השבוע. כלומר 0.1 עומדת פי ארבעה מאשר 0.25, אף כי נקודת האיזון צריכה להיות פי 2.5. אז איפה ההגיון? אין כזה.

ראש־ממשלה טרודו
מצפצף

● מי שחושב שאפשר להשקיע ב־מניות ותמיד להרוויח, טועה. זו תיזכורת לאלה ששכחו מה קרה בפברואר 1981.

● הדולר וגם הפרנק השווייצי ימשיכו להיות מה שהיו. נא לא לשכוח את הדולר הקנדי, שעלה על שניהם. יש להם שם נפט, הר־בה נפט. ראש ממשלת קנדה, אי־יוט טרודו מצפצף על הסעודים וגם האמריקאים אינם ראשונים בתור אצלו.

● מי שהתכוון להשקיע בניירות־ערך זרים, כדי „להתנתק מהטבור הישראלי," צריך הרבה כסף וייעוץ טוב. יש בארץ כמה בנקים וחברות־ייעוץ המתמחים ב־שטח זה. אפשר להרוויח, אפשר גם להפ־סיד.

● מי שרוצה להתמחות בעיס־קות־חליפין עתידיות (פורוורד) או בשוק המוצרים העתידי (קומודיטים) צריך להתחיל ללמוד כבר עכשיו. כן, ולהכין הרבה מאוד כסף.

ולסיום, רק עכשיו קראתי באחד משבועוני־החדשות האמרי־קאיים, שמישהו שם גילה את „נוסחת־הפלאים", איך להרוויח תמיד בבורסה של וול־סטריט. ביניתיים הוכח שהנוסחה היתה טובה ל־20 השנים האחרונות אילו גילו אותה אז. איש עדיין לא מוכן לנסות אותה לשנת 1982. גם לא הממציא.

בבורסה האמריקאית היה אפשר להרוויח יותר!

מה ניתן לומר על שוק־ההון של 1981 ולא נאמר עדיין בעיתוני הבוקר והערב? מעט מאוד. ובכל זאת, כמה תמרורים שיסמנו לנו את ניירות־הערך ה„מסומנים" שלנו, בדרכם נלך ולאורם נשתעשע בתיקוות ורודות.

כדרך חכמים הלומדים מנסיונם של אחרים ובעיקר מעברם, הרי ניתוח קצר של מה שהיה:

● נתחיל במניות הבנקים, שכבשו השנה את השוק, לא רק בביצועים שלהם אלא גם בהיקף־המיסחר ששבר את כל השיאים.

למעלה משני־שליש מהיקף־המסחר ב־מניות היה במניות־הבנקים. זו השנה ה־ראשונה שבה גדול חלקן של מניות־הבנקים בשוק־ההון מזה של הצמודים.

● הצמודים למיניהם הפכו ל־„מאכזבים" של השנה. הם „לא עשו את האינפלציה." על כך עוד יתן את הדין שר־האוצר.

● המט"ח. רק הדולר והפרנק השווי־צי עמדו במירוץ עם המדד. אני מכיר שניים שקנו בזמן פרנקים שווייציים ועשו 30% בשלושה שבועות. אני מכיר עוד שניים שעשו אותו דבר עם הלירה שטר־ליג והפסידו 25%.

● מי שהשקיע בזהב או בכסף, הפ־סיד. אך לא יותר במונחי שקלים מאלה שהשקיעו בליש"ט או בפרנק הצרפתי. פחות מ־400 דולר לאונקייה של זהב, היא מציאה. פחות מ־10 דולר לאונקייה של כסף, גם זו מציאה. גם בארצות־הברית יש אינפלציה, ובכל־זאת מחיר המתכות יורד.

● עכשיו יש לי הפתעה. החש־קעה הטובה ביותר השנה, היתה במניות „ג'רך סטיל" שעלו ב־148% במונחים דולריים, זה מה שקרה גם ל„יוניור" ו„פוריטן פשן", שעלו כל אחת ב־140% במשך 1981: גם כאן במונחים דולריים. כל זה בבורסה האמריקאית שבק"ק ניויורק, כמובן.

● לא הזכרתי עדיין את קרנות הנאמנות. מי שטומך על היועצים בבנקים, יכול היה בלב שקט לשים את כספו בקרן־נאמנות המתמחה במניות, כמו למשל ארז של בנק־הפועלים, או מרגלית של בל"ל. גם מי ששם כספו באחת מן הקרנות המתמחות במט"ח הרוויח יפה. כמו למשל, רשף של בנק־הפועלים, טופז של לאומי, ודולב של דיסקונט. אגב, הגדילו לעשות שתי קרנות של בטוחה, שתיהן מתמחות במניות, דליה וכלנית. שתי קרנות מעניינות היו אודם של בל"ל ושירה של נשואה.

● הבנקים עדיין יתנו יותר מהמדד והרבה יותר מצמודי־המדד. אין להם ברירה.

● הקרנות המעורבות מט"ח־מניות יתנו תשואה ריאלית גבוהה.

● במניות החופשיות הכל אפשרי, כפי שזה קורה בכל שנה. מי תהיה הפיבוריטית, לא רק קשה, אלא גם אי־אפשר לדעת. מי שישים כספו על מניה כבדה, או חצי כבדה, או בז'רגון, (עגה, בעברית) של בעלי־המיקצוע, מניה נכסית, ולא חשוב המכפיל, יעשה בחוכמה.

● ומה בקשר לצמודים: הם ככל הנראה יהיו יותר אטרקטי־ביים, אף כי שר־האוצר הכטיח לנו שיוריד את האינפלציה גם ה־שנה, ואור נסיון העבר, צריך להאמין לו.

● מי שחושב שאפשר להשקיע ב־מניות ותמיד להרוויח, טועה. זו תיזכורת לאלה ששכחו מה קרה בפברואר 1981.

● הדולר וגם הפרנק השווייצי ימשיכו להיות מה שהיו. נא לא לשכוח את הדולר הקנדי, שעלה על שניהם. יש להם שם נפט, הר־בה נפט. ראש ממשלת קנדה, אי־יוט טרודו מצפצף על הסעודים וגם האמריקאים אינם ראשונים בתור אצלו.

● מי שהתכוון להשקיע בניירות־ערך זרים, כדי „להתנתק מהטבור הישראלי," צריך הרבה כסף וייעוץ טוב. יש בארץ כמה בנקים וחברות־ייעוץ המתמחים ב־שטח זה. אפשר להרוויח, אפשר גם להפ־סיד.

● מי שרוצה להתמחות בעיס־קות־חליפין עתידיות (פורוורד) או בשוק המוצרים העתידי (קומודיטים) צריך להתחיל ללמוד כבר עכשיו. כן, ולהכין הרבה מאוד כסף.

ולסיום, רק עכשיו קראתי באחד משבועוני־החדשות האמרי־קאיים, שמישהו שם גילה את „נוסחת־הפלאים", איך להרוויח תמיד בבורסה של וול־סטריט. ביניתיים הוכח שהנוסחה היתה טובה ל־20 השנים האחרונות אילו גילו אותה אז. איש עדיין לא מוכן לנסות אותה לשנת 1982. גם לא הממציא.

יש לי פגישה עם...מילקי!

מילקי - מעדן מעולם אחר.

כשאני בורחת מהקלוריות אבל בא לי פתאום משהו טוב
יש לי פגישה עם „מילקי" שטראוס, מעדן חלב ושוקולד עם קצפת.
ובכל התענוג הזה יש רק 180 קלוריות...

שטראוס

מרקו בקמרון עושה אוכל מעולם:
יותר מרקוס מעולם אוכל מעולם:

מרקו בקמרון, קומר מוצרים מסורתיים ומודרניים לבישול קמחה מוצ. בשר.
מארז 6 יחידות 1334 מ"ל מחיר 61013
שלח דוגמא של מרקו בקמרון מר.1334 מ"ל מחיר 61013 קמחה מוצ. בשר.

הערה קמחה ורוד מרקו מסורתי מעולם?

מרקו קמחה: בשר; מרכז בשר: אורגני: רגיל שום: פלפל אדום מלוח: אבקת לוי: פפריקה
פלפל שחור: פלפל לבן: כורכום: כוסברה מטחנת שחור: רגיל כשר: רגיל לב: רגיל עוף:

מרים בנימיני

מזל החודש: גדי

פנינה רוזנבלום

נולדה ב־30 בדצמבר 1954 — השמש בגדי, האופק העולה במזל דגים, הירח ומרס פותחים את הבית הראשון — שניהם כמובן במזל דגים.

לעתים רחוקות מזדמנת לאסטרולוג מפה שיש בה שפע מזל כמו במפה זו. למרות שלבעלת המפה שמש בגדי (מצב שאמור להקשות על בעליו), שאר הדב־רים מראים שהכל ניתן לה בקלות. ה־שמש בבית ה־11 מראה על אישיות פופו־לארית, הזוכה בתשומת־לב בכל מקום שאליו היא מגיעה.

קשריה עם אנשים מכובדים, מבוגרים ורמי־מעלה עוזרים לה ומקדמים את שאיפותיה. אפשר להגדירה כרגישה ו־חמימה כלפי קהל. קל לה לבטא את רגשותיה, והיא זקוקה לחופש־ביטוי רב.

לעתים חסרה לה גמישות מחשבתית, ולמרות שניחנה באינטואיציה טובה, לא תמיד קל לה להבין ולהסביר לעצמה את המצבים שאליהם היא נקלעת. הת־להבות להרפתקות רומנטיות מאפיינת את אישיותה, וניתן לומר שהתלהבות זו מובילה אותה ליחס מתירני בכל מה ש־קשור לרומנטיקה ומין.

בכל סוג של שותפות היא מסוגלת ל־העניק חום רב והרגשה נוחה, גם אם היא עצמה לא חשה בתוכה את אותו החום שהיא מפגינה כלפי חוץ.

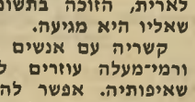
היא בעלת זיכרון טוב, שכל ישר ו־מעשי, ותחושה נכונה כיצד לנהל את חייה בצורה היעילה ביותר. אהבתה להופיע בדמות מסויימת מצליחה לרכז סביבה מעריצים ואוייבים, או, נכון יו־תר, אוייבות. את תפקידה היא לומדת ב־יסודיות.

חשוב לה להופיע כשחקנית ראשית בדרמה של מין ורומנטיקה וחסרה לה ביקורת עצמית

הרושם החיצוני שהיא משאירה מטעה את הסובבים אותה, הנוטים לחשוב שהיא היא התמימה. אך התמימות היא נחלת הקהל ולא נחלתה. היסוד החזק בדגים גורם לה קשיים בשיפוט עצמי, ו־לעיתים קרובות חסרה לה ביקורת עצ־מית — ואז היא שוקעת בעולם ורוד של חלומות־בהקיץ ואשליות.

היא זקוקה לתלות באדם חזק ממנה, שיכוון את כישרונותיה וידע להפיק ממנה את המירב. לעיתים היא נתונה לסוגס־

(המשך בעמוד 56)

המצב במקום העבודה עדין ורגיש מאוד, לכן רצוי להגיב בזהירות. קיימת נטייה להתפרצויות רוגז בגלל עצלות וחוסר יעילות של אחרים. עניינים כספיים יעסיקו אתכם ותמצאו את עצמכם במצב של צורך להח־ליט, וכאן עדיף ל־השחות כל החלטה. זו לא תקופה אידיאלית לעיסקות כספיות, ו־תוצאות של החלטות נמהרות עלולות לגרום הפסדים ניכרים מאוחר יותר. המין השני לא מקל עליכם.

* * *

תקופה טובה שעוד תיזכר זמן רב גם אחרי שתעבור. ניכר שיפור מבחינה חב־רתית וגם הפופולריות עולה. קשרי חיבה מעניינים יביאו לשי־נויים מפתיעים, ולהת־להבות וציפייה לעתיד. מבחינה כספית המצב עדיין לא נוח, ו־התייחסות חסרת־אח־ריות עלולה להביא ל־בעיות בתחום זה. רצוי לחסוך בהוצאות ולהימנע מקניות בלתי־הכרחיות. קשרים עם ידידים השוהים בחוץ־לארץ יפתיעוכם.

* * *

התקופה מעייפת ומכבידה. מצב הברי־אות גורם לדאגה משום שלא ברור מהו מקור הסבל. תוך יו־מיים שלושה יחול שי־פור בהרגשה הכללית, ותחושו מרץ, אם כי לא המרץ ושימחת־החיים הרגילים. אח־בות חשאיות יוסיפו עידוד, אך יש להיזהר מפליטות פה הקשורות בכך, ובכלל, מכל מע־שה הנובע מתוך הת־להבות עצומה ולא מבוקרת. מיכתבים ושיחות טלפון מחוץ־לארץ יפתיעוכם.

תוכניות לשיפוץ הדירה או רצון לעבור למקום מגורים שונה כדאי לדחות — בחודש הבא הזמן יהיה נוח יותר, וידר־שו פחות הוצאות כס־פיות. יתכן שיידרש לוותר על זמן יקר כדי לטפל בהורים מבוגרים ולהקל עליהם את ה־מצב. הצעות עבודה חדשות יוצעו גם ה־שבוע, אך אין מה להיחפז במתן תשובה, שכן אלה ימשיכו לזרום כל הזמן. כדאי להיענות להצעה שתיתן חופש פעולה.

* * *

מכרים חדשים ומעניינים יוסיפו עניין לתקופה, ולמרות שעבודה רבה מוטלת עליכם, תמצאו זמן גם לשיחות מהנות ומלמ־דות. נסיעות קצרות עשויות להפגישכם עם אנשים צעירים שלהם תוכניות וראיונות ה־מתאימים לכם ולאי־שיותכם. לקשרים חד־שים המתפתחים בת־קופה זו, סיכוי קלוש להאריך ימים — כדי שלא להתאכזב רצוי לבסס את הקשר לאו־דווקא על אהבה המובילה לנישואין.

* * *

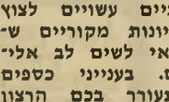

אי־הבנה בקרב המישפחה עלולה לגרום סיכסוך. נסו להבהיר היטב את כוונותיכם כדי למנוע את כל ה־עניין, העלול להסריד. היחסים עם בני המין השני צפויים לסיבוך השבוע, גם כאן, מיש־פט או מילה שתשמיטו עלולים לגרום להידר־דרות של הקשר. נסיעה או תיכנון של נסיעה עשויים להפיג את ה־מתח ולהפנות את תשו־מת־לבכם למשהו יותר פרודוקטיבי. עניינים כספיים עשויים להפתיע לטובה בזמן הקרוב.

* * *

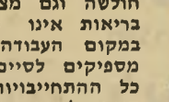
בני בתולה, הרגילים להקפיד על התנה־גותם, יתירו מעט את הרסן, וירשו לעצמם ליהנות מהחיים ולצאת לבילויים, מסיבות ושמ־חות. למרות מצב־הרוח האופטימי, יש להיזהר מלפזר את כספכם ומ־עיסקות כספיות שאינן מתוכננות. החלטות נמ־הרות עלולות לגרום ל־נזק שקשה יהיה ל־תקנו. קרובי־משפחה עשויים ליצור קשר ואולי אפילו לבוא ולהתארח בביתכם. אהבות וקשרים, יחזיקו מעמד שבועות.

הקשתים חולמים על ארצות רחוקות ומתכננים תוכניות מרחיקות לכת. חשים צורך בהרחבת האופקים ובהארה רו־חנית. במיפגשים חב־רתיים עשויים לצוץ רעיונות מקוריים ש־כדאי לשים לב אלי־הם. בענייני כספים מתעורר בכם הרצון לקנות ולבזבז כסף למעלה מן המותר. טוב לפתוח חשבון־חי־סכון, לסדר את כל עניינ־הכספים ולחסוך. הימנעו מקשרים רומנטיים.

קשרים עם ארצות אחרות מעסיקים אתכם בתקופה זו, וכמו כן חיפוש אחרי מקום עבודה או תפקיד שו־נה. החששות שמא לא תתקבלו מיותרים. קיים סיכוי רב לשפר את מצבכם. רצוי להימנע מהערות העלולות לג־רום לרוגז ולכעס נג־דכם. זו אחת התקו־שות שלכם, היכולה לג־רום לסיכול התוכניות. הזמנות למסיבות או מיפגשים חברתיים יגוונו את השיגרה, אך אלה המצפים לרומן חדש יאלצו לחכות.

הגדיים חשים הרבה יותר טוב בתקופה זו — במקום העבודה מדברים עליכם טו־בות, אך זה עדיין לא מתבטא במציאות. אתם נדרשים להקדיש מאמץ רב. יש להיזהר מהת־לקחות של כעס פית־אומי על אחד העוב־דים או המעבידים, שכן ריב כזה עלול לגרום לעיכוב בהתקדמות ה־צפוייה. בענייני־כספים עלול לחול עיכוב, לכן רצוי שלא להיכנס להוצאות גדולות. את השבוע תגוון אהבה שעדיין אינה ברורה.

* * *

התקופה שעוברת עליכם עדיין אינה קלה. תוכניות שונות מתעכבות וההרגשה ה־כללית לא טובה. חשים חולשה וגם מצב ה־בריאות אינו כרגיל. במקום העבודה לא מספיקים לסיים את כל ההתחייבויות ו־קשה למצוא אנשים שאפשר לסמוך עליהם שיבצעו הכל בשלמות וללא בעיות. קשרים רומנטיים עלולים ל־הסתבך השבוע בגלל חוסר־הבנה. כל המצב מעייף ומתיש — הינפשו קצת.

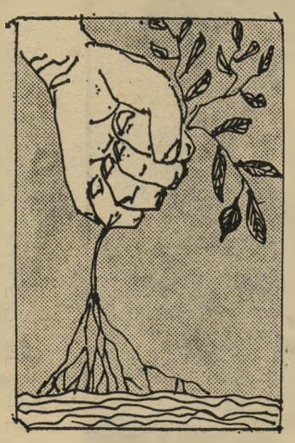
* * *

מכתבים

הבה נשרש מושחל

היפוך בסיסמה, שהוא גם היפוך במגמה, מציע הקורא מן הקיבוץ.

בסיסמה „אל נא תעקור נטוע" מנסה לאחרונה קבוצה המתקראת „לעצירת הנסיגה בסיני" לפעול בדרכים שהן בעליל ובמוצהר בלתי־חוקיות למען בלימת תהליך השלום, ביטול הסכמי קמפ־דייוויד והחזרת מצריים לחזית הסירוב. אילו היה מדובר בקבוצת מטורפים

קטנה, שניתן היה להשאירם ב־מתנה למצריים, לא היה הדבר גו־רא כל־כך, כי היה עליהם לדעת את מחיר פעולתם הבלתי־חוקית ולקחת את סיכוניה. אך עושה רושם שתחת מסווה „חלוצי־התי־ישבותי" פועלים כאן כוחות ו־גופים שגם הדמוקרטיה היא אבן־נגף עבורם.

ולכן חמורה מאוד העובדה ש־חברים, שהם שליחי קיבוציהם ל־פעילות בתק"ם, משלבים לאחרונה את פעילותם כשליחים עם פעילו־תם למען תנועה מסוכנת זאת.

אני מציע לענות להם חד־וחלק: „הבה נעקור מושתל!" הדעת אינה סובלת את האפשרות שחבר, הנש־לח מקיבוצו כדי לשרת את כלל התנועה בגלל כושרו ויכולתו ב־עים, נכים, משותקים, עיוורים. ועל מה נלך למילחמה? „אל נא תעקור נטוע?" — צריך לעקור את השורש הזה.

אם יהיה צורך, אני אלך ברצון לפנותכם בכוח, אינטרסנטים ו־אידיאליסטים מזוייפים.

יש לי מישאלה: שיהיה מישאל־עם, וזה יוכיח לכם מהו רצון רוב העם.

מיכאל ביטון, באר־שבע

כל מי שעיניו עדיין בראשו חייב להצטרף למאבקה של התנו־עה לעצירת הנסיגה בסיני, כדי למנוע את מה שבתנאים הקיימים הוא בלתי־נמנע: התפוצצות ה־שלום א ח ר י שנפגה את ימית. שהרי ברור שאז יתחילו הלחצים שהמדינה לא תוכל לעמוד בהם, לפנות גם את יהודה והשומרון.

ע. קרמן, רחובות

לדעתי, על צה"ל להיערך כבר עתה לפינוי ימית. לצורך זה יש לאמן יחידה מיוחדת לכך, שתדע להשתמש כהלכה במסיכות־גז, ש־כן נסיון העבר מוכיח כי אנשי חבל־ימית נוטים „להדביר" את חיילי צה"ל תוך שימוש בחומרים רעילים.

צביה פרקש, תל־אביב

● ● ●

נא להחפטר

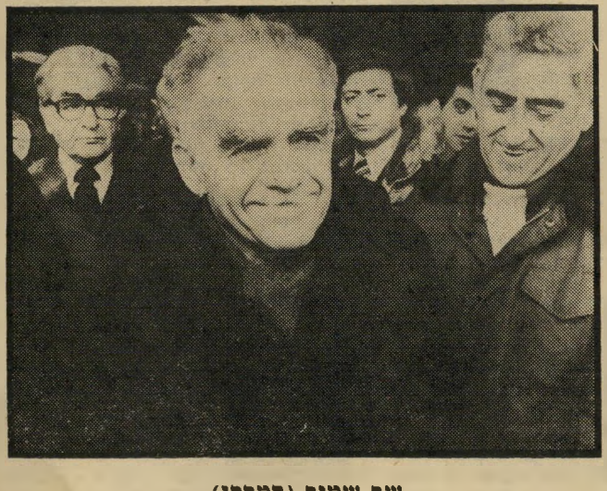
הקורא תובע משר־החוץ להסיק מסקנות.

לעם יש כנסת, ולכנסת יש ממ־שלה, ובממשלה יש שרים שלכל אחד מהם (כמעט) יש מישרד. ה־מישטר הפרלמנטרי־דמוקרטי מאור־גן כך שכל שר גושא באחריות לענייני מישרדו. בלי שיהיה הדבר כך — אין ערך לכל המישטר ה־דמוקרטי. אתה מוציא לבנה אחת — וכל הבניין נופל.

והנה, ממאורעות השבועות ה־אחרונים מתברר בצורה הנעלה מכל ספק, שלמדינת־ישראל אין כל מדיניות־חוץ. יתרה מזו: נר־אה שמדיניות הממשלה באה לה־רוס את כל קישרי־החוץ של יש־ראל, ולהשאיר אותה ללא מדיניות־חוץ בכלל!

שלוש דוגמות מהעת האחרונה ממחישות יפה נקודה זו: תחילה פעלה הממשלה נגד מדיניות־חוץ ישראלית חיובית כלפי הגוש ה־סובייטי, כאשר חתמה על מיזכר ההבנה האסטרטגי, המציג את הרו־סים כאויבי ישראל. אחר־כך פע־לה מדיניות הממשלה נגד מדי־ניות־החוץ הישראלית כלפי עש־רות מדינות, וביניהן מדינות אפ־ריקה במיוחד, כאשר סופחה רמת הגולן לישראל. בהמשך בוטל ב־אופן חד־צדדי „מיזכר־ההבנה",

(המשך בעמוד 16)

שר שמיר (במרכז)
איפה החוץ?

תחום מסויים, ולכן מקבל יחד עם אחריותו לתנועה גם זמן וכלי־תחבורה, ינצל את כל אלה ל־תפקיד שהוא אינו אמור למלא.

נרי אריאלי, עין־גדי

● ● ●

עקירת שורש

קוראים בעד ונגד תושבי ימית המתנגדים לפינוי.

אתם רוצים מילחמה — מי ייצא להילחם, מישע מישכן המיסכן? כל עם ישראל ייצא להילחם. שכחתם את המחיר? הרוגים, פצו־

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

בעיות
ולבטים
בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

היום
תוכלי לתלות במטבחך
לוח מתכונים סיניים
מתנת "בוטשר בוי"
המרכז לשיווק בשר ומוצריו.
בשיתוף עם
"טויסט אוף סיצ'ואן"
המסעדה הסינית סיצ'ואנית
בבפר שמריהו.

הלוח מופיע בדף
המרכזי של גליון זה!

הופיע!!! ראשון מסוגו בארץ
חוברת מס' 2
מגאזין לאסטרולוגיה
ומדורים לגרפולוגיה, נומרולוגיה ופרפסיכולוגיה
„עידן הדלי"
להשיג בכל החנויות והקיוסקים

וידיאוסרט
הסרטת ארועים בוידיאו!
צילום תוצונות, בר מצווה וארועים מיוחדים
רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662
רח' ירושלים 13 חיפה טל. 662757

תן
טרמפ
לחייל

גם אתה יכול לתרום טיפה של אושר.

תרום למגבית השנתית של ויצו במבצע „ויצוותרום" ינואר 1982.

ויצו WIZO

מכתבים

(המשך ממעוד 14)

תוך עלבונות לאמריקאים — שוב פעולה נגד מדיניות־החוץ הישר־אלית עם „הידידה האחרונה".

המסקנה שחייב שר־החוץ להסיק אינה אישית. לא הוא באופן אישי אשם. פשוט נראה שלממשלה אין עניין במדיניות־חוץ, ולכן אין לה צורך בשר־חוץ. כבר בוטלו מיש־רדים ממשלתיים בעבר, ואפשר לבטל גם את מישרד־החוץ.

ד"ר צ.ר. ברש, תל־אביב

● ● ●

איזון מסויים

מיזכר־הבנה עם הרוסים דווקא, מציע הקורא:

מאז מילחמת־העצמאות משופ־עות מדינות־ערב בכלי נשק ממ־קורות מערביים. וזרם־נשק זה הולך וגובר בשנים האחרונות. ארצות־הברית, בריטניה, צרפת, גרמניה ועוד — מחמשות את מדינות ערב מעל ומעבר לקצב שישראל יכולה לעמוד בו בהתאם למשאביה הכלכליים.

אולי יהיה דווקא לרוסים אינטרס לאזן את הנשק המערבי המטופק למדינות ערב — בנשק רוסי ל־ישראל, עם כל ההשלכות המדי־ניות והצבאיות שיש לפעילות כזאת במזרח התיכון?

מיזכר־ההבנה עם הרוסים בנושא איזון ארסנל הנשק במיזרח התי־כון, יכול לשמש אלמנט הר־תעה רציני ביותר כלפי מדינות ערב המתחמשות בנשק מערבי. ואולי גם לאלה המתחמשות בנשק מהמיזרח ומהמערב גם יחד.

היה זה במילחמת־העצמאות כ־אשר הנשק ה־צ'כי סייע רבות למדינת ישראל בהתהוותה. אולי היום יוכל גם כן נשק מהמיזרח לסייע באיזון ובהרתעה מפני תוק־פנות ערבית. ואם לא — אז ישמש להכרעה האוויר.

עמי ויבנה,
עין־חרוד מאוחד

● ● ●

מדיטציה תאונות

הקורא מציע פיתרון משלו לבעיית התאונות („אין חוק — יש תאו־נות", „העולם הזה" 2308).

מישפט בכתבה אמר: „...ולאיש אין פיתרון של ממש לצימצום ההרג בדרכים..." זה אינו נכון. לאגודה הבינלאומית למדיטציה (האחראית להוראת טכניקת־המדי־טציה הטרנסצנדנטלית) יש פיתרון של ממש.

כמה מאות מחקרים מדעיים, ש־בדקו בצורה יסודית את השפעות תוכנית המדיטציה הטרנסצנדנטלית מראים בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שאצל מתרגליה חלים שיפורים ואפילו תיקון מלא ב־ליקויים הגורמים לתאונות, עם התירגול הסדיר.

מדי פעם אנו פונים למוסדות ולאנשים בעלי השפעה, אולם, עד כה, לדאבוננו, לא קיבל הנושא את תשומת־הלב הראויה לו, למרות שגופים, כמו מישרד הבריאות, למשל, מצאו, אחרי בדיקה, ש־הטכניקה אכן יעילה.

לפי מימצאי הטכניון על ניזקי תאונות־הדרכים בשנות ה־80', אנו צפויים ל־6,250 הרוגים, 38,000 פצועים קשה, 208,000 פצועים בינוני וניזקי רכוש של למעלה מ־62 מיליארד שקלים.

האגודה הבינלאומית למדיטציה בישראל יכולה להוריד מיספרים אלה עד אפס.

ד"ר דניאל גליקר,
תל־אביב

● ● ●

בלי משוא פנים?

שני ציטוטים ממאמרו של העורך, אורי אבנרי, מעור־רים הירהור בלב הקורא (חנדון, העולם הזה 2307).

הציטוט הראשון: „היו כמה הפ־גנות לזכר הצהרת בלפור, איש אחד נדקר באופן קל בשוק של חברון."

ציטוט שני: „כוחות הביטחון התפרצו, ירו פגזי־גז, פתחו באש באוויר וגם בבני־אדם. רק במיקרה נפגע בשבוע זה רק נער אחד ולא נהרג איש. כאשר יורים בבני־אדם התוצאה היא בהכרח מיקרית."

כשישראלים יורים ולא נהרג איש — זה רק מיקרי.

אבל כשדוקרים יהודי בגבו והוא לא מת — זה לא מיקרי? אולי הדוקר רק התכוון לדגדג באופן קל, ולא רצה, חלילה, להרוג?

האם זה לא משוא־פנים?

מיכאל ישי, בית־אל

סוף־סוף

הקריקטוריסט מציע את דעתו המצויירת בעיקבות שריפת האונייה „אריון":

זאב שורץ, חיפה

לא אשרת ברמת־הגולן

נוסח מיכתב שנשלח לראש־הממשלה, מנחם בגין, על כוונה שלא לשרת בשיטחי מרת־הגולן שירות־מילואים.

מיכתב זה נכתב בעיצומו של הדיון בכנסת להחלת החוק הישראלי על רמת־הגולן. אישור חוק זה, בתום הדיון, יביא לידי ביטוי מוחשי את המגמה המסתמנת בשנים האחרונות, ובייחוד תחת הנהגתך, אדוני, להפיכת התנועה הציונית מתנועה של שיחרור לאומי לתנועה המאופיינת על־ידי מעשים של שיעבוד וגזל.

אודה על האמת, לא דרך החקיקה החפוז, המנוגד לכל הליך מקובל, הוא הטורד את מנוחתי, ואף לא העובדה, שהחוק כנתינתו נוגד את אמנת ז'נבה העוסקת בשטחים כבושים ואת ההסכמים הבינלאומיים שישראל חתומה עליהם.

יותר מכל תורה לי העובדה כי בחקיקה זו שיזמת, כבוד ראש־הממשלה, הפכת אותי שותף למעשה בלתי־מוסרי מיסודו. הטבעת הגושפנקה החוקית על תהליך הסיפוח באמצעות ההתיישבות בגולן על אדמות, שלא פיקפקנו עד מילחמת 67' בבעלות סורית לגיטימית עליהם (הרמה נקראה אז בפינו: „הרמה הסורית"!), היא אקט ההופך את ההתיישבות הזאת למעשה של גזל, פשוטו כמשמעו, ואותי ל„שותף שקט" למעשה.

אני מכיר היטב את הטיעונים המתחסדים (והקולניים מאוד), שההיסטוריה הציונית לכל אורכה מלאה במעשים של „גאולת קרקע" בחווק־יד. ההבדל הגדול בין מה שנעשה בעבר למעשה שלך ושל כנסת ישראל היום הוא בכך, ששימוש בכוח וגרימת־עוול במהלך תולדותינו נעשו לרוב כדי למנוע עוול גדול יותר, ואילו החלת החוק הישראלי על הגולן נעשית לצורך הנצחת עוול, מבלי ששום נימוק ממשי יהיה גילווה אליו.

האקט הליגליסטי של הסיפוח הוא בלתי־מוסרי בהיותו חד־צדדי, בהיותו ויתור מדעת על אפשרות שלום עם סוריה, שכמוהו כקריאה גלוייה למילחמה ולשפיכות־דמים. הוא בלתי־מוסרי, משום שהוא כרוך בגזל גס, שהרי בשטח רמת הגולן, כידוע לך היטב אדוני, גרו עד למילחמת ששת־הימים עשרות אלפי כפריים סורים מוס־למים (ועדים לכך עשרות הכפרים החרבים ברמה). כפריים אלה ברחו, אמנם, בחלקם בעת הקרבות, אבל רובם הועבר באוטובוסים ישראליים אל מעבר לקווים. סיפוח רמת הגולן הוא, איפוא, מעשה גזל משום שנעשה ללא הסכמת בעלי הקרקע החוקיים, ומשום שנעשה למעשה כדי למנוע השבתה של קרקע זו אי־פעם, אפילו כחלק מהסכם־שלום מלא, לידי בעליה.

לצערי הרב, אין לי ספקות לאן נוטה מרבית הציבור. רוב אזרחי המדינה רואה בפעולה זו צעד רצוי לגופו. מצב זה הוא תולדה של הימנעות מוויכוח אמיתי בעניין זה 14 שנים ומחצה, של השתקת כל קול המציג את האספקטים המוסריים שלו (אגב, גם בכנסת עתה, עיקר הטענות כנגד ה„עיתוי" בלבד). מצב זה הוא תולדה של תהליך השחתה המכרסם בכולנו ומכער את דמותנו, תהליך שנתת לו ביטוי גם בחוק המדינה — עתה, עם הצגתו של זה לפני המליאה.

בנסיבות אומללות אלה לא נותרת בידי הברירה, אדוני, אלא להודיעך על סרובי לקיים בפועל את המשתמע מחוק זה. אמנם, איני מעוניין להגיע לידי התנגשות עם השילטונות הממונים על החוק, והייתי מודה לך מאוד אם המעשה שאנקוט, ושינקטו אחרים כמותי, לא יהיה כרוך בהתנגשות ממשית כזאת עם שילטונות צה"ל.

אני רב־טוראי בצה"ל, המשרת במילואים ביחידה צפונית. הריני מודיעך בזה על סירוב מעתה ואילך לשרת ברמת הגולן. אני מת־כונן לפנות לשילטונות צה"ל בבקשה שלא לחייב אותי לעשות מעשה בניגוד להשקפתי ולמצפוני, ולא לכפות עלי למלא חובת־שירות בשטח זה. לגבי דידי, היענות לצו־קריאה כזה היא שותפות באקט בלתי־מוסרי ושותפות באחריות למילחמה, שיזמת באמצעות החוק, אחריות שאני מסרב ליטול על עצמי. ביטול הקו הירוק, לגבי דידי, מציין קו אדום שמעבר לו איני רוצה ואיני יכול ללכת.

מיור מרדכי, פתח־תיקווה

וליאמס אוהב גברים

מבשר האביב הוולהו!
קצף גילוח - 40ש"ח
במקום - 68ש"ח
משחת גילוח - 27ש"ח
במקום - 37ש"ח

הסוכן בישראל: בלמון בע"מ. המפיצים: חב' נורית בע"מ.

ניתן להשיג את העולם הזה

ביום שלישי בערב

בקיוסק המרכזי

ליד דואר אלנבי

לוחות פלסטיים

שוטף, מהמלאי, גליונות, פילמים במידות עוביים, צבעים ודוגמאות שונות, קשיחים או רכים (כולל כסף וזהב) עם או בלי דבק, וגם תחליף לזכוכית וכן פלטות רובקס.

רבי טרידינג
טל. 827315, 822926.

23/180 בודד ועצוב

בצעירה נאה

ליבראלית ורצינית לחברות הדוקה ומגורים משותפים.

ת.ד. 37258, תל־אביב

אני מסוגל למכור כל טלוויזיה.

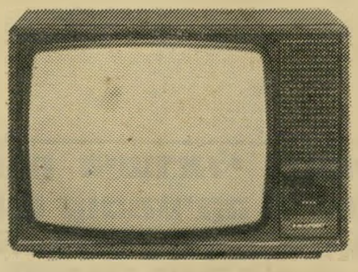
"אצלי בחנות, תוכל למצוא טלוויזיות של הפירמות הכי ידועות. יש לי גרמניות, יפניות, אמריקניות ואפילו ישראליות. את כולן אני מוכר. אבל לעצמי קניתי בלאופונקט.

"כשנכנס אלי לחנות חבר טוב, אני אומר לו: רק בלאופונקט. על אחריותי. תאמין לי — זאת עצה של חבר, לא של סוחר".

רפי בן-ארי

מרכז שיווק ישיר
(המרכז הסיטונאי לטלוויזיות צבעוניות)
רח' בן־יהודה 1, תל־אביב.

...ואם אתה יודע לזהות עצה טובה, הכנס לאחת החנויות המובחרות, ותמורת — 7,400* שקל במזומן, קח את בלאופונקט הביתה ואת היתרה תשלם ב־4, 6 או 8 תשלומים חודשיים.

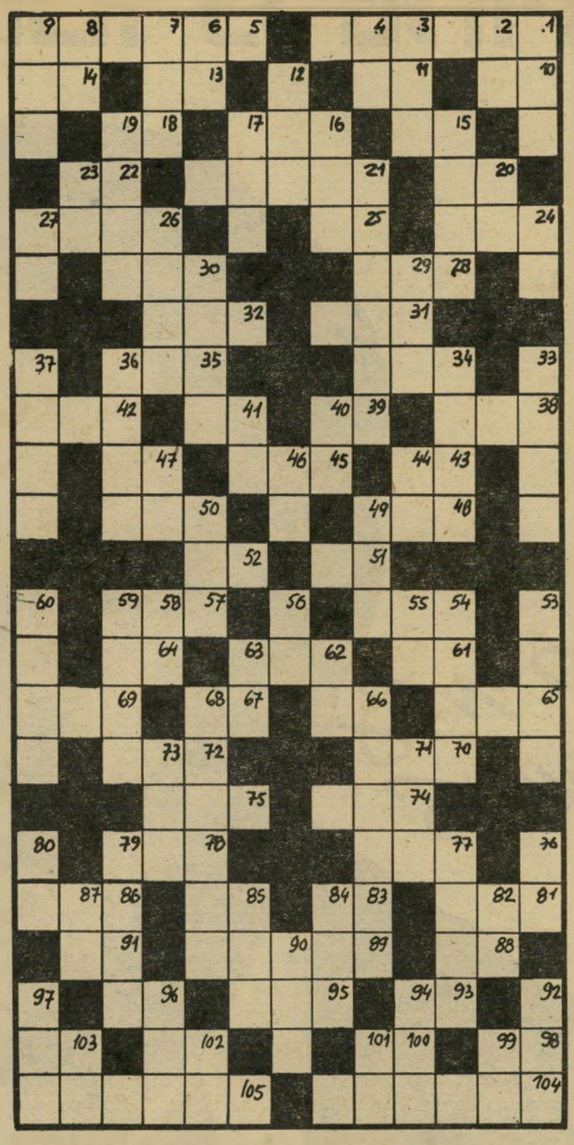
TEDELEX

בלאופונקט-בכל מחיר.

BLAUPUNKT

*שווה ל: — 1,120 מרק לפי שער 6.60 שקלים = — 1 מרק.

תשבץ העולם הזה 2314

מאוזן:

1) בחירה; 5) חוסר אומץ להחליט; 10) מוקש; 11) דגל; 13) כדי שלא יקרה; 14) עיר בארה"ב שיש בה מוסד אקדמאי ידוע; 15) שפת העדר; 16) הבריגדה היהודית במילחמת־העולם ה־2; 18) נסתם; 20) זהב פרווים; 21) כמות מזערית; 22) אחור; 24) רכות־לב; 25) מלת המעטה; 26) אימה עליכם, מהדמות הנערצת בדת ההינדו!; 28) נדבך; 30) משאת נפשו של כל מתחרה; 31) כופר, האם אתה כבר יודע הכל עליו?; 32) שמאלי; 34) אצבע; 35) בעל חיים שמחפיר לפותיו היו לשם־דבר; 38) בסיס־הדרכה; 39) בוחש; 41) מילת השקטה; 42) נתקטן; 43) הרווח שבין החזה לבגד; 45) בגלל — חלק מכף הרגל; 47) נווה; 48) ריבע; 50) ניקה, קינח; 51) נעלם, חג הצאן; 52) מתנפל; 54) קונכיה; 57) מישמן; 61) בג; 62) גם לו אין רגלים; 64) בכור של יהודה; 65) גל, תל שממה; 66) זמר; 67) בסולם הצלילים; 69) משועבד לפיאודל; 70) תרביץ; 72) בגינו ניתנת תוספת שכר; 74) מחצבים לורטים; 75) שיר לכת; 77) באין ... ואין דבריים; 78) תבע; 81) שוד ו...; 83) קצה הגבול; 85) ברכה לידי שמו של אדם חי; 86) צחצח; 88) עיר כהנים; 89) מולדת מיליונים בישראל; 91) מדף; 93) בירת ארץ השפלה; 95) גשם היורד במאונך; 96) מזון מדברי; 98) עבורי; 100) קומפוזיטור גדול; 102) בדרגה נמוכה יותר; 103) ליברטו; 105) מחול איטלקי עממי.

מאונך:

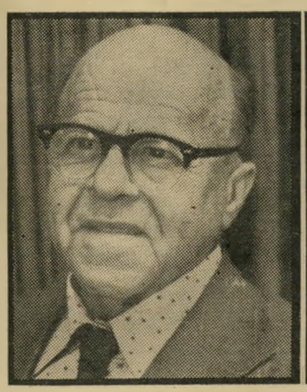
1) גבול; 2) רטיבות; 3) מגן קור; 4) הסכמה אנגלוסכסית; 6) אסקופה; 7) מטבע אמריקאי; 8) אוי; 9) מיפלגה היושבת בכנסת; 12) הבדלה; 15) סיכום בכתב (של הבנה); 16) השתמט; 17) ארץ אפריקנית; 19) מטען צבאי אישי; 20) גבר בעדר; 21) צפור שיר אדומה באמריקה, או איש כמורה; 23) טהור, זך; 24) ברמינן; 26) כל התלמוד; 27) יחידת הספק חשמל; 29) „כל החיים ...", אמר השחקן; 30) כלי פריטה (כ"ח); 33) גם הוא במשטרים; 34) דמות בתחונה יהודית בגולה; 36) תומך באנשי־רוח; 37) הקמה מחדש; 40) אציל; 41) איש בא־בימים; 44) אנא!; 46) משענת; 47) הא לך!; 49) מכשול, תקלה; 50) ירי מרוכז; 53) לא ... ישראל; 54) אמן בעזים; 55) אמונה; 56) 500 (פרסות); 58) פתח; 59) סגנון באמנות ובספרות; 60) חבל של ארצנו; 62) עצם, זיז; 63) נישא; 66) שמה של השוטית החונה במוזיאון הארץ; 68) ישראלים לשעבר; 71) יצירתו של המהר"ל; 72) טיפ; 76) סופר אידי (ש"מ); 77) סירה להעברת סחורות בנמל; 79) קונסרבטיבי; 80) משפט; 85) בין ילדות לבחרות; 87) עם 91 מאוזן — ממשפחת הפרפרים; 90) רבית; 92) פטפוט; 94) תרנגול; 96) נגינה או טעם על הברה מסויימת; 97) מילת סיום לבית מזמור; 99) אמצעי־חיים; 101) מכין; 102) מחפש; 103) ערמה.

מכתבים

רק אתכם...

בעקבות הפגישה בין בלשן ומשוררת.

לנעמי שמר: ביום הלשון העברית נפגשנו באולפן 5 של קול ישראל בתל־אביב. שם הספקתי עוד לומר לך כמה נאים שיריך וכמה יפים הם (לאחר ניקוי או ניכוי השגיאות) לחבב עלינו את הלשון העברית, אבל את, שכורת תהילה ומתנשאת, בהחזיקך היטב במיקרופון, הכרזת על עברית חדשה, וקבעת שמכאן ואילך אנו צריכים, למשל, לומר אותכם ולא אתכם.

משוררת שמר בישן פיוון
כמו שאמר הנביא

זרזירי המיקרופון, שמילאו את האולפן, לא אפשרו לי להתמרפק שעשיתי את צעדי הראשונים בנבחרת הלאומית, אך עובדה היא שעד עצם היום הזה לא הפסקתי פעילות אקטיבית בכדורסל, וכושרי הגופני הנוכחי עולה לאין־ערוך על זה שהיה לפני 15 ו־20 שנה.

האם עלי להתנצל על־כך שהמגגון הביולוגי שלי פועל בניגוד לסטטיסטיקות ולקני־המידה מקובלים?

כדורסלן זוהר
בעוד שמונה שנים

תקופת אימוני בקבוצת הפועל תל־אביב בתחילת העונה הנוכחית הוכיחה שעדיין יש לי מקום, בזכות, בכל קבוצה לאומית. רק יד אחת, שעשו כמה שחקנים עם חברי הנבחרת שניפנפו בגילה המתקדם של תעודת הזהות שלי, גרמה להפסקת פעילותי הספורטיבית במיגרש.

גם בעוד שמונה שנים, כשאהיה בן 50, עדיין אהיה בכושר תחרותי מעולה, על אפס ועל חמתם של העסקנונים.

איל זוהר, תל־אביב

מצא את המשותף

חמשיר על מה שמשותף בין מוהל ויצאנית.

מה מביא יחדיו / מוהל מזוקן וחמור סבר / ובת־חן המספקת „שירותים" לגבר? / אכן רב ביניהם המשותף / פרנסת שניהם על אותו אבר.

תרצה זוין, בולטימור

ולומר לך: „רק אתכם ידעתי..." אמר הנביא עמוס (פרק ג). אל נא תעקרי נטוע...

ראובן פיוון, ירושלים

הערות למערכת

הקורא מבקש לומר:

לאורי אבנרי (הנדון, העולם הזה 2308): אמור לי מי שיתף פעולה עם מק־ארתור ביפן. מי שבגדו בהיטלר ובמוסוליני הם קוויזלינגים? אני מתפלא על סובלנות המוסדות כלפיך! אפילו מי שבחר „קוויזלינגים" צריך לדכא את ההסתה נגדם. ואם בחלקם אינם כאלה, בוודאי שהם זקוקים להגנה! תופש־הדיבור אינו כולל את הזכות לקרוא „אש!" באולם מלא, כדברי השופט הלמס.

לאיהנה אזון (אהבה שווה כסף, העולם הזה 2311): שדכני־המחשב גותנים בפרוטות בדיוק מה שאחרים נותנים בעד הון־עתק: רשימה שאפשר לנסות. יותר מזה אין בנמצא. אני מספר זאת כדי להזהיר מאוירת השוד שאת מדווחת עליה! חוץ מזה, אדם יכול להכניס מודעה בלוח בעצמו, ואפשר אפילו לענות למודעות.

לשלמה פרנקל (חשבון עובר ושב, העולם הזה 2311): הנה בשורת הנביא שהופיעה במדור: „סטטיסטיקאים חקרו ומצאו ש־98.4% מהאוכלוסיה מתים בסופו של דבר." זה שווה מיליארדים! אפשר להקים תנועה דתית, שתקרא לאנשים להצטרף לקומץ הקטן, 1.6%, שלא ימותו. בקיצור, מיכרה־זהב. אני רוצה אחוזים!

פינחס כהן, בנימינה

לא עבר

הכדורסלן כועס על התוספת לתוארו („העולם הזה" 2310).

לא אדע במה חטאתי לפניכם שאתם מצמידים לשמי את התואר „שחקן העבר בכדורסל".

אמנם נכון שרבים משחקני הליגה הלאומית טרם נולדו שעה

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים מקצועיים נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחות בלתי *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •
תל־אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת־גן הקצב 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

עובדים עליך בעיניים.

עושים לך עיניים... אבל פרסומת לא תעשה את מכשיר הסטריאו שלך יותר חכם.
לכן, בוא נדבר סטריאו לעניין:
כל טייפ קסטות "אקאי" מצוייד בראשי GX סופר דו־מרחביים, עם מירווחים עצמאיים להקלטה והשמעה; ראש GX יצוק מקריסטל קשיח וחלק ולכן חיכוך הסרט על הראש הוא אפסי (ראשים אחרים עשויים מתכות ולכן רגישים לשיפשוף).

ראש GX

עכשיו, בוא נדבר רסיברים:
תראה לנו עוד חברה אחת שמכרה אלפי רסיברים, כאשר מספר המכשירים שהגיעו לתיקון הוא כאחוז אחד?
זה ממש מדהים!
אנחנו מכירים את "אקאי", לנו זה לא חדש, אך גם אתה לא תופתע! אחרי שתיכנס לעובי הרסיבר, תבין ש"אקאי" זוהי הדוגמא העומדת לנגד עיניהם של המקצוענים:
צליל מושלם, עיצוב בלתי רגיל,
תחום תדרים רחב מאוד, וחשוב לדעת:"אקאי"מיוצר אך ורק ביפן!
הונג־קונג? קוריאה?—לא, תודה!
ומילה לסיום:
היום אתה רואה את הדור החדש של "אקאי" כולו על טהרת מגעים אלקטרוניים ובקרה דיגיטלית;
"אקאי" מייצג את המכשירים המרשימים והמקצועיים של עולם האלקטרוניקה! ! חד וחלק!
כן ידידי, כמו ששמעת! אתה יכול להקליט אותנו מילה במילה.

בוא נדבר סטריאו

סג

AKAI

מתלם אלקטרוניקה בע"מ. ת"א,
המסגר 70 טל. 330594 ובחנויות המובחרות.

אקאי

ההפגנה נגד סגירת האוניברסיטה בבירזית, שנערכה ביום סיפוח הגולן

משכה אליה אלפים - האם קמו יורשים לתנועת „שלום עכשיו"?

אצבע מאשימה

ב כמה מקומות בארץ, בעיקר בקרב הצעירים, היתה תחושה חריפה של אי־נחת. היתה הרגשה שעומדים להתחולל דברים חמורים, שהממשלה אינה יכולה לבלום מגמות קיצוניות, ואולי גם אינה רוצה לבלום אותן. האופוזיציה הפרלמנטרית היתה חלשה וחסרת־אונים.

פה ושם צצו התארגנויות כמעט־מיקריות, באוניברסיטות, בחוגי האינטלקטואלים, באגף היוני של המפה הפוליטית. להתארגנויות הללו היו שותפים אנשים רבים, שלא היה להם נסיון בחיים הפוליטיים.

זה היה הרקע להקמתה של תנועת שלום עכשיו, שנה אחרי הבחירות לכנסת ב־1977, כאשר יוזמת־השלום של אנוור אל־סאדאת נתקלה בירושלים בקיר אטום. הבחירות לכנסת העשירית, ב־1981, המיתו את שלום עכשיו, ועתה חוזרת התמונה על עצמה.

יש הרגשה שהממשלה מבקשת לרוקן את הסכם־השלום מתוכנו, ושהדברים עלולים להידרדר למילחמה. יש תחושה שבמיסגרת המימסד הפוליטי אין שום אופוזיציה ה־ראויה לשמה, היכולה להוציא אנשים להפגנות. בתחום זה הותירה אחריה תנועת שלום עכשיו חלל ריק.

יתכן שהוא מתחיל עתה להתמלא.

המחזה באוניברסיטת תל־אביב היה מפתיע. 5000 איש ואשה התכנסו שם כדי להפגין נגד שר־הביטחון, אריאל שרון, שהיה אמור להופיע באוניברסיטה ביום שבו סופח הגולן למדינת־ישראל. המיספר הגדול של המפגינים הפתיע את מארגני־ההפגנה עצמם, אשר כמעט שלא נתנו לה פירסום. הנואמים, שציפו לכמה עשרות, ואולי לכמה מאות אנשים, הופתעו גם הם. יו"ר הסתדרות הסטודנטים בירושלים, איש־הימין ישראל כץ, שהוועק לתל־אביב כדי לעמוד בראש הפגנת־נגד של אירגון־הסטודנטים קסטל, ציין בצער: „גם המכבים, שהיו מעטים, ניצחו את הרבים." בדרך כלל די היה בכמה עשרות מאנשי הימין כדי לחולל מהומות בהפגנות מסוג זה. לא הפעם.

העילה להפגנה היתה סגירת אוניברסיטת בירזית. היא אורגנה על־ידי הוועד לסולידריות עם אוניברסיטה זו. ועד זה הוקם על־ידי כמה קבוצות של מרצים וסטודנטים באוניברסיטות ירושלים, תל־אביב וחיפה. ההפגנה בתל־אביב היתה שיא לשרשרת רצופה של פעולות, מאז נסגרה האוניברסיטה בבירזית בחודש שעבר.

תחילה היתה פתיחה סימלית של האוניברסיטה שבגדה המערבית, שבה השתתפה קבוצת מרצים ישראליים. אחר־כך נערכה הפגנה המונית ברמאללה, שם הפעילו חיילי המימשל הצבאי גז נגד המפגינים ועצרו רבים מהם. נערכו עצרות הזדהות באוניברסיטות, ואחרי ההפגנה הגדולה בתל־אביב הגיע גם תורה של מישמרת־מחאה ליד מישרד־הביטחון בתל־אביב.

התארגנותו של הוועד נגד סגירת האוניברסיטה בבירזית אינה היחידה. שתי קבוצות נוספות מתארגנות בימים אלה: קבוצת קול קורא, שיוזמיה הם אשתי העסקים שולמית קניג, העיתונאי בועז עברון וההיסטוריון יגאל עילם, וקבוצת שטח משוחרר, שבה שותפות כמה קבוצות מחוגי־השמאל. אך קבוצות אלה שונות מן הוועד לסולידריות עם בירזית, בכך שאינן מייעדות את עצמן לפעולה ברחוב.

להקמת הוועד היו שותפות כמה קבוצות: קמפוס, המאגד את קבוצות השמאל של הסטודנטים, פורום, התארגנות של מרצים באוניברסיטות, וועד הסטודנטים הערבים. לאלה הצטרפו אנשים שאינם מזוהים עם מיפלגה כלשהי.

הרוח הפעילה בהתארגנות המרצים הוא הד"ר אבי עוז, מרצה בחוג־לתיאטרון וחבר ההנהלה האמנותית של התיאטרון הקאמרי. עוז המזוקן עומד בתוקף על־כך שלוועד לסולידריות אין זהות מיפלגתית מוגדרת: „כשישבו האנשים ברמאללה, לא ידענו מי זו של"ץ ומי זה מצפן. איש אינו מפגין את שייכותו המיפלגתית או את תפקידו."

מנהיג חדש הד"ר אבי עוז, מראשי הוועד לסולידריות עם האוניברסיטה הסגורה בבירזית, משוחח עם ניצב־מישנה יגאל לושי, שעמד בראש הכוח המישטרתי שאיבטח את ההפגנה השקטה של הוועד באוניברסיטת תל־אביב. למרות שעוד לא היה בין הנואמים, הוא בלט בשטח.

בוועד התל־אביבי פעילים גם יהודה („ג'אד") נאמן, ראש־החוג לקולנוע באוניברסיטה, שקיבל צל"ש כשהיה רופא ביחידת צנחנים. נמצאים שם גם יצחק („איציק") לאור, והד"ר בן־ציון מוניץ. בוועד הירושלמי לסולידאריות עם בירזית פעילים המרצים פחות, והסטודנטים יותר. הוועד בחיפה היה האחרון שהתארגן ופעילים בו האחים אודי ואריה ארנון.

תנועת שלום עכשיו אמנם עשתה את צעדיה הראשונים במעונות הסטודנטים של הקמפוס הירושלמי, אך במהירות רבה חרגה אל מעבר לתחומו של מיגדל־השן האקדמי וגם אל מעבר לתחומים שהוגדרו במיכתב שנשלח במרס 1978 אל ראש־הממשלה ושנודע בכינוי „מיכתב הקציניים".

הוועד לסולידריות עם בירזית קם בשל עניין ספציפי: סגירת האוניברסיטה הפלסטינית בבירזית על־ידי שילטונות הכיבוש. פעילותו מרוכזת, עדיין, בקמפוסים האוניברסיטאיים, אך טמונים בו הזרעים של הפריצה אל מעבר לאקדמיה. יוזמיו של הוועד, ומי שהצטרפו אליהם, אינם מסתירים כלל שלא „החופש האקדמי" כשלעצמו הוא בראש מעייניהם. מילת־המפתח כאן היא־הכיבוש. בן־ציון מוניץ מגדיר את הדברים כך: „הוועד, בצורתו היום, עונה על מאווים רבים של אנשים רבים, שהמיסגרות הקודמות שהם היו בהן איבדו את האפקטיביות שלהן. מה שמקשר כאן בין האנשים הוא ההתנגדות לכיבוש וההחלטה להיאבק בו בכל דרך אפשרית."

הרמז כלפי שלום עכשיו הוא ברור. תנועה זו התמוטטה, למעשה, ביגלל חילוקי־דיעות בין מנהיגיה בעניין הפלסטיני. הרדיקליים זעקו „הכיבוש משחית" ותבעו להפגין גם בגדה, ואילו אנשי המערך ניסו לבלום את המגמה הזאת, ואת ההידברות עם הפלסטינים. נקודת המוצא של הוועד לסולידריות עם בירזית היא נקודת השבר של שלום עכשיו.

על כך אומר אבי עוז: „יתכן שאנו ממלאים חלל, אך בהסכמתנו העקרונית אנו יותר ברורים משלום עכשיו. אנו מעוניינים בחיסול הכיבוש, למרות שעכשיו אנו מתמקדים בעניין סגירת אוניברסיטת בירזית. היום אין לנו מצע, אך יתכן שיגיע הרגע גם לכך."

קשה מאוד להניח, שהוועד לסולידריות עם בירזית יזכה בתמיכה מאסיבית מצד מפ"ם והקיבוץ הארצי, כשם שזכתה בו תנועת שלום עכשיו. אנשי הוועד נזהרים אמנם מפני כל הזדהות מיפלגתית, אך הגוון הפוליטי הוא חריף וברור. אחרי הצלחת ההפגנה באוניברסיטת תל־אביב, ניסתה גם מפ"ם את כוחה ברחוב, והקהילה עצרת ליד מוסיאון תל־אביב. רבים שהשתתפו בעצרת של מפ"ם השתתפו גם בהפגנה באוניברסיטה. הם יכלו לעמוד על ההבדל ללא כל קושי. הדברים היו אחרים, וגוון הדברים היה שונה לחלוטין. במפ"ם יודעים יפה היכן גבול „הקונסנזוס הלאומי" ונזהרים שלא לעבור אותו.

הוועד לסולידריות עשוי להתגבש כתנועת מחאה חוץ־פרלמנטרית, וחוץ־אקדמית. החלל הריק שהותירה מאחריה שלום עכשיו עשוי להתמלא. אך קשה להניח שדפוסי ההתארגנות והמחאה יהיו זהים.

„קול קורא" — חרויות האדם

מממש בימים שבהם התחיל הוועד לסולידריות עם בירזית את פעילותו, הופיעה קבוצה אחרת, קול קורא. גם כאן יש רבים מפליטי שלום עכשיו. אופי ההתארגנות ומטרתה הם שונים במידה רבה מאלה של הוועד לסולידריות אך לא התכנים הפוליטיים. אשת־העסקים הנמרצת שולמית קניג היתה מיוזמות החוג הזה, יחד עם שניים אחרים: העיתונאי בועז עברון וההיסטוריון יגאל עילם. בפירסום הראשון בעתונות הוגדרה מטרתו כך: „לגבש חוג רחב של אזרחים הנכונים להילחם למען חרות הפרט ונגד אפלייה לרעה של יחידים וקבוצות. למען דו־קיום בשלום עם העם הפלסטיני, ונגד מדיניות הגורסת סיפוח טריטוריאלי תוך בקיפוח זכויותיהם האזרחיות של התושבים, למען סובלנות, כבוד הדדי והגנה על נכסי חרות, דת ומצפון."

גם כאן נזהרים מאוד מפני כל זיהוי מיפלגתי. מייסדי קול קורא זוכרים עדיין את חוג ה' באייר, שהוקם על בסיס דומה, וסופח, לבסוף, לתנועת ר"ץ של שולמית אלוני. הם מבטיחים להיזהר מפני חזרה על תהליך דומה.

על ההתלהך שהביא לפירסומו של קול קורא זה מספרת שולמית קניג:

„ההתחלה של כל העניין היתה בנסיון להכין מיסמך יהודי־ישראלי חדש, שיגדיר מחדש את הנסיון הציוני, או, מוטב לומר, הנסיון הישראלי. בצרפת עברו 25 שנה עד שעשו רלוונציה של הסוציאליזם, ואנחנו ביקשנו לעשות משהו דומה. ורכאן נדמה לי שעלינו על הנקודה הארכימדית: זכויות האדם. אנחנו מגדירים את הדברים שאנו בעדם ושאנו נגדם דרך מישקפיים אלה, של החרויות הבסיסיות. את הכיבוש, למשל, אנו תוקפים לא מהצד הביטחוני־מדיני דווקא, אלא מצד זה, של חרויות האדם, של חרות ההתארגנות וחגדרה העצמית."

קבוצת קול קורא אינה מבקשת לפעול ברחוב, אלא על־ידי מתן חסות לאירגונים וגופים שונים הפעילים כבר בשטח זה, וגם ביזימת פעולות עצמאיות. יש לקבוצה זו קשר עם קבוצה אמריקאית דומה, שבה חברים רבנים ומרצים יהודיים. בין חותמי הקול הקורא ניתן למצוא אנשי־עסקים ותעשיינים כאיתן אבניאון ואורי ברנשטיין לצד סופרים, מחזאים ומרצים כסמי מיכאל, יהודה עמיחי, יהושוע סובול, נתן זך ודן מירון.

„שטח משוחרר", עקרונות אנושיים

קבוצה שלישית המתארגנת עתה היא שטח משוחרר. המטרה המוצהרת גם כאן היא מוגדרת וצרה: „לייסד שטח משוחרר בעיתונות, שיופיע תחילה פעם בשבוע, יוקיע את מעשי השילטון ומחדליו ויחשוף את האמת שמאחרי החדשות."

באופן מפתיע, מגדירים אנשי שטח משוחרר את עקרונות היסוד שלהם במילים הדומות להצהרותיהם של אנשי קול קורא. נקודת המוצא היא „עקרונות יסוד אנושיים. נגד גזענות, נגד אפלייה עדתית, נגד דיכוי לאומי." גם כאן נקודת הפתיחה היא נקודת השבר של שלום עכשיו — זכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים.

יוזמי שטח משוחרר ערכו אסיפת־יסוד, שבה נקראו הנוכחים לתרום תרומה קבועה בסך 100 שקלים לחודש, כדי לממן את המודעה בעיתון, ולבחור מערכת שתחתלף מדי פעם ותנסח מודעה זו. גם כאן מבקשים להימלט מהגדרה מיפלגתית. היוזמים אינם טירונים פוליטיים ויש ביניהם מי שעשו דרך ארוכה בקבוצות השמאל השונות. באסיפת־היסוד אפשר היה לראות קשת־גוונים רחבה למדי, החל באנשי מצפן, וכלה ביגאל בן־נון משיגוי, ובתוך אנשי של"י ושס"י. בשולחן הנשיאות ישבו הסטיריקאי קובי גיב, והסוציולוגית הד"ר נעמי קיס.

כל ההתארגנויות הללו נמצאות עדיין בתחילת דרכן. קשה לדעת כיצד יתגבשו, ואם אומנם יתגלגלו הדברים בדרך דומה לזו שהביאה לייסוד שלום עכשיו.

המסר הפוליטי הישיר מופנה נגד שילטון הכיבוש, נגד הגזענות ונגד הקונסנזוס הלאומני של החברה הישראלית. אך בה בעת מונפת האצבע המאשימה של המחאה החדשה נגד האופוזיציה המימסדית, זו שאינה מבקשת להיאבק.

שלמה פרנקל וכן־ציון ציטרין ■

קול קורא

אשת העסקים שולמית קניג היא בעלת נסיון בהפגנות. היא העמידה את מישרדיה לרשות תנועת „שלום עכשיו", ועתה יזמה התארגנות חדשה. „הנקודה הארכימדית היא חרויות־האדם," היא אומרת.

סולידריות

מפגינים הד"ר יהודה („ג'אד") נאמן והמדריכה יצחק לאור (משמאל) הנואמים בהפגנה שנערכה באוניברסיטת תל־אביב. שני אלה הם מאנשי „פורום" המרצים, שהיה מיוזמיו של „הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת בירזית". פעילות ועד זה מוגבלת בינתיים לתחומי הקמפוס, אך עשויה לפרוץ אל מעבר לו.

שטח משוחרר

בשולחן הנשיאות בכנס־היסוד נאם הסטיריקאי קובי גיב (באמצע), ולידו ישבה הד"ר נעמי קיס (משמאל), מיגוון הדיעות הפוליטי באולם היה רחב, ישבו שם אנשי מצפן, שינוי, של"י ושס"י.

חשבון עובר ושב

מאת עזמה פרנקל

הוד־מחלתו והוד־מעלותיה או: לחם ומרגרינה

המכוניות הארוכות עצרו בזו אחר זו מול פתח חווילתו של היהלומן־מלונאי חיים־משה שיפצר, ולאורך שורת פנסים סיניים זהבהבים עשו האורחים המכובדים את דרכם אל הגן שכוסה בגג ב־קליט מיוחד ביגלל החורף. בבריכה ח־מחוממת טבלו בדיצה כמה נערות־יוהר הידועות בחוד־מעלותיהן, והמלצרים סבבו בין האורחים כשמנגי שמפניה צרפתית, מרטיני־וודקה ופינקולדה לגב־רות נישאים על זרועותיהם.

מי לא היה שם? השר מרידור בא עם אשתו, ואפילו גנדי קפץ לרגע. בא חיים קופמן והגיע גם גניש. השר שרון נכנס לראות, והד"ר הכט ממגורות דגון טעם כזית מן השמפניה למרות הוראות הרופא. היו שם מיליונרים ומדינאים, ח"כים ועיתונאי־צמרת. כולם באו ל־מסיבת העצמאות שערך היהלומן־מלונאי כאשר השיגה ישראל את עצמאותה ה־מוחלטת ואחרונת השגרירויות עזבה את תל־אביב בדרך הארוכה מערבה. הכל ציפו, כמובן, בקוצר־רוח למסמר הערב, הוד־מחלתו ראש־הממשלה, ואכן, גם הוא לא איכזב, אם־כי לקראת בואו סופקו להוד־מעלותיהן חלוקי־מגבת ארוכים.

נו, ואחרי שהגיע ראש־הממשלה, אפ־שר היה להתחיל גם בחלוקת הכיבוד המוצק. הייתם צריכים לראות מה הלך שם! כדורי לחם צרפתי מטוגנים במר־גרינה! כיסני מרגרינה מבושלים בלחם־לח! לחמרגרינה בצורת מימרח ולחמר־גרינה בצורת פילחי־אשכוליות! עוגות ה־מ"ר ופשטידות לחמ"ר, סלטים מע־צבים ביד־אמן ורביכות טעימות להפליא, הכל מלחם ומרגרינה!

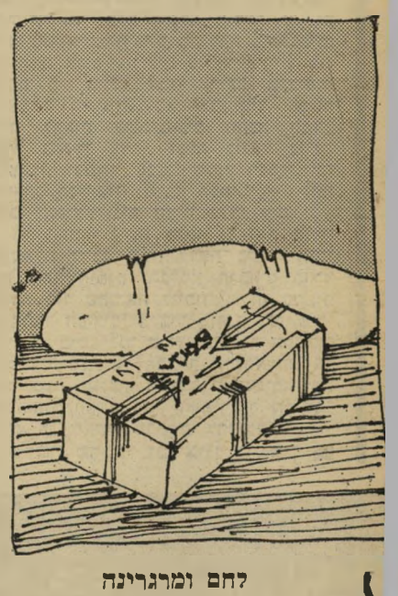
וכטוב ליבו של הוד־מחלתו בלחם ו־במרגרינה, הייתם צריכים לראות איך יצא בריקוד הטאנגו הראשון של הערב עם אחת מהוד־מעלותיהן, כשהוא קורץ לכל עבר ואומר לכולם שלא יספרו ל־זוגתו!

אבן, מה שהלך שם.

אחד מעיתונאי־הצמרת לא התעצל, הלך למיטבח, ולצהלת קוראיו פירסם למחרת היום מירשם שנתן לו השף:

לוקחים לחם ומשרים אותו בשמרים למשך שבועיים עד שהוא מתחיל לתסוס ולהעלות עובש. מגרדים בזהירות את ה־עובש ושמים בצלוחית בצד. עכשיו נוט־לים את המרגרינה, ובעזרת פינצטה רפו־אית מחדירים את העובש. מניחים למר־גרינה לשכב יומיים בשמש החורף, ו־ומגישים בתור גבית רוקפור!

אפשר לקשט בפירורי לחם.

לחם ומרגרינה
פילחי אשכוליות

מה קרה ואיזו בעיה התעוררה

בכביש ירושלים־יריחו קרה הדבר. אין שום דבר מיוחד בכביש ירושלים־יריחו. סתם כביש. אספלט, אבני־דרך וכמה מחמורות. לא היינו טורחים להזכיר את הכביש הזה בכלל אלמלא התעוררה ה־בעייה.

מה שקרה בכביש ירושלים־יריחו היה תאונה. שום דבר מיוחד לא היה בתאונה הזו. רבות כמוה מתרחשות יום יום. קריין החדשות מודיע עליהן כש־דוק סינתטי של עצבות מכסה את עיניו. לא היינו מזכירים כלל את התאונה ה־זאת, אלמלא התעוררה הבעייה.

והנה מה שקרה:

נשמע קול חריקת בלמים, ברזל בברזל פגע, הפלדה נקרעה, ועד מהרה נשמעו גם זעקות הכאב. הבשר החי נחתך, עצ־מות נשברו, הדם זרם כמים. אחר־כך היה שקט יחסי, ונשמעו רק אנקות ה־כאב. תישעה נפצעו בתאונה ההיא ב־כביש ירושלים־יריחו, ואף־על־פי־כן לא היינו נדרשים לכך כל־עיקר אלמלא הת־עוררה הבעיה.

תאונות הן מאורע תיקשורתי. בדרך־כלל זהו מאורע תיקשורתי שולי למדי, אלא אם כן מעורבים בתאונה אנשים בעלי־שם. מה שקורה הוא זה: נפגעי התאונה מגיעים לבית־החולים הקרוב, ומשם מגיע המידע לכתב עתי"ם הקרוב, הדואג להעביר את המידע למערכת ה־רחוקה. במערכת הרחוקה משתמשים ב־ידיעות על תאונות כדי לסתום פירצות פה ושם, בדפים האחוריים של העיתון. כל זה לא היה מעניין כל־כך, אלמלא התעוררה הבעייה.

והנה הבעייה אשר התעוררה:

היצורים שנפצעו, שהגיעו לבית־החולים הקרוב, ושכתב עתי"ם דיווח על פציעתם למערכת הרחוקה, היו בעלי שתי ידיים, שתי רגליים, ראש, שיער, שיניים וציפור־ניים. להבדיל מיונקים דומים אחרים, היו היצורים הללו גם הולכי על־שניים.

יצורים אלה נקראים בדרך־כלל בני־אדם. בדרך כלל, אך לא תמיד. בהחלט לא תמיד.

הכתב שהעביר את הידיעה בגירסתה הראשונה אומנם סבור היה, על־סמך הדיווח והנתונים החיצוניים, כי מדובר בבני־אדם, ואכן הוא פתח את ידיעה כ"ד (24) של סוכנות הידיעות עתי"ם שנשלחה בטלפרינטר באותו יום במילים:

„תשעה בני־אדם נפצעו בתאונה ב־כביש ירושלים־יריחו."

אך מידע זה, כך מתברר בדיעבד, לא היה מהימן לגמרי, ואולי מוטב לומר: לא היה מדוייק לחלוטין.

ומאוחר יותר, אכן בא התיקון.

„לתשומת לב העורכים," נאמר בהודעת התיקון שהועברה אף היא באותו טל־פרינטר, „בידיעת עתי"ם כ"ד על 9 בני־אדם שנפצעו בתאונה בכביש ירושלים־יריחו, יש לשנות את הפתיחה לידיעה, וצריך להיות: 9 פועלים ערביים נפצעו."

ואני חרי אינני צריך להסביר לכם מהו ההבדל בין בני־אדם ובין פועלים ערביים. הרי אנחנו כולנו במדינת־ישראל אנו חיים — היצורים שנפצעו, הכתב, העורכים, הטלפרינטר, וכל היתר.

היצורים שנפצעו בתאונה
העיקר הדיוק

עיקר האיכרים

המאבק במישרד־הביטחון מוכיח לנו, האנשים השפויים במדינה הזאת, שלא הכל אבוד. מה שאתם שומעים, דווקא המאבק הזה. זה מראה שמפא"י הישנה והטובה עדיין חיה וקיימת, ועוד כוחה במותניה וליחה הידוע לא נס.

מה שהיה חשוב וטוב במפא"י זה, שתמיד ידעו מה חשוב באמת. היה סדר־עדיפויות נכון, מה שנקרא. לא ביזבזו זמן, כוח ומשאבים על שטויות. התרכזו בעיקר. ריכוז הכוח זה עיקרון חשוב בכל אסטרטגיה נכונה.

עכשיו, במה היינו חלשים תמיד, אנח־נו האנשים השפויים? באידיאולוגיה ל־משל היינו חלשים. מה שנכון נכון. רואים את זה עד עכשיו. בא הרבע־עוף הזה, בגין, כולו ממולא בתרופות, מה שנקרא גפילטע־איש, ובאידיאולוגיה הוא מסובב את כל המערך סביב האצבע ה־קטנה שלו, שזה אולי החלק היחיד בגוף שלו שנשאר בריא ושלם. מוציא מחשרוול איזה חוק־גולן־מה־שמוק־גולן, והמערך כמרקחה. כצ'לה־בוס או־איך־קוראים־לו רוצה להציע זה, ויוסק'ה שריטפס או־איך־קוראים־לו רוצה דווקא ההיפך. זה שהיה במישטרה, מה־שמו, רוזולי, מצלצל מיד לישראל לווינשטיין, ואיך שהוא נכנס להצביע רואה אותו זה עם הזקן ממפ"ם, יאיר צבר, וגם הוא בוער לו להצביע. בקיצור, סמטוכה אחת גדולה.

חלש, חלש אצלנו השפויים כל הענף של האידיאולוגיה. רגע אחד חשבתי ש־עבר חוק הגולן, ונגמר הברדק, אז איפה. רק מתחיל. הנה, בא המושבניק ההוא מנהלל, אתה יודע על מי אני מדבר, זה שדיין היה בן־דוד שלו, אריק נחמסון, ומה יש לו להגיד? שהחינוך הסוציא־ליסטי הביא להפקרות במדינה. תשמע, ביננו, גם אני חושב ככה, אבל מאיפה הנחמסון הזה יודע בכלל מה זה חינוך סוציאליסטי, אני שואל את עצמי. איפה הוא קיבל חינוך כזה? בקובה? אצל מאו? אם הנחמסון הזה יודע מה זה סוציאליזם, אז אני אננס.

והוא לא מספיק לסתום את הפה, וכבר באים לך מהצד השני שלושת ה־מוסקטים האלה, עוד פעם יוסק'ה שרימפס, איך לא, ועוד פעם יאיר צבר וגם שולמית אלונית, ועושים מיפלגה חדשה: אומץ־חומץ. זה כבר באמת השכיב אותי מצחוק. אנחנו צריכים אצ־לנו את מצפן במיפלגה, אני שואל אותך? כן־כן, אני יודע, הם יעני ציונים, אז מה? אתה חושב שבמצפן אני לא אמצא לך כמה ציוניסטים טובים?

זהו, רק כמה דוגמות נתתי לך שתראה מה־זה ברדק הולך שם. אבל מה? ב־אידיאולוגיה תמיד היינו חלשים. זה לא חדש. אתה לא זוכר מה זה היה מפא"י? כל הזמן צעקות וריבים, מתפל־גים לשם ונפרדים מפה. סיעה א', סיעה ב', פי־ג'י נגד ארל כצנלאמסט, בבה נגד סבא. המיפלגה הזאת אף פעם לא ידעה להחליט מה יותר טוב, מדינת־סעד או מדינת־רווחה, לגרש את כל הערבים ו־להשאיר כמה, או להשאיר את כל ה־ערבים ולגרש כמה.

אבל מה, ידעו שזה לא מה שחשוב. את העיקר הבינו טוב מאוד. מה זה העיקר, אתה שואל? עכשיו הצחקת אותי. רואים ממטר שאתה לא מפא"ינק. תיראה, חביבי, תיראה: איך אתה מר־גיש אצל כלב, למשל, מה זה העיקר? פשוט מאוד: כשהוא נעמד על הרגליים האחוריות. אתה רוצה לבדוק מה זה העיקר אצל מפא"י, תבדוק רק את זה, מתי היא נעמדת על הרגליים האחוריות שלה, והופ, הולכת לנשוף.

עוד לא תפסת? הראש שלך עובד לאט, חביבי. אתה בטח חזק מאוד באי־דיאולוגיה. מפא"ינק הגון כבר לא ייצא ממך. אני אתן לך דוגמות, אז אולי תת־פוס משהו.

למשל, אתה חושב שזה מיקרה ש־בבחירות לכנסת היה פיקשוש, ובבחי־רות להסתדרות היה ניצחון כביר? לא מיקרה. ההסתדרות, חביבי, זה כור, זה הסנה, זה בנק הפועלים, מה זה הכנסת? הכנסת בוחרת את מבקר המדינה, מק־סימום, ואולי גם את השגריר בלוכסם־בורג, אפילו זה אני לא בטוח. או, למשל, אתה זוכר שניסו לטפס על הקיבוצים? מייד ניערנו אותם, חביבי. הקיבוצים, אדוני, זה לא אידיאולוגיה, זה דבר חשוב. שם יש מיפעלים, שם עושים עגבניות, זה משהו.

עוד לא הבנת על מה אני מדבר, מה? אני רואה בעיניים שלך שלא הבנת. תראה במישרד־הביטחון. ריאור־גניזציה, איחודים, קיצוצים, קישקושים הוא רוצה לעשות שם השר־ביטחון שלך, אריק שרת. זה הוא יכול לספר לתמ"י, אם הוא רוצה. אולי הם אוהבים סי־פורים כאלה. מפא"ינק טוב לא קונה לוקשים. ריאורגניזטור נעשה לנו השר עם־טיק הזה. על מי הוא בא לעבוד? על מי שהמציא את העבודה? אדוני! פה מדובר בדברים החשובים באמת!

עוד לא תפסת? פשוט מאוד: מה שמפא"י תמיד הבינה הוא שהעיקר זה איפה הג'ובים נמצאים ולמי הולך הכסף, חביבי. אידיאולוגיה, ערכים וכל הסיפו־רים האלה, מי שרוצה להתעסק עם זה — שיהיה לו לבריאות. בשביל זה יש לנו אנשים שמתעסקים עם ספרים, יזהר סטימצקי, אלף־בית יויו, כמה שאתה רוצה. נותנים להם איזה פינה ב„דבר", ושיעישו שם חיים.

אבל כשהולך השר שלך לביטחון להת־עסק עם העיקר, פה מכניסים בתמונה אנשים רציניים. זה לא יעבור, חביבי. מישרד־הביטחון זה לא רמת־הגולן! אנחנו יודעים איך זה מתחיל, ויודעים איך זה נגמר. היום הוא מספר לנו על כמה שינויים אירגוניים, ומחר הוא יבטל חוזים עם כור, ויתחיל לעבוד עם דיס־קונט! הו, חביבי, עכשיו אתה תראה מה זה הסתדרות לוחמת! סולידריות על־ידם זה תחול סיאמי! בעניין כזה, אדוני, יכול הפולני הזה שלהם, ואלנסה, לעבור קורס רציני מאוד אצל הפולני שלנו, ירוחם משק! אריק שרת הזה יכול להפיל פצצת אטום על מוסקבה, ולפזר גז עצבים על ניו־יורק, אבל כש־מפא"י נלחמת על העיקר, אז היא נל־חמת!

"מה עוד אפשר לעשות למען הלקוח?"

שאל אברהם גינדי את מנכ"ל מרכז הקבלנים

- תנאי רכישה נוחים ללא ריבית - **הצענו.**
- משכנתא גדולה עד 400,000 שקל - **הענקנו.**
- ארכיטקטורה ברמה בינלאומית - **תכננו.**
- דירות ב-2 מפלסים, 2 חדרי רחצה - **בנינו.**
- חדר תרבות ולובי מפואר בכל בנין - **כללנו.**
- אחזקה מטבח מפוארים, קרמיקה ורצוף מיוחד - **הוספנו.**
- מתקני משחקים, תאורה דקורטיבית בגינה - **הצבנו.**

לרגל המבצע יהיה משרדנו בראשון-לציון פתוח במוצאי שבת החל משעה 6 בערב

"זה מצויין אבל לא מספיק. השר אריזור רוצה להגיע לאינפלציה שנתית בת שתי ספרות"

"בסדר", אמר אברהם גינדי "אני מוכן להוריד מחירים, על 10 דירות בשלבי בנייה מתקדמים":

הנחה עד 300,000.- שקל

ראשון-לציון	לזוג הצעיר 3 חדרים יוקרתית מרוהטת	795,000 שקל	690,000 שקל
	דירות רווחה מרוהטות בנות 3½ חדרים (2 דירות)	895,000 שקל	745,000 שקל
	דירות פאר בנות 4 חדרים מרוהטות	925,000 שקל	785,000 שקל
	דירת יוקרה דו-מפלסית מרוהטת	1,050,000 שקל	899,000 שקל
רמת-השרון	3 חדרים מפוארת ומרוהטת	1,179,000 שקל	999,000 שקל
	3½ חדרים דו-מפלסית מפוארת ומרוהטת	1,350,000 שקל	1,184,000 שקל
	3 חדרים מרוהטת + גג + חדר על הגג	1,500,000 שקל	1,500,000 שקל
פתח-תקוה	בעין-גנים פנטהאוז מרוהט (2 יחידות)	1,980,000 שקל	1,680,000 שקל
תל-אביב	בתכנית ל' 5 חדרים דו-מפלסית יוקרתית מרוהטת	$160,000	$140,000

תנאי רכישה למבצע:
- 10,000.- שקל בהרשמה.
- 30% בחוזה.
- משכנתא - 400,000.- שקל.
- היתרה בתשלומים נוחים ללא ריבית.

לעולים חדשים ולזוגות צעירים:
הלוואות משלימות ומשכנתאות מוגדלות לזכאים במסגרת תוכניות משרד השיכון

המחירים אינם כוללים מע"מ.

בטחון מלא לכספי הרוכשים.

אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1982

תל-אביב	רמת השרון	פתח-תקוה	ראשון-לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	סוקולוב 84	חיים עוזר 28	הרצל 62

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

לבני הכותנה המעולים

סרינאוש

לא הגדולים ביותר–אבל הטובים ביותר

צ'רטר

חמש חמש מספר הטיסה שלך

לונדון ופריס

מבצע תאומים ועוד אחד „חורף 82"

לונדון — 7 לילות במלון ROYAL HORSEGUARDS (דרגת דה-לוקס)
פריס — 7 לילות במלון LORETTE (ליד האופרה) 399 $ בלבד

לונדון + פריס — 4 לילות בפריס במלון SEGUR (במון פרנאס), 3 לילות בלונדון במלון ROYAL (דה-לוקס). יציאה לפריס חזרה מלונדון 425 $ בלבד

פרטים אצל סוכני הנסיעות.

55 רחוב הירקון 112, תל-אביב, טל' 03-287245

כפוף לתקנות טיסות השכר.

• מסג' כללי ורפוא'
• חיזוק שרירים
איילן זוהר
טל. 03-440902

טל. 03-746480 ; 777075

צ'רטרבוס אקספרס אוטובוסים של טיולי הגליל לאילת וחזרה

חברת הנסיעות „טיולי הגליל" מכניסה לשרות 10 אוטובוסים חדי-שים, אשר 2 מהם יופעלו בסיגנון צ'רטר מתל-אביב לאילת ומאילת לתל-אביב.
סיגנון הצ'רטר כולל נסיעה ולינה במקום היעד, כחבילת תיור.
רמת המלון תהיה לפי בחירת הנוסע, בתוספת תשלום.

משך הנסיעה כ-4 שעות ו-30 דקות ללא חניות, במקום 5.30 כפי שנמשכת הנסיעה באוטובוסים הרגילים.
משך הנסיעה תוגש פעמיים שתיה קרה או חמה, לפי בחירה, ללא תשלום ודיילת במדים תחלק עיתונים חינם לנוסעים. הדיילת תציע לנוסעים אפשרויות בילוי באילת — שכירת רכב, סיורים, וארועי-תדור שאת כולם ניתן להזמין תוך כדי הנסיעה.
לנוחיות הנוסעים יש מגשים בחלקו האחורי של כל מושב ואפשרות להזכוונת המושב במעט עד למצב שכיבה. חידוש נוסף הוא בית-שימוש באוטובוס.

תעריפון המנויים של השולם הזה החל מ-1.12.81

	מחיר העיתון	הוצאות משלוח		מ.ע.מ.		סה"כ	לחצי שנה בשקל
			לשנה בשקל				
♦ בארץ	605	+ 45		+ 78	=	728	415
♦ לארצות תבל דואר רגיל	605	+ 145		+ 90	=	840	470
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אויר							
♦ אירופה	605	+ 240		+ 101	=	946	520
♦ ארה"ב, קנדה, מקסיקו ונצואלה, ברזיל פרו	605	+ 607		+ 145	=	1357	760
♦ ארגנטינה קולומביה, אוסטרליה, ניו זילנד דרום-אפריקה, טוגו, חבש, קניה	605	+ 1252		+ 223	=	2080	1100
♦ פנמה, טאיוון, יפן	605	+ 723		+ 160	=	1488	800
♦ תאינלד, הונג קונג, סינגפור, קוריאה	605	+ 910		+ 182	=	1697	940
	605	+ 741		+ 161	=	1507	830

ארצות־הברית: אלן נלחם על שמו הטוב

על כך שהיועץ לביטחון לאומי של נשיא ארצות־הברית, ריצ'ארד אלן, הוא ריאקציונר ותיק, תומך במילחמה הקרה ומגן מושבע של מישטרים פאשיסטיים ברחבי העולם (פורטוגל עד 1974, דרום־אפריקה) — אין איש חולק.

על הטענה שהוא, כנראה, גם טיפוס מושחת למדי, יש לפחות חולק אחד: ריצ'ארד אלן עצמו. לאחרונה יצא אלן במסע הסברה מקיף, הופיע תוך שבוע בשבע תוכניות טלוויזיה, ב־10 מסיבות־עיתונאים ובתוכניות רבות ברדיו.

אלן טוען שהוא אינו מושחת. הוא אומנם קיבל 1000 דולר (יש הטוענים: 10 אלפים) מעיתונאים יפאנים

יועץ ריצ'ארד אלן
עוד ידידים כאלה ויאבד

עבור ראיון עם רעיית־הנשיא, אך התכוון להעביר את הכסף „למטרה מתאימה". מה קרה לכסף? אלן פשוט „שכח" אותו בכספת.

מילא. אבל מדוע הסכים לקבל גם שני שעוניי־יד מהיפאנים? זה היה פשוט מחווה של רצון טוב, המקובל מאוד ביפאן. אולי. אבל אלן גם זייף מיסמכים הקשורים בעסק הפרטי שלו, הגיש שאלונים כוזבים, נקב בתאריכים בלתי־נכונים. אלן טוען שהוא פשוט טעה, ורואה בכך הוכחה חותכת שהוא פשוט יצור אנושי.

להתפטר מיד. קשה לאלן למצוא ידידים בבית הלבן, האפוף כולו תככים בסיגנון חצר ביזנטית ושינאה הדדית יוקדת. שר־החוץ, אלכסנדר הייג, השונא בתוקף תפקידו כל יועץ לביטחון לאומי, מתעב במיוחד את אלן, המחבל בקשרים בין מחלקת־המדינה ובין מערב־אירופה. אדוויז מיז, יועצו הכלי־יכול של הנשיא נחשב לידיד מובהק של אלן. הוא יצא אומנם בהצהרה ידידותית: תחת לומר שהוא גנב או שקרן, טען מיז שאלן ביצע „שגיאה מרחיקת־לכת במיוחד." ידיד אחר בבית הלבן, שנשאר בעילום שם, טען פשוט שיש לפטר אותו מייד.

אלן הביע תיקווה שהוא יוחזר לתפקידו והביע אמונתו בסולידריות של חבריו לעבודה בבית הלבן. אשרי המאמין. עיתונאי קנדי, שערך סקר בין העובדים הבכירים הקרובים לנשיא, הגיע למסקנה חד־משמעית: 90 אחוז מהעובדים סבורים שלריצ'ארד אלן פתוחה דרך אחת להציל את כבודו ולחסוך בושות לבית הלבן — להתפטר מייד.

לוב: חברות הנפט ישארו

התגובה ההיסטרית של אריק שרון על השעיית ההסכם האסטראטגי עם ארצות־הברית, והאיום הלא כל־כך סמוי שלו לבטל את הסכמי קמפ־דייויד, יצרו אסוסיאציה טיבעית עם שליט לוב, מועמר קד'אפי.

אלא שלפעמים דומה שההשוואה הזו עושה עוול חמור לקד'אפי. העימותים שלו עם מעצמת־על אדירה הם, אומנם, מגוחכים לעיתים, אבל הוא מנסה, לפחות, להוכיח את אמינותו ולנהל מערכת יחסי־ציבור יעילה.

לאחרונה מנסה לוב להוכיח לעולם, בעיקר למערב־אירופה, שרונאלד רגן מגזים בהאשמותיו הכבדות נגד קד'אפי. לא רק מזימות־הרצח נגד רגן מוכחשות בכל תוקף. לוב עושה כמיטב יכולתה להרגיע את העובדים הזרים, בעיקר במיפעלים להפקת נפט ומוצרי־נפט.

במסיבת־עיתונאים, שנערכה לאחרונה בטריפולי, הו־

פיעו עשרות אנשי־עסקים ועיתונאים אמריקאיים ששיבחו את מצבם בלוב. אמינות הדוברים גדלה כשהם הצהירו שבדעתם לציית, אומנם בצער, להוראתו של נשיא ארצות־הברית ולעזוב את אדמת לוב. כולם טענו שהם עושים זאת בצער רב, וכמה מהנדסים, ששוחחו בחופשיות מחוץ לאולם הרישמי שבו נערכה מסיבת־העיתונאים עם כתב היומון הלונדוני טיימס, אף אמרו שהיו מעדיפים להישאר ולהמשיך לעבוד בלוב.

רגן כנראה מטורף. שר־התעשייה הכבדה בלוב, עמאר מוצטאפה מונטאסר, ליגלג על ההאשמות כלפי קד'אפי. „עד כה ידוע מחוגים אמריקאיים בתוך ה־סי־איי־אי, שהאמריקאים סייעו ברצח הנשיא החוקי של צ'ילה, סלבדור איינדה, ב־1973, וזממו לרצוח את פידל קאסטרו ואת קד'אפי עצמו." אמר.

חברות־הנפט האמריקאיות לא מעלות על דעתן לפנות

סין: הקשר היפאני

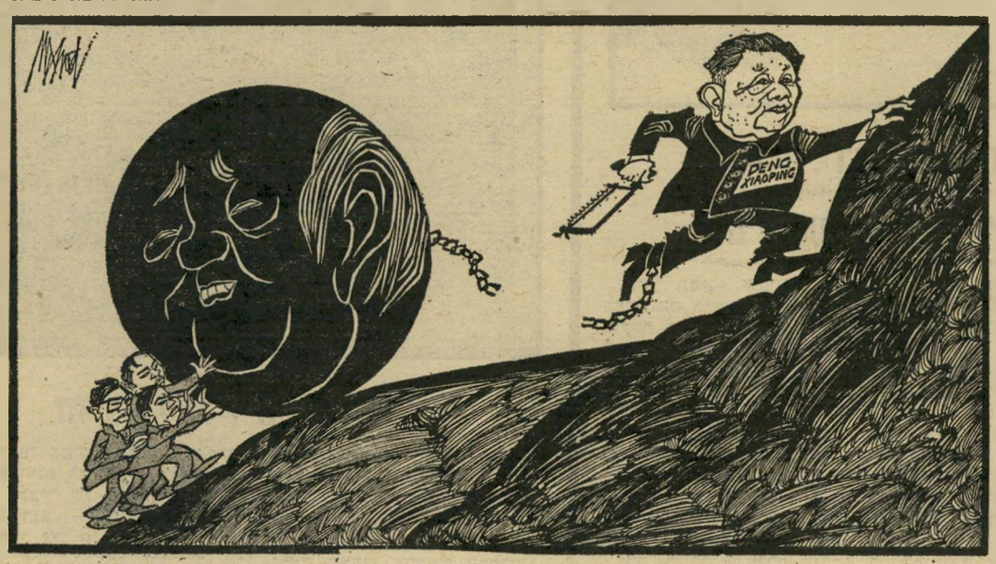
האיבה העתיקה בין סין ויפאן היתה מאז ומתמיד נתון קבוע ביחסים הבינלאומיים. תחיית הלאומיות הסינית והמאבק באימפריאליזם היפאני היו, למעשה, שמות נרדפים. בתקופה מסויימת, שקדמה למילחמת העולם השנייה, עשו אפילו הלאומנים והקומוניסטים הסינים יד אחת כדי להילחם בכובש היפאני. במיתוסים הסיניים מופיעים היפאנים כקלגסים, ככובשים אכזריים, ספרטניים ושואפי קרבות.

מאז 1972 חל שיפור עצום ביחסים בין שתי המדינות. סין שינתה לחלוטין את מדיניות החוץ שלה, הפכה לנושאת הדגל העיקרית נגד ה„הגמוניזם" הסובייטי, וחדלה לתמוך במאבקי המדינות המתפתחות. הכוח המהפכני, המתסיס, שלא בחל גם בדיבורים על מילחמה גרעינית, הפך גורם שמרני, לפחות ביחסי החוץ שלו.

היפאנים גילו, כדרכם, זריזות רבה בניצול האפשרויות המיסחריות הגלומות בשוק הסיני העצום. מיליארד הצרכנים הפוטנציאליים בסין העממית צפויים בעשור הקרוב למיתקפה מתואמת של סחורות יפאניות. זוהי הדרך הזולה ביותר עבור המישטר הסיני שאחרי מאו, להעלות את רמת החיים, לפחות באורח יחסי. האקלים המדיני נוח, לשתי הארצות אינטרסים דומים באיזור, אפילו שהסינים מוכיחים את היפאנים על מדיניותם הפאציפיסטית מדי בחזית העימות נגד ברית־המועצות.

לה מונד דיפלומאטיק דיווח לאחרונה, ששידורי רדיו פקין בשפה היפאנית קראו ליפאן להסכים להצבת טילים גרעיניים אמריקאיים על אדמתה. השידורים צוטטו בהרחבה בכלי־התיקשורת היפאניים, והביכו את השמאל המנהל מילחמת־חורמה נגד ארצות־הברית בעניין זה. שגריר הודו ביפאן היה אורח־כבוד באסיפה, שאופיינה בהתקפות חסרות תקדים נגד סין הקומוניסטית על עמדתה במאבק הבינגושי בכלל, ובפרשת הטילים הגרעיניים בפרט. השידורים מפקין לא פסקו. העדיפות המוחלטת למאבק נגד ברית־המועצות הפכה עיקר־אמונה אידיאולוגי בסין, וחרגה מזמן מגדר של פרגמטיזם טאקטי גרידא.

הסכם ענק. השבוע פקד את טוקיו סגן ראש־ממשלת סין, גו מו, בלוויית מישלחת רמת דרג שכללה את שרי החוץ, סחר החוץ, הכלכלה, התיכנון והחקלאות. גו מו חתם עם היפאנים על הסכם, שלפיו תקבל סין הלוואה בתנאים נוחים בסכום שיגיע למיליארד וחצי דולרים. ההלוואה תאפשר לסינים להשלים שני פרוייקטים ענקיים שהושעו עד כה מחוסר תקציב ומהיעדר מטבע־זר. מדובר במיפעל פלדה ליד שאנחאי ובתישלובת כימית

מנחיג סין דנג
בורח מהדוגמאטים

בעיר דאקינג. שלוש תישלובות נוספות זכו באספקה מזורזת של ציוד ומכונות מתוצרת יפאן. היפאנים לוחצים על סין להתחיל בעבודה במיפעלים במהירות האפשרית. הם מעוניינים, מעבר להישג המדיני, לקצור פירות מהירים עבור השקעותיהם.

עד כה נהגו האמריקאים לעודד את הידוק היחסים הסיניים־יפאניים. לאחרונה הפכה גישתם יותר ויותר קרירה. ציר אנטי־סובייטי כזה במיזרח־הרחוק מחזק, כמובן, את ארצות־הברית. עם זאת קיימת בוושינגטון גם תחושה של אי־נוחות. יחסים עצמאיים מדי בין שתי המדינות עשויים לפתוח עבורן אופציות שלא ישרתו את האינטרס המדיני והכלכלי האמריקאי.

אין ספק שקד'אפי אינו תורם לשלום במיזרח התיכון ואף מחבל בהתפייסות הישראלית־פלסטינית. זה עדיין אינו מחייב את הישראלים לקבל את כל התעמולה האמריקאית על שלל דימוייה המסולפים.

את לוב. לאינטרסים שלהם ידאגו עובדים בעלי אזרחות אחרת, בעיקר בריטית וגרמנית. ממשלת בריטניה הצהירה בגלוי שאין היא מבחינה בשום סכנה הנשקפת ל־6000 אזרחיה המועסקים בלוב. צרפת יצאה בהצהרה דומה, ואף הודיעה שבדעתה לחדש את היחסים הדיפלומטיים המלאים עם מישטר קד'אפי.

כתב טיימס ציטט את דיברי עקרת־בית בריטית, פאט פאר, שהגיעה לטריפולי לבלות את חופשת חג־המולד עם בעלה: „איני מבינה מה כל הרעש. רגן כנראה מטורף." הוא הוסיף שהערכה זו משקפת את היחס של האירופים בלוב לקו של וושינגטון כלפי לוב, ולפינוי האזרחים האמריקאיים ממדינה זו.

מי מסכן את שלום העולם?

העיתון הפריסאי הנפוץ, לה פיגארו, ערך לאחרונה מישאל בין קוראיו. הנושא היה: איזו מדינה מהווה כיום סכנה גדולה ביותר לשלום העולם?

47 אחוזים ענו שהסכנה הגדולה ביותר נשקפת מברית־המועצות. 22 אחוזים טענו שדווקא ארצות־הברית מאיימת על הביטחון ועל היציבות. אבל לא כולם בחרו במעצמות הגדולות. 18 אחוזים מקוראי לה פיגארו הימני סבורים, שישראל הקטנה מייצגת את האיום החמור ביותר!

אנשים בעולם

הדוכס לינלי: הכובש התורן

הנער המשפיל מבטו בביישנות־מה, כשאל ברכו רוכנת נערה, נחשב היום לכובש התורן של החצר הבריטית. זהו **הדוכס לינלי**, בנה הבכור של **הנסיכה מרגרט** מנישואיה לאנתוני ארמסטרונג־ג'ונס, הוא — **לורד סנאודון**.

אולי אין זה תואר מלכותי דיו, והמלכה אליזבת השנייה היתה דוחה אותו בוודאי מכל־וכל, אבל נראה שאחרי שהרווק המלכותי המבוקש ביותר, הלא הוא **הנסיך צ'ארלס**, התחתן ומצפה לילד, ירש ממנו את התואר דודנו.

הדוכס לינלי בן העשרים, הוכיח עצמו שובב יותר אפילו מאחיו של צ'ארלס, **אנדריו** היפהפה. הופעתו האחרונה, בנשף צדקה לטובת הבלט המלכותי הבריטי, הצליחה להאפיל אפילו על התחפושת שעטתה על עצמה אמו, הנסיכה מארגרט, שהופיעה בחופשת לנסיכה סלפידית. המוזמנים לנשף, שנערך בקפה רויאל בלונדון, עצרו נשימתם עם כניסתה של האם, אך תשומת־לבו של הנוער הלכה אחרי בנה.

„זהו העתק של אביו. זהו בדיוק טוני," נשמעו לחישות חוזרות ונישנות, בשעה שהדוכס הצעיר סובב ברחבת הריקודים בפוקס־טרוט שלא ידע הפוגה. הרקדן הבלתי מובס שהחליף בנוח זוג בתנופה אדירה, הפך למוקד ההתעניינות. באותו ערב, שנשא אופי של סיגנון רטרו, לבש הדוכס לינלי חליפה בעלת מיקטורן ארוך, שאותה שאל ממחסן של תלבושות התקופה, וענב עניבה לבנה.

ל"ד ד': הגננת תיאלץ להישמע לאומנות

ולסייל עם עגלת התינוק בליווי המישמר המלכותי

זוהי תמונה אופיינית לסידרת התמונות שחצר באקינגהם אוהבת לראות בעיתונים: **ליידי דיאנה** מוקפת אוכלוסיה של ילדים צעירים. ליידי דיאנה האימהית. זו היתה הפירסומת הראשונה עם אי־רוסיה ל**צ'ארלס**, יחד עם העובדה שהעלמה הצעירה היתה גננת והיא רוצה הרבה־הרבה ילדים.

עכשיו, אחרי שהגברת הודיעה שהיא התחילה מטפחת את גן־הילדים הפרטי שלה, חוזרות התמונות של הגברת האימהית למופת ומקשטות את עיתוני בריטניה. רק עיתונאי אחד מסרב לשבת בשקט, אותו **סיימון רגן**, חרדת החצר הבריטית, שפירסם בשעתו כמה עובדות, לא נעימות מחדרי המיטות של הארמון הבריטי.

וכך, כשכל הממלכה עוקבת בחרדת־קודש אחרי הבולטין הרפואי מן הארמון, מודיע רגן על עוב־דות הלוחצות על דיאנה, ושואל אם אכן יעבור ההריון המלכותי בשקט.

הלחצים על השניים, לדעתו של רגן, נובעים מחשיפה מוגזמת להוראות הפרוטוקול ומפחדיו של צ'ארלס מה יאמרו בארמון. רגן טוען שצ'ארלס פוחד עד־כדי־כך, שכאשר נישקה אותו דיאנה על המירפסת, לאחר טכס החתונה, הוא התעוות והסמיק ורק אחרי שהבין כי הסביבה מרוצה, העלה חיוך מאולץ על שפתיו והתנצל לפני דודנה, **הדוכס לישפיילד** כי שכח שמותר לזוג נשוי לתנשק בפומבי. בהופעה ציבורית אחרת פרצה דיאנה בציחקוקים, וזכתה במבטים צוננים של המלכה, ומאוחר יותר למנה של תוכחה. בהופעתה הבאה כבר נראתה מגוהצת ומדוכאת לחלוטין.

למרבה המזל מצאה דיאנה בת־ברית בארמון דווקא ב**מלכה־האם**, סבתו של צ'ארלס. משום־מה, האשה שלימדה את דיאנה את כל כללי הפרוטוקול לפני הנישואין, צעירה ברוחה הרבה יותר מבתה המלכה. בקשר לאותו אירוע שבו ציחקקה דיאנה, הגיבה המלכה האם: שחררי צחוק הגון אחד והמועקה תחלוף, ולא תצטרכי להתאפק ולהפליט צחוקים רבים.

אלא שאין תחליף לאם אמיתית. למרבה הצער הורחקה דיאנה מאז נישואיה מאמה, ואין היא מרבה בה לראות גם אף אחת מחברותיה קודמות. לאלה הובהר באורח חד־משמעתי שלקפוץ לדירתה שבקנסינגטון היה דבר אחד, ולקפוץ למגוריה המלכותיים — זה כבר עניין אחר. אך עובדה היא שהנסיכה מרגישה בחסרונן: באמצע ירח הדבש הגיעה ללונדון בלי להודיע על כך מראש, ונפגשה בנמל־התעופה עם שתיים מידידותיה בעבר.

אבל הבעייה העיקרית של דיאנה היתה ועודנה ניגוד חמור של סיגנונות. עד תעה היתה עלמה צעירה ומודרנית, אינטליגנטית ועצמאית. עתה היא עשוקה בפרטיותה על־ידי הפולחן המלכותי. מה שמדאיג היום את דיאנה, לדעתו של רגן, היא השאלה כיצד תתרגל לרעיון שלא היא תהיה האחראית הבלעדית על חינוך ילדיה. מי שהיתה גננת תצטרך להיעזר באומנות מדפולמות של החצר, שיהיו אחראיות לארוחות, בחדרניות שתחלפנה את סדיני חדר־הילדים, ובשרשרת של שומרי־ראש ושוטרים שילוו את עגלת התינוק כשתרצה לטייל עם התינוק הפרטי שלה, שספק אם יהיה פרטי שלה.

ג'וני האלידיי: מלך הרוק הצרפתי התחתן בעידן של מלך הרוק האמריקאי

מי שסימל בשנות השישים את ההעתק הצרפתי של **אלביס פרסלי**, התחתן בצורה סימלית עם צרפתיה — אבל, בחוויה מפוארת בבוורלי הילס בלוס־אנג'לס, מלכותו של מלך הרוק. זהו **ג'וני האלידיי**, המחזיק בידה של כלתו, **באבט**, כשהשניים פורסים את עוגת החתונה. ג'וני הבטיח בשעתו לכלה לשאתה ביום הולדתו ה־38 בדיוק, אך איחר בכמה חודשים (יום הולדתו חל ב־15 ביוני, ואילו החתונה נערכה רק ב־2 בדצמבר).

האירוסין היו גם הם אקט דרמטי ביותר, נז־כרת היום באבט: „זה היה אחרי ההופעה של ג'וני בהיפודרום שליד פאריס. הוא קרא לי שאכנס לקרוואן שלו, הוציא משם את כל המוסיקאים, הגיש לי טבעת עם יהלום ענקי, וגימגם: ‚האם תהיי אשתי? רציתי להפתיע אותך לפני כל העולם אחרי ההצגה, אבל לבסוף חשבתי שיש לך הזכות לדעת זאת ראשונה, וגם הזכות לסרב לי'."

שום דבר לא יכול היה לרגשה יותר מזה. היא לא האמינה שג'וני יזכיר פעם את נושא הנישואין, מה עוד שלדעתה טרם החלים מן הטראומה של הגירושין מ**סיבי וארטאן**. באותה הזדמנות ציין ג'וני שהוא מתכוון לערוך את טקס הכלולות בעיירת הקייט סן־טרופז, בבית ידידו **אדי בארקליי**. באבט, העושה רושם שליו ורגוע ביותר, התנתה תנאי אחד: רק בחוג המישפחה.

תקופת החיזורים שלהם ידעה שיאים ומורדות רבים. ג'וני נסע לתאילנד עם ידידה בשם **מאבינה**, היתה לו הרפתקה בארצות־הברית עם אמריקאית בשם **בטסי**, אבל בסופו של דבר הוא שב לבאבט. הנישואין נדחו בכמה ימים רק כדי שג'וני לא יחמיץ את הופעת הבכורה של סילבי וארטאן בארמון הספורט בפאריס. בבכורה ישב ג'וני עם בנם **דויד**, וכמובן, עם אשתו היום, באבט.

ורן ביטי: „היא אמרה לי לא!"

לא הכל הולך כמתוכנן בתסריט, וזה בדיוק מה שמדאיג היום את חברת פארמונט. כשורן ביטי ודיאן קיטון היו זוג עליז וצמוד מאוד, ורוו נחת האחד מן השני כמו בתמונה זו, היה הכל כשורה. השניים שיחקו בסרט ושמו אדומים, שאותו הפיק, כתב ובימים בייטי, ושרק בגלל השם בייטי הסכימה חברת פארמונט לשים שלושים ושלושה מיליון דולר על קרן הצבי.

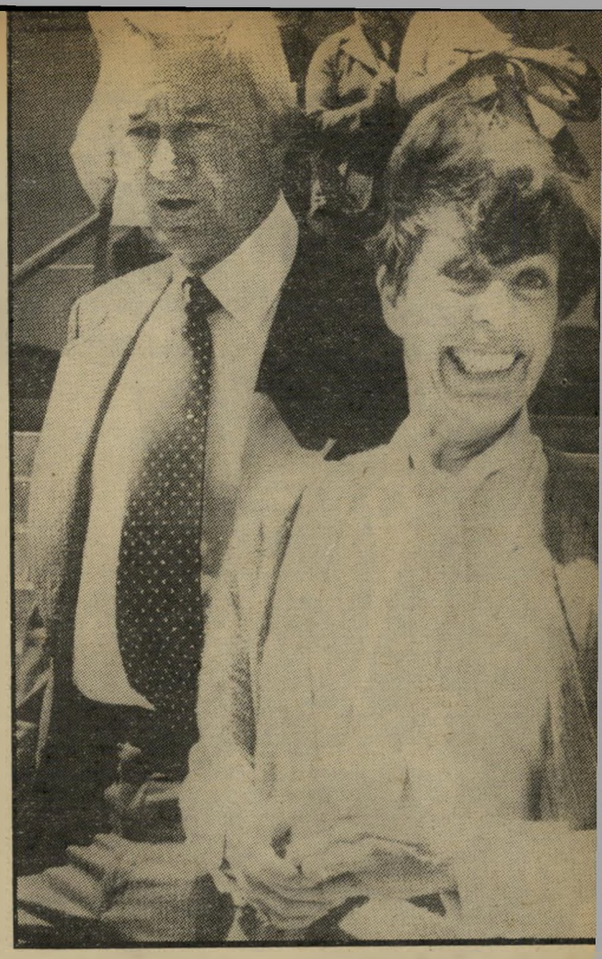
פארמונט חשבה שתוכל לפרסם את הסרט כסיפור אהבה גדול, והנה בייטי הציע נישואין במציאות וקיטון אמרה לו פעמיים לא. השניים נפרדו ופארמונט מכוסחת ציפורניים: מה יהיה עם הסרט.

ילדיה של ליז: עדות־יופי

מריה ברטון ומייקל ווילדינג, הם שניים מילדיה של **ליז טיילור**. מריה היא בתם המאומצת של ליז ושל **ריצ'רד ברטון**, ומייקל הוא בנה של ליז מבעלה המנוח **מייקל ווילדינג**. ובעוד האם מתכננת את נישואיה הבאים, נכנסו השניים למעגל הדוגמנים העסוקים ביותר בניו־יורק. ושניהם כפי שיעידו פניהם, אכן יפים ביותר.

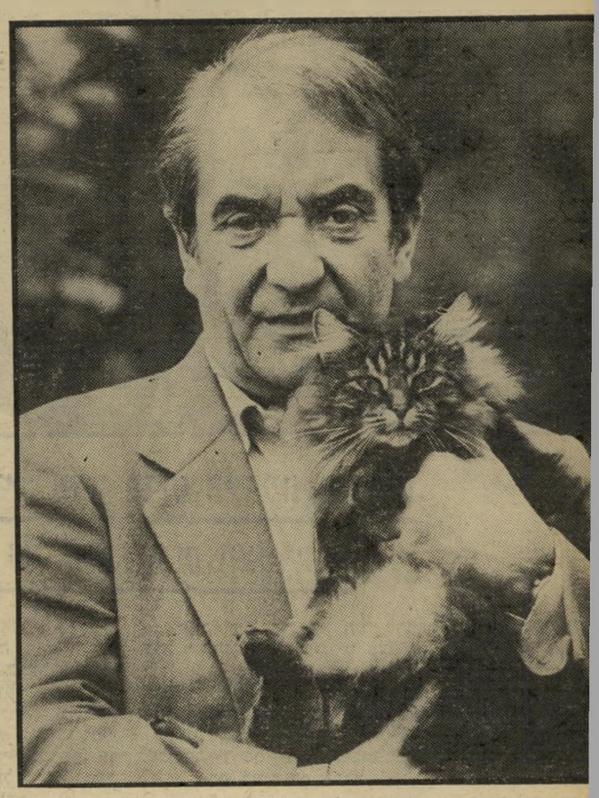
אנשים בעולם

קארול ברנט: גירושין או פיצויים

השחקנית **קארול ברנט**, הנראית בתמונה מעוה את פניה בליצנות, היתה הסנונית הראשונה בשורה של תביעות דיבה שמנות, שהוצאו בזו אחר זו נגד שבועון הרכילות האמריקאי נשיונל אנקוויירר, שטען בשעתו כי חיי הנישואין של כוכבת פיט וטיל, הבדרנית הידועה וכוכבת הטלוויזיה המפורסמת, עלו על שירטון.

בעיקבות פיצויים ששילם לה העיתון, בסך של 12 מיליון דולר, החליטה להגיש תביעה, השחקנית **ראקל וולש**. עוד טרם יבש הדיו על חוזה הנישואין של וולש עם הסופר **אנדרה ווינפילד**, התחיל העיתון עוסק בגירושיהם.

זיאן קארמה: האהבה הגדולה

זיאן קארמה שייך לרשימת כוכבי הקופה הגדולים בצרפת, והסרט מהן כרוב הוא סירטו ה־129 במיספר. יש לו שלוש אהבות: התיאטרון, שבו הוא מופיע היום, וזוכה בביקורות מצויינות בהצגת עלובי החיים בבימויו של **רוכר חוסיין**, אשתו הפסנתרנית **סופי**, והחתולה שלו, הנראית בזרועותיו, היפהפיה **סיבולה**.

רומי שניידר: בריחה מן הצער לאחת־עשרה שעות עבודה ביום

מי שאוהב את **רומי שניידר** יכול לראותה היום באולפן בברלין אפופה בעשן סיגריות, ולהבין לליבה: היא נוסעת בכל בוקר מרחק של שעה למקום העבודה, באולפן הסרטים. היא לוקחת על עצמה שעתיים של איפור שבהם היא מכסה את פניה בשכבות עבות של מייק־אפ, בשני זוגות של ריסים מלאכותיים, ומציירת את שפתיה באודם להט בנוסח שנות השלושים. אחר־כך היא מצטלמת במשך שמונה שעות ולפעמים גם יותר. היא עובדת בלהט, יושבת על כסא פשוט ומשננת את תפקידה כל אימת שהצלם מכוון את מצלמתו ומנסה ליצור מסביבה אווירה של קדושה.

זה חמישה שבועות שרומי שניידר עומדת לפני המצלמה. שלושה חודשים אחרי מותו של בנה **דויד**, היא התייצבה לצילומים. הסרט: טיול לסן־טרו. רומי מגלמת את דמותה של **אלזה ויינר**, אשה הבורחת עם ילד מאומץ מפני האס־אס. היא מצליחה להימלט מגרמניה לפאריס, ושם מרוויחה את לחמה כזמרת.

את הילד מגלם נער בן 15, תגלית חדשה בשם **נדלין ורנר**, טיפוס של ילד מפותח מעבר לגילו, מחוספס וחצוף. לא פעם הוא מזכיר לה את בנה, שניספה בתאונה טראגית כשקפץ מעבר לגדר־ברזל בבית סבתו, אך היא ממהרת לשקוע בתסריט. „כשהיא עובדת היא אחוזת כישוף," אומר עליה המפיק הגרמני של הסרט.

אנשים

יוסף בורג הוא פרשן התנ"ך באידיש ברדיו.
וגידעון פת נושא את שם המישפחה שאימצה

■ ח"כים שישבו במיזנון־הכנסת ביום השלישי האחרון לא הבינו מה מתרחש. שר־הפנים, הד"ר **יוסף בורג**, שישב עם קבוצת אורחים מארצות־הברית, קם וניגש לרדיו שבמיזנון, כשאחריו צורעדים אורחיו. השעה היתה חמש דקות אחרי השעה שש, והכל היו בטוחים שהוא רץ לשמוע חדשות. מי שהתקרב שמע מכשיר־הרדיו את בורג עצמו מדבר באידיש ומפרש את פרקי היום בתנ"ך. מסתבר שמזה שנים הפרשן של שידורי ישראל באידיש לפרקי התנ"ך הוא שר־הפנים, והתוכנית משודרת פעמיים בשבוע במיסגרת התוכניות לעולים. בורג, שהוא גם רב מוסמך ובעל ידע רב בסיפורי־הקודש, נוהג להקליט את שתי שיחותיו השבועיות מדי יום ראשון בבוקר, בין השעות שמונה ותשע, באולפני רשות־השידור לפני שהוא בא לישיבת הממשלה.

■ עכשיו מתברר שלא רק ח"כ המערך **חיים הרצוג** היה מעורב במרד של אגודת־ישראל נגד ראש־הממשלה **מנחם בגין**, אלא גם יו"ר סיעת המערך בכנסת, **משה שחר**. כאשר העלה בגין לפני ח"כ האגודה **אבי רחם שפירא** את הטיעון שסיפוח הגולן מופיע בקווי־היסוד של הממשלה, ולכן לא תקף לגביו המיכתב שכתב בגין, שבו העניק לסיעת אגודת־ישראל חופש־הצבעה בעניינים מדיניים, שיגר שפירא את הרצוג אל שחל, שהוא מישפטן במיקצועו, כדי לברר אותו ביל

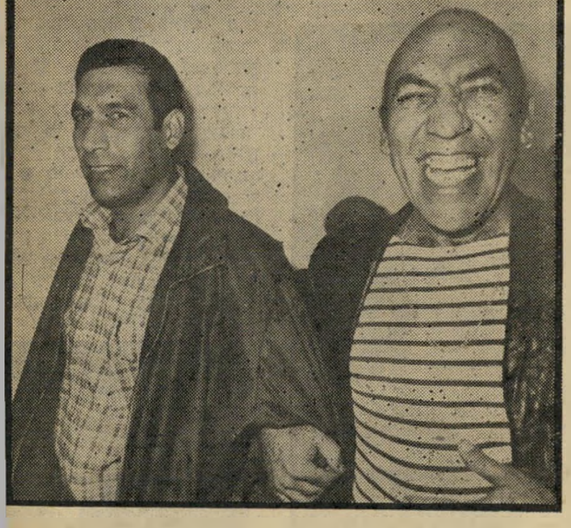
לו, והוא ענה שהוא אינו מוצא סיבה לעשות שימוש בחיין הפרטיים למטרות פוליטיות, והוא מוותר על האהדה שיש בציבור לילדים מאומצים.

■ ח"כ־הליכוד לשעבר,

אורי ליפשיץ הרים כוסית עם האורחים שבאו לפתיחת תערוכתו. בין הראשונים שבאו היה כתב־הטלוויזיה רפיק חלבי, שהתנשק ולחץ ידיים עם הצייר עד כדי הורדת ידיים. ליפשיץ ביקש מחלבי שלא יעזוב מוקדם כל־כך, ואף הזכיר לו את הלילות המשותפים שבילו בירושלים. אשתו, עדה, שלבשה שימלה שחורה שאליה מוצמד פרח גדול, ניצלה רגע של פנאי, וכשקיבלה את פני הצייר מנשקה קדישמן ליטפה את זקנו בהתפעלות. אורח יוצא־דופן היה העיצר המשוחרר מגרמניה שימעון („כושי") רימון, שנמנע מלדבר עם סקרנים ועיתונאים שהיו במקום. גם בו דחק ליפשיץ להישאר, אך כושי לא נענה לו ויצא אל מחוץ לגלריה.

משאל בזק
הנבחרים של 1981

שנת 1981 חלפה. אנשים שונים התבקשו, כל אחד בתחומו, לציין את הדמות החיובית והדמות השלילית של השנה החולפת במישאל־בזק של העולם הזה. תשובותיהם:

● **דויד אבידן**, ספרות ושירה: „אני לא מתעניין בעולם השירה והספרות הישראלית. הדמות השלילית זה בגין, שעושה מאמצים נואשים לפתח פעילות רטורית בלשון קדם־ביאליקית. הדמות החיובית עסוקה כרגע בכל מיני עבודות חשובות."

● **עדי אמוראי**, כלכלה: „האיש השלילי הוא מי שנחשב כאילו אדריכל־ההישגים, יורם ארידור, משום שהתיקון המכני שהוא השיג בעקומת האינפלציה הוא תיקון זמני, במחיר החרפת התהליכים בעתיד. אבל עיקר ניזקו בכך שהוא נטע בקרב הצרכנים את האשליה שעל־ידי הגדלת הצריכה של מוצרים בריי־קיימא, כמו טלוויזיות ומכוניות, מתקנים את מצב המשק, שזה נזק ארוך־טווח. הדמות החיובית היא הייצואן הישראלי, שהמשיך להיאבק ולייצא גם כאשר התמורה במטבעות האירופיים הותירה אותו ללא רווחים, מתוך הבנה שאין לאבד שווקים שנרכשו בעמל כה רב."

● **שלמה כהן־שביט**, תיאטרון: „השחקן הטוב ביותר של השנה, ללא מרכאות, זה ראש־הממשלה מנחם בגין, שהוא אבידה לתיאטרון, ואני אומר זאת אפילו בקינאה מסויימת. יש לו רק חיסרון אחד — שהוא יכול להשתתף רק בהצגות־יחיד. השחקן השלילי של השנה — פה יש לי בעיה. דומני שזה פולני אחר, ירוזלסקי, ששיחק את התפקיד הרע של השנה. בקיצור, שני השחקנים הם טובים, אך כל אחד גילם תפקיד אחר."

● **שאול דישון**, קולנוע: „איני יכול להצביע על אישים, אלא על אירועים. הדבר הכי משמח שקרה בארץ זה שנוכחתי לדעת שיש צוותים שמסוגלים ואפילו יודעים לעשות סרט. אך האכזבה היא שהם אינם יודעים איזה סרטים לעשות."

● **שרה דורון**, כנסת: „אני לא מוכנה לדבר על דמות שלילית. בכנסת לא אוכל לציין מישהו חיובי, כי יש לי המון חברים. זה כמו לשאול ילד את מי הוא אוהב יותר, את אבא או את אמא. הדמות החיובית שעולה על דעתי היא, כמובן, ראש־הממשלה, שהוא מדינאי ולא פוליטיקאי, וישיודע לקבל החלטות חשובות."

● **אליעזר שוסטק**, ממשלה: „מה, עוד מישאל? אין דמות שלילית. בכלל לא קיימת. כל הדמויות סביב לשולחן־הממשלה הן חיוביות."

● **אהרון פאפו**, טלוויזיה: „הדמות החיובית זהו הכלב מתוך הסידרה ידיד לעת צרה, המשודרת בכל מוצאי־שבת בשעה שש בערב. זהו כלב המביא ישועה לכל הזקוק לעזרה; בעל אופי טוב ורחמים רבים; אוהב את עמו ואת קהילתו. הדמות השלילית היא של אותם כתבים ועורכים, שבמשך השנה התעקשו, מתוך אובססיה, להביא אל המסך את באסם שכעה, ראשד אל־שוואה ושאר אנשי אש"ף, ושהפכו את המסך לבימת־תעמולה שלהם. אמנם, לאחרונה, כנראה שהכירו בטעותם — אך בהשוואה למעשיהם צריך היה לרשום את הכלב בספר הזהב של הקרן הקיימת לישראל."

● **חנניה גיבשטיין**, רשויות מקומיות: „כל אחד שעובד בעבודה האפורה הזו עושה עבודה חשובה, והוא דמות חיובית. איני יכול לחשוב על דמות שלילית פשוט איני יודע על מישהו שנכשל ושמעתי על כך."

● **רם ישי**, רפואה: „דמות שלילית לא תקבל ממני. אציין שתי דמויות חיוביות. הראשון הוא הרופא הצנוע שבפעולה בצפון כימעט נהרג, כשנתן עזרה לפצוע, והוא מסמל את דמות הרופא. השני הוא הפרופסור קלמן מן, מי שהיה מנכ"ל הדסה, שפרש במהלך השנה לגימלאות."

● **יגאל תומרקין**, אמנות: „למרות שקל מאוד לשבח מתים, בחרתי בהנרי שלוניאק המנוח, אמן שהיה אהוב על אמנים ולא על אוצרי־מוסיאונים. אני חייב להזכיר את סיפרו של יאיר גרבוז, בדרך לקולנוע, בצד החיובי. באינטרספק־טיבה למיספר 1984, פחד העשור בעיני הוא אריק שרון. שרה ברייטברג היתה האוצרת המדוברת של השנה. התערוכה המגוחכת של השנה היתה של אוסוולדו רומברג, שהתקיימה במוסיאון תל־אביב, שבה נעשו אנליזות צבע ופילוסופיה על תולדות האמנות ברמה של להיטון או את, וברצינות של מורה נבוכים לרמב"ם."

● **נירה יודסקי**, מישפט: „יש לי דמות אלילית, אך אני לא רוצה להגיד את שמה. לגבי דמות חיובית קשה לי להצביע על מישהו יוצא־דופן בעולם המישפט, שיצדיק את הבחירה."

אם צודק בגין. שחל הסביר לשפירא שבגין טוען, שכן קווי־היסוד של הממשלה כמוהם כ„הסכם כללי", ואילו ה„מיכתב, כמוהו כ„הסכם מיוחד", המחייב יותר. שחל הסביר לשפירא גם שאילו היה טיעונו של בגין נכון, לא היתה משמעות למיכתב שהעניק לאגודת־ישראל. שפירא השתמש בטיעונים אלה בפגישתו עם בגין.

■ שר־התעשייה, **גידעון פת**, נושא את שם מישפחתה של דודתו, פת, שהתייתם מאמו בגיל 4, גודל על־ידי דודתו, ששם־מישפחתה היה פת. אחיו היחידי, **אפרים עינב**, שהיה מפקד בית־הספר לצניחה, נהרג בעבר בתאונת־דרכים צבאית. פת, שבתקופת היותו בכנסת פעל בענייני אימון, נשאל מדוע מעולם לא חשף את פרטיו האישיים הל

הלל זיידל, הרים את שפור פרת הטלפון ומעברו של הק הודיעו לו ממיאמי־ביץ', ש שמחים שהוא עומד להופי שם עם ח"כ חירות, **יוסי רום**, בערב משותף וביקש כמה פרטים ביוגרפיים. זייד אמר לבן־שיחו שהוא ישמ לבוא לארצות־הברית, אך ה כוונה אינה אליו, משום שהו אינו עומד לנסוע לחו"ל, וכ מובן שלא למסע־הרצאות. ל אחר מכן עלה על דעתו ש יתכן שמדובר בח"כ **שלמה הלל**, אך בכל זאת רצה לדע אם הוא נקשר לפרשה. בירו קצר שעשה העלה שאכן הית פניה ללישכת ראש־הממשלו וביקשו פרטים על מישהו ש הוא ניצול־שואה, ושמו של ז דל הוצע כאפשרות מתאימ תלה תקשורתית הובילה לכ שבשלב מסויים פנו לשלמ הלל.

סילווסטר העייף

בדיוק בחצות, השמפניה זרמה כ־מיים וכטוב ליבם בסנגריה, קיפ־צו וריקדו החוגגים אל תוך השנה החדשה ●●● מסיבה בנוסח דק־מרון נערכה באחד המועדונים ה־יוקרתיים ביותר בעיר, על החלונות נתלו שיקופיות של בחורות ערו־מות, המלצריות החינניות הסתובבו במדי נזירות, כשאת ראשיהן מע־טירים שביסים לבנים. בקומה ה־תחתונה הוקרן הסרט דקמרון ●●● דוגמניות הצמרת של יש־ראל בחרו לבלות את הסילווסטר

ממסיבה למסיבה

דווקא במועדון זה, כשהן לבושות בגדים ההולמים את האווירה של המועדון. הגדילה לעשות מכולן הדוגמנית **פינצי מור**, בשמלה שמחשופה הגיע עד לטבורה. ה־דוגמניות ואנשי־הצמרת הרבים הסתובבו בצפיפות בין השולחנות עמוסי הכל־טוב וחגגו עד אור הבוקר ●●● „אני לא מאמינה! איזו הפתעה נהדרת" קראה **רו־ני כרמל**, אשת יחסי־הציבור של תיאטרון הבימה, כאשר הגי־עה אל בית חברתה הטובה **חיה בן־טל**, בעלת גלריה בתל־אביב, שהחליטה להפתיע את חברתה ו־לערוך לכבודה מסיבת יום הול־דת ●●● הכיבוד במסיבה היה כולו על טהרת המאכלים הסיניים, לאורחים שראו את העוזרת הפילי־פינית וחשבו שהיא היא שהכינה את המאכלים, טרחה בעלת הבית להסביר שהמאכלים הם מעשה ידיה של בעלת הבית ואכן הם בהחלט

סילווסטר הקדוש בוודאי הת־ בקיברו. סיום השנה האזר־ לא נחוג השנה במסיבות ניות אל־תוך־הלילה. הבוהמה הרת עבדה קשה כדי לשעשע כל מי שרצה לחגוג, ורוב ה־גים התרכזו בבתי המלון ●● מי שתפסה יוזמה ואירגנה יבה עליזה, היתה הספרית **מר**, בעלת המיספרה הפועלת עות הלילה. היא הפכה את ה־פרה לשעות אחדות לדיס־ק. שרשרות גייר השתלשלו מן פרה, זיקוקי די־נור הודלקו

יומולדת לרוני כרמל, אשת יחסי־הציבור של תיאט־רון „הבימה". מחבק אותה בחום הפירסומאי בעבר והעיתונאי בחווה אריה גלבלום. מימין דליה מאור.

שיח ציירים מנהלים הצייר ממוצא פולני מארק ינאי והציירת עדית פאנק, במסיבה לכבודה של רוני כרמל. השניים שוחחו שיחה ערה בענייני ציור, כמובן.

העופרית התורנית בחייו של אבי עופרים היא סנדרה הירט, התולה בו מבט מעריץ ואוהב. נוסף להיותה חברתו הפרטית של אבי, מנהלת סנדרה את עסקיו. בדיוק בחצות מיהר אבי עופרים לנשק את חברתו.

זיקוקין ושמפניה היו סימן ההיכר של מסיבות ה־סילווסטר. השחקן נחום שליט פותח בקבוק שמפניה ומחזיק בידו השניה זיקוקין. בתמונה למעלה מימין: חוגגי הסילווסטר מנסים לשמוח בעזרת זיקוקין ומשקאות.

מחשוף לבעלת הרגליים של המדינה, ה־דוגמנית פינצ'י מור, ולידה חברותיה אורנה שחר (מימין) ואביבה מאיירס (משמאל). פינצ'י הוכיחה שהיא גם אלופת המחשוף ולא רק אלופת הרגלים.

הנמרה המרקדת

היא לינה וינ־ טראוב, רקדנית מיקצועית, שחופיעה בתוכנית הפנטומימה של שייקה אופיר, גבה את ההצגה במסיבת הסילווסטר ב־ „דיזנגוף סנטר", כאשר חוללה כל הערב ללא הפסק. בזמן הריקוד התרוממה שמלתה להנאת מעריציה.

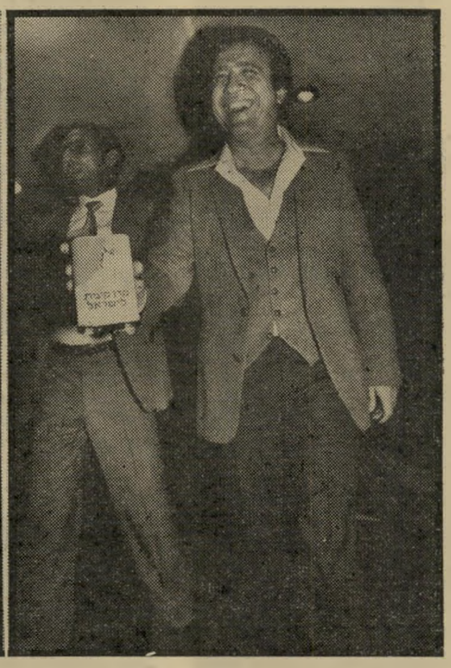

היו ראויים לכל המחמאות שהעטירו עליהם ●●● שחקנית התיאטרון הבימה **מרים זוהר** הגיעה ב־חברת בעלה, הפירסומאי **אריה גלבזום**, שחיסל את מישרד הפירסום שלו וחזר אל מיקצועו הקודם — עיתונות, שאותו נטש לפני 26 שנים. מרים זוהר נראי־תה יפה וזוהרת במיוחד וסיפרה: „אני עייפה מרציחות, יום אחד, הצגת מדאה. אני אם שרוצחת את שני ילדיה, ויום אחר אני נר־צחת על־ידי אליזבת מרי סטיוארט. כדי שלא ישעמם לי אני מחלקת הרציחות בין האולם הקטן ובין האולם הגדול של הבימה. ואילו בעלה הגיב, „הת־רגלתי לעובדה ששאתי רוצחת. מה אני יכול לעשות? אחרי תפ־קידה כווירג'יניה וולף, אני כבר יכול לסבול כל דבר" ●●● **ליאון רקנאטי** מבנק דיסקונט הגיע למסיבה ללא אשתו **מירה**, בימאית הסרט אלף נשיקות קט־נות, והסביר שהיא נמצאת עתה בלוס־אנג'לס כדי לטפל בסרט לקראת חלוקת פרסי האוסקר. הס־רט זה ייצג, כזכור, את ישראל בפסטיבל הסרטים בקאן ●●● השחקנית **נירה רבינוביץ'** הגי־עה בחברת ידידה **סמי טויג** עוזרו לשעבר של שר האוצר ל־שעבר שמחה ארליך. נירה סיפרה בגאווה שבתה **דנה** השתתפה יחד איתה בשידורי־זין וזכתה במקום הראשון. „את השיר שלי היא לא רצתה לבצע, הוא פשוט לא מצא חן בעיניי," צחקה נירה בהנאה. ●●● **אביבה מרכס** הגיעה ל־מסיבה בחברת ידיד אשר את זהותו סירבה לגלות, וסיפרה שהיא עו־מדת לנסוע לארצות הברית לסידרה של הופעות עם הצגת יחיד שלה. „ההצגה שלי היא מעין עמוד האש באנגלית ובחוץ לארץ זה ממש להיט היסטרי. תכננו עבורי 30 הופעות" הצהירה אביבה ●●● **ראובן וימר**, מנהל חברת פירסום ועורך עיתון לילדים פי־לון, היה שקוע בשיחה ארוכה עם **פנינה רוזנבלום**. כששאלתי אותו על מה שוחחו השיב לי בצ־חוק „הצעתי לפנינה שתתראיין בפילון" ●●● הציירת **לאה ליפ־שיץ** הגיעה בגפה למסיבה והס־בירה שבעלה האסטרולוג **הרצל ליפשיץ** הופיע באותו ערב בערב ראיונות. לאה סיפרה בגאווה ש־מכרה כמעט את רוב התמונות ב־תערוכתה, „אין הרבה ציירים ה־מציירים עכוזים" חייכה. הרצל הגיע מאוחר מאוד, נכנס למטבח וסעד את ליבו בשאריות האוכל.

נירה גל וטיבי זכרוני

אלי אביבי, ראש האוטונומיה באכזיב, מתנגד להקמת אוטונומיה בימית והכדורגלן מוטל'ה שפיגלר הלך לבקר את הקבלן גניש בכלא

יהורם גאון הובא בעורמה למסיבת יום־ההולדת ה־42 שלו, שנערכה במלון בתל־אביב. אמרגנו, אפי אפלבאום, הציע לו לבוא לפגישת־עסקים עם מפיק־קולנוע אמריקאי. כשנכנס יהורם לאולם החשוך, נדלק האור וחבריו פרצו בשירה. הוא נבהל וברח החוצה, אשתו אורנה, רצה אחריו והחזירה אותו לאולם. אחת המתנות שקיבל (מימין) היתה קופסת־התרמה של הקרן הקיימת לישראל, ובה פתק שאת תוכנו סירב לגלות. אשתו, אורנה הופיעה למסיבה בלבוש מסורתי צנוע ביותר (משמאל), דבר שנראה כאישור לגירסה שהפכה דתית. אורחת אחרת במסיבה היתה אמו של הזמר, שרה (למטה), שהוזמנה לשיר את שיר־הערש שנהגה לשיר ליהורם כשהיה קטן.

■ ח"כ שינוי **מרדכי וירשובסקי** לא ידע שהוא פעת־אורח בתוכנית החציבי־דורית ארץ אהבתי על מישחקי־ילדים בתל־אביב בשנות ה־40 תעלה לו באי־הופעה בתוכנית אחרת. וירשובסקי הוזמן לפני יותר מחצי שנה לספר בתוכניתו של **מאיר שלו** על מישחק הבנדורות, שבו התמחה בנערותו, אך הופעתו בשיידור חי התאפשרה רק ביום הראשון שעבר. ביום השני שעבר הוא היה צריך להשתתף בצילומי התוכנית דילמה של **ירון לונדון**, שעסקה בעניינים מוניציפליים. וירשובסקי הזמן אליה משום שלפני שהיה ח"כ הוא שימש כיועץ המישפטי של עיריית תל־אביב, אך הציידומים נדחו ליום השישי בבוקר, מסיבות טכניות. ביום השני אחר־הצהרים התקשר מנכ"ל רשות־השידור, טומי לפיד, לווירשובסקי, ובישר לו שהוא לא יוכל להשתתף בתוכנית, משום שהוא מופיע יותר מדי מעל המירקע. וירשובסקי הסביר ללפיד שהזמנתו לדילמה נבעה מכך שהוא התמחה בנושאים מוניציפליים, ולא יתכן שמשום שהיה טוב בבנידורות בעבר, הוא לא יוכל להופיע בתוכנית הרציונית, אך ללא הועיל. דילמה צולמה בלעדיו.

■ אנשי תיאטרון־ירושלים טוענים שלהקת המחול של **יונתן כרמון** יצרה תקדים. להופעה שלהם, לפני כמה שבועות, התקבלה הזמנה מאורגנת של כ־200 צופים מהגדה המערבית, ומתברר שזה לא היה עניין חד־פעמי. בימים אלה התקבלה הזמנה נוספת מהגדה, גם הפעם ל־200 כרטיסים.

■ השחקן **אלי דנקר**, המופיע במחזה מרי סטיוארט, ומת בתחילת המערכה השניה, מצא לעצמו עיסוק עד לרגע שבו עליו לעלות לבימה עם שאר השחקנים ולהשתחוות לקהל. הוא יוצא לבית־הקפה, הצמוד לתיאטרון הבימה, ומנגן שם בכינור.

■ האדריכל התל־אביבי **ישראל גודוביץ**, שהיה בין המוזמנים לבכורה החגיגית של המחזה שנערכה ביום הרביעי שעבר, העיר: „ממש כמו לוויה — כולם הגיעו."

■ מחוה יוצא־דופן עשה מנכ"ל הבנק האמריקאי־ישראלי, **אמנון קרוייזר**, המשמש גם כנציג סיעת המערך במועצת עיריית רמת־גן. בוויכוח שהתנהל בישיבת ההנהלה טענו נציגי חירות שאין להם כסף לשלם עבור מיסים עירוניים למועדוניהם. קרוייזר שלף את ארנקו, נפנף בשטר של מאה שקל והציע אותו כעזרה לתנועת החירות.

■ שם מישפחתו הקודם של ממלא־מקום מנכ"ל ההסתדרות, **ישראל קיסר**, היה ליבני. כך נקראה מישפחתו בתימן והיא שונתה לקסר מלשון לשבור לאחר שאביו הצליח בעסקים, ובארץ זה הפך לקיסר.

■ **מורים בנין**, המולטי־מיליונר הוותיק ממצריים, אחד מאבירי מיסדר־הגריל הישראלי, הוא, כמסתבר, בעל 18 אחוז ממניות תעלת־סואץ. כשהלאימו המצרים את התעלה, הם הפקידו על שמו בבנק באנגליה 350 מיליון שטרלינג, אך הוא סירב כל השנים לקחת את הכסף, וטען שהוא רוצה את חלקו בתעלה. לידידיו נהג לומר שכאשר יהיה שלום בין מצריים וישראל הוא יקבל ממילא את חלקו המולאם, ולכן אין לו שום סיבה לקחת את הכסף מהבנק. בשבוע שעבר הוא סעד ארוחת־צהריים עם שגריר מצריים בישראל, **סעד מזרתדה**, במיסעדה סינית בכפר־שמריהו. כשראה את שניהם בעל המקום, **משה צור**, המכיר את בנין, הוא ניגש אליהם, ביקש את סליחתם ואמר למזרתדה: „נו, כשאתם כבר יושבים ביחד ואוכלים, אולי תחזיר לו את התעלה שלו?" מזרתדה לא הבין בתחילה במה מדובר, אך כעבור שניה תפס את העניין וצחק בקול רם, כשבנין אינו מפגר אחריו.

■ הילל זיידל מספר שמאז שנחשפה פרשת קרן הנס זיידל, המממנת את הליברלים, וש־בראשה עומד הישראלי **גבי צייטר**, פונים אליו אנשים ושואלים אותו עם נגנב גם רכוש פרטי שלו, כשפרצו לדירתו של מישרדי הקרן בירושלים. זיידל, העובד כיום כיועץ לענייני פנסיה וקופות־גמל בבנק־הפועלים, **המנצל** את השכלתו האקדמית כ**כלכלן** אומר: „הם חושבים שהקרן היא על שמי. לא פחות ולא יותר, אני הליברלים." זיידל היה בעבר איש הליברלים העצמאיים, שפרש לפני הבחירות לכנסת התשיעית והצטרף בראש חטיבת אחדות לליכוד.

■ „לא היה שונא גדול יותר ליהדות מאשר **דויד בן־גוריון**," טען הפרופסור **ישעיהו ליבוביץ** בדיון שנערך באוניברסיטת תל־אביב, אחרי הקרנת הסרט ישעיהו ליבוביץ במעלות. הסרט לא הותר להקרנה בטלוויזיה, בין השאר משום שמופיע בו פסוק זה. „היו לי כמה פגישות אתו, שמעולם לא היו מועילות במאומה, ואף פעם לא הושגה בהן הבנה."

■ ליבוביץ סיפר שהיה מוכן שיקצצו מהסרט את הביטוי ש„גולדה מאיר היתה

בקבוק מלא רעיונות...

יין אפריטיף אדום, על בסיס של יין בתוספת מצוי של שורשים וצמחים שונים. מריר, מעורר תיאבון

טבעי – Natural
אמריקנו, מקורר היטב, עם פלח לימון.

על הקרח On The Rocks
אמריקנו מעל קוביות קרח בתוספת 1/2 כפית מיץ לימון עם פלח לימון, לערבב היטב.

Long-Drink
חלק אחד של אמריקנו עם 2 חלקים מי סודה מעל קוביות קרח ועם פלח לימון להגיש בכוס גבוהה.

אמריקנו
אמרטו
רום
וודקה לימון

הרביעיה החדשה של "כרמל" משקה ראשון. אצלכם בבאר

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון והכרם יקנעם

אנשים

זקנה מרשעת," אך הוסיף: „תמיד חשבתי כך, גם כש־היתה בחיים, ולא אחמיץ שום הזדמנות לומר שהיתה מר־שעת."

■ שחקן הכדורל **מר־** („מוטל'ה") **שפיגלר** רואיין במועדון יקב של הליכוד, וסי־פר איך הגיע לקבוצת בית"ר תל־אביב לפני כשנה וחצי. הוא עצר את מכוניתו בקפה אקסודוס, ביום השישי בצה־ריים, כדי לומר שלום למנהל קבוצת מכבי תל־אביב, אז ני־גש אליו מישהו ושאל אותו: „יש לך קבוצה?" שפיגלר ענה בשאלה: „ולך?" בן־שיחו הציג את עצמו כקבלן **אהרון־שלום גניש,** מנהל בית"ר תל־אביב, ורצה לדבר עם השחקן, ששלוש וחצי שנים היה בפגרה, על שיבוצו בק־בוצה. שפיגלר התנגד לכך ש־זה ייעשה לאלתר וגניש אמר: „היום בשעה ארבע בבית־מלון בנתניה." שפיגלר הס־כים, וכשבא לשם גילה ש־איש לא מחכה לו. הוא התכוון לעזוב, משום שהיה בטוח ש־עבדו עליו, אך בכל־זאת רצה להשאיר פתק בקבלה שהוא היה במקום שנקבע, בזמן.

לאה רבין (משמאל) **באה להצגת הבכורה של המחזה „שמוליק של זוהרה", של „התיאטרון לילדים ונוער". ההצגה עוסקת בשיחזור סיפור־אהבה אמיתי בין שני לוחמי פלמ"ח שנהרגו. רבין, שהיתה גם היא בפלמ"ח, סיפרה אחרי ההצגה שהיא גרה עם זוהרה לביטוב באוהל אחד במשך שנה שלמה. הסיום הטראגי של ההצגה, כששמוליק נהרג, גרם גם לה להזיל דמעות. לידה: אורנה פורת, מנהלת התיאטרון.**

ואז בא אליו מישהו ואמר לו שגניש מחכה לו במלון. גניש ושפיגלר סיכמו את העניין. בחדר נכח גם מי שהיה אחר־כך לח"כ, מיכה רייסר. שפיג־לר סיפר שהוא אף הלך לבקר את גניש לפני ימים אחדים בבית־המעצר, שם עצור גניש ל־15 יום, כחשוד בניסיון ל־הבריח מטבע זר.

■ ביום שבו פורסם ש־וועד־הפעולה בימית מתכוון להכריז על אוטונומיה במקום, התקשר בעל הטור בעל המש־מר, **יגאל גלאי,** לנשיא מדי־נת־אכזיב, **אלי אביבי,** ושאל אותו מה דעתו על כך: „אי־אפשר להשוות אותי אליהם. אני לא מתכוון לעזוב את אכ־זיב לעולם," ענה אביבי.

פסוקי השבוע

● **שר־התיקשורת, מר־דכי ציפורי,** לפועלים הער־בים הבונים את ההתנחלות עטרת: „יהיה לכם מקום בגן־העדן!"

● **ח"כ חד"ש, צ'ארלי ביטון,** ליושב־ראש הכנסת מנחם סבידור, שהפסיק אותו באמצע דבריו משום שלא די־בר לעניין: „אתה מנהל את הכנסת כמו שמנהלים רכבת."

● **מנחם סבידור** לבי־טון, כשהסביר מדוע לא הפ־סיק את דברי מזכ"ל ההסתד־רות, שאף הוא חרג מהנושא: „ח"כ ירוחם משל נתן דוגמות רלוונטיות מפסיפס החיים."

● **העיתונאי חיים ש־אילון,** איש אגודת־ישראל: „אגו"י קמה כדי להילחם ב־ציונות, אך בעוד שהעדה הח־רדית היא מסתגרת, אגודת־ישראל נלחמת על־כך בתוך הממשלה."

● **הזמר אריק לביא,** בווריאציה על שיר ידוע: „ארצה עלינו, טעות עשינו, הרצל עבד עלינו."

● **הרב מנחם הכהן:** „את תפקידו כשר־הביטחון ממלא אריק שרון כבימיו ה־טובים בצה"ל, לא במאה אחוז אלא במאה ואחד."

● **אריה נגנר,** על סגן־השר דוב שילנסקי שיעץ לו להישאר בארץ: „אדם מאוד נחמד, השילנסקי הזה, אך יש לו בעיות משלו. שיטפל בהן."

● **מצליח הקואליציה, ח"כ היובלים פנחס גולדשטיין:** „אני שוקל התפטרות, משום שהעדר אינו רוצה שיהיה לו רועה, ולכן יהפוך הרועה לאחד מהעדר."

● **ח"כ המערך, אריק נהמקין,** בדיון בוועדת־הכס־פים על הקצבות למוסדות־חי־נוך דתיים: „אני בעד מסורת, אם כי איני מתמצא בה, בגלל החינוך הסוציאליסטי שקיבל־תי ואשר מביא להפקרות במ־דינת־ישראל."

● **הנ"ל:** „הנוער הטוב ביותר בארץ היום הוא זה שחובש כיפות."

● **יושב־ראש אגודת הסטודנטים באוניברסי־טה העברית ישראל כץ,** לנשיא האוניברסיטה, אברהם הרמן, שהודיע לו שהוא יוע־מד לדין מישמעתי: „תהיה כאן ימית שניה!"

● **יצחק ליבני,** על סי־כומי השנה החולפת: „כמו שאמר ויליאם שייקספר ב־מקבת: „זהו סיפור חסר־שחר, מסופר בידי שוטה, מלא שאון וזעם, ומובן לו אין."

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

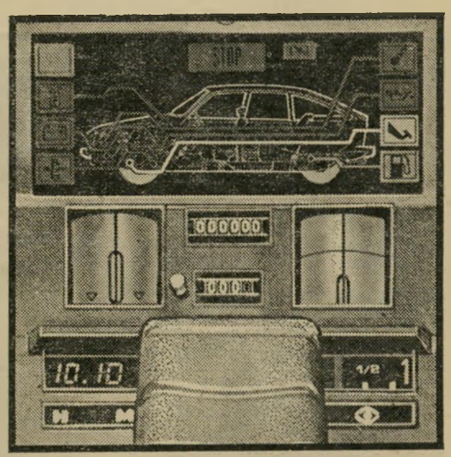
אבא אבן בביתו

CITROËN GSA

המכונית שפרצה את מחסום השכלולים

מערכת הידרופניאומטית בלעדית לסיטרואן.
הודות למערכת ההידרופניאומטית מגדילה הסיטרואן **G.S.A.** את רשת הכבישים בישראל. על ידי הזזת ידית, תוך כדי נסיעה, מתרומם מרכב המכונית בהתאם לצורך, והסיטרואן נוסעת בכל הדרכים — סלולות או בלתי סלולות — עוברת בליטות או שקעים מבלי לשפשף את המרכב.

הסיטרואן **G.S.A.** מעניקה לך את ההרגשה שאתה נוסע בכל דרך משובשת כמו על שטיח וכאילו הכביש נסלל מחדש.

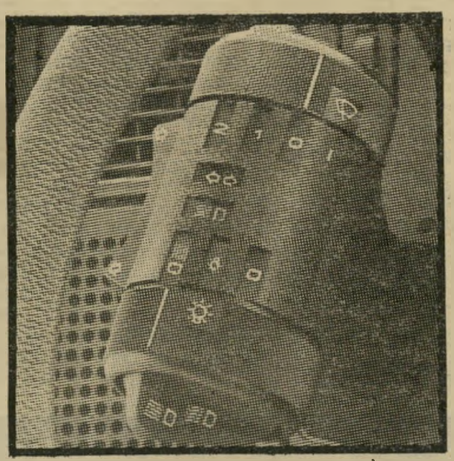
צג בקורת אלקטרוני.

רק חברות כמו רולס־רויס ומרצדס יכלו להרשות לעצמן לרכוש את הזכות ולהשתמש בחלק מהמערכת ההידרופניאומטית הבלעדית לסיטרואן, ולשלב אותה במערכות ההיגוי והמעצורים שלהן.

צג ביקורת אלקטרוני לכל מערכות המכונית.
במרכז לוח המכוונים לנגד עיניו של הנהג נמצא שרטוט הנדסי של המכונית ובו מסומנות המערכות החיוניות (מעצורים, מיתלים וכו'). בקרה אלקטרונית עוקבת אחר תקינות המערכות ומדליקה נורית אזהרה במקרה של תקלה כלשהי.

מפתח ענק לתא המטען.
דלת תא המטען פותחת את כל הצד האחורי ומאפשרת גישה חפשית ונוחה. המושב האחורי מתקפל ויוצר מרחב הטענה כמו במכונית סטיישן.

פיקוד לווייני להפעלת המערכת.
כל המתגים הקשורים בהפעלה חשמלית (מגבים, אורות, צופר, איתות וכו') מרוכזים ב־2 סטליטים משני צידי ההגה המעניקים לנהג נוחות והפעלה מיידית על ידי מגע בקצות האצבעות בלבד מבלי להוריד ידיים מההגה.

פיקוד לווינ׳.

נפח מנוע אופטימלי לחסכון ועוצמה.
בסיטרואן **G.S.A. PALLAS** הוגדל נפח המנוע לנפח אופטימלי המעניק תוספת עוצמה משמעותית למנוע ויחד עם זאת חסכוני יותר בצריכת דלק.

כל השכלולים האלה בתוספת הפגושים התרמו אלסטיים, פסי המגן ושטח השמשות המקסימלי, מעמידים את הסיטרואן **G.S.A.** כמכונית שפרצה את מחסום השכלולים.

הסיטרואן **G.S.A.** תגרום לך הנאה וחוויית נהיגה — שלא הכרת.
הנך מוזמן לנסיעת מבחן.

GSA PALLAS 1299cc
המחיר* החל מ: **197,405 ש׳**

GSA 1129cc
המחיר*: **187,421 ש׳**

ניתן להצמיד מחיר המכונית ליום ההזמנה.
פרטים בסוכנויות סיטרואן.

*המחיר כולל מע״מ
נכון ליום 3.1.82

דוד לובינסקי בע״מ
מפיץ סיטרואן בישראל

CITROËN GSA

סאדאת היה משה, מובארק הוא יהושע

חוסן מבורך

ב כמה מקומות עוד דבוקים על הקירות כרזות הנושאות דיוקנו. הן הודבקו ערב מישאל־העם שנערך אחרי רצח אנואר אל־סאדאת, שבו אושרה כהונתו כנשיא־המדינה. הרוח והזמן עשו את שלהם, ורוב הכרזות קרועות ובלויות.

פה ושם נתלתה תמונתו במישרד ממשלתי אך ברוב המישרדים תלייה חמונתו של אנואר אל־סאדאת. איש לא נתן הוראה להחליפה.

חוסני מובארכ הוא אדם צנוע מאוד, או חכם מאוד, או שניהם.

אין פולחן־אישיות. אין הבלטה עצמית מוגזמת. הנשיא החדש דוגל בלשון־המעטה — בכל השטחים.

■ ■ ■

ש בושה חודשים אחרי כניסתו של מובארכ לתפקידו, כבר ניתן לעמוד על אופיו ושיטותיו.

הם מרשימים למדי.

כאשר הגיע יצחק רבין לשילטון, בעיקבות המהפך של דו"ח־אגרנאט, הכריז על כוונתו לעמוד בראש „ממשלת המשך ושינוי". ברבות הימים הוכח כי היה בה הרבה המשך ומעט מאוד שינוי.

מובארכ לא הכריז הכרזות, אך הנוסח הזה היה מתאים לו מאוד. זוהי נשיאות של המשך ושינוי. המשך המישטר הבסיסי, שינוי בסיגנון ובשיטה.

למן הרגע הראשון, אחרי הירייות ב־6 באוקטובר, היה ברור כי היורש יודע בדיוק מה הוא רוצה. הוא איש, שעמד עד אז בצילו של אל־סאדאת, שנראה לכל כאיש חסר אישיות משלו, כבעל־מלאכה הממונה על הביצוע, התגלה באור חדש לגמרי.

לאחת המישלחות שביקרו אצלו, ושאלוהו על כך, השיב בנחת בערך כך: „הייתי סגן־הנשיא. תפקידו של סגן אינו לחוות דיעה, אלא לבצע בנאמנות את כוונות הנשיא. אבל במשך כל השנים האלה הסתכלתי בדברים היטב מן הצד. גיבשתי לי דיעות משלי על שיטות, מוסדות ואנשים. עכשיו יש לי ההזדמנות לפעול על פי הדיעות האלה."

מעטים ראשי־המדינות בעולם שהיתה להם תקופת־התמחות כה ארוכה וכה ממצה כמוקד השילטון. חוסני מובארכ ראה את הכל, הסיק את המסקנות — ושתק.

בשלושת החודשים הראשונים של שילטונו כבר התברר מה למד אז.

■ ■ ■

א נואר אל־סאדאת היה איש גדול. ביקורו בירושלים היה חסר־תקדים בהיסטוריה. הוא היה בעל מעוף מהפכני, דמיון יוצר והחלטת־ביצוע נחושה.

הוא היה גם אדם מושך מאוד. אהבתי להיפגש עימו, להחליף עימו דברים. הוא היה איש חכם, פשוט. לפעמים דיברה מגרונו התבונה המצטברת של 8000 שנות היסטוריה, ולפעמים הגיב כנער מתלהב. הוא היה איש לוחם, אמיץ, אידיאליסט אמיתי. הוא היה איש כלבבי.

אך טיבעי הוא שלאדם גדול יהיו שגיאות גדולות. ליתר דיוק: שגיאות שהן קטנות כשבעלן קטן, גדלות והולכות ככל שבעלן גדל בממדיו.

אין ספק שהיו לאנואר אל־סאדאת שגיאות גדולות, וחן הלכו וגדלו בשנותיו האחרונות, ככל שגדלה רמותו.

לשגיאות האלה היתה השפעה רבה על התפתחות יוזמתו ההיסטורית. הן הטילו עליה משכנתא כבדה, ואולי מיותרת.

■ ■ ■

א ל־סאדאת נעלב בנקל, וכאשר נעלב הוא היה מסוגל להעליב בצורה חריפה מאוד שאינה נסלחת בנקל.

את יוזמתו הגדולה הכין בסודי־סודות. דיברתי עימו פעם על הפרטים, והוא הכחיש כאילו הסתיר את כוונותיו מפני המנהיגים הערביים האחרים. לדבריו החליט על העניין רק ברגע האחרון.

לדעתי לא היה זה תיאור מדוייק. כוונתו היתה מגובשת בליבו כאשר עבר בסעודיה בדרכו מאיראן לקאהיר, ימים מעטים לפני הכרזתו על כוונתו לבקר בירושלים. אך הוא העלים את הדברים מפני השליטים הסעודיים, וגם מפני יאסר ערפאת, שהוזמן על־ידו כאורח למושב המועצה הלאומית, שבה גילה את כוונתו הוא העלים את העניין גם מפני האמריקאים, עד לימים האחרונים.

יתכן שסודיות זו היתה מוצדקת. אל־סאדאת היה משוכנע כי האמריקאים יחבלו ביוזמתו, אם תיוודע להם בעוד מועד, ואילו על הסעודים ועל ערפאת הוא לא סמך, מסיבות דומות.

יתכן כי כל היוזמה לא היתה יוצאת קשה כדי להשיג קונסנזוס מתון זה, ואף השיגו החלטה לשגר למצריים מישלחת כל־ערבית.

אך אל־סאדאת נעלב. הדיבורים שליוו את מינוי המישלחת פגעו בו, וגם הדחייה של קמפ־דייוויד. תחת לראות את החיוב שהושג בבגדאד, קילל את מנהיגי סעודיה וכינה אותם בשם „גמדים", והמטיר גידופים על אש"ף, כאשר האירגון תקף אותו.

כך עזר אל־סאדאת לכידוד מצריים בעולם הערבי. יתכן כי הביור דוד עצמו היה בלתי־נמנע, לאור הנסיבות הפוליטיות. אך המתחים האישיים גרמו להקצנה מיותרת.

■ ■ ■

ש גיאות דומות היו בחזית הפנימית.

רוב האינטליגנציה המצרית דחתה את יוזמת־השלום שלו. היא לא עשתה זאת ביגלל התנגדותה לרעיון השלום (אדרבה, רבים ממתנגדי קמפ־דייוויד במצריים היו בעצמם חלוצי רעיון השלום, ואף לפועל, אילו היתה הופכת נושא לדיונים בין מדינות מסוכסכות, בעלות אינטרסים שונים, החסרות מדיניות ברורה.

גדולתה של יוזמת אל־סאדאת היתה בפיתאומיותה הדרמאתית, בהחלטתו הנשגבת של איש אחד, בכושרו לעשות מעשים חסרי־תקדים במהירות ובהחלטיות.

אך אחת התוצאות של שיטה זו היתה שהמנהיגים הערביים האחרים, גם אותם הנוטים להכרה בישראל ושלום עימה (כמו הנסיך פאהד ויאסר ערפאת) נעלבו ונדחו, ונקטו אינסטינקטיביות עמדה עוינת.

■ ■ ■

א יקי היה אל־סאדאת גמיש יותר, היה יכול — אולי — להקהות את העוקץ, לפייס, להרגיע, לרכוש לבבות אחר מעשה. אך אל־סאדאת לא היה כזה.

כאשר גברו גילוי העוינות, הגיב עליהם בזעם אישי בתי־מרוסן, כאדם שנעלב עד למעמקי נפשו. הוא המטיר על ראשי יריביו גידופים ועלבונות שלוחי־רסן.

אחרי קמפ־דייוויד, כאשר התכנסו ראשי המדינות הערביות בנובמבר 1978 בבגדאד, עוד היתה הדלת פתוחה לפשרה. המנהיגים הערביים אמנם החליטו, פה אחד, על דחיית ההסכמים של קמפ־דייוויד, מפני שהיו בבחינת שלום נפרד, אך חייבו את עצם הרעיון של שלום עם ישראל. הסעודים ויאסר ערפאת עמלו סבלו לא מעט בשל כך), אך הם התנגדו לשלום הנפרד.

תגובת אל־סאדאת היתה אופיינית. ב־גל־המעצרים הגדול של חודש ספטמבר פגה לא רק נגד הימין המוסלמי הקנאי, שאכן היווה סכנה לו ולמישטרו. אלא גם נגד השמאל, הליברלים והאינטליגנציה. תחת ללכד סביבו את כל החוגים, המתנגדים לקנאות המוסלמית האלימה, איחד נגדו את המוסלמים, הקופטים, האינטליגנציה, השמאל, הימין הליברלי.

כל זה היה מיותר למדי. פעלו כאן מניעים בתי־רציונליים, תחושה של עלבון והרגשה מופרזת של ביטחון עצמי.

יתכן שזה היה בלתי־נמנע. אין אדם יכול להיכנס להיסטוריה, ולזכות בהערכה המשכרת של המוני עמו ועמים רבים אחרים, לעמוד במוקד התיקשורת העולמית ולדעת כי אכן עשה מעשה נשגב ונאצל — ולא ללקות, לפחות במיקצת, בתחושה של עליונות.

בסוף ימיו חי אל־סאדאת בספירות עליונות. הוא התנתק מהמוני בני־עמו, שהיו בסים כוחו ואישיותו. בן־הפלחים מן הכפר מיט־אבי אל־כום הגיע רחוק.

■ ■ ■

כ זה משפיע כיום על היחס לזיכרו, וגם על קבלת פני יורשו.

המצרים, כאומה, הם ציבור מפוכח מאוד. הם מסוגלים לראות את המעלות והמיגרעות של מני היגיהם גם יחד.

היחס אל גמאל עבד־אל־נאצר, האליל של אתמול, הוא דו־ערכי. אין מתעלמים מהישגיו הגדולים למען מצריים והעולם הערבי, וגם לא מן הסימנים השליליים שהתלוו להם. יש המחשיבים יותר את תרומתו לרווחת העם המצרי (ההלאמה, הסכר הגבוה, סיבסוד המזון, הקואופרטיבים), ולהזקפת קומתם של כל הערבים, ויש המציבים בראש הרשימה את שיטות הטרור של מישטרו (מחנות־הריכוז, העינויים, דיכוי החרות) או הרפתקותיו החיצוניות היקרות והכושלות. בעיני רוב המצרים אינו זכור כאליל או כנבל.

מאז מותו של אל־סאדאת, קיים גם לגביו יחס דו־ערכי. זוכרים לו לטובה את משאת־השלום ההיסטורי ואת נסיונו להחזיר למצריים מידה של חופש ורווחה, וזוכרים לו לרעה את גל־המעצרים האחרון, את התעשרות המעטים, את השחיתות שפשטה בעילית החברתית, את ההתנשאות האישית.

היורש יודע זאת היטב, ואולי הוא שותף בעצמו לחערכה זו. הוא בא לשמור על הטוב ולהתרחק מן הרע.

■ ■ ■

מ כאן התכונות העיקריות של עי־דן־מובארכ, כפי שהתגלו עד כה.

אין פולחן־אישיות. אין התנשאות אישית. האיש מצניע־לכת בכל מעשיו.

הוא עושה מאמץ מודע לסלק את המתיחות הריגשית בין מצריים והעולם הערבי. אין הוא משנה את המדיניות, אך הוא אסר על כל אמצעי־התיקשורת לתקוף בצורה כלשהי מדינה ערבית כלשהי. נתקלתי בכמה אנשי־תיקשורת שהתלבטו קשות איך למתוח ביקורת על מדיניות קד־אפי, למשל, מבלי להפר את הצו.

הוא פתח בדו־שיח עם חוגי הימין שמאל? והיכרים, וגם עם המוסלמים הפחות־קיצוניים, למקד את כל מחץ המאבק בחוגי הימין הקיצוני ביותר.

הוא נמנע מטיהור פיתאומי ודראסטי, אך אין ספק כי יחדיר בהדרגה את אנשי־אמונו לכל עמדות־המפתח, יחליף את הממשלה ומושלי־המחוזות וידאג לביצוע הבחירותיו. אין לאיש במצריים ספק לגבי העובדה שבראש המדינה עומד עתה איש חזק, מעשי, בלי חומכות.

כל זה נעשה מבלי לשנות במאומה את מדיניות־היסוד, שנקבעה בימי אל־סאדאת, ושבאה לענות על צרכים בסיסיים ותחושות בסיסיות של החברה המצרית.

זה לא ישתנה ב־25 באפריל 1982, כפי שחוששים רבים, שאינם מבינים את המצב במצריים.

אפשר לאמר: חוסני מובארכ מבצע את המדיניות של אל־סאדאת (שהוא עצמו השתתף בי עיצובה) כדי תופעות־הלוואי הסאדאתיות.

■ ■ ■

ל תכן מאוד שזהו תהליך טיבעי, סביר והגיוני, החוזר על עצמו לא פעם בהיסטוריה.

לשם ביצוע שינוי מהפכני גדול דרושה אישיות חריגה, בעלת חזון ומעוף, אדם בעל טבע של אמן, מנהיג בעל כא־ריזמה היכול לסחוב עימו בלהט־אמונתו המוני־אדם אל ארץ לא־נודעת, שרק הוא עצמו רואה אותה בעיני־רוחו.

איש כזה אינו, בדרך כלל, אדם המסוגל לעסוק בפרטים, לעשות את העבודה השחורה במשך 24 שעות ביממה.

אחרי שאיש זה עשה את שלו, מגיע תורו של איש־הביצוע, הסבלני, המעשי, הבלתי־רגשני, איש העבודה הקשה, בעל היד החזקה והגב הרחב.

הטכנאי תופס את מקומו של האמן.

משה רבנו הוציא את בני־ישראל מבית־עבדים והוביל אותם במידבר, עד לשערי הארץ המובטחת.

יהושע בן־נון ביצע את החזון ואירגן את המציאות החדשה.

חוסני מובארכ עם מנחם בגין: בלי פולחן אישיות

מיורדים בקאהיר

ההרגל הוא בעוכרינו. הוא מקהה את החושים.

היום הראשון בעיר זרה הוא כאהבה הראשונה — כל החושים מחודדים, אתה שרוי במתח מבורך, נפשך יונקת מעיין בלתי־נדלה של חוויות. והיום הראשון בקאהיר, חמישה ימים אחרי נאומו של אנוור אל־סאדאת בכנסת, היה כך על אחת כמה וכמה.

בשבוע שעבר, כאשר דרכתי על אדמת מצריים בפעם השביעית או השמינית, נזכרתי בצער ובגעגועים באותה התרגשות שאחזתני אז, כאשר התקרב המטוס היווני מעל לדלתא החשוכה, אל קאהיר, ובכיסי אין אלא דרכון ישראלי שאין בו אשרת־כניסה למצריים, ו־איש לא יכול היה לחעת איך יקבלו את פני.

בוטרוס־ע'אלי

היכן הימים ההם — ה־מתח שבכל פגישה; המראה הראשון של הפיראמידות מבעד לחלון החדר במלון; סגני־האלופים של שרות־הביטחון שהוצבו לי כשומר־ראש; העימות הראשון עם המוח המבריק של בוטרוס־ע'אלי; הפגישה הראשונה עם ג'יהאן אל־סאדאת; ההתרגשות שאחזה בכל מיסעדה ובשוק כאשר נודע כי הנה ישראלי אמיתי, בשר־ודם; ההרגשה שאתה מוקד כל תשומת־לב בכל מקום; המבטים החטופים; החיוכים; הברכות?

מכל זה לא נותר דבר. הכל נורמלי, נורמלי, נורמלי.

המטוס של אל־על נוחת בנמל־התעופה ליד מטוס כווייתי, לא הרחק ממטוס סעודי. באולם־הקבלה עומד בעל דרכון ישראלי מאחרי בעל דרכון תוניסי, ולפני בעל דרכון של האמירויות המאוחדות. בתאן־אל־חלילי מדברים התיירים בפינה אחת של חנות בצרפתית, בפינה השנייה בעברית, בפינה השלישית בגרמנית. במוסיאון המצרי שואל הסמל, השומר על הסרקופאג של אחד הפרעונים (אולי ידידו של יוסף המשביר?) מניין אתה, וכשאתה משיב שישראלי אתה הוא פורץ במבול של מילים עבריות: „שלום, מה שלומך, בהצלחה," ומצפה לטיפ עבור הסברת המוצגים.

הכל נורמלי. בבית־המלון אתה זוכה באותו היחס כמו הגורווגי, השווייצי והארגנטיני. המלצרית אינה מתרגשת בשומעה שאתה ישראלי, ואינה רצה להתלחש עם חברותיה. החדרנית היא סתם חדרנית, ולא יפהפיה זוהרת החשודה עליך כמרגלת של שרות־הביטחון. שום אופנועי־משטרה אינם נוסעים לפניך תוך השמעת צפירות מחרישות־אוזניים.

הכל נורמלי.

חבל.

רק דבר אחד לא השתנה. בכיכר־השיחרור (איש אינו קורא לה בשמה החדש, כיכר־סאדאת) עומד צעיר לבוש־הדר, המשתוקק לעזור לך. כשהוא שומע שאתה ישראלי, הוא פורץ בהתלהבות. „שלום! מה שלומך? אתה מכיר את פראג' הצלם בתל־אביב? הוא החבר הכי טוב שלי. אני הולך לבקר אותו. הייתי רוצה לשאול אותך כמה שאלות על ירושלים. אגא, בוא איתי למישרד שלי, פה תיכף, כדי שאוכל לתת לך את כרטיס־הביקור שלי. יש לנו בית־המיסחר הטוב ביותר למי־ורדים..."

זכרתי את החנות הזאת עוד מביקורי הראשון, כשנפלתי בפח והוצאתי עשרות פונטים על מי־ורדים ומי־נרקיס מרוכזים. חמקתי מידי הצעיר האלגנטי. במרחק של מאה מטרים משם ניגש אלי אדם מכובד בגיל העמידה. „אתה מישראל? שלום! אחי נפצע במילחמה בסיני. כמה טוב שיש שלום! אגא, אתה מוכרח לשתות איתי כוס תה. בוא איתי לבית־המיסחר שלי. אני רוצה לתת לך את כרטיס־הביקור שלי. אנו מייצרים את מי־הוורדים המרוכזים האותנטיים..."

וכן הלאה. שש פעמים באותו בוקר. הכל מטעם שתי חנויות מתחרות, המוכרות מי־ורדים מרוכזים. שיטת־הפיתוי היא אלגנטית, מעשת־אמנות. וגם שיטות־ההתחמקות שלי כבר הפכו מעשה־אמנות.

אבל הם מנסים לפתות גם שוודים, אוסטרים ובריטים, היוצאים מן החנות כשהם עמוסים מי־ורדים. הכל נורמלי.

מר בטיטו מבנגאזי

הקצין הצעיר ליד דלפק ביקורת־הדרכונים בנמל־התעופה של קאהיר היה נחמד וחייכני. אך הדרכון שלי לא מצא חן בעיניו. הוא היה ישן ובלוי, והתצלום לא היה דבוק בו כראוי.

„חמש דקות, בבקשה," אמר. חמש דקות הן מושג גמיש מאוד במצריים, והתכוננתי להמתין בסבלנות, עד שיברר את העניין במישרד שרות־הביטחון בנמל.

לידי המתין אדם נוסף, שגם הדרכון שלו לא מצא חן בעיני הקצין. קל היה להבין מדוע. אמנם, הדרכון עצמו היה חדש ושמור היטב. אך האיש בא במטוס מתל־אביב, הדרכון היה גרמני ומקום־הלידה הרשום בו היה בנגאזי בלוב.

האיש היה כבן 40, בריא־גוף, ממושקף. הוא לבש מעיל עליון עבה בצבע בז', שלא התאים כל־כך לאקלים המקומי, שהיה חמים למדי.

במשך „חמש הדקות" שחיכינו, התוודענו. הוא שאל אותי לגבי המרחק למלון. מכיוון שהתכוננתי להתאכסן באותו בית־המלון, הצעתי לו שנתחלק במונית.

בדרך העירה הצטערתי. אני אוהב את קאהיר, ובבואי אליה אני מתבונן באתרים המוכרים, ונהנה מהם בשקט. הפעם הייתי נאלץ להסביר, להשיב על שאלות, להחליף דיברי־נימוסין. האיש דיבר עברית, אך מילים עבריות רבות התחלפו לו במילים גרמניות. הסתבר לי ששמו בטיטו, שהוא יהלומן ושהוא שוהה בגרמניה. יש לו מישפחה בארץ, ואחד מקרוביו אף היה פעם מעורב בפרשה ידועה. מעולם לא היה במצריים קודם לכן.

שאלתי את עצמי אם החיסכון של כמה פונטים היה כדאי. האיש המטיר עלי שאלות. בארץ אמרו לו שאסור לאכול במיסעדות במצריים, כי הכל מטונף. שאסור לשתות מן המים. שאסור להאמין אף לאיש, ושאר שטויות מסוג זה. הייתי בטוח שהנה עוד יהודי ממוצא צפון־אפריקאי, המבקש להפגין את עליונותו על־ידי גילוי שיגאה ובוז לערבים.

האיש גם היה חמקני מאוד לגבי מעשיו. לשם מה

בא למצריים? קצת לעסקים, קצת לבילוי. היכן הוא גר? פה ושם, על המיזוודות.

נפרדנו בכניסה לבית־המלון, על גדת הנילוס, וקיוויתי שלא אפגוש בו עוד. אך למחרת היום, בערב, נתקלתי בו במיסעדת המלון. הוא קרא לי, ולא יכולתי לסרב בנימוס. לפניו היה מונח פינקס קטן. הסתבר שהוא רושם את כל רשמיו בדייקנות. הוא גם רשם, כך סיפר לי בחיוך, שפגש בי אתמול וכי היה נראה לו שאני מבקש להיפטר ממנו. הכחשתי כמובן. (האם אני כל־כך שקוף?)

נכנסנו לשיחה על ספל קפה, וכעבור דקות אחדות השתנתה התרשמותי מן האיש כליל.

תוך פחות מ־24 שעות הספיק הרבה. הוא התרוצץ ברחבי קאהיר, הגיע לשכונות נידחות, ביממה זו ראה יותר מכפי שרואים עיתונאים מיקצועיים רבים במשך חודש.

הוא ראה את העוני הנורא, אך הוא גם ראה שהעניים ביותר אינם מרי־נפש, אלא נראים כשמחים בחלקם, שהם אדיבים מאוד, בעלי כבוד עצמי ומכניסי־אורחים. הוא ראה שאין ברחובות אלימות ורגזנות. שהמצרים מחייכים איש לרעהו. שיש גם בקרב האנשים הפשוטים יחס לבבי וחמים לישראלים. הוא ראה דברים מעניינים על היחס לנשים, לשוטרים, וכן הלאה.

ההתרשמויות שלו התאימו בדיוק לרשמים שצברתי במשך תישעים הימים שבילית במצריים, בשמונה הפעמים שביקרתי בה. הוא אף הוסיף לי כמה זוויות־ראייה חדשות. ובעיקר: קאהיר מצאה חן בעיניו. הוא התאהב במצריים, ותמה כיצד הצלחנו להיות במילחמה עימה במשך שלושים שנה.

התפעלתי מכושר־האבחנה שלו. „במיקצוע שלי," אמר, בעברית המעורבת בגרמנית, „זקוקים לזה. אני עושה עסקים במיליוני דולארים על סמך אמון בילבד. אין חוזים כתובים. את ההון אני נושא בכיס. כשאני נפגש באיש הרוצה לעשות איתי עסק, אני צריך להחליט תוך שניות אם להאמין לו, מה טיב האופי שלו, איזה מין אדם זה. בזה תלוי קיומי."

לפני שנה נפל קורבן למעשה־שוד בגרמניה. בכיסו היו יהלומים בשווי של מיליון דולאר, והם נלקחו ממנו בעזרת אקדח תופי דרור. בעת המעשה השתדל להרגיע את השודדים, שמא ייבהלו ויירו. בכל זאת הלמו בראשו באקדח, והוא נזקק לאישפוז. הם ידעו מראש על תנועותיו, שהרי אחרת לא היו יכולים להכין לו מארב.

מאז אינו אומר לאיש מה הוא מתכוון לעשות, אינו מנהל יומן מישרדי, אינו קובע פגישות מראש, אינו מתכנן את מעשיו. בבוקר הוא מחליט מה יעשה במשך היום. ביום אחד הוא יכול לטוס לקאהיר, למחרת היום הוא יכול להחליט לנסוע לליסבון. איש אינו יודע זאת מראש, כי גם הוא עצמו אינו יודע.

למחרת בערב היו פניו מודאגות. „כימעט פרצתי לחדר שלך," אמר. תמהתי על כך, והוא הסביר שהתכוונן להיפגש בשכונה כלשהי עם איש מקומי לשם ביצוע עסק, כשבכיסו חבילה קטנה של יהלומים השווה כמה מאות אלפים. הוא רצה להודיע לי על כך מראש, לכל מיקרה שלא יבוא אם ייעלם, יידע מישהו מה היו מעשיו. אך כשהקיש בדלת חדרי איש לא ענה לו, אף שעל הדלת היה תלוי שלט „נא לא להפריע" (שכחתי להסירו כשיצאתי). חוא החל דואג לשלומי, וכימעט ביקש לפרוץ.

ישבנו בבית־הקפה ודיברנו. אחד המלצרים כבר הכיר אותו והפך משרתו האישי. הוא דיבר על המוסיקה של ואגנר, על ילדותו בעיירת־פיתות, על יחסו לנשים ולחינוך ילדים, על מנחם בגין, על מינהגי אירופה. כל דיעותיו היו מקוריות לגמרי, אמיתיות וראויות להישמע. הן נשאבו כולן מניסיון־חייו הססגוני.

פעם ביום עלה לאולם־הקאזינו של המלון. הוא שיחק רולטה ובלאק־ג'ק, הכל לפי שיטה קבועה וזהירה, ובכל פעם יצא משם ברווח צנוע של 180 עד 200 דולאר. זה כיסה את מחיר המלון והשאיר עודף. מנהל־המישחקים הציע לשלם לו 100 דולאר ליום, אם יוותר על המישחק.

כשראיתיו בפעם האחרונה, הוא התבונן מקרוב בתחונה מוסלמית מפוארת. עיניו בלשו אחרי כל פרט. הרגשתי שהכל נקלט במוחו, והייתי בטוח שהכל יירשם כדת וכדין ביומן הקטן שלו.

בזכות הצביעות המתחסדת

ברור שיש הבדל בין יום ולילה בין האווירה השקטה באולפן הטלוויזיה ובין המצב בשדה־הקרב. שם מתרוצצים אנשים נפחדים, עייפים עד מוות, לחוצים ורצוצים. הנדרשים לקבל החלטות גורליות בשעה שחברים נהרגים סביבם, המצב שרוי בערפל סמיך של אי־ודאות, המתיחות מורטת את העצבים וכל רגע יכול להיות הרגע האחרון.

שום מישחק־סימולציה, בנוסח ירון לונדון, אינו יכול ליצור תנאי־קרב. אך לא בכך היה ההבדל העיקרי בין ההכרעות בשדה־הקרב ובין ההכרעות באולפן.

ההבדל הוא בצביעות. כימעט איש אינו אומר במישחק־הסימולציה מה הוא היה עושה באמת בתנאים המתוארים במישחק. הוא אומר מה שהיה עושה אילו התנהג כפי שנדרש על־ידי התדמית העצמית שלו, ועל פי הציפיות של קהל־המאזינים, שאת אהדתם הוא רוצה לרכוש. מבחינה זו אין הבדל בין חיילים ועורכי־דין, רופאים ועיתונאים.

האם זה רע?

ידידי בועז עברון כתב פעם, לפני שנים, מאמר נלהב בזכות הצביעות. הצביעות, כך אמר, מעידה על בושה. וכל עוד יש בושה, יש תיקוה. האיש הצבוע מודה, בעצם, שיש נורמה הגונה, ובדבריו הצבועים הוא מכיר בעליונותה של נורמה זו.

איני בטוח כי מוסה פלד, נתקה ניר, גיא יעקובסון וחבריהם, שלא לדבר כלל על שלמה באום, אכן היו מתייחסים תמיד לשבויים ולאזרחים כפי שהודיעו בתוכנית דיליחה. אך טוב שהם אומרים שכך צריכים להתנהג, שזאת צריכה להיות הנורמה של צה"ל. שהרי שידור כזה נשמע ומחנך. לכן הפחידה אותי הרי דעתו של מוסה פלד שאינו חייב לקחת שבויים ו„לקבל כניעה". לא היה ברור למה הוא מתכוון. ב־מילחמת ששת־הימים ניתן לאלפי חיילים מצריים לעבור דרך קווי צה"ל, בברי־חתם הביתה, ולרבים ניתנו מים. זהו פירוש אחד של „אי־קבלת כניעה". אך יש גם הדוגמה של אריק שרון, שאמר פעם כי ברצועת־עזה לא הרגו אנשיו שבויים, מפני ש„לא היו שבויים."

באום

את הדבר הנבון ביותר אמר אחד המשתתפים בדיון — שכחתי מי זה היה — שאמר כי רצח שבויים (וזה כולל הריגת חיילים המרימים ידיים, אף בטרם „קבלת כניעתם") אינו רק בלתי־מוסרי, אלא גם טיפשי. אם האוייב יחשוש שמא ייהרג אם ייכנע, הוא יילחם עד הסוף, ויפיל קורבנות נוספים מצידנו. גם במיקרה זה, המוסר והתבונה כרוכים זה בזה. הרוצח הוא חייל טיפש.

BROADWAY 80 מתאים לי...

תמיד חשבתי
שיש רק סיגריה אחת-
עד שגיליתי את BROADWAY 80

סיגריות אמריקאיות 80 מ"מ

BUTCHER BOY

כיסוני בשר מטוגנים

(ל־6 מנות)

4 כוסות קמח
2 כוסות מים רוויחים חמים
250 גר' בשר לבן טחון
3 בצלים ירוקים
1 כפית מלח
2 כפות רוטב סויה
2 כפיות שמן סויה
6 כפיות מים
שמן לטיגון

א. לשים את הקמח והמים לבצק ומשחים למשך כשעה.
ב. שוטחים את הבצק באמצעות מערוך ובעזרת כוס או חבנית מכינים עיגולי בצק שטוחים בקוטר של כ־6–7 ס"מ.
ג. קרצנים את הבצל, רוטב ושמן הסויה, המים והמלח. עם הבשר הטחון, רוטב ושמן הסויה, המים והמלח.
ד. את המילוי מכינים במרכז עיגולי הבצק ומקפלים אותם לצורת כיסונים (יש לחרוק היטב בתוך סיר ומכניסים לתוכו מחממים את השמן היטב (מבלי שיהיו מונחים אחד על השני).
ה. את הכיסונים על אשר הכיסונים משחימים.

*מגישים לשולחן חם. עם רוטב חמוץ מתוק או חריף.

מרק נטיפים סצ'ואני

(ל־6 מנות)

8 כוסות מרק עוף
100 גר' בשר טחון
1 גזר קטן
2 כפות אפונה
1 בצל ירוק
2 כפות פיטריות
1 ביצה
2 כפות קורנפלור
2 כפות רוטב סויה
2 כפות חומץ
1 כפית סוכר
1 כפית רסק פלפל חריף
1/2 כפית מלח

א. מרתיחים את המרק יחד עם הבשר בסיר.
ב. תוך כדי הרתחה שורפים את הביצים בקערית, חותכים דק את הגזר יחד עם הפיטריות והבצל ומערבבים את הקורנפלור ב־1/3 כוס מים.
ג. עם רתיחת המרק מוסיפים את הירקות החתוכים והאפונה ומבשלים יחד כ־3 דקות.
ד. מוסיפים את רסק הפלפל, רוטב הסויה, החומץ, הסוכר, תערובת הקורנפלור ומלח ומבשלים כ־2 דקות נוספות תוך כדי בחישה.
ה. יוצקים לתוך המרק באיטיות את הביצה (בזרם דק).
ו. עם תום יציקת הביצה מבבים את האש.

* מגישים חם בקערות.

בשר מבושל בירקות

(ל־6 מנות)

750 גר' בשר לבן
1 פלפל ירוק
1 גזר בינוני
1 תפוח אדמה
1 בצל בינוני
3 כפות פיטריות
2 כפות שמן
3 כפות רוטב סויה
3 כפות יין אדום
1 כפית סוכר
חצי כפית זנגויל טחון
1 כוס מים

א. חותכים את הבשר לקוביות (כ־2 ס"מ), את תפוח האדמה לקוביות קטנות יותר (כ־1 ס"מ) ואת הגזר, הפלפל, הבצל והפיטריות לרצועות.
ב. מחממים את השמן בסיר ומטגנים את הבשר תוך כדי בחישה כ־5 דקות.
ג. מוסיפים את רוטב הסויה, היין, הסוכר, הזנגויל, את הירקות (לא כולל הפיטריות) וכוס המים ומבשלים משך כ־30 דקות על אש בינונית.
ד. מקטינים את האש, מוסיפים את הפיטריות בוחשים וממשיכים בבישול עוד כ־30 דקות.

* מגישים חם בכלי עמוק.

בשר בסלרי ואספרגוס

(ל־6 מנות)

1/2 ק"ג בשר לבן
2 בצלים קטנים
1/2 קופסה לבבות סלרי
1/2 קופסה ניצני אספרגוס
2 כפות קורנפלור
4 כפות שמן
1/4 כפית זנגויל טחון
2 כפות רוטב סויה
2 כפות שרי
2 שיני שום
1/4 כפית סוכר
1/4 כפית מלח
1/4 כפית פלפל שחור

א. חותכים את הבשר לרצועות ומשרים אותו למשך כחצי שעה בתערובת של: כף שמן, כף קורנפלור, רוטב סויה, השרי והסוכר.
ב. חותכים את הסלרי והאספרגוס לפרוסות, חותכים את הבצל דק, כותשים את השום ומכינים כף קורנפלור מומסת בחצי כוס מים.
ג. משננים על גבי מחבת (ב־4 כפות שמן) את הבצל והשום עד תחילת השחמתם ומוסיפים אליהם את הסלרי והאספרגוס למשך שיגון בן 4 דקות נוספות (תוך ערבוב).
ד. מוסיפים אל המחבת את הבשר (ללא הרוטב). הקורנפלור המומס והתבלינים ומטגנים תוך כדי בחישה כ־5–3 דקות.

* מגישים לשולחן – חם בכלי עמוק.

עוף בשקדים ואננס

(ל־6 מנות)

750 גר' חזה עוף
3 ביצים
2 כוסות פירורי שקדים
4 כפות קורנפלור
1 קופ' אננס פרוס
1 כף רוטב סויה
2 כפות יין אדום
1 כוס שמן
מעט מלח
מעט פלפל

א. חותכים את העוף לקוביות (כ־2 ס"מ) וחותכים את האננס לחתיכות (כ־1 ס"מ).
ב. מערבבים את רוטב הסויה והיין עם מעט מלח ופלפל ומשרים בהם את קוביות העוף למשך כרבע שעה.
ג. טורפים את הביצים ומשרים בהן את קוביות העוף לאחר שהוצאו מן הרוטב.
ד. מוציאים את העוף (קוביה קוביה) מהביצה, מגלגלים לצורך ציפוי בפירורי שקדים ומכניסים לטיגון בשמן עמוק חם עד להשחמה.

* מגישים חם בכלי עמוק מעורב בחתיכות האננס.

אורז מטוגן בביצים

(ל־6 מנות)

3 כוסות אורז מבושל
6 ביצים
200 גר' בשר מבושל
6 כפות אפונה
2 בצלים ירוקים
4 כפות שמן
ענף פטרוזיליה
ענף שמיר
מעט מלח ופלפל

א. חותכים את הבשר ואת הבצל לקוביות קטנות (עד 1 ס"מ).
ב. טורפים את הביצים ומטגנים על גבי השמן תוך כדי בחישה עד להתיבשותן.
ג. מוסיפים למחבת את האורז וממשיכים לטגן תוך בחישה כ־3 דקות.
ד. מוסיפים את הבשר, האפונה, הבצל, מלח ופלפל וממשיכים לטגן תוך בחישה כ־2 דקות נוספות.
ה. מעבירים לצלחת הגשה ומקשטים בפטרוזיליה ושמיר קצוצים.

* מגישים בקערה עמוקה.

"בוטשר בוי" המרכז לשיווק בשר ומוצריו

רח' רבן גמליאל 26 תל אביב (פניה שלישית ימינה בשוק הכרמל) טלפון: 650335.

התפריטים באדיבות המסעדה הסינית TASTE OF SZE-CHUAN מרכז מסחרי כפר־שמריהו

חובב/ת בישול

1982
העסק הנבחר

ם זכייתנו בתואר
עסק הנבחר"
שמחים להגיש לך כשי
מתכונים סיניים.

מתכונים בלוח זה הינם באדיבותה
מסעדה הסינית "**טייסט אוף סיצ'ואן**"
שמריהו – אחת ממסעדות האיכות
ידות להכין מאכליהן אך ורק
ים ומוצרי הבשר של "בוטשר בוי".

שר בוי" מוצעים לך בשר ומוצריו
מהמשק ומהיצרן אל שולחנך,
נוחים ובשרות אדיב ומיוחד.

להתראות ובתיאבון

"בוטשר בוי"

צלעות ברוטב שעועית

(ל-6 מנות)

1 ק"ג צלעות חזיר קטנות	3 כפות סוכר
1 בצל בינוני	1 כפית מלח
2 שיני שום	6 כפות רוטב סויה
1 כוס שעועית אפויה	1/2 כפית זנגויל טחון
2 כפות יין מתוק	פטרוזיליה
1 כפית אבקת מרק עוף	

א. חותכים את הצלעות לבודדות ומחלקים כל צלע ל-2–3 חתיכות שוות בגודלן (מבלי להפריד את הבשר מהעצם) ומניחים בכלי חסין אש.
ב. כותשים את השעועית לעיסה, קוצצים את הבצל דק, מוסיפים לעיסת השעועית את הבצל, היין, המלח, הסוכר, הזנגויל, אבקת המרק ורוטב הסויה ומערבבים היטב.
ג. מכסים את הצלעות שבכלי בעיסה ומכניסים לתנור בחום בינוני, אופים משך כשעה, כאשר אחת לרבע שעה מוציאים, הופכים את הצלעות ומערבבים את העיסה.

★ מגישים את הצלעות מסודרות ע"ג כלי הגשה שטוח מקושטות בפטרוזיליה.

"טייסט אוף סיצ'ואן"

ן הינו חבל ארץ בדרום סין.
שם הוא "ארבע זרמים" על-שם
הזורמים בחבל ארץ זה. חבל
אופיין בחקלאותו המפותחת,
ו והחברותי של תושביו
בל והמיזוח המקובל בו.

ט אוף סיצ'ואן"
נה המסעדה הראשונה
בהגשת אוכל
למיגון התפריטים
הידור ישירות
שרותים
רוזות לבית
ות וארועים.

052-70448

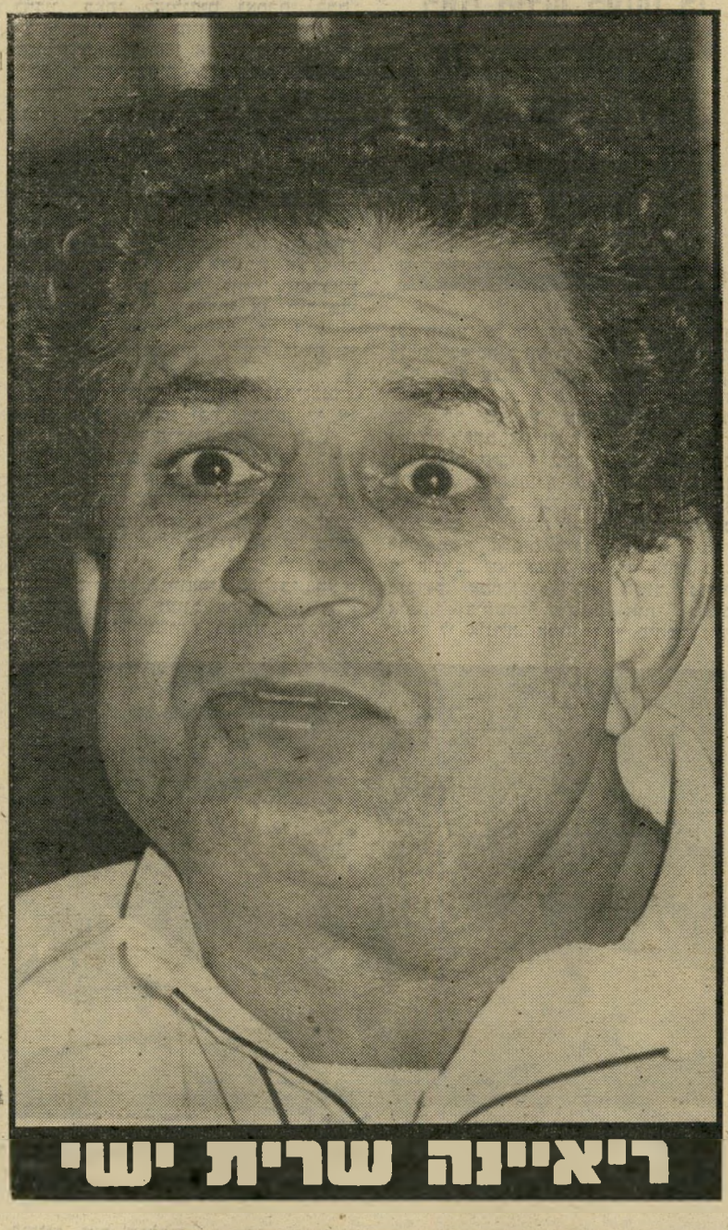

בלתי נשכח,
תענוג ועונג.

VOLVO

"מאיר"
חברה למכוניות
ומשאיות בע"מ
מאיר קז ובניו,
תל אביב,
רח' קרליבך 23, טל. 289191

ספן־השלום א״ב נתן מספר על יחסיו האבודים עם בתו ונכדיו, מסביר מדוע הוא חי לבדו, נזכר בימיה הראשונים של ספינת־השלום ובקפה „קליפורניה", ומגלה את מצבו הכספי

ריאיינה שרית ישי

בפעם הראשונה שבה הרגשתי שייכות רגשית למישהו היתה כשנולדה הנכדה שלי

אני כועס על הבת שלי. אני מדבר נגד ירידה, והיא עזבה את הארץ. בגלל זה אני לא כותב לה

חלמתי על מישפחה עם הרבה ילדים. זה לא הלך. התגרשתי מרוזי, וזה הרס לי את החלום. מאז אני חי לבד

מסתובבות בארץ הרבה בחורות המאמינות שהשיר שאני מקדיש „לזו שאני אוהב" בשעה חמש דקות לחמש, מוקדש להן

אני מרגיש שלקחו ממני את כל־העבודה שלי. אז אני צריך לחפש מקום אחר בעולם שבו יקבלו אותי בלי תנאים

לא רציתי למכור את „קליפורניה", ינוקא ניהל את העסק והעסק נהרס. נשארתי בלי כסף ומכרתי בכאב־לב

„אני לא פיראט!"

כדי לספר על אייבי נתן יש לכתוב ספר, ולא שלושה עמודים. בכל־זאת, פגשתי אותו בדירתו בצפון תל־אביב וניסיתי למצות את העיקר — מעט על ימיה הראשונים של „ספינת־השלום", מעל על ימי „קליפורניה" העליזים, שנכנסו כבר לעולם אגדות־הבוהמה, מעט על המישפחה שלו.

דירתו של אייבי גדולה, מרווחת וקיר־רותיה עמוסים בתמונות. אייבי אמר לי בעצב שזה המעט שנשאר. היה לו אוסף עצום של אוריגינלים, כעת נשארו רק ההדפסים. על המדף תמונה של תפאורן הטלוויזיה איציק אלבלק — חתנו של אייבי — עם הנכד דניאל. למרות הניכור שבו הוא מדבר על מישפחתו, יש על הטלוויזיה תמונת תינקת יפהפיה, חבושה כובע־קש — זוהי נכדתו עמליה, שאותה הוא מתעקש לכנות מאיה.

אייבי הוא זאב בודד וחי כמעט תמיד לבדו, פעם היה בעלה של רוזי נתן, היום מנהלת בית־מלון בטהיטי. שרונה, בתם היחידה, חיה עם אמה ועם בתה התינוקת. דניאל חי עם אביו בירושלים.

אך אייבי הוא איש חברה. ב־13 בכל חודש הוא מארגן ארוחות גדולות לחברים, שלהשתתף בהן פירושו להיות מקובל בחברה. הוא מבלה במסיבות, יושב ב„כסית" כל אחרי־הצהריים, מארגן מכירות־פומביות, עוזר לקשישים ואוסף חפיסות־שוקולד וממתקים לילדי פולין.

■ ■ ■

ביום החמישי בלילה, בדקה הראשונה של 1982, נדם הערוץ של „קול־השלום". החיפושיות, כוכביה האהובים של תחנת „קול־השלום", סיימו את השידורים. ב־6 בערב נפרד אייבי בקול־בוכים ממאזיניו. האירוע הפך חדשה לאומית כאשר ה־

„אני לא פיראט!"

(המשך מעמוד 41)

טלוויזיה שידרה כתבה מיוחדת ב„השבוע יומן־אירועים".

אי־אפשר לשבת עם אייבי אפילו חמש דקות בשקט, שכן הטלפון מצלצל ללא הרף. יולי עופר וח"כ רוני מילוא על הקו. קונסול־ישראל לשעבר בניו־יורק, פול קידר, המנהל היום מרכז קהילתי בעיירת שלומי, מטלפן כדי לומר לאייבי שבניו מבקשים ממנו לעזור לאייבי ולא לסגור את „קול־השלום". בשלומי לא קולטים את אייבי, אבל פול מבטיח לעשות כמיטב יכולתו. אפילו פנינה רוזנבלום מצלצלת ומקריאה לאייבי מיכתב אישי ששלחה לשר־התיקשורת, מרדכי ציפורי.

ברחוב הוא כעת האיש מס' 1. אנשים ניגשים אליו ברחוב, טופחים על שיכמו ומבקשים שלא יסגור. אייבי רוצה לשדר. התחנה הפכה חלק מרכזי מחייו. הוא אוהב את הרדיו, אוהב את פעילותו הציבורית.

הוא חושב שמגיע לו, שיחוקקו חוק מיוחד למען אייבי נתן ושיאפשרו לו להמשיך לשדר מהחוף. אני גם מקווה כמו רבים אחרים שאייבי יהיה הסנונית הראשונה, ושהרדיו והטלוויזיה ייצאו סוף־סוף מרשות המדינה.

● אייבי, ספר לי על ימיה הרא־

שונים של „ספינת־השלום". איך עלה בך הרעיון להקים ספינת־שידור?

הרעיון התחיל ב־67', שבוע לפני מיל־חמת ששת־הימים.

קניתי מטוס של המלך חוסיין ורציתי לטוס למצריים. ישבתי בקפריסין מוכן לנסיעה. פיתאום שמעתי ברדיו קאהיר: „אסבח אל יאהוד!" פתחתי את קול־ישראל ושמעתי את הרדיו שלנו מכניס פחד באזרחים. ואז עלה במוחי הרעיון: מדוע שלא אקים תחנת־שידור, שבמקום ללבות יצרים תרגיע, תדבר אל לב שני העמים שלא לנהל מילחמה?

ידעתי שקפריסין לא תיתן לי, ושב־ישראל לא יתנו לי רשיון. היה צריך למצוא דרך אחרת. חיכיתי שם, חלמתי חלומות והמילחמה התחילה. השגריר ה־ישראל בקפריסין אמר לי: „אייבי, אל תיסע למצריים, מסוכן. אמרתי לו: בת־נאי שתחזיר אותי לישראל. אז הורידו איזה עיתונאי והעלו אותי על המטוס.

הלכתי לבסיס שלי ושם אמרו לי: „אייבי, לך הביתה. אתה זקן. האווירונים של היום זה לא האווירונים של פעם."

כשנגמרה המילחמה נסעתי להולנד, ותוך שישה שבועות גייסתי די כסף כדי לקנות אונייה.

● איך גייסת את הכסף?

חלק מהכסף היה שלי — מכרתי תמו־נות מהגלריה. את השאר נתנו לי אנשים פרטיים.

● כהשקעה?

לא, אינו השקעה! כתרומה.

● כמה עלתה האונייה?

45 אלף דולר. מכרתי עתיקות וציורים במכירה פומבית. אמרו עלי שאני נאיווי, אך מרוב נאיוויות הקמתי תחנת־שידור הכי־טובה בעולם. מילא, תמיד אומרים שאני נאיווי, ובכל־זאת מצאתי הולגדים שתרמו כסף.

אחרי שהיתה לי האונייה חשבתי שיקח לי עוד שלושה חודשים להפוך אותה לרדיו. באתי להולנדים ואמרתי להם: רבותי, אני צריך אחון אחד ממחירו של מטוס־קרב, שוה 170 אלף לירות.

לא גייסתי לירה. גרתי לבד על ה־אונייה. ינוקא ניהל את קליפורניה והעסק נגמר. הפלגתי לניו־יורק ועגנתי בנמל. בא החורף, היה לי קר, ולא היה לי חשמל ולא מים — כלום.

ב־15 בנובמבר ישבתי לבד, עטוף בש־מיכה, עם תנור־נפט ליד הרגליים ובכיתי. הקלטתי את הבכי שלי — כששמעתי את הבכי שלי — כששמעתי את זה אחרי שלוש שנים לא יכולתי להאמין. אי־אפשר לתאר שבן־אדם יכול להיות בדיכאון כזה. איזה דברים שאמרתי אז, תוך כדי הבכי והייתי ממש אומלל. לא היה לי גרוש, אכלתי שעועית במיץ־עגבניות ו־שימורים.

התחלתי לדבר בכנסיות ובבתי־כנסת. הייתי מדבר ומדבר ובסוף תרמו לי 18 דולר — ח"י — הרגו אותי!

רשות־הנמלים לא רצתה אותי בניו־יורק, והעבירה אותי ממקום למקום. עכ־ברים עלו על האונייה. יום אחד קיבלתי מיכתב מראש־העיר, ג'ון לינדסי, האיש שב־1966 קיבל אותי כמו גיבור על מדר־גות בית־העיריה. הוא כתב לי שאני מהווה מיטרד חברואתי לתושבי העיר ניו־יורק, ושעלי לעזוב את העיר.

מה יכולתי לעשות? מכרתי את קלי־פורניה ואת הגלריה — היה לי אוסף של 400 תמונות שמחוכן מכרתי 300 — והשקעתי באונייה 330 אלף דולר.

● אם כך, את „קליפורניה" מכרת מחוסר־ברירה, ולא משום שמאסת בחיי־הבוהמה?

איזה נמאס לי, מי סיפר לך את הסי־

אני לא מיליונר, אבל אני עשיר. אני לא תורם מיליונים. אני מארגן מיליונים

פורים האלה, מכרתי בכאב־לב גדול.

● אילולא היית חייב, לא היית מכור?

בטח שלא! למה למכור? אם לא הייתי מוכר את קליפורניה הייתי יכול לקנות היום עשר אוניות. זה כאב לי מאוד. המקום הזה לא היה חשוב רק לבוהמה של תל־אביב, הוא היה חשוב גם לי. איפה יש עוד מקום כמו קליפור־ניה? עד היום אף אחד לא הצליח לפתוח מקום כזה.

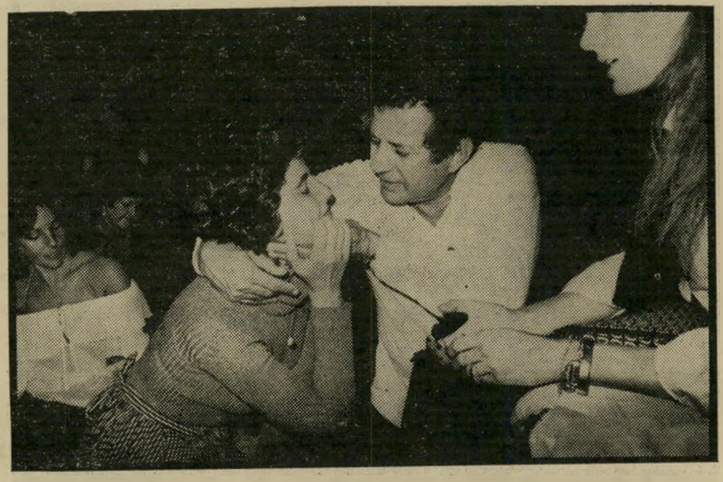
● שלוש שנים וחצי על האונייה, בלי כסף ולא עזרה, כלי תיקווה — איך הצלחת להחזיק מעמד?

נס רדף נס. בכל פעם שנשברתי קרה

לפני חודש הציעו לי אירגנים לקנות את האונייה במיליון דולר. הם רצו לשדר מכוויית נגד חומייני

נס. הייתי על המיבדוק, היו לי 33 אלף דולר בקופה, והייתי חייב לשלם 32 אלף דולר עבור תיקון. פיתאום גילו תק־לה במנוע. אמרו לי: מיסטר נתן, זה יעלה לך עוד 10 אלפים דולר. מאיפה יכולתי לקחת את הכסף?

פיתאום קיבלתי טלפון: „מיסטר נתן, מדברים מפאראמונט סטודיוס. כאן מדבר האוורד קוץ'. אני צריך את האונייה לצילומים לשלושה ימים ואני משלם לך חמשת אלפים דולר." אמרתי שאין לי אונייה, שאי־אפשר להוריד אותה מה־מיבדוק. אמר לי: „לא חשוב, נגרור אותה." ביקשתי שיעזוב אותי, משום שאין לי אונייה. אמר לי: „מיסטר נתן,

אייבי נתן עם נכדו דניאל ועם בתו שרונה

„יש בינינו קשר־דם, אבל אין בינינו קומוניקציה!"

ניתן לך עשרת אלפים דולר." ביקשתי את הטלפון שלו, כי לא האמנתי למה ששמעתי. טילפנתי לשם וזה היה באמת האוורד קוץ'. בסוף הוא שילם לי 12 וחצי אלף דולר ותיקנתי את האונייה.

היו לי עוד ניסים כאלה. יום אחד הייתי צריך לתדלק את האונייה, והיו לי בדיוק תשעת אלפים דולר. אחרי שתיד־לקו אמרו לי שצריך לשלם עוד אלף ומאתיים דולר. אמרתי שאין לי לירה, אז אמרו לי שאני לא זז משם. פיתאום דפיקה בדלת: נכנסו שני ישראלים ואמ־רו לי: „אייבי, אתה מכיר מורה לכינור מתל־אביב בשם רמי?" אמרתי: מכיר. אמרו לי: „רמי רוצה לעזור לך. כשהוא שמע שאין לך כסף, שלח את הכינור שלו כדי שנמכור אותו, ונתן לך את הכסף. הכינור שווה ארבעת אלפים דולר, אבל קראנו בעיתון שאתה בצרות, אז מכרנו אותו באלף ומאתיים דולר." הש־תגעתי, לא האמנתי — עוד נס! אבל מה, אני מכיר את רמי שבלוב, המורה לכי־נור. הוא בחור עני. טילפנתי אליו ואמר־תי: רמי, אני לא יכול לקחת ממך את הכסף, אתה בטח זקוק לו. אמר לי: „אייבי, אף מילה, הכסף שלך. אני לא לוקח אף לירה בחזרה."

● אם מצבך היה כ־כך קשה, מדוע לא מכרת את האונייה ו־חזרת לקפה „קליפורניה"?

לא יכולתי, האמנתי ברעיון. כל הסי־מנים הראו שאני חייב להמשיך. כל הניסים שקרו לי היו סימן מהשמיים שאני מוכרח להצליח.

מי האמין שאצליח לעבור את האוק־יאנוס עם אנטנה כל־כך גבוהה? איזו דרך־יסורים שעברנו עד שהגענו לחופי הארץ! עד ברמודה נכנסו לאונייה כל־כך הרבה מים שהייתי בטוח שזה הסוף. מברמודה עד מרסיי לקח לנו יותר זמן משלקח לקולומבוס.

אחר־כך, כשהגענו למרסיי, הצוות מרד — היו לי ימאים נורווגים, הם היו כל הזמן שיכורים ורבו ביניהם. אז פיטרתי את כולם.

הייתי מיואש. ישבתי בבר במרסיי וה־כרתי קפטיין אחד, צרפתי. הוא בא לעבוד איתי בהתנדבות על האונייה ונש־אר שנתיים. הוא גייס בשבילי את כל הצוות — 14 איש.

■ ■ ■

● איך קיבלו אותך בארץ?

ממש שיגעון. האנשים השתגעו. אבל היו לי בעיות עם הצוות — אמרו שאסור לי להיעזר בפירסומת, שצריך להתקיים רק מתרומות. אבל העובדים רצו סטייק לארוחת־הערב, והתרומות נגמרו אחרי שבועיים.

אחרי שבועיים התחילה מילחמת יום־הכיפורים, רצתי לסואץ ושידרתי עשרים קילומטרים מהתעלה. היום אני פוגש ב־מצרים המספרים לי שהקשיבו לשידורים שלי.

אחר־כך הפלגתי לביירות, גירשו אותי מהנמל אחרי שלושה ימים. כל הצוות שלי, חוץ מאחד, התגבר להפליג אותי.

אחרי ביירות לא ידענו בשביל מה לחזור — שוב נגמר הכסף ובארץ תרמו רק לצה"ל. נזכרתי שכשהאפיפיור העניק לי את מדליית־השלום, הוא הבטיח גם לעזור לי. נסעתי לרומא. אמרתי לעצמי: יש לי אפיפיור בכיס. הגעתי לשם, שלח־תי לו טלגרמות ופטיציות, אך הוא אפילו לא הרים טלפון. לא נתן־לי לירה.

המשכתי למרסיי, פיטרתי את הצוות וחיכיתי. שנה וחצי אכלתי מרק־שעועית וספגטי. חילקתי פרחים ברחובות. הם, במרסיי, היו לפחות הוגנים ולא לקחו כסף עבור העגינה בנמל. כשהיו מגיעים ימאים ישראליים הם היו באים לאונייה ועושים לי עבודות־שיפוץ בהתנדבות.

חשבתי למכור. אבל ברגע האחרון אירע עוד נס. בא אלי מורה בית־ספר — שופל ברגר שמו — עם אשתו וארבעת ילדיו. אני אפילו לא יודע אם הוא יהודי. הוא אמר לי: „אייבי, לאשתי יש ירושה בצירייך. אם אנחנו נוציא אותה מהבנק לא ישאר ממנה הרבה בגלל המיסים. בהתייעצות מישפחתית החלטנו לתת לך אותה." וזה הוא אמר לי יומיים לפני שעמדתי להיפגש עם בלגים שרצו לקנות את האונייה!

הייתי המום. אמרתי לו: אני אקח את הכסף בכמה תנאים — קודם־כל הכסף הוא הלוואה. התקשרתי לעורך־הדין שלי בניו־יורק, ואמרתי לו להכין חוזה, האומר שהכסף הוא הלוואה. אם נמכור את האונייה קודם־כל נחזיר את החוב.

עד היום הוא לא לקח את הכסף. הוא לא רוצה, הוא אומר לי: „רק כשתמכור את האונייה אקח את הכסף." לפני שנה הזמנתי את אשתו לשבוע של בילוי ב־ישראל. הם בילו משהו לא־רגיל. זה המעט שיכולתי לעשות בשבילו.

● ואז חזרת לחופי־ישראל ו־התחלת לשדר מחדש.

בלי הרבה פיטפוטים שכרתי צוות, שי־למתי משכורות ועבדתי על פירסומות.

● ב־1978 וב־1979 כמעט שזא הצלחת להשיג מפרסמים לתחנה שלך, ושוב חיית על סף סגירת ח־אונייה.

כן, היו הרבה צרות. נעשו הרבה מאוד סקרים, שהיו לא הוגנים כלפינו, והמ־פרסמים הפסיקו לפרסם.

● מדוע לא הוגנים?

כשערכו את הסקרים הוציאו מכלל ה־אנשים שנשאלו חיילים, נהגים ואנשים צעירים בני פחות מ־18. והכי־גרוע — שאלו אנשים מאזורים כמו צפת, מטולה או ירושלים, שלא קולטים את קול השלום. כך יצא שבסך־הכל מאזינים לקול השלום 10%. בסקר שעשיתי לבד גיליתי שמא־זינים לנו 350 אלף איש, בכל שעה ביום.

● מדוע, לדעתך, התנכלו לך?

אני לא יודע. היתה לי בעיה עם הפירסומאים. אני חושב שהם לא הסתפקו בדמי־העמלה ששילמתי להם.

אייבי עם חצקל ומשה אישׁ־כּפית (1959) ובשביתת־חרעב (1978)
„אורי זוהר פתח מכירה פומבית שאירגנתי בשביל חרדים. היה לו אור בעיניים...“

● האם שילמת פחות מהמקובל?

אני שילמתי 20% והם לא הסתפקו בזה. באתי לפירסומאי אחד, ידוע מאוד, ואמרתי לו: אם תשיג לי מיליון לירות פירסום בחודש אתן לך 45% עמלה. אחרי שלושה ימים הוא השיג לי מיליון לירות פירסום, וזה אחרי שהסקר שלו הראה שמאזינים לי רק עשרה אחוזים. אמרתי לו: איך שיכנעת את הלקוחות, אתה באמת פירסומאי מוצלח, אבל עכשיו אתה יכול לקחת את המפרסמים שלך לעזאזל ותשכח מהחוזה איתי! ועזבתי את המישרד.

● מי זה היה?

לא נעים לי להגיד. שישה חודשים לא דיברתי איתו. אחר־כך חזר על ארבע עם 20% עמלה. מותק, אני יכול להרוויח 30 מיליון לירות רווח נקי בחודש, אבל אני לא רוצה!

אני לא מנהל עסק, יש לי אידיאל. הייתי יכול לתת לכל המפרסמים מתחת לשולחן, אבל אני לא יכול להרוס את התחנה. יש לי 16 פירסומות בשעה, לא יותר. אם אקבל רשיון על החוף, אנסה להכניס כמה שיותר פירסומות, כדי שלא יהיה חור בארץ שבו לא יאזינו לקול השלום — מאילת עד קריית־שמונה.

● איך הצלחת להחזיר את המפרסמים ל„קול השלום“?

פירסום אריאלי היה מפרסם המון. יום אחד הוא הפסיק את כל הפירסומות. אני לא יודע למה? מי שהציל אותי היו הבנקים. הם ממש החזיקו את התחנה. חוץ מזה, יש לי לקוחות שהולכים איתי מאז ההתחלה.

■ ■ ■

● אתה מיליונר?

ב־1962 הייתי מיליונר אמיתי, בקליפורניה, היום אני עשיר. להרבה אנשים יש כסף, אבל הם לא עשירים. לי לא חסר כלום, אבל אין לי אפילו חשבון פרטי בבנק.

אין לי הרבה דרישות. אחרי שעברתי 30 דירות ב־30 שנים, קניתי סוף־סוף דירה. לחצו עלי לקנות ולא יכולתי יותר להחליף כל שנה דירה. עם כל דירה הייתי צריך להחליף גם רהיטים. יום אחד, כשלא מצאתי דירה, ביקשתי ברדיו למצוא לי אחת. טילפנו אלי ילדות שאמרו: „דיברנו עם אמא. זה בסדר שתבוא לגור אצלנו.“

יום אחד טילפן זקן ואמר: „יש לי דירה בשבילך. אתה יכול לגור בה באלפיים לירות.“ אחרי שנה וחצי הוא מת, והבנים שלו רצו את הדירה. נמאס לי, וקניתי את הדירה הראשונה שהוצעה לי.

אבל כעת יש לי בעיה — פעם, הייתי בא לשכונות עוני, וכשאנשים היו אומרים: „אין לנו דירה,“ הייתי אומר להם: גם לי אין.

● אתה אומר שאינך מיליונר. יש לי רושם, כמו רבים אחרים, שאתה תורם מיליונים.

מה זה מיליונים? אני לא תורם מיליונים, אני מארגן מיליונים. בית־התפוצות רצו לפתוח מחלקה למוסיקה יהודית, אז פנה אלי. שאלתי: כמה אתם צריכים? אמרו: שבע מיליון. אמרתי: תקבלו עשר מיליון. טילפנתי להילטון וקבענו תאריך לשלושה חודשים. אחרי שלושה חודשים קיבלו לא שבע, לא עשר, אלא עשרים מיליונים. חוץ מזה, נשארו ברשותם עוד עשרים תמונות.

● אתה עצמך, כאדם כספים?

אני לא תורם כסף. אני עוזר לארגן תרומות. למשל, אשתו של אייזנברג הזמינה אותי לצהריים עם הבת, אסתר זוהר־ביצקי. הייתי נורא עסוק, אז ביטלתי פגישות. חשבתי שאולי אייזנברג רוצה לעזור לי.

באתי אליה. ישב שם עוד אדם. הגברת אייזנברג אמרה לי: „זהו מנהל בית הלן קלר לחרשים אילמים. אייבי, רק אתה יכול לעזור לו.“ לא האמנתי — גברת אייזנברג אומרת לי שרק אני יכול לעזור! נו טוב, אני רגיל.

טילפן אלי הרב גורן ואמר לי: „אייבי, יש לי חשבון־חשמל על סך 30 אלף לירות של מישפחה מרובת־ילדים. שלם אותו.“ טילפן אלי שר־האנרגיה ואמר לי: „אייבי, יש כאן איזו מישפחה עם בעיות, צריך לעזור.“ אז זהו, אייבי צריך לעזור.

בכל־זאת, כשהגברת אייזנברג מבקשת שאני אעזור, זה מוזר מאוד. אמרתי לה: גברת אייזנברג, אני אעזור בתנאי שנפסיק לאכול ואת תבואי איתי לבית הלן קלר.

באתי לשם ומה ראיתי? שני חדרים ובכל חדר שמונה מיטות. נערות צעירות חיות בלי פרטיות, 24 גברים בחדר בלי טיפת פרטיות — בית־שימוש אחד ומיקלחת.

הייתי מזועזע. לאן הולכים כל המיליונים של המדינה? רבונו של עולם, איך נותנים לאנשים לחיות כך? דבר ראשון הרמתי טלפון לעודד גורודיצקי מאמקור. לפני שגמרתי לדבר הוא הבטיח 12 תנורי־חימום. טילפנתי ליוסף מלך השטיחים ו־הבטחת לו לנגן את השיר שלו חמש פעמים ביום, רק שישלח לי שטיחים. טילפנתי לחנות־רהיטים — שלחו שולחנות. טילפנתי לחבר שלי, קבלן־שיפוצים, שיסדר את התיקרה. בקיצור, אירגנתי את הבית מחדש. את הבנות לקחתי למחסנים שלי, אירגנתי להם בגדים.

את גברת אייזנברג השארתי לסוף — עליה היה לקנות נעליים למאה עשרים ילדים. זה עולה יותר ממה שעולים כל השיפוצים ביחד.

„אודל“ה“ הרסה לי את התוכנית וכימעט הרסה את הרדיו. פול גרינוואלד גרם לי הרבה נזק, אבל זו זכותו

● מתי אתה כבר זאת תורם כסף?

רק כשצריך לקנות מכשירים רפואיים. למשל, כל המכשירים בחדר־טיפול־נמרץ בתל־השומר הם שלי. יום אחד הלכתי עם שר־הבריאות, שוסטק, להנחת אבן־פינה למחלקת־ילדים. כולם פיטפטו ופיטפטו, אני הוצאתי צ'ק ותרמתי.

באו אלי ממגן־דוד אדום ובכו לי. הלכתי לסוכן, קניתי להם מכשירים לשח"ל. אחרי שעתיים באתי אליהם ואמרתי: זה המכשיר שאתם רוצים! את רגע ההפתעה שהיה להם אי־אפשר לקנות בכסף.

יום אחד התקשרו מיד־שרה, אירגון חרדי העוזר לזקנים. רצו לארגן כיסאות־גלגלים. הצעתי להם לערוך מכירה פומבית. לפתיחה הם גייסו את אורי זוהר. הוא היה מצחיק כמו תמיד, היה לו אור בעיניים כשדיבר על אלוהים — אני אוהב אותו, תמיד אוהב אותו — אבל אפילו הוא לא הצליח לשכנע את החרדים לקנות תמונות. מה עשיתי? לקחתי 600 אלף לירות, קניתי 13 כיסאות־גלגלים והבאתי למכירה הפומבית. אמרתי: רבותי, על כל תמונה שתימכר אני אתרום כיסא. אחד קנה, אמרתי או־קיי והכנסתי את הכיסא. וכך עד שמכרו 13 תמונות ועל הבימה עמדו 13 כיסאות. שיגעתי אותם ככה.

● נעבור ברשותך לנושא אחר. מי היא אותה נערה מיסתורית שאתה מקדיש לה, מדי יום בי שעה חמש דקות לחמש, את שירו של פרי קומו „ואני אוהב אותך כך־כך“?

בהתחלה הקדשתי את השיר לבחורה שהייתי באמת קרוב אליה, אמרתי לה: מותק, השיר הזה בשבילך. אחר־כך, כל בחורה שהייתי פוגש הייתי אומר לה: מותק, תקשיבי בחמישה לחמש, הקדשתי לך שיר ואני אנגן אותו כל השבוע רק בשבילך.

מאז יש אלפי בחורות, שאני בכלל שכחתי את שמן, הבטוחות שהשיר הזה מוקדש רק להן. נו, טוב, זה לא פלא. כך אני אמרתי להן.

לפעמים, בחמישה לחמש מצלצל הטלפון. אני מרים ושומע את השיר באפרכסת. כשזה נגמר סוגרים לי את הטלפון בלי להגיד מילה.

עכשיו את עושה אותי עצוב כשאני נזכר — זוהי התוכנית שאני הכי אהבתי.

■ ■ ■

● מהם היחסים בינך ובתך, שרונה?

אני לא יודע איך להסביר, אני לא מרגיש איתה כמו מישפחה. מגיל 6 גדלתי לבד — אף־פעם לא היתה לי מישפחה, כל החיים שלי לא הרגשתי קרוב למישפחה.

אני זוכר שכשהייתי בן 6 קינאתי באבא שלי. אני זוכר שבפרס הוא היה עושה קידוש. האחים והאחיות היו מנשקים לו את היד והוא היה מברך. אחר־כך היו מנשקים את היד של אמא והיא היתה מברכת ואומרים „שבת שלום“ אחד לשני.

כשהתחתנתי, חלמתי שתהיה גם לי מישפחה שכזאת. חלמתי על בית, אשה, ילדים, מישפחה. אבל זה לא הלך. התגרשתי וזה הרס לי את החלום. אני אף־פעם לא נכנס לבית יהודי בערב שבת, זה מזכיר לי שהחלום שלי מעולם לא התגשם, ובגלל זה אני חי כל הזמן לבד.

● בכך זאת, יש לך בת ונכדים.

גם שרון, בגלל הגירושין, היה כל ה־חיים לבד. אחרי שהיתה בת 18, כשניסיתי להגיד לה משהו, היא היתה אומרת לי: „אל תגיד לי מה לעשות, אני לא קטינה!“ כך שאף־פעם לא הרגשתי שאני צריך להיות קרוב אליה רק מפני שיש בינינו קשר־דם.

התחתנתי, אחרי תישעה חודשים היא נולדה, ואחר־כך מייד התגרשתי. היתה לי אחריות שהיא תגדל ותהיה עצמאית. כל זמן שהיתה בינינו קומוניקציה זה היה שיגעון, אבל אחר־כך נשאר בינינו קשר־דם בלבד, לא הקומוניקציה.

כשהיא התחתנה היא לא שאלה אותי. שמעתי על זה מאנשים. שאלתי אותה מעל גלי־האתר עם מי התחתנה, מי הבחור. אם יש לי קומוניקציה עם ילד זר, אני מרגיש כאילו הוא שלי. לשם כך אני לא צריך לשכב עם אמא שלו.

עם הנכד שלי, דניאל, יש לי קומוניקציה לא משום שהוא הנכד שלי. אבל הפעם הראשונה שהרגשתי שייכות ממש, היתה כשנולדה הנכדה. אני רציתי שיקראו לה מאיה. שרונה רצתה לקרוא לה עמליה. כעת אני קורא לה מאיה והם קוראים לה עמליה. כשהיא נולדה, פיתאום הרגשתי משהו שלא הרגשתי קודם. ומה קרה? האמא שלה לקחה אותה לחופש לחודש ימים, ומאז היא כבר שנתיים בחו"ל.

אני נורא כועס על הבת שלי. אני פה מדבר נגד ירידה אבל הבת שלי עזבה את הארץ.

● בוודאי היו לה סיבות טובות.

לכל אחד יש סיבות. אבל לי זה כאב וזה כואב לי עד היום. אני לא כותב לה מיכתבים, אין ביננו קומוניקציה. היא שולחת לי תמונות של הילדה.

■ ■ ■

● אייבי, אם שר־התיקשורת, מרדכי ציפורי, לא יאשר לך להקים תחנת־שידור על החוף, מהן תוכניותיך?

איזו הרגשה מוזרה! אני לא כועס, אני מאוכזב. המדינה תסתדר בלי קול־השלום, אבל זה יחסר. אף תחנת־שידור ממשלתית לא יכולה להיות כמו קול־השלום. אני יכול להילחם כמו תושבי־ימית, לדפוק על ה־שולחן — אומרים ששום דבר לא הולך אחרת במדינה — אבל אני לא איש אלים ואני נגד אלימות. אני לא אאיים ולא אחתים על פטיציות.

אני אחכה שבוע, שבועיים. עולה לי ארבעה מיליון לירות בחודש להחזיק את האונייה. יותר טוב שאשביע אותה וכך ארוויח ארבעה מיליון. בנתיים אני אחכה להחלטה של ציפורי בלי להיות עצבני.

(המשך בעמוד 73)

סרטים

מפיסטו בכנסייה

אחת האטרקציות הגדולות של הקולנוע האמריקאי בחודשים האחרונים הוא סרט בשם וידויי אמת. הסיבה לאטרקציה היא הופעתם, זה בצד זה, של שניים משחקני הבד הגדולים ביותר שיש היום בהוליווד. מצד אחד רוברט דה־נירו, שנדמה כאילו נולד בכל תפקיד מחדש. הוא לובש דמות שלא ידע קודם לכן, והזדהותו עימה מרשימה.

רוברט דה־נירו ורוברט דובאל כאחים ספלייסי ב„וידויי אמת" - השוטר שסרח פעם —

מצד אחד רוברט דובאל, שנדמה כאילו נולד לתפקיד אחד בלבד, ושהוא מגלם אותו בכל סרט שבו הוא מופיע. הסיבה לאטרקציה היא הופעתם, זה בצד זה, של שניים משחקני הבד הגדולים ביותר שיש היום בהוליווד. מצד אחד רוברט דה־נירו, שנדמה כאילו נולד לתפקיד מחדש. הוא לובש דמות שלא ידע קודם לכן, והזדהותו עימה מרשימה. מצד שני רוברט דובאל, שהוא מגלם אותו בכל סרט שבו הוא מופיע. הסיבה לאטרקציה היא הופעתם, זה בצד זה, של שניים משחקני הבד הגדולים ביותר שיש היום בהוליווד. מצד אחד רוברט דה־נירו, שנדמה כאילו נולד לתפקיד מחדש. הוא לובש דמות שלא ידע קודם לכן, והזדהותו עימה מרשימה. מצד שני רוברט דובאל, שהוא מגלם אותו בכל סרט שבו הוא מופיע.

רוברט דה־נירו כמונסניור ספלייסי וצ'ארלס דרנינג כג'ק אמסטרדם — מוסרי יותר מן הכומר

דה־נירו בבגדי כמורה נולד מחדש

למת עד שהצופה מאמין כי אכן אין הבדל בין השחקן והתפקיד. מצד שני רוברט דובאל, שהיה במשך שנים אלוף תפקידי המרשנה (הוא הופיע יחד עם דה־נירו בסנדק פרק ב'), אבל מאז טייס שב הביתה זכה בהכרה שהיה ראוי לה מאז ומתמיד.

השניים מוצאים את עצמם במצבים שונים ומפתיעים בהשוואה לתפקידיהם הקודמים: דה־נירו, פיצצת זמן המאיימת להתלקח בכל רגע (לתיזכורת: נהג מונית של המניעים המפעילים את שני האחים במערכות השונות שבתוכן הם חיים. זאת, בשעה שהחוט המקשר בין כל המרכיבים הוא חקירה של רצח אכזרי.

אם הדעות על הבימאי אולו גרוסבארד (שפעיל מאוד גם בתיאטרון) חלוקות, הרי שעל הצמד דה־נירו־דובאל מרעיפים המבקרים שבחים עד כדי כך, שאחד מהמרכיבים החשובים והמעניינים ביותר בסרט, נשכח במקצת.

כי אם מדובר כאן בהשוואה של ערכי מוסר, הרי שהצופה מגיע בהכרח למסקנה שהשוטר שסרח כבר פעם בעבר, שייתכן שחי עם פרוצה ושמכופף בידיעה מלאה את החוק כדי לפגוע בסנדק המקומי, ג'ק אמשטרדם (השחקן צ'ארלס דרנינג), מוסרי יותר מן הכומר הצדיק, נקי הכפיים, שאינו מרים לעולם את קולו, ומהווה סמל של טוהר ואמינות.

וזאת, משום שאח זה, בתוקף תפקידו כיד ימינו של הארכי־הגמון, מופקד על שיגשוגה, מעמדה ועוצמתה של הכנסיה הקאתולית בתוך הקהילה. ומי שמדבר על מושגים כאלה מדבר על פוליטיקה, על התרמה, על קשר עם ממון, ומכאן, בהכרח, על ידיים שאינן נקיות או חפות־מפשע. השאלה, ממש כמו במפיסטו של סאבו היא: עד היכן מותר לעשות פשרות למען ה־מטרה?

מאחרי הקלעים. האם הוגן לעודד, להאדיר ולשבח הועה־זונות לשעבר, אשר הפך קבלן מצליח, רק משום שהוא נותן כסף לכנסיה (אבל גם מקבל בתמורה חוזים שמנים לבניית המוסדות שלה)? האם העקרונות המקודשים של הדת מתייש־בים, עם משיכת החוטים מאחרי הקלעים, הפעלת הלחצים והשיקולים הפוליטיים הדרושים כדי לשמור על מאזנים חיוביים? מאז חלה הפרדה בין המישטר החילוני והדתי באירופה, והאפיפיורים חדלו להעלות ולהפיל מלכים ברחבי העולם, נדמה היה כאילו השאלה אינה עוד רלוונטית. ה־מימשל מתעסק בגוף, הכנסיה בנפש. אלא שמזמן לזמן קופץ לו השד מן הבקבוק ומעלה שוב ספקות. בין אם זה על בימת התיאטרון, במחזה כמו ממלא המקום, או בקולנוע, בסרט כמו הקרדינל. עתה הגיע כנראה שוב הזמן להעמיד או סימני השאלה, ולו רק משום שהדת חזרת להיות באופנה, והאפיפיור, למרות הצ־הרותיו השמרניות, הוא אחד האישים הפופולאריים בעולם. ההמונים מחפשים תשובות ופיתרונות מן המוכן בין אם בחזרה בתשובה, בסייינטולוגיה, במוניס או בכנסיה הקאתולית.

מפקחי מישטרה בחדר־מתים ב„וידויי אמת" השד קופץ מן הבקבוק

כוכבים

סנוקרת בברך

במשך שנים ארוכות הסבירו לאיש הקטן והשנון, שהוא אמנם מוכשר מאוד, שהוא פורט היטב על פסנתר, שהוא מאלתר מבריק על הבימה וסאטיריקן בחסד, אבל אין מה לעשות, הוא פשוט נמוך מדי בשביל להיות גיבור בקולנוע. אם ירצה לשלוח סנוקרת בנבל מרגיז, הוא יפגע לו בברך, במקום בלסת.

במשך שנים הוא השלים עם זה, עד אשר הצליח להוכיח שסנוקרת בברך יכולה להיות הרבה יותר משעשעת ומצ־ליחה מסנוקרת בלסת. ומאז הסך דאדלי מור אחד מכוכבי הקופה המבוקשים ביותר בעולם הסרטים. לא כל־כך הרבה זמן עבר, ומי שרוצה לספור את הצלחותיו יופתע לראות, שכל מה שנזקף לזכותו הוא תפקיד־מישנה אחד (בתרגילים לבל־שית מתחילה) ותפקיד ראשי אחד (10), אבל זה בהחלט הספיק כדי שברשימת הכותרות לסרטו החדש, ארתור, יופיע שמו לפני זה של כוכבת מפורסמת וידועה כמו לייזה מינלי.

עבר עשיר. צריך להסביר: העבר של מור הוא הרבה יותר עשיר מכפי

שרשימה צנועה זו יכולה לרמוז. מאז תחילת שנות ה־60 הוא נחשב לסנסציה של בימת הבידור הבריטית, כאשר יחד עם ידידו ושותפו פיטר קוק, הופיע בתוכנית בידור וסאטירה, שניקרו ראש נראית פושרת ועדינה לידה. הוא גם הופיע בלא מעט סרטים לפני שמישהו זכר את שמו, כולל סרט שבו הוא וקוק זכו בתפקידים ראשיים. היתה זאת פארודיה מעודכנת ושנונה על אגדת פאוסט, שאותה ביים סטאנלי דונן, ושנכשלה אולי בעיקר משום ששני הכוכבים לא היו בעלי מעמד זוהר די הצורך בעולם הסרטים.

מה שכוכב צריך בתעשיית הקולנוע הוא בראש וראשונה תדמית. כל עוד לבש מור מסיכות שונות, בהזדמנויות שונות, לא זכר אותו איש. אבל ברגע שמצאו עבורו את הטיפוס של המוסיקאי בעל התאווה המינית שאינה יודעת גבול, החי בחלומותיו ואשליותיו יותר מאשר במציאות, טיפוס שבו קומתו הקטנה שירתה את המטרה במקום להפריע, דרך כוכבו של מור. בהרגילים לבלשית מתחילה, למרות התחרות הקשה מצידם של גולדי האון וצ'בי צ'יס, זכרו הכל את היצור האכסצנטרי הקטן, מין ילד בן 40 שלא התבגר ונאחז בכוח בעולם הדמיונות שלו, העדיף על המציאות.

ברנש מוכשר. הבימאי בלייק אדוארדס השתמש בנתונים אלה, כאשר הפקיד בידיו של מור את גילום דמותו של מלחין הוליוודי מצליח, העובר את משבר גיל המעבר, כאשר הוא צריך להשלים עם מה שיש לו או לרדוף חלום שהוא אולי, עדיין, בתחום השגתו. אדוארדס נתן למור לא רק לרדוף אחרי החלום שלו, אלא גם להשיג אותו ולהתפכח.

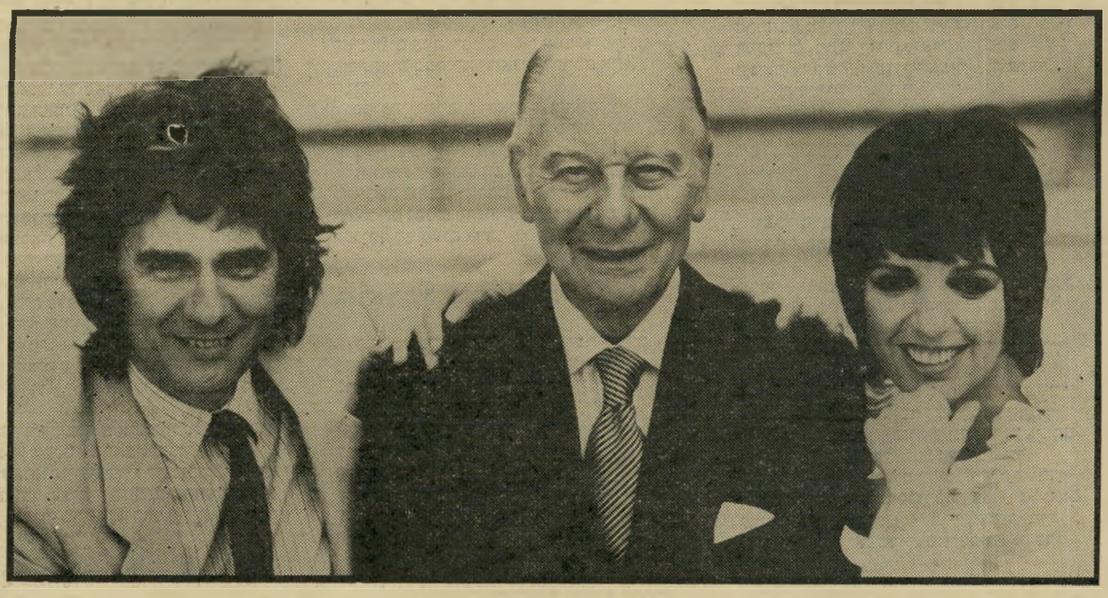
אחרי שני תפקידים אלה, היה ברור לכל שמור הוא בהחלט ברנש מוכשר, קומיקאי שאין כמותו. אבל, רמזו הלשונות הרעות, אסור לשכוח שאם הסרטים הצליחו, הרי זה לא מעט משום שגולדי האון היתה בראשון, וחמוקיה של בו דרק שיגעו את הגברים בסרט השני.

הילד הגדול. ארתור בא להפיג את כל הספקות שהיו בעבר. הפעם עף מור בכוחות עצמו, בדמות ארתור באך, נער השעשועים העשיר והשיכור ביותר בניו־יורק, המשקה מהווה עבור הילד הגדול את המיפלט הבטוח ביותר מפני כל מה שעלול להיות מסובך. אין הוא שואף לשום דבר אחר, חוץ מאשר למצוא־חן בעיני הזולת, והבעיה היחידה שלו היא כי אינו כשיר לשום מלאכה אחרת בעולם, פרט למלאכת היורש השיכור.

בהדרכתו של סטיב גורדון, בימאי מתחיל שכתב עבורו תסריט מלא וגדוש הברקות, הלצות, התחכמויות ופליטות פה למכביר, הופך מור את הטפיל המושלם הזה ליצור חביב מאין כמותו. המצלמה אינה מרפה ממנו לרגע מדקה או שתיים, ואין שום ספק שארתור הוא הצלחתו האישית הגדולה ביותר. גם משום שזה היה אחד הסרטים הקופתיים ביותר של השנה האחרונה.

אם כי ספקנים יוכלו עדיין להמשיך ולרטון: מור הוא בריטי מוכשר מאוד, אבל מה היה עושה בסרט, ללא העזרה המשמעותית של מי שנחשב לגדול שחקני הבימה האנגלית, ג'ון גילגוד? אכן, גילגוד, בתפקיד מישני (שכבר זיכה אותו בפרס מבקרי ניו־יורק) מגלם את שרתו האישי של ארתור, ומהווה מענה מושלם, יבש וחריף, להומור הספוג באלכוהול של הדמות הראשית. כשאדונו מודיע על כוונתו לטבול באמבטיה, מודיע לו השרת, בפנים רציניות כי אכן החלטה גדולה היא, ויש למסור על כך מייד לאמצעי התיקשורת. וכאשר האדון הצעיר משתכשך בתוך אמבט הקצף, דורש בקול גדול את המארטיני של הבוקר ומבקש חברה, מאשר השרת כי אכן, אמבטיה היא חוויה מתסכלת בבדידותה. הכל, בנימה של הומור סארקסטי, המסתיר חיבה אמיתית ועמוקה של האיש המבוגר לצעיר המופקד לטיפולו.

תרומתו של גילגוד אינה מוטלת כמובן בספק, אבל למרות זאת, דאדלי מור הוא מוקד הסרט, והקלף העיקרי שלו. בהצלחתו, הוא מצטרף לאולימפוס של הקומדיה החדשה בקולנוע האמריקאי, אולימפוס המורכב, באורח מפליא ביותר, מאנשים קטנים ויפים, בערך כמו מור: וודי אלן או מל ברוקס. העולם כנראה מצחיק יותר כשמתבוננים בו מלמטה.

שחקנים לייזה מינדי, ג'ון גילגוד ודאדלי מור ב„ארתור"
אמבטייה היא חוויה —

הצעקה האחרונה

ז'אן פול משתולל: סופר־גיבור

המיקצוען (אסתר, תל־אביב, צרפת) — זהו סרט שירות אופייני לבית ההוצאה של בלמונדו, שהוא לא רק כוכב הקופה הגדול של צרפת היום, אלא גם המפיק הגדול של צרפת היום, אבל גם המפיק בעל האמצעים הגדולים ביותר.

כצפוי, תעשיית בלמונדו משרתת את הכוכב בלמונדו: היא מציגה אותו כגיבור, אמיץ, פיקח, צדיק, שרירי, אתלטי, נאמן, שובב, אליל־הנשים ואימת הגברים. כל תכונה חיובית נוספת שאינה מופיעה ברשימה, נשכחה רק בשגגה. זה אולי נשמע קצת מופרך, ולא מציאותי ביותר, אבל לסרט הזה לא היה אף־פעם כוונה להיות מציאותי. זאת אגדה בסיגנון הישן על עימות בין הגיבור המושלם והטוב, ובין המימסד המושחת והרע, והכל מתנהל במושגים אבסולוטיים של טוב ורע, ללא שום צבעי ביניים.

בלמונדו מגלם סוכן חשאי של שירות־הביון הצרפתי הנשלח לאפריקה כדי לחסל מנהיג כושי מטריד. אבל תפנית פתאומית במדיניות החוץ של צרפת הופכת את הרצח לבלתי רצוי, ואפילו מסוכן, וכדי למנוע את ביצועו נמסר הסוכן, בקור־רוח מוחלט, לידי המישטרה של קורבנו המיועד. מאחר שזאת התחלת הסרט, ממילא ברור שהסוכן בלמונדו ישתחרר, ישוב לפאריס ויגמור את החשבון עם כל אלה שהתעללו בו — המפקדים הצבועים וחסרי האופי, הרודן האפריקאי הנבל, וכל מי שבמיקרה נקלע בדרכו תוך כדי מילוי המשימה.

מובן שכל אשה העוברת על המסך משתפת מייד פעולה, כי אין מי שיעמוד מול קסמי חיוכו של ז'אן־פול החמוד (היחידה המנסה להתנגד משלמת על כך ביוקר), חזהו השרירי נחשף כמה פעמים לראווה, להנאת הבתולות, ויש לו אפילו סופר־רשע המוצג נגדו (רובר חוסיין), שבא על שכרו בדו־קרב מצחיק ביותר, המשחזר את המערב הפרוע ברחובות פאריס.

אם אמינות, הגיון או תכלית חשובים, אז אין מה לצפות מן הסרט הזה. אך אם כל מה שמחפשים הוא פעולה קדחתנית, מירדפי מכוניות, ניתורים באוויר ופעלולי קולנוע, זהו בהחלט מוצר מומלץ, לראייה, הצלחתו המיסחרית המסחררת בצרפת.

מור בתפקיד ארתור באמבט קצף
— מתסכלת בבדידותה

ומיועד במיוחד למי שאוהב קולנוע של פעולה בלי רגע של הרפיה.

חיפה

★★★ **מישפטו של סגן מוראנט** (שביט, אוסטרליה) — הממשלה הבריטית מעמידה לדין קבוצת קצינים הנאשמים ברצח שבויים, במילחמת הבורים בדרום־אפריקה. מוסר ההשכל של הסרט הוא דו־משמעי מדי, אבל הבימוי והמישחק מעולים.

בימוי ומישחק מאופקים, מדודים ומשוכך מרשימים.

★★★★ **כחור טוב** (פאריז, ארצות־הברית) — סרט תעודי על גבר בתחילת שנות החמישים לחייו, מפגר בשיכלו, שמתחיל ללמוד כיצד לתפקד כעצמאי. חוויה אנושית בלתי רגילה, הנוגעת לא רק לבעיית הפיגור השיכלי, אלא גם למצבם של אלה החיים לצידה. מלא וגדוש אהבת אדם.

ירושלים

★★★ **שודדי התיבה האבודה** (כפיר, ארצות־הברית) — ארכיאולוג הרפתקן וידידתו חוטפים את ארון הברית מידי הנאצים, בסרט הרפתקות מטורף, שאין לו שום קשר למציאות, משעשע

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — מפיסטו, מונטנגרו, הספינה מלאה, קאגמושה, סרט מתוק, איש השיש, מרד הנעורים, אהובת הקצין הצרפתי, בחור טוב, מישפטו של סגן מוראנט.

ירושלים — שודדי התיבה האבודה, אהובת הקצין הצרפתי, זוהר בדשא, מאלו.

חיפה — מונטנגרו, שחק אותה סם, מישפטו של סגן מוראנט.

תל אביב

★★★★ **מפיסטו** (פאר, הונגריה) — קורותיו של שחקן תיאטרון שמוכן לשלם כל מחיר ולעשות כל פשרה, כדי לזכות בהצלחה. מישחק מרהיב של קלאוס מאריה ברנדאואר בתפקיד הראשי.

★★★★ **הספינה מלאה** (תכלת, שוויץ) — קבוצת פליטים מגרמניה הנאצית מוחזרת על־ידי השווייצרים אל מעבר לגבול, בכל הכבוד, הנימוס וההתלטיות. סרט על האשמה שרובצת על כל מי שאינו עוזר לקורבנות השואה, לא פחות מאשר על מחוללי השואה עצמה.

דף תשקיף

אי די בי חברה לפיתוח
זרוע ההשקעות של קבוצת אי די בי

הפרידה זרוע ההשקעות של קבוצת אי די בי מהזרוע הפיננסית: הצלחה להנפקה הראשונה של החברה? יוזמה ומעורבות בכל ענפי המשק

קבוצת אי די בי, אחת הקבוצות הגדולות במשק הישראלי העוסקת בבנקאות, בהשקעות ובפיתוח התעשיה – הפרידה את זרוע ההשקעות מזרוע הפיננסים כדי לרכז את ענף ההשקעות ולהעמיק מעורבותה במשק הישראלי.

לשם כך הוקמה ב־23.8.81 "אי די בי חברה לפיתוח", שמטרתה המוצהרת – להשקיע בעסקים ובמפעלים בישראל, לנהל – או להשתתף בניהול מפעלים כאלה, לארגן ולעודד הקמת עסקים חדשים ולהרחיב עסקים קיימים בישראל. ואכן, עיון בנתוניהן של 5 החברות העיקריות באמצעותן משקיעה "אי די בי חברה לפיתוח" מוכיח שמעורבות הקבוצה במשק הישראלי היא אמנם עמוקה ורחבה.

השקעות – בעיקר בתעשיה עתירת מדע

אי די בי פיתוח מחזיקה בכ־50% מהמניות של "חברת השקעות דיסקונט" וב־90% מהמניות של "פי.א.סי".

בין המפעלים והחברות שבהם משקיעות שתי החברות הללו אפשר למצוא את תעשיית המחשבים של ישראל (אלביט, אלסינט) את כאיטקס, אלקו, ישקר ולהבי ישקר, מפעלי נייר אמריקאים ישראלים, פיילוט ועוד עשרות חברות תעשייתיות, את חברת הספנות "אל־ים", חברת הדלק הישראלית, החברה לנכסים ולבנין (גד, נוה, גב־ים ועוד) חברות להשקעות ולביטוח, אולפני טלעד, די.בי.אי.סי אינטרנשיונל.

אי די בי פיתוח מחזיקה גם בכ־30% ממניות "כלל" – חברה ציבורית, מהגדולות שבמשק הישראלי, הכוללת את חטיבת "כלל תעשיות", חברת הבניה "אזורים", וחטיבת מסחר ושרותים "כלל סחר".

שיעור דומה של מניות יש ל־אי די בי פיתוח בחברת "ישרוס" האירופאית. חברה זו נוסדה ע"י הברון אדמונד דה רוטשילד ומטרתה העיקרית – השקעות בישראל.

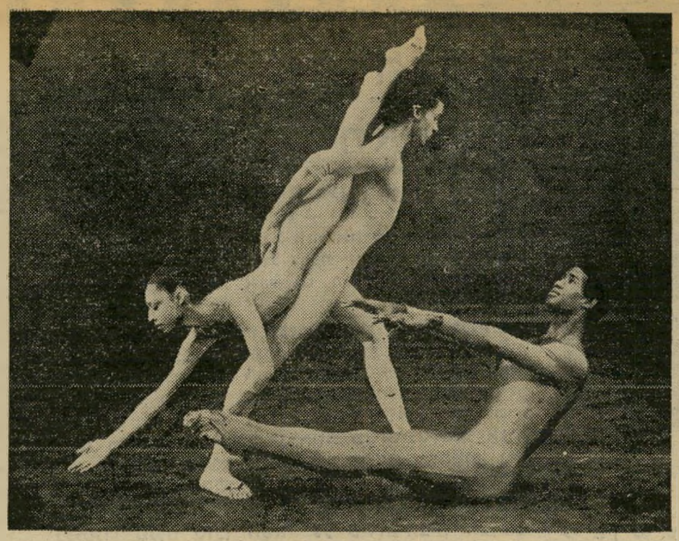
"ישרוס" היא בעל המניות הגדול ביותר של "החברה לישראל" ושל "בנק כללי".

אי די בי פיתוח מחזיקה גם ב־33% ממניות חברת "קנדה ישראל" שמושבה בקנדה. שותפיה של אי די בי פיתוח ב"קנדה ישראל" הם קבוצת ברונפמן ומשקיעים קנדיים נוספים. חברה זו מחזיקה בכ־50% של מניות "שופרסל", וכ־25% בחברה לנכסים ולבניין.

שווי שוק – למעלה ממיליארד שקל

כיום, לאחר הנפקת מניות החברה בבורסה, מסתכם שווי השוק של "אי די בי חברה לפיתוח" בלמעלה ממיליארד שקל, כאשר כבר עתה צפוי רווח של כ־175 מיליון שקל (לחצי שנה).

כרטיס הביקור של "אי די בי חברה לפיתוח" מוכיח כי תוך זמן קצר הפכה לאחת החברות המובילות במשק הישראלי ובכוונתה להמשיך ולהתרחב.

להקת "הארלם" – אחד מהמופעים שהתקיימו השנה במסגרת "מפעלות דיסקונט – תרבות ואמנות".

"מפעלות דיסקונט" – השילוב האידיאלי בין בנקאות לאמנות ולקהילה

היכן היו היום יצירות המופת של מיכאלאנג'לו ללא בית מדיצ'י?

האם היינו זוכים לחזות או להאזין ליצירותיהם של אמני העבר – ללא התמיכה הכלכלית הנדיבה לה זכו מהמצענטים שלהם, פטרוניהם, שמימנו את אמצעי המחיה שלהם ואיפשרו להם להתפנות לעיסוקם האמנותי?

הנהגת של "ציירי החצר" ושל פטרונים אמנותיים עבר מן העולם והחברות העסקיות הגדולות נטלו על עצמן תפקיד זה. לולא סיוע זה – היתה האמנות שוקעת ומתנוונת.

בישראל, המרוחקת קמעה ממרכזי התרבות של אירופה וארה"ב, אפשר שבעיה זו חריפה יותר. הבאת מופע שאינו בעל אופי בידורי־מסחרי לארץ היא סיכון כלכלי שמעטים הגופים המוכנים ומסוגלים להתמיד עמו, והעלאת מופע אמנותי מקומי כזה נתקלת כמעט תמיד בקשיי מימון.

לשם כך נחוצה, לעיתים, תמיכה של גוף בעל יציבות כלכלית חזקה. גוף המוכן לתרום ולסייע ללא שיקולים אנוכיים – אלא לטובת העניין עצמו.

בנק דיסקונט הוא גוף שכזה ו"מפעלות דיסקונט" היא מסגרת העוסקת בנושא חשוב זה.

העקרונות המנחים את פעילות "מפעלות דיסקונט" הם: סיוע להביא בפני הציבור יצירות אמנותיות שלולא התמיכה לא יתקיימו, ולגרום לכך שציבור רחב ככל האפשר יוכל לחזות ולהנות מהחוויה האמנותית.

דגש על תרבות ואמנות

עיון חטוף ברשימת המופעים הבינלאומיים שהובאו ארצה בשנה האחרונה במסגרת "מפעלות דיסקונט" מלמד על החשיבות של "מפעלות דיסקונט" בהעשרת החיים האמנותיים בארץ, שילובם עם חיי התרבות בעולם, תוך עידוד יצירה מקומית.

להקות הבלט של ננסי, הארלם, ג'ניפר מילר, סרג'יו מנדז ולהקת ברזיל 88, האופרה של גנואה, תעריכת ג'מס אנסור במיזאון תל־אביב – כל אלו הם רק חלק מהמבצעים, המופעים והאירועים ש"מפעלות דיסקונט" סייעו בהבאתם לארץ.

אין זו רק תרומה כספית (וכבודה במקומה מונח) "מפעלות דיסקונט" הוא גם יוזם ושותף פעיל בבחירת המופעים הנבחרים.

"ירח המחול הבינלאומי" הינו דוגמא ליזמה של "מפעלות דיסקונט". במסגרתו הופיעו תחת מסגרת אחת מיטב להקות המחול בעולם ביחד עם הנבחרת המקומית שלנו: להקת בת־שבע, להקת בת־דור ולהקת ענבל.

חיי התרבות נשברים – וגם הקהילות

אך "מפעלות דיסקונט" רואים את עיקר ההצדקה לקיומם בעידוד היצירה האמנותית והיוצרים המקומיים, בכל תחומי האמנות.

"הפסטיבל לתיאטרון אחר" בעכו מלווה מראשית צעדיו ע"י "מפעלות דיסקונט". הספקנים, שפיקפקו בנחיצות הפסטיבל מסוג זה, שינו במהרה את דעתם כשנוכחו בהתעוררות העצומה שחולל הפסטיבל בקרב יוצרי התיאטרון בארץ. צעירים, שלולא הפסטיבל לא היה מתאפשר להם להעלות את יצירתם על במה, לעיני הקהל.

ריבוי המשתתפים בפסטיבל, והתעניינות הקהל והמבקרים – רק מוכיחים את העובדה שהפסטיבל מילא חלל ריק בחיי התיאטרון בארץ.

במסגרת עידוד התיאטרון סייעו "מפעלות דיסקונט" בהעלאת המחזה "מרי סטיוארט" בתיאטרון "הבימה" ובקרוב יעלה המחזה 'מקום אחר' של עמוס עוז על בימת "הקאמרי".

"מפעלות דיסקונט" אינם עוסקים בהפקת האירועים או במימונם – אך אנשי דיסקונט משתתפים בבחירה ודואגים לפרסם את המופעים.

במופעי התרבות והאמנות שהתקיימו ב־1981 במסגרת "מפעלות דיסקונט" חזו והשתתפו כמיליון וחצי אנשים.

לקוחות דיסקונט יוצאים נשכרים: פרט להרגשה שהבנק שלהם שותף למפעל תרבותי חשוב הם נהנים מהנחות ניכרות על כרטיסי הכניסה למופעים אלה.

...לא רק תרבות ואמנות

קרן "מפעלות דיסקונט" מסייעת לא רק להפצת תרבות ואמנות, אלא פועלת גם בתחומי הבריאות, הרווחה והחינוך.

דוגמא לכך היא אימוץ שכונת "קריית שלום" בפרברי תל־אביב, על 15,000 תושביה, ע"י "מפעלות דיסקונט" בשיתוף קרן ת"א לספרות ולאמנות.

דוגמא אחרת: מבצע "שיבה טובה" בשיתוף עם אייבי נתן ו"קול השלום" – מבצע שזו השנה השניה לקיומו.

המוני ישראלים תרמו בעקבות המבצע כסף למימון הסקת ביתם של קשישים, שאין ידם משגת להסיק את ביתם בימות החורף הקרים.

ובחודש האחרון "פלשו" מפעלית דיסקונט גם לתחום החינוך לספורט ולתרבות הגוף עם תחילת מפעל "יום כדורסל לנוער" – בשיתוף "עלית" וכוכבי מכבי תל־אביב. במסגרת מבצע זה יבקרו אולסי פרי, ארל וויליאמס, לו סילבר ומוטי אריאסטי בעיירות פיתוח, במחנות צה"ל ובמוסדות חינוך וינחילו את העקרונות הבסיסיים של תורת הכדורסל לנוער, בשילוב הקניית הרוח הספורטיבית.

לא מצנט, ולא פטרון אמנותי – אבל מפעל נאה ויחודי, הנושא עבו תרומה חשובה לשיפור איכות חיינו כאן, בארץ, ואולי "נושא דגל" לחלוץ ביצירת אוירה שתגרוף עמה חברות ועסקים נוספים לתרום ולקחת חלק בטיפוח איכות החיים בישראל.

טלבנק
שירות בנקאי במהירות הקול

הבנקים בעולם ובישראל הם גורמים מובילים בניצולם של חידושי הטכנולוגיה, במטרה להגיע לשרות מדוייק, מעודכן ומיידי, תוך חסכון וגמישות בניצול הזמן של הלקוח.

"טלבנק דיסקונט" הוא דוגמא טובה לניצול יעיל של המערכות התקשורתיות החדשות.

"טלבנק" הוא בנק בטלפון. ניתן לבצע באמצעותו כמעט את כל הפעולות הבנקאיות מבלי לטרוח ולגשת אל הסניף, ומבלי לבזבז זמן יקר, 14 שעות ביממה.

כל אחד יכול להיות מנוי על שרות חדשני זה. הוא ממלא טופס הרשמה בסניף, ובוחר לעצמו קוד סודי – ("בנקוד") המאפשר את זיהויו, תוך שמירה על דיסקרטיות מלאה. לאחר שמסר בטלפון את הבנקוד שלו, יכול הלקוח לבצע כמעט כל פעולה בנקאית – בירור שערי מטבע חוץ וניירות הערך – ביצוע העברות מחשבון לחשבון, פתיחת תכניות חסכון, קניה ומכירה של מניות או של מטבע חוץ, קבלת מידע על יתרות בחשבונות שונים, הזמנת שרותים (אשראית, כספומט, המחאות נוסעים) מתן הוראות קבע ועוד. באמצעות טלבנק יכול הלקוח לתת הוראות קניה ומכירה לבורסה עד הרגע האחרון, ממש סמוך לתחילת המסחר במניות.

למותר לציין את יתרונות שירות זה – חסכון בזמן, ריכוז כל הפעולות בעת ובעונה אחת בזמן הנוח ללקוח, ואפשרות להשתמש בשירותי הבנק גם בשעה שהסניף סגור. (לטלבנק ניתן להתקשר מ־8:00 בבוקר עד 10:00 בלילה).

הבנק בנקודת מפגש לצעירים

במסעות הפרסום המנוהלים ע"י הבנקים במדינה מנסה כל בנק להתהדר בתואר, בסיסמה, או בדימוי יחודי. זה משתבח בגמישותו, בעוד שאחר משתבח בגודלו, זה משתבח בחדשנותו, והאחר במוניטין שלו. כל הבנקים מדגישים את השירות האישי, האמינות, האיתנות הכלכלית. בין כל אלה יש תואר אחד שאי־אפשר לקחת מבנק דיסקונט, את תוארו כ"נקודת מפגש לצעירים" שכן, דיסקונט היה תמיד חלוץ ביוזמות חדשות להרחבת מעגל לקוחותיו בין הגילאים הצעירים, מתוך הנחה מוצדקת – שיש חשיבות להשקעה בדור הצעיר – והשקעה זו תתן את פירותיה בעתיד.

"פילון צמוד" – התכנית העדיפה לילדים

הילדים יכולים למצוא את מקומם בבנק דיסקונט בתכנית "פילון צמוד" בה חוסך הילד בקופה בדמות "פילון", אותה הוא מרוקן מספר פעמים בשנה, ומפקיד את הסכום בבנק. בצד החשיבות שבקניית הרגלי חסכון מגיל צעיר, זוכים הילדים החוסכים ב"פילון" במבצעים, בספרים מעולים ב"ספרית פילון" ומתנות חינוכיות.

הילדים מקבלים את ה"דיסקונטאי הצעיר" – משחק מונופול שעובד לשדה הבנקאות – ומקנה לילדים נסיון בניהול תקציב אישי. הם גם זכאים להנחה של 50% בחתימה על "פילון" – עתון הילדים המומלץ ע"י משרד החינוך. וכמובן – החסכון כשלעצמו. כל סכום שמעל 20 שקל ב"פילון צמוד", צמוד למדד ומשקל לשקל, אפשר לצבור סכום נאה עד הבר־מצווה.

"עד 18" – הראשונים עם "שיק צעיר" מגיל 16

שכבת גיל אחרת, בוגרת יותר, הקשורה עם דיסקונט, היא שכבת הצעירים בני העשרה. "עד 18" חוג הצעירים בבנק דיסקונט הוא הראשון שאיפשר לבני הנעורים לשלם באמצעות שיק אישי, תוך הפגנת אימון בלקוחותיו הצעירים והתייחסות אל־יהם כאל לקוחות מבוגרים ואחראיים לכל דבר.

חברי "עד 18" המחזיקים בחשבון עובר ושב בבנק דיסקונט, זכאים לקבל כרטיס כספומט, ליהנות מהנחות בלמעלה מ־1,500 בתי עסק ברחבי הארץ, בהשתלמויות שונות, בקורסים ללימוד נהיגה, בדמי החברות בחברה להגנת הטבע, וכמובן, במופעים ובארועים הטובים ביותר בארץ, שבחלקם סגורים לחברי מועדון זה בלבד.

התכניות לחיילים – עדיפות על כל הבנקים האחרים

מי שכבר הגיע לשנתו ה־18, והתגייס לצה"ל, – לא זנח את הקשר שיצר עם דיסקונט. בנק דיסקונט מציע לחיילים המתגייסים והמשתחררים הטבות יותר מכל בנק אחר. השוואה עם תכניות דומות של

בנקים אחרים מגלה כי דיסקונט הוא הבנק היחיד הנותן לחייל את כל פנקסי השיקים בחינם, מאפשר לחייל את משיכת היתר הגבוהה ביותר והלוואה בסכום הגבוה ביותר בהשוואה לבנקים האחרים, מאפשר למשתחרר לקבל הלוואת שחרור עד 15,000 שקל (תכנית בלעדית לדיסקונט). כן זכאי החייל לפטור מדמי ניהול, ונהנה משי נאה למתגייס.

גם החיילים זוכים להנחות על מופעי אמנות ובידור, כחברי מועדון "עד 18".

הטבות מעולות לסטודנט – ב"מעולה"

צעירים רבים, המשתחררים מצה"ל, פונים ללימודים אקדמיים. גם כאן טרם נפטרו מקשיי המימון – ובנק דיסקונט יודע זאת. תכנית "מעולה" של דיסקונט מיועדת לצעירים אלו – הסטודנטים והלומדים במוסדות להשכלה גבוהה.

הסטודנט זוכה ב"מעולה" להלוואה לצורך תשלום שכר הלימוד, זכות למשיכת יתר, שני פנקסי שיקים אישיים חינם, זכות לקבלת כספומט ואשראית, הטבות בעמלות מופחתות בפעולותיו הבנקאיות, הנחות על מופעי אמנות ובידור, ככל חוגי הצעירים של בנק דיסקונט, ותנאים חסרי תקדים לסטודנט המטייל בחו"ל.

עם הטבות שכאלה לא פלא שסטודנטים רבים מעדיפים את "מעולה" על פני התוכניות האחרות של הבנקים.

בני נוער יכולים לקבל כרטיס כספומט כבר בגיל 16.

הזוגות הצעירים מלקקים "דבש"

בכך לא תמו יזמות בנק דיסקונט לעזרת צעירים. חתונה והקמת משפחה – יוצרות מחוייבויות כלכליות חדשות. גם כאן יש לבנק דיסקונט תכנית הטבות מיוחדת – "דבש" לזוג הצעיר. לבד מהנחות בדמי ניהול החשבון, עמלות מופחתות בעסקות מט"ח, ואפשרויות נוחות להלוואות ולהשקעה בחסכונות – זכאים הזוגות הצעירים להנחות בקניותיהם ברשתות שיווק גדולות ולהנחות משמעותיות ביותר בבילוי ירח הדבש (בתי מלון, שכירת רכב וביטוח, ירח דבש בחו"ל בתנאים מיוחדים).

זוג צעיר, החבר בתוכנית "דבש" יכול להיהנות מרכב שכור של חברת "הרץ" חינם לשבוע והנחה על תקופת שכירות נוספת, אם ירכוש זוג כרטיסי טיסה בחברה סדירה באמצעות חברת "קופל טורס" לאורך כל השנה.

מ־1.4.82 ועד 15.10.82 – יקבלו חברי "דבש" זוג כרטיסי טיסה חינם לרודוס או זיכוי בסך 250 דולר לזוג, בטיולים מאורגנים או בעסקות חבילה לנופש (למשך שבעה ימים לפחות) של חברת "קופל טורס".

כל זאת בתוספת להנחות על מופעי אמנות ובידור, קבלת פנקסי שיקים חינם ושאר הטבות – שהפכו כבר למסורת במסגרת טיפולו של בנק דיסקונט בצעירים.

זוכרים את הסיסמא המלווה את דיסקונט – "הצד האנושי של המטבע"? ובכן, למטבע יש כנראה, מספר צדדים. גם "הצד הצעיר" של המטבע שייך לבנק דיסקונט...

בסיסים נוספים בחו"ל בסיס להרחבת עסקים ורווחיות

מסתעפת פעילות בנק דיסקונט בחו"ל היום, כאשר תוך שניות ניתן להשיג קשר עם כל נקודה בעולם – מוסד בנקאי אשר אינו פותח לעצמו שלוחות במוקדים נוספים ברחבי תבל – קופא על שמריו ואינו מתפתח.

בנק דיסקונט ער לעובדה שריבוי לקוחותיו, והגיונן שבהשקעותיהם, מחייבים אותו להתרחב ולהכות שורשים גם ביבשות אחרות. ואכן השנה החולפת בבנק דיסקונט עמדה בסימן התרחבות בחו"ל – והתרחבות נוספת צפויה ב־1982.

בעקבות שינויים בחוק הבנקאות הקנדי התאפשר לבנק דיסקונט להקים חברת־בת בקנדה – "ישראל דיסקונט בנק אוף קנדה". חברה זו תתחיל לפעול בטורונטו ב־1982, בנוסף לנציגות של בנק דיסקונט הפועלת בטורונטו זה מכבר.

ביוני 1981 נפתחה סוכנות שניה של בנק דיסקונט במיאמי, ובאוקטובר נפתח סניף נוסף בארה"ב – בלוס אנג'לס שבקליפורניה. כן נפתחה נציגות ביבשת הדרום אמריקאית – בסאנטיאגו, בירת צ'ילה.

בדיסקונט בטוחים שההתרחבות בחו"ל מחוייבת המציאות ותאפשר לבנק לספק שירות טוב יותר ללקוחותיו בארץ ובחו"ל, ליצור עבור לקוחותיו קשרים מעבר לים, ואף למשוך משקיעים מרחבי העולם להשקעה בישראל.

עסקות FORWARD – מבטיחות שער המרה לעתיד

לאחרונה נפתחו בפני יבואנים ויצואנים אפשרויות חדשות להקטין את אי הוודאות בעסקיהם הבינלאומיים – באמצעות עסקות ה־FORWARD של בנק דיסקונט.

עסקות אלו מבטיחות ליצואנים או יבואנים, העוסקים בעסקות במטבע חוץ – שער המרה קבוע בין מטבעות חוץ שונים בעתיד, לכשתתקיים העסקה. סידור זה מאפשר לבעלי העסקים לתכנן את עסקיהן זמן רב מראש, תוך צפיה מוקדמת של הוצאותיהם והכנסותיהם, על בסיס אחיד.

בעסקות FORWARD אין הגבלה על סכום העסקה.

הוראות לבורסה – עד הרגע האחרון

חידושים במערכת התקשורת בבנק דיסקונט מאפשרים לאחרונה מתן הוראות קניה ומכירה לבורסה עד הרגע האחרון, ממש עד תחילת המסחר במניות ובניירות הערך – וההוראה מתבצעת בו ביום.

לקוחות דיסקונט יכולים עתה לתת הוראות קניה ומכירה עד 12.25 בצהריים לשוק ב' (מניות בנקים, חברות השקעה, דלק ונפט ומניות ביטוח) ועד 11.55 לשוק א' (בנקים למשכנתאות, מוסדות מימון, מניות הנסחרות במט"ח, מניות מסחר ושרותים, מקרקעין ותעשיה).

את ההוראות אפשר לתת בכל אחד מסניפי דיסקונט. בעלי בנקוד, מנויי טלבנק – יכולים לתת הוראות לבורסה גם בטלפון.

ההסדר החדש מותיר בידי הלקוח זמן מספיק כדי להחליט על השקעותיו באופן שקול, לברר, וכמובן – להתייעץ עם הדיסקונטאים, מבלי להיות בלחץ זמן – מה שמבטיח במקרים רבים, השקעה טובה יותר.

דיסקונט שימש כחתם ראשי של 15 הנפקות השנה

בין 15 ההנפקות בהן שימש בנק דיסקונט כחתם ראשי במרוצת השנה החולפת בולטות 5 הנפקות של חברות חדשות שזו להן הפעם הראשונה של הנפקת מניות לבורסה.

חמש החברות הן: קליל, תדיר – בטון מוכן, אפיק – חברה להשקעות, הדר – חברה לביטוח וטמפו תעשיות בירה.

ההנפקה של "טמפו" היא ההנפקה התעשייתית הגדולה ביותר במשק הישראלי – מעל 70 מליון ש'.

סה"כ התמורה הכוללת על 15 ההנפקות בהן שימש בנק דיסקונט כחתם השנה, מסתכמת ב־1,400,800,000 שקל.

קופת הגמל "תמר" – המוצר הנבחר של 1982

נכסי הקופה הגיעו ל־14 מיליארד שקל. מעל 500,000 חשבונות.

קופת הגמל "תמר" של בנק דיסקונט זכתה בתואר "המוצר הנבחר לשנת 1982", בסקר דעת קהל שנערך ע"י המכון למחקר חברתי שמושי – ע"פ הזמנת העתון "ידיעות אחרונות". בכך נמשכת מסורת הזכיה בתארי פופולאריות – לאחר ש"תמר" נבחרה כ"קניה הטובה ביותר" לשנת 1981. בחירה זו נעשתה בעקבות סקר שבדק את הפופולריות שלה בציבור. ואכן, בשנת 1981 נרשם גידול משמעותי במספר החברים בקופות הגמל של דיסקונט, "תמר" ו"גפן".

200,000 חשבונות חדשים נוספו לקופות הללו השנה, ובסך־הכל מונות היום קופות הגמל של דיסקונט 500,000 חברים. רבים מהם חברים בשתי הקופות האלה גם יחד, דבר המאפשר ניצול יתרונותיה של קופת גמל אחת גם לאחר שהשניה הגיעה לשיאה מבחינת ההטבות הניתנות לחבר.

החל ב־1.1.82 הועלתה תקרת הביטוח לחברי קופות הגמל ל־40,000 שקל במקרה של פטירה, ובמקרה של מוות כתוצאה מתאונה – 80,000 שקל.

יתרון נוסף – החברים בקופות הגמל יכולים עתה להצטרף למסלול של הפקדות לפי הוראת קבע הצמודה למדד – באופן שהערך הריאלי של החסכון נשמר, למרות האינפלציה.

ההצטרפות הנרחבת של חברים חדשים הביאו לכך שקופות הגמל מרכזות עתה הון עצום בנכסים – 14 מיליארד שקל.

"אילנות" – השקעות חדשות בקרנות חדשות

"אילנות" – חברה לניהול קרנות הנאמנות של קבוצת דיסקונט

שתי קרנות נאמנות חדשות נוסדו השנה ע"י "אילנות" – החברה לניהול קרנות הנאמנות של בנק דיסקונט.

"אחרוג", הראשונה מבין השתיים, מתמחה בניירות ערך בנקאיים. 50% מנכסיה מושקעים במניות בנקים וחברות אחזקה בנקאיות, והשאר – בצמודי מדד ומטבע חוץ.

השניה שבהן, "תאנה", מתמחה בהשקעות בענפים בעלי אופי מיוחד שאינם מיוצגים די בקרנות נאמנות אחרות.

50% מנכסיה מושקעים בניירות ערך של מקרקעין, בניה, פיתוח וחברות להשקעה ואחזקה.

יתרת נכסיה מושקעים באג"ח צמודות למדד ובמזומן – כולל מטבע חוץ.

משקיעים מתמידים בקרן יזכו בהטבה. 1.5% מהכספים שהתקבלו מרוכשי היחידות ביום ההנפקה הראשון, יושקעו בקרן הנקראת "פקדון פרס", אשר תחולק בין המתמידים בהשקעה.

מבחר מסלולי השקעה במט"ח – ללקוח הברור

אחד האמצעים להבטחת ערכו של הכסף הוא הצמדתו למטבע־חוץ.

בבנק דיסקונט מספר מסלולי השקעה במטבע חוץ – לתקופות שונות ובמטבעות שונים. חשבונות פת"מ (פקדון תושב מקומי) ופת"ח (פקדון תושב חוץ) הם חשבונות נושאי ריבית במטבע חוץ לתקופה של 6,3, או 12 חודשים – במיגוון של מטבעות.

"יתרון צמוד־דולר" ו"יתרון דולר־מדד" – הן תכניות חסכון לתקופות ארוכות יותר – 3 שנים ואף יותר, הנושאות רווחים וריבית צמודה הפטורה ממס בתום שלוש שנים.

הריבית והקרן צמודות במלואן לדולר (עם ברירת הצמדה למדד, בתכנית "יתרון דולר – מדד" לאחר 6 שנות חסכון). הייחוד בתכניות אלו – ריבית דולרית פטורה ממס.

בנוסף מציע בנק דיסקונט את קרן הנאמנות "דולב", המתמחה בהשקעה במטבע חוץ. אפשרות נמישה נוספת להשקעה היא "אשכול". "אשכול" הוא סל מטבעות, המבטיח את ערכו של הכסף גם במקרה שאחד ממטבעות החוץ יורד בערכו וזאת, משום שהסל מאוזן ע"י מטבעות חוץ אחרים.

מסלולי ההשקעה ב"אשכול" הם: "אשכול דולר" – המורכב ממטבעות שונים, כשהדולר הוא המטבע הדומיננטי, "אשכול יורו – יין" – שילוב של מטבעות אירופים עם היין היפני. "אשכול דולר – מרק" – איזון בין המרק הגרמני והדולר האמריקאי. ו"אשכול SDR" המורכב מפרנקים צרפתיים, מרקים, ליש"ט, דולרים ויינים יפנים.

ההשקעה ב"אשכול" היא לתקופות של 3, 6, או 12 חודשים, כשכל סל נושא ריבית.

ויזה חופשית לכל פינה בעולם

לאחר הכסף והשיק – הפך כרטיס האשראי לאמצעי התשלום המקובל ביותר במדינות המפותחות בעולם.

הבולט שבין כרטיסי האשראי בעולם הוא "ויזה", כרטיס האשראי המשותף בישראל לבנק דיסקונט ולבנק לאומי.

90 מיליון איש ואשה בעולם מחזיקים בכרטיסי "ויזה", המכובדים ב־3.3 מיליוני בתי עסק וב־100,000 סניפי בנקים בכל העולם.

לנוחות המחזיקים בכרטיס זה נוצרה לאחרונה האפשרות לאחד את כרטיס "ויזה" עם כרטיס הכספומט.

הכרטיס הוא, איפוא, דו־שימושי, משמש הן ככרטיס אשראי, והן ככרטיס להפעלת כספומטים.

שירות נוסף הקשור עם כרטיס האשראי – המחאות הנוסעים של "ויזה". הללו מתקבלות כאמצעי תשלום במרבית בתי העסק ברחבי העולם, ומשמשות ממש ככסף אישי מזומן. ("אישי" – כיוון שרק החתום עליהם יכול להשתמש בם).

בנקודות רבות בעולם יש ל"ויזה" שירות רב־לשוני, הפועל 24 שעות ביממה – ומבטיח שירות מהיר ופתרון בעיה ללקוח שאיבד את המחאות הנוסעים או שאלה נגנבו ממנו.

מספר נקודות ההחזר של "ויזה" ברחבי העולם הוא הגדול ביותר ועולה על זה של כל המחאות המתחרות.

לכן, אם אתם מתכננים נסיעה קרובה לחו"ל מומלץ שתקחו אתכם כרטיס אשראי "ויזה" והמחאות נוסעים של "ויזה".

CHECK – UP פיננסי חינם, במרכזים למידע ולייעוץ

המציאות הכלכלית בישראל הפכה מורכבת ומסובכת במהלך השנים האחרונות. בתנאים של אינפלציה יש צורך בהרבה שיקול דעת והתמצאות ברזי הכלכלה כדי להגיע להחלטות במה וכיצד להשקיע כספים, מה גם שהחלטות אלה עשויות להשתנות תוך זמן קצר, בשל המציאות המשתנה.

משום כך היתה פתיחת מרכזי המידע והייעוץ של בנק דיסקונט מעשה בעתו.

במרכזי המידע והייעוץ של בנק דיסקונט נמצאים צוותים של מומחים בכלכלה, משפטים, וראיית חשבון. הללו נמצאים שם כדי להעניות לפניות הציבור – לספק אינפורמציה, לעדכן את הפונים בשנויים הכלכליים האחרונים, לייעץ כיצד לערוך תיק השקעות, לומר להם מהם התנאים של קופות הגמל, לאיזה מטבעות כדאי "להצמד" ועוד.

ביכולתם לבצע בדיקה לעומק של מצבו הכלכלי של הפונה, להאיר לו את הטעון הארה – וכל זאת ללא תמורה, ומתוך ההכרה בחשיבותה של העצה, ובאחריות מקצועית מלאה. במרכז המידע והיעוץ של בנק דיסקונט בככר צינה דיזנגוף – יכול הפונה להתעדכן גם בחדשות הכלכליות הטריות ביותר.

מסכי טלויזיה מקרינים לפניו חדשות כלכליות, שערי מטבעות וניירות ערך בבורסה של תל־אביב ובבורסות הגדולות בעולם ומידע על תכניות הבנק ושרותיו. המסופים, הקשורים ישירות לסוכנות "רויטרס" מתעדכנים באופן רציף במתרחש בעולם הכלכלי.

אוירה ביתית ופתוחה

המחשבה הרבה המושקעת במרכזי המידע מתבטאת גם באוירה. האוירה במקום פתוחה ונעימה ומזכירה "לובי" של מלון בעל אופי ביתי. אתה יכול להתרווח על כסאות הקש, לנוח משאון הרחוב, לעיין בעתונים הכלכליים – וכמובן, לשאול ולהתייעץ. לפי שעה פועלים בארץ שלושה מרכזי ייעוץ כאלה.

בתי־אביב – ככר דיזנגוף (בין 16:00 – 21:00), בחיפה – ברחוב הרצל 34 (בין 8:00 – 18:00) בירושלים – ברחוב יפו 97, מרכז כלל (בין 8:00 – 13:00, ו־16:00 – 18:00).

הפופולריות של מרכזי המידע והתנועה הערה בהם מלמדים שפתיחתם אכן היתה נחוצה ועל תרומתם להשלמת שרותי הייעוץ של הבנק.

מוגש ע"י בנק דיסקונט

שידור

צל"ג

אופרה בגרוש

● **ליצחק שמעוני**, מנהל הטלוויזיה הישראלית, המאמין כי ציבור הצופים ראוי כמה פעמים בשנה לעונש קולקטיבי, ה־עונש, נוסח שמעוני, הוא סתימת ערב של מישדרי טלוויזיה באופרה קלאסית. בשבוע שעבר התעלה שימעוני על עצמו, ובמשך

שדר ארבי
סיגנון מיוחד

מזה כמה חודשים נלחשת במחלקת־החדשות של הטלוויזיה מילת הגנאי ,לארבל' בלי בהטיות שונות (כמו: ,תפסיק לארבל לי את הכתבה'; ,מה אתה מארבל את החומר המצולם'). הרקע למילה זו הוא כתבתו של ארבל לפני כמה חודשים, ש־עסקה במחזות שדנו בבעיית המוסר ומוסר־הלוחמים של צה"ל. הכתבה נפסלה לשידור בידי מנכ"ל רשות־השידור, בטענה ש־,הכתבה חד־צדדית, ואינה מייצגת את המחזות האמורים."

עובדי מחלקת־החדשות יצאו למאבק, שכלל סנקציות. מאבקם התמקד בעקרון, ולא בכתבה.

בשבוע שעבר, במסגרת יומן האירועים, חזר ארבל על סגנונו בסיקור אירועים תרבותיים. הפעם סיקר מחזה העוסק ב־רציחתו של אליהו גילעדי, איש הלח"י, בשל נטיות אנרכיסטיות וניהיליסטיות שלו (על־סמך גילוי שראה אור בהעולם הזה). הכתבה לקתה בסנסציוניזם זול, תוך ניליון הכתבה לקתה בסנסציוניזם זול, תוך ניסיון צדדית. ארבל לא טרח כלל לפנות אל שר־החוץ, **יצחק שמיר**, ולהציג את עמדותיו בפרשה שבה היה מעורב. בגירסה המומחזת נוטל בה בן־דמותו תפקיד מכובד למדי.

אחרי הקרנתה של הכתבה שבו חבריו־לעבודה של ארבל ואמרו ש„הוא שוב אירבל נושא טוב!"

ניקמת האוצר

מאז מינויו של **יורם ארידור** למישרת שר־האוצר השלישי של ממשלת־הליכוד, **לפיד**, הבהיר לחברי הוועד־המנהל של הרשות את כוונת הטלוויזיה להחזיר ל־מירקע את הבדרן והחקיין **דודו** („צ'ח־צ'חים") **טופז** להנחיית התוכנית צא מזה בטענה ש„הציבור מחל לו על המישגה", התנגד לכך יושב־ראש הרשות, הפרופסור **ראובן ירון**.

ירון טען כי לא מדובר ב„פליטת־פה" של טופז, אלא באורח־מחשבה קבוע. הוא אף ציטט מתוך מיכתב של טופז, שבו הציע שיטות של תעמולה נגד הליכוד במערכת־שפורסמה במדור זה על המחסור במכשיר־ציתות להודעות המישטרה בידי כתבי־המישטרה של הטלוויזיה. התוצאה: הכתב לענייני־מישטרה בירושלים, **רמי וייץ**, פועל בילע־דיו, ותלוי בראש־השולחן שלו, סממה, ה־מבשר לו על המתרחש במישטרה. בכך יש לווייץ יתרון, שאין לכתב־המישטרה בגוש דן, **אריה גוברניק**, שם אין בכלל מכשיר דומה ●● כאשר יצא השבוע **מנשה רז** לצלם את ועידת אגודת ישר־אל, ניגשו אליו כמה מאברכי **הרבי מגור** ואיימו עליו לבל יצלם את רבם ואת שאר גדולי־התורה. רז, שכבר הצליח לצלם בכניסה לאולם את **הרב אלתר שך**, הבהיר לאברכים כי אינו פוחד מאיומיהם. אך יחד עם זאת כיבד את רצונם שלא להמשיך ולצלם את שאר גדולי־התורה ●● בשבוע הבא עומדות להיערך בחי־רות לוועד־עובדי־הטלוויזיה, שהתפטר. ה־התפטרות קשורה בתפיסת העובדים, בשל כוונת הקבוצה המכונה „הקציניים הצעי־רים" להחריף את המאבק המיקצועי וה־תוכני בטלוויזיה. הערכות ראשונות בקרב עובדי־הטלוויזיה מאשרות את השמועה כי חברי הוועד **צבי זוקף** ו**אלישע שפי־גלמן** אינם מתכוונים להיות מועמדים לוועד החדש ●● במיסגרת סיגנון־ההגשה האישי שלו, החל **גבי גזית** לפתוח את מישדרי יומן־הצהריים של קול ישראל, בחצי היום, **בברכה**: „שלום עכשיו" ●● אגב, קול־ישראל החליט להתחרות במקו־מונים, ולהתחיל במישדרי־חדשות אינו־ריים במיסגרת מהדורות־החדשות שלו ●●

שדרנית יניב
שליש על התנהגות טובה

סירוב לאריק

כתב צבאי בן־ישי
עבודה קוסמת יותר

שר־הביטחון, אריאל („אריק") שרון, הציע לפני שבועיים לכתב הצבאי ולראש השולחן לענייני־ביטחון של הטלוויזיה, **רון בן־ישי**, הצעה מפתה למדי: תפקיד של יועץ־שר ודובר־על, הממונה על דובר צה"ל ודובר מישרד־הביטחון כאחד.

כאשר נודע למנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, דבר ההצעה, הוא זימן אליו את בן־ישי והבהיר לו חד־משמעית שאם יש בכוונתו לקבל עליו מישרה זו, עליו לחדול מיד מלשמש בתפקידו.

אלא שבן־ישי הרגיע את לפיד והבהיר לו כי דחה את ההצעה. הסיבה: „עבודתי בעיתונות קוסמת לי יותר מאשר מישרה זו במערכת־הביטחון!"

כיפה סרוגה בכנסיה קאתולית

שדר ליס
אני אבליט את הכיפה!

הצופים שעקבו אחרי שידור מיסת חג־המולד, שהועברה בטלוויזיה הישראלית מבית־לחם, לא יכלו שלא לשים ליבם לכיפה הסרוגה שבלטה מול המצלמה במהלך השידור ממקום הולדתו של ישו.

כיפתו של כתב־הטלוויזיה **בני ליס** לא פגעה רק בצופי־הטלוויזיה הנוצריים, שמישדר זה נועד לשמש להם רגע של ריגשה. מאחרי הכיפה מסתתר עוד אחד מהסיפורים התמוהים ביותר של רשות־השידור.

במשך שבע שנים סיקר הכתב־הבכיר **מנשה רז** את מיסות חג־המולד בבית־לחם עבור הטלוויזיה. רז הכין תיק קבוע לסיקור זה, ובו כל חומר־הרקע שניתן להעביר לצופים במהלך השידור.

אשתקד, אחרי סיקור האירוע, קרא רז בעיתונים על מיכתב־תלונה ששיגר נגדו סגן היו"ר ונציג המפד"ל ברשות־השידור, **מיכה ינון**. כאשר הגיע לבסוף מיכתבו של ינון לרז, הוא סירב להשיב לו, בטענה שיש פגם בולט בהודעה־לעיתונות על מיכתב שטרם הגיע לתעודתו. כאשר זימן מנהל מחלקת־החדשות, **טוביה פער**, את רז, והסביר לו שעליו לקבל הבהרה כדי שיוכל להשיב, הביא רז את „תיק המיסה בבית־לחם", ואמר: „זה מה שיש לי לומר! שבע שנים שידרתי פחות או יותר את אותו הטכסט. תסיק אתה את המסקנות!"

מיכתבו של ינון, שהיה קנטרני, הציג לרז בין השאר שאלות בנוסח: „האם אתה מסקר באותו אופן את החגים היהודיים?"

השנה נבחר הכתב בני ליס לסקר את מיסת חג־המולד. רז ניגש קודם לכן לליס, והציע לו להיעזר בטכסט הקבוע מזה שנים לסיקור זה. ליס השיב שיציב את המצלמות כך שהכיפה שלו תבלוט בהן, ואכן כך עשה. ליס חרג מהמתכונת שעיצב רז, וליווה את הסיקור בצילום־פנים שלו, שליווה את דברי קריינותו.

שידור זה לא הביא למחלקת־החדשות ולכתב־המסקר מיכ־תב מעורך־הדין ינון.

שעתיים ורבע, שבהם הוקרנה האופרה פאלסטאף של ג'וזפה ורדי, העביר את מתגי הכיוון של יותר מ־90 אחוז של צופי־הטלוויזיה לעבר תחנות־הטלוויזיה האחרות במרחב.

מאחרי הקלעים

איך לארבל

כאשר היה במחלקת־החדשות של ה־טלוויזיה צורך בכתב לענייני המרחב, פנו בהצעה ל**אהוד יערי**, ששימש אז כפרשן לענייני המרחב ביומון דבר.

אלא שתרבות, ויחס מחלקת־החדשות ב־טלוויזיה לתרבות — שונה לחלוטין. כאשר נוצר הצורך במינויו של כתב לענייני תרבות, לא חיפשה מחלקת־החדשות אדם בעל כישורים הולמים, אלא שיבצה בעיסוק זה כתב־מובטל־למחצה, **עמוס ארבל**.

לפני שנה, מתנהלת לה מילחמת־התשה בין מישרד־האוצר ובין רשות־השידור. אחד מהקרבות של מילחמה זו מתמקד בפרשת ארידור־שפיגלמן, לצד קרבות כלכליים.

השבוע נורה פגז נוסף מכיוון מישרד־האוצר לעבר רשות־השידור. הטלוויזיה, שחתמה רק באחרונה על הסכם להקמת אולפנים בבנייני־האומה בירושלים, כדי לצמצם את הוצאותיה (באולפני הרצליה), ותוך תיקווה להקל על מכירת תוכניות בשידור־ישיר באמצעות הלוויין לתחנות זרות — חשה את נחת זרועו של מישרד־האוצר. אנשי־האוצר הבהירו להנהלת רשות־השידור שהם מתנגדים להקמת אול־פנים אלה, ואף מוכנים לוותר על רווח צפוי של 250 אלף דולר לשנה מהשכרתם לתחנות־שידור זרות.

ירון נגד טופז

שעה שמנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, נמצא בחו"ל, הגיע לידיעתו כי יו"ר הוועד־המנהל של הרשות, **ירון**, מתכוון לכנס את הוועד־המנהל לישיבת־חירום, בהשתתפות נציגי העובדים, כדי לדון בהתנהגותו של **טופז** בתוכנית הבוקר שלו, שבה הוא מתייחס לעתים בזלזול לחדשות ולקוראים.

לפיד, שנמצא בחו"ל, ביקש מירון לדחות את הישיבה, אך ירון סירב. לפיד ביקש אז מחברי הוועד־המנהל שלא להתכנס בהיעדרו, אך ירון הודיע להם כי הישיבה תתקיים בכל מקרה.

בישיבה, שהתקיימה בהיעדר לפיד, הוחלט להקים ועדת־בדיקה שתבדוק את הטענות נגד טופז. בראש הועדה עמד **יעקב אחימאיר**, יו"ר ועד־העובדים.

הבחירות, ושבו אמר טופז את שאמר.

יחד עם זאת הותיר ירון את ההחלטה הסופית להחזרת טופז למנכ"ל.

באותה ישיבה ביישר לפיד על „חגיגה" לקריינית **אורלי יניב**. „היא קיבלה שליש, על התנהגות טובה," אמר אחד מ־חברי הוועד־המנהל. הוחלט שהיא תוכל לשוב לעבודתה בטלוויזיה בתום שנה אחרי הבחירות. היא גם הוזהרה על־ידי לפיד, לבל תשוב על המישגה שלה.

פסקול

„שלום עכשיו" ברדיו

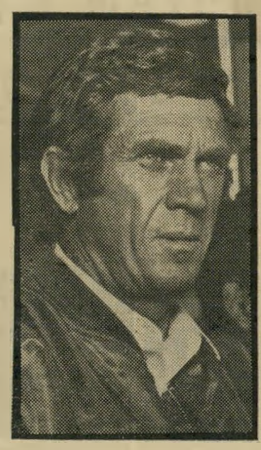
בתגובה על תלונתו של מנהיג הליגה להגנה יהודית, „הרב" **מאיר כהנא**, על שידורה של ה„מיסה סולמנית", **הב־הירה דוברת רשות־השידור, אריאלה רבדר**: „שידורי־מוסיקה נוצריים יימשכו בכל מיסגרות הרשות" ●● בניגוד לידיעה במיסגרת מאבקה על קהל־הצופים בישר־אל, שידרה הטלוויזיה הירדנית בחג־החנוכ־כה קטעים מתוך יהודה המכבי **לגאורג פרידריך הנדל**, בלוויית שירים בעברית („ביוונים נלחמנו ולנו הניצחון...") ש־בוצעו בידי זמרים גרמניים. בקרוב עומדת הטלוויזיה הירדנית להחריף את מאבקה ולהכניס תרגום עברי לגוף הסרטים שיוק־רנו ברשת 6.

יום רביעי

6.1

● **מדע־בידיוני: חקר־צי החלל** (6.15 — **שיר־דור בצבע, מדבר אנגלית**). תוחתי־ההגנה של כוכב השביט אינם מסוגלים להפגיז בקור השורר בטבעות המקיפות את שבתאי, והם נסוגים. ספינת האגו נפגעת, פורצת בה דליקה, והצוות נוטש אותה.

● **סידרה קומית: רי־דה** (8.03 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). ברנדה מתארסת, אך ארוסיה קצרי ימים. מרט דוידסון (ג'רמי סטיבנס) הוא צעיר מצליח שבעלותו זכיון להפעלת 3 חנויות מקדונלד, והוא לקוח בבנק שבו עובדת ברנדה. הוא מוקסם ממנה ומזמין אותה לסעוד בחברתו. אחרי כמה

מקווין: ג'וניור בונר
יום רביעי, שעה 10.05

פגישות במיסעדות־יוקרה הוא מבקש את ידה, ומעניק לה טבעות ויהלומים. אך למרות קסמו וחביבותו מחליטה ברנדה להחזיר לו את התכשיטים.

● **סרט קולנוע: ג'וניור בונר** (10.05 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). אחד הסרטים הנוסטאלגיים יותר של הבימאי סם פקינפה, הידוע כמומחה לסרטי־פעולה. גיבור הסרט הוא אלוף תחרויות רודיאו, הצריך להתמודד עם גילו ועם המשברים בחייו האישיים. בתפקיד הראשי מככב השחקן המנוח סטיב מקווין.

יום חמישי

7.1

● **לימוד: סיפורים בראש** (5.55 — **שחור־לבן**). סידרה דו־שבועית חדשה לילדים ולהורים, המוקדשת לספרי ילדים, וכוונתה לעורר את הילדים לקרוא. בכל תוכנית יסופר על חמישה ספרי־ילדים שונים. משתתפים: מרגלית אלמוג, ז'אק כהן, אורי אברהמי, רינה עוזיאל וקבוצת ילדים. מגיש: משה בקר.

● **תעודה: אמונה** (9.30 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). פרק שני בסידרתו של דיוויד אטנבורו, שחר, המתמקד באי הוולקני באלי, הנמצא דרומית לבורניאו ומיזרחית לי־יאווה. הסרט מביא את הפלא של כל אחד מתושבי איים אלה, שניחנו בכישרון אמנותי זה או אחר.

● **בידור: הגן רדי** (10.30 — **שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית**). מערכונים, ריקודים ושירים, בתוכנית שבה מתארחים בין השאר ג'ין פונדה ואליוט גולד.

יום שישי

8.1

● **סידרה לילדים: היידי בת ההרים** (3.00 — **שידור בצבע, דיבוב עברי**). הפרק ברית שלום. לאחר לבטים מחליט איש ה־אלפים, סבה של היידי, לקחת את נכדתו לכנסיה, וכך נשבר המחסום ביחסיו עם תושבי הכפר.

● **סרט עלילה: קריאה אחר חצות** (6.05 — **שידור בצבע, מדבר עברית**). נאהד ועמאר מגיעים לביתם החדש לאחר טקס כלולותיהם, כאשר לפתע מצלצל הטלפון. לאחר השיחה נוסע עמאד, שהוא רופא במיקצועו, לטפל באשה חולה, וכאן מתחיל סיפור הרפתקות שבמרכזו נסיון לשגע את בני הזוג הצעיר. משתתפים: חסיין פאהמי ורוחה אמין.

● **בידור: אריק סיני** (9.15 — **שידור בצבע, מדבר ומזמר בעברית ונוסטלגית**). זמר שירי הנוסטלגיה מביא את שיריו בתוכנית שהוקלטה במועדון

סיני: בידור
יום שישי, שעה 9.15

צוותא בתל־אביב. מסייעים בידו מתי כספי, נתן כוהן, יהודית רביץ וגרי אקשטיין.

● **סרט קולנוע: גרבי משי** (10.05 — **שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית**). גירסה מוסיקלית לסירטו המפורסם של הבימאי ארנסט לוביטש ניינוצ'קה. העלילה מספרת על קומיסרית סובייטית המסורה לרעיון המהפכה, שקסמי פאריס גוברים על כל השקפותיה הפוליטיות. בסרט משתתפים הרקדנים סיד צ'אריס, פרד אסטיר, שחקן האידיש הנודע יוסף בולוף, פיטר לורי וג'ורג' טובאס. את הלחנים כתב קול פורטר.

● **חדשות: מהדורת יום שישי בלילה** (12.00 — **שחור־לבן**) שבה מגמגמים לסירוגין הכתבים עמוס ארבל וגיל סדן, שגם עורכים אותה.

שבת

9.1

● **מדע בידיוני:** פלאש גורדון (6.02 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). סידרה מצויירת חדשה. שבה יוצא בפרק הראשון פלאש גורדון בלוויית ד"ר זארקוב ודיין ארדן לחלל, כדי להגן על כדור־הארץ מפני סכנת התנגשות עם כוכב־לכת אחר.

● **סידרה: המזון של פולטי** (8.30 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). סרט אחרון בסידרה.

● **סידרה: ספינת האהבה** (10.30 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**).

● **מותחן: עולם ה־מיסתורין של אורסון וולס** (11.20 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). הסיפור מבוסס הפעם על מאבק כוחות מאת מרים שרמן. מדובר בדרמה בת זמננו המתארת מאבק לחיים ולמוות בין מנהל בית־ספר מבריק ושחקן שואף נקם. מככבים: אייאן באנן וברוסטר מייסון.

יום ראשון

10.1

● **סידרה: בית קטן בערבה** (5.40 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). אדם קאנדל מקבל בהתרגשות את הידיעה על זכייתו בפרס על עבודתו. הוא מכין הרצאה שעליו לשאת בטקס. במהלך הנסיעה מתהפכת הכירכרה ומרי מחפשת דרך להזעיק עזרה, אבל התלאות לא מסתיימות כאן.

● **מוזדת: ארץ אהבתי** (8.03 — **שידור ישיר**). מגזין לאהבת ארץ־ישראל.

● **סידרה: דאלאס** (9.30 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). סו־אלן מתחילה להיפגש בקביעות עם מאהבה החדש, דאסטי. פאם עוזבת את העיר ואת בעלה הזועם, ונתקלת בג'נה, חברתו מהעבר. ריי שואל את עצמו, אם בינו ובין דונה יש משהו משותף, פרט לאהבתם הלוהטת. ג'יי אר כועס ומקנא כאשר סו־אלן מתחילה לבלות בערבים בעיר, בעוד קריסטין אחותה מנסה לנצל את המצב ולתפוס מקום קבוע יותר בחייו.

● **תוכנית אופן: דרמה** (10.20 — **שחור־לבן**). ירון להנדון עם מונחיו, בנושאים שונים של אתיקה ציבורית ומיקצועית.

● **מותחן: עולם ה־מיסתורין של אורסון וולס** (11.10 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). הסיפור סוף הצדק לנצח, שבו מסופר כיצד, לאחר מות אביה, נישאת הבת הרווקה והמסורה לצייד נדוניות מיקצועי. אלא שהנדוניה שנפלה בחלקה אינה עונה בדיוק על ציפיותיו. ה־סרט מבוסס על סיפור שכתב סומרסט או מוהם, ומככבים בו דונלד ויילסון, אלק מקואן ואנה מאיסי.

יום שני

11.1

● **מדע בידיוני: חקר־צי החלל** (6.15 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). לאחר קרב החלל הגדול המתנהל ליד כוכב שבתאי, נותרו רק חלוצי חלל להגן על כדור הארץ, והם מחליטים להנחית את הארגו לשם תיקונים.

קוויק, אנדריוז ואיירונס: חמדת ימים
יום שני, שעה 10.10

● **שעשועון: צא מזה** (8.03 — **שידור בצבע, מדבר עברית**). עדיין בהנחיית יהודה ברקן.

● **תרבותון: שמונה וחצי** (8.30 — **שידור בצבע, מדבר עברית ספרותית**). עדיין בהנחיית טל נתיב.

● **סידרה דרמטית: חמדת ימים** (10.10 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). עוסק טלוויזיוני בן 12 פרקים לרומן של הסופר הבריטי המעולה אוולין וו. ה־עלילה מתרחשת באנגליה ב־תקופה שבין שתי מילחמות העולם, ומספרת על חייה של מישפחה אריסטוקרטית, כפי שזו משתקפת בעיניו של צ'ארלס רייידר, גיבור הסיפור. ב־תפקידים הראשיים מופיעים: ג'רמי (אהובת הקצין הצרפתי) איירונס ואנתוני אנדריוז.

● **תוכנית אופן: ה זמן** (11.00 — **שחור־לבן מאוד**). תוכנית אירוח שבועית של השדר רם עברון.

יום שלישי

12.1

● **סידרה: שיבעת הענקים** (6.32 — **שידור בצבע, מדבר אנגלית**). הפרק אשת הקורים — יורשו של פרנקשטיין, מביא מסע הרפתקני בעקבותיו של הד"ר פרנקשטיין, העושה ניסויים ומייצר כפילים לכל מיני אנשים ומנצל אותם לטובתו ולרעת אויביו ורודפיו.

● **לימוד: סלם ותעלם** (8.03 — **שחור־לבן, מדבר ערבית**). שייקה אופיר מגלה בערבית את סוד הכנתו של הגזר הממולא.

● **תעודה: הנהלת הטלוויזיה תדע רק ברגע האחרון מה ישודר** (8.25 — **שחור־לבן ו/או שידור בצבע**).

● **פרטים יבואו: הנהלת הטלוויזיה תדע רק ברגע האחרון מה ישודר** (9.30 — **שחור־לבן ו/או שידור בצבע**). נוסחת־הפלאים שאותה מוסרת הנהלת הטלוויזיה לעיתונות, כשהיא אינה יודעת מה ישודר.

● **כפייה דתית: שוויון הדין** (10.10 — **שחור־לבן**). דרמה מישפטית, שכל קשר בינה ובין המציאות אשר מתרחשת באולמות בתי־הדין הרבניים, הוא מיקרי בהחלט.

● **כלב: נשף הסיום** (11.00 — **שידור בצבע**). עם להקת הבלט הישראלי. כוריאוגרפיה על־פי דויד לישין. בפנימיה של בנות מתקיים נשף שאליו הוזמנו צוערים. בתחילת הנשף קיימת ביישנות ומבוכה בה. לאחר־מכן הדברים מסתדרים.

לקראת שידור: מרגלים

ביום שישי (15.1) יוקרן סירטו של ארווין קירשנר, „מרגלים", ביכובם של אליוט גולד ודונלד סאתרלנד, שניהם סוכני סי־איי־איי אמריקאים הפועלים בפאריס, ואינם יודעים זה על קיומו של זה.

סאתרלנד וגולד: מרגלים
(יום שישי, 15.1)

הם נפגשים לראשונה במשתנה פאריסאית בחיפוש אחר חבילה מסתורית המתפוצצת. סיפור עלילת הריגול מסתבך, והופך לפרודיה מטורפת על שירותי ריגול למיניהם.

ערבי ויהודיה מתאהבים, מינהל מקרקעי ישראל מפקיע אדמות ערביות, צעירים יהודיים וערביים הולכים מכות - בסרט שצולם בסוד ביבניאל

מישהקים אסורים

חווה וחאלד בת המושבה הגלילית והפועל הערבי מקיימים יחסים אסורים ומלאי תשוקה. את דמותה של חווה, בת למישפחת בירמן הוותיקה, מגלמת תגלית חדשה בשם חמדה לוי. היא התגלתה על־ידי הבימאי כשביקר בהצגה **סטריפטיז אחרון**, שאותה היא מנהלת. את דמותו של הפועל הערבי, חאלד, מגלם שואפ יאסין, צעיר מכפר טייבה שנתגלה על־ידי המפיק יעקב ליפשין, כאשר בא לעבוד כפועל בניין, עם אביו, בביתו של המפיק.

יחסים אסורים בין צעיר ערבי ו־צעירה יהודיה, הפקעת אדמות על־ידי מינהל מקרקעי ישראל, יחסים אמי־צים הנמשכים על פני דור בין מישפחתו של איכר ממושבה גלילית ומישפחה מכו־בדת מכפר ערבי, מתח בלתי־נסבל בין צעירים ערביים וצעירים יהודיים, אווי־רה של אסון ממשמש ובא, ריח של פוג־רום באוויר וסוף בלתי נמנע.

כל אלה מאפיינים את סירטם החדש של המפיק יעקב ליפשין והבימאי דני וקסמן, חמסין. לא לחינם ניתן לסרט שמו. לאורך כל הסרט ניגרת הזיעה מפניהם של הגיבורים — ומפניהם של הצופים בהם. האווירה קשה מנשוא, חונקת, חמ־סינית.

דני וקסמן ויענק'לה ליפשין העזו לגעת בפעם הראשונה בתולדות הקולנוע הישי־ראלי, בבעיה קיומית יומיומית, שהיתה עד עכשיו בבחינת טאבו. בעייתם של ערבים ויהודים הנלחמים לא רק על אד־מתם אלא גם על כבודם האבוד. בפעם הראשונה בסרט הישראלי יראו על המסך סצינת אהבה נועזת בין ערבי ויהודייה, המתנים אהבים מתוך תשוקה בוערת. ב־פעם הראשונה מטפל סרט ישראלי בבע־יית הפקעת האדמות מערביי הגליל, ב־בעיית היחסים בין מושבניקים בני הדור שאחרי קום המדינה ובין שכניהם.

צילומי הסרט כוסו במעטה של סודיות. עיתונאים לא הורשו לבקר על בימת ה־צילומים. רק אנשי הצוות, שהיו מעור־בבים ישירות בתסריט, ידעו את סיפור המעשה. תושבי המושבה הגלילית יבני־אל, שבה צולם הסרט, ותושבי חוות הב־קר רמות שבה צולמו קטעים אחדים לא ידעו במה הדברים אמורים. הבימאי וה־מפיק חששו כי בגלל הנושא הרגיש עלו־לים צילומי הסרט להתפוצץ. רק כעת, כאשר חמסין מונח על שולחן העריכה בשלבים הסופיים, ניאותו המפיק והבימאי לחשוף את סיפור המעשה.

דני וקסמן הוא בימאי צעיר וכיש־רוני, שסרטו הראשון, טרנזיט, זכה בהצלחה בפסטיבלים בינלאומיים ואף נמכר לרשתות טלוויזיה באירופה. אולם איך מגיע צעיר ישראלי תושב תל־אביב לסרט כמו חמסין? „אני חי בארץ," או־מר דני. „מעניין אותי מה שקורה כאן. אני מרגיש שיש בארץ פחד עמוק — פחד ממה שקורה ופחד מפני מה שהולך לקרות. אני מרגיש את הפחד הזה, ומ־

בדרכי בוגארט אומרים שילך שואפ יאסין, תגלית הסרט. המפיק והבימאי טוענים כי האיש קורץ מאבק כוכבים. הוא התייחס לעבודתו במיקצועיות מדהימה. שאל שאלות, ולא טעה אפילו פעם אחת. יאסין, בעל הדיעות הלאומניות התגורר בחדר עם השחקן שלמה תרשיש, איש הליכוד.

בימאי ומפיק בימאי הסרט, דני וקסמן ומפיקו, יענק'לה ליפשין, על כדי לשמור את תוכן הסרט בסוד, מחשש פן יגרום גילויו את פיצוץ הצילומים.

תוך הלחץ שהפחד הזה מפעיל עלי, נו־צר הסרט.

„הבעייה שהסרט עוסק בה — בעיית היחסים בין יהודים וערבים — אינה בע־ייה חדשה. יש לי הרגשה שזה כדור שלג המתגלגל ושלא ניתן לעצרו. הסרט שלי נעשה כדי לבדוק את המצב. אולי כדי לפקוח את העיניים. אני לא יודע אם הסרט יעזור לפתור את הבעייה. אני לא בטוח שניתן לפתור את הבעייה הזו.

אנשים אומרים לי, למה לך לחטט ב־מוגלה? אם זו אומנם מוגלה, אז צריך לטפל בה. לא מצאתי באמנות שום דבר העוסק בנושא הזה, לא בציור, לא בשי־רה ולא בספרות. אולי א' ב' יהושוע, אבל גם הוא מטפל בזה עם הרבה פחדים.

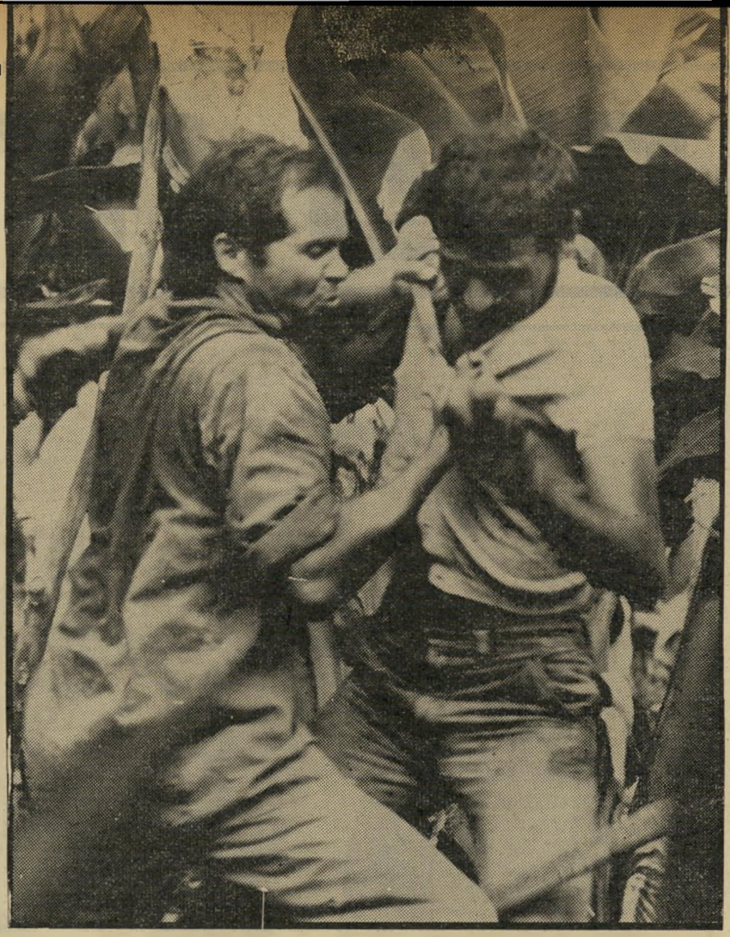
„אנשים חושבים שבגלל שאני מאיר את הבעייה אני שמאלני. אני לא שמאל־ני ואני לא מזדהה עם אף תנועה פר־ליטית. אני בן־אדם שרואה דברים. אני מרגיש שייכות כל־כך חזקה למקום, ש־אני חייב לבדוק את המקום שאני חי בו, זהו פטריוטיזם בעיני. יכול להיות שגם מי שהולך לימית הוא פטריוט, אבל לע־שות סרט כמו חמסין זוהי הפטריוטיות שלי."

נקרע בין מעבידו, חבריו ואהובתו

ואפ יאסין, הכוכב הערבי של הסרט, הוא בן כפר טייבה, בעל מודעות ערבית לאומנית. ימים ספורים אחר תום הצילומים נסע יאסין לגרמניה, כדי ללמוד שם וטרינריה. אל הסרט הגיע במיקרה. הוא בא לעזור לאביו הקבלן, בבניית ביתו של המפיק יענקל'ה ליפשיץ. באותה שעה ניצבו המפיק והבימאי לפני בעייה. הם החתימו על התפקיד שחקן ער־בי בשם דאו סאלים, היושב בפאריס. סאלים ביטל חוזה עם תיאטרון פאריסאי והגיע ארצה, אך צילומי המיבחן הוכיחו למפיק ולבמאי כי הם טעו בבחירת ה־שחקן.

הצילומים עמדו להתחיל בכל יום. יע־ק'לה הזמין את יאסין לפגישה עם הבי־מאי והשניים החליטו להעניק לו את התפקיד הראשי. הצעיר, מוסלמי דתי, לא קסץ על ההצעה, אך שוכנע לבסוף. מס־תבר כי למישפחת יאסין בן נוסף, ה־מתגורר בלוס־אנג'לס, וחולם להיות כו־כב קולנוע. דווקא הבן הצעיר והבלתי מתבלט הנשים את החלום.

בסרט הוא מגלם את האלד, פועל ער־בי הנקרע בין נאמנותו למעבידו, בין נאמנותו לחבריו בני כפרו, ובין אהבתו האסורה לחווה היהודייה. על הסרט הוא אומר: „הסרט הזה מראה טוב מאוד את הבעייה בין יהודים וערבים. היהודים וה־ערבים בסרט חיו טוב מאוד במשך דור שלם. המישפחה היהודית השתמשה בשדות המרעה של המישפחה הערבית, והמישפ־חה הערבית קיבלה בתמורה חצי מיבול האבוקדו, עד שבא מינהל מקרקעי יש־ראל להפקיע את אדמות הערבים. כאן התחילו היחסים להיות יחסים של אינ־טרסים. ערבי לעולם לא יתן את אדמתו מרצון. הוא קשור לאדמה. מערבי אפשר רק להפקיע אדמה.

יהודים וערבים

גדליה בירמן, בגילומו של השחקן שלמה תרשיש, מכה את הערבי ג'סוב מנסור במטעי הבננות, אחרי שתפס אותו שורף את צריף המודדים של מינהל מקרקעי ישראל. הסרט רצוף בסצינות אלימות, מילוליות ופיסיות, בין צעירים ערבים וצעירים יהודים בגליל.

„גם היחסים של האלד עם חווה הם בלתי אפשריים. היה לי קשה במיוחד עם זה. בהתחלה לא הסכמתי לסצינות האה־בה. זה לא נהוג אצלנו, להיות עירום עם מישהי לפני אנשים. אבל הייתי מוכ־רח לעשות את זה ועשיתי. אני התייחס־תי ברצינות לתפקיד שלי והייתי מעונ־יין בסיפור עצמו. לפי דעתי, זה חשוב גם לישראלים־ערבים וגם לישראלים־יהודים, לראות את האמת. לכן לקחתי ברצינות גם את סצינת האהבה. כערבי מוסלמי היתה לי בעייה אבל התגברתי עליה."

מה שיאסין אינו מספר הוא, כי אחד התנאים שלו לצילום סצינת האהבה, תנאי שנכתב בחוזה, היה שהוא יבצע את ה־סצינה כשפלג גופו התחתון מכוסה בבד כותנה, ומפריד בין גופו שלו לגופה של השחקנית חמדה כהן.

גם חמדה כהן היא תגלית. הצעי־רה הנאה הממלאת את המסך בחי־נניותה היא מנהלת הצגה של הקבארט הסאטירי סטריפטיז אחרון. אחרי שנואש מלמצוא שחקנית מתאימה, הלך דני וקס־מן לצפות בהצגה, ושם, מאחרי הקלעים, פגש את חמדה, שהיא חברתו של כוכב ההצגה, השחקן שלמה בר־אבא. חמדה הוזמנה למיבחנים וקיבלה את התפקיד.

האיש שנשא בעול ההפקה הוא המפיק הצעיר יעקב ליפשין, מי שעבד כמנהל הפקה בטרנזיט וזהו לו סרטו הראשון כמפיק עצמאי. אומר יענקל'ה על הסרט: „חמסין הוא לא סרט שנעשה מתוך מג־מה פוליטית. הוא מגסה לטפל במה שקו־רה, ומגיע למבוי סתום. לכן שמו חמסין — מצב של בעירה במעגל סגור. גם היח־סים בין חווה ואהלד הם לא סיפור אהבה, אלא יותר יחסים הנוצרים כתוצאה מה־טאבו, מהאיסור."

כשהוא נשאל מדוע הטיל איפול על צילומי הסרט, הוא משיב: „לא היתה לי סיבה ממשית לפחוד. פשוט לא רציתי שיפסיקו לי את הצילומים. חששתי שחלק מהאנשים שהיו מעורבים בצילומים, ב־עיקר תושבי יבניאל, לא יבינו את הסרט, ולא יסכימו למה שקורה בו. פחדתי ש־אנשים יקחו את מה שקורה באופן פרטי. „בסרט אנחנו לא מזכירים את שם ה־מושבה. למרות שהסרט צולם ביבניאל, הלכי הרוחות המשתקפים בו אינם אופיי־ניים דווקא ליבניאל, אלא לכל מקום ש־בו חיים יהודים וערבים בשכנות. הסרט הזה חושף את האמת על היהודים והער־בים, והאמת היא לא כל־כך נעימה. אני־שים לא אוהבים לראות את המוגלה מול העיניים."

למה פרה כזו היא פרה ערבית?

ב מהלך העבודה על התסריט ובזמן הצילומים התגלו למפיק ולבימאי גי־לויים מדהימים. הם גילו, למשל, כי חוק ההתיישבות קובע כי לפועל ערבי אסור להתגורר בשדות־המרעה של עדרי ה־יהודים. הם גילו, למשל, מניין בא המושג „פרה ערבית", המתייחס בדרך־כלל לפרות רזות.

מספר דני וקסמן: „במיסגרת המחקר שעשיתי הגעתי יום אחד לכפר ערבי ליד חיפה, ודיברתי עם רועה ערבי, שה־פרות שלו ליחכו את העשב שבשולי ה־כביש. תוך כדי שיחה הצטיירה לי תמונת־מצב. הערבי נהג לרעות את עדרו בשדות הרחבים שמסביב לכפרו. הן היו שמנות ומגיבות, אך אז הסקיע אחד הקיבוצים את האדמות ובנה עליהן בריכות דגים. לפרות של הערבי לא נותר אלא העשב שבשולי הכביש.

„לערבים אין היכן לרעות את הפרות שלהם. הם נאלצים למכור את העדרים כי לוקחים להם את שדות המרעה. כך, למשל, כשהגענו לאחד המיצפים החדשים בגליל, התגאה אחד החברים בעדר השמן שלו. כשהתעניינתי איך בפרק זמן קצר כל־כך הצליחו לגדל פרות לתפארת, סיפר לי האיש כי הוא קנה את העדר מערבי. שאלתי למה הערבי מכר? האיש השיב לי: מכיוון שלקחנו לו את אדמות ה־מרעה כדי להקים את המיצפה, אז לא היתה לו ברירה. העדר היה הולך לו בכל מיקרה.

„פעם אדמות המרעה היו שייכות ל־ערבים. היום הן שייכות למינהל מקרקעי ישראל, והמינהל מחלק אותם רק ליהו־דים. כך, בפעם הראשונה בחיי, הבנתי למה לערבים יש פרות רזות."

בסרט מופיעים שחקנים ערבים נוספים, אשר נבחרו מתוך 250 שחקנים שענו למודעה שפורסמה בעיתון מקומי בנצרת, ושביקשה שחקנים ערבים לסרט ישראלי. כל השחקנים הביעו את חשיבות הסרט, גם הישראלים וגם הערבים.

שואפ יאסין אומר: „הסרט מראה מצב שלא יכול להימשך לאורך זמן. לערבים אין ברירה. בזמן האחרון התחילו הצעי־רים בכפרים הערביים להתעורר. אני עצמי מעורה בתנועה ששמה נהדה, ש־פירושו בעברית התעוררות. התנועה הזו היא בעד הקמת מדינה פלסטינית, על־מנת להחזיר את הכבוד האבוד של ה־ערבים בארץ הזאת."

לא ברור אם סירטם של וקסמן וליפשין יכן יצליח להציל את הכבוד האבוד של ערביי ישראל. אך הוא ללא ספק יצליח לפקוח עיניים לא רק לבאי פסטיבלים בחוץ־לארץ, שם לבטח יזכה בהתעניינות רבה, אלא גם בארץ. זהו סרט ערבים הסיכויים שגם ערביי ישראל יצפו בו. זהו סרט שעתיד לעורר סערה. **שרית ישי**

תמונה להוכחה

סצינת האהבה הנועזת בין חווה ואהלד עוררה בעיות מרובות. כמוסלמי אדוק התקשה שואפ יאסין להצטלם בעירום בחברת צעירה זרה. הוא ביקש להצטלם כשבד כותנה עבה מפריד בין פלג גופו התחתון ובין פלג גופה של השחקנית חמדה לוי. הוא ביקש ממפיק הסרט לצלם תמונה זו, שבה נראים השניים לבושים בג'ינס, כדי להוכיח לבני כפרו כי לא היה עירום לחלוטין בעת צילום סצינת האהבה.

מתיחת פנים נלא ניתוח?

בין הלקוחה ואשתו

הציג מיספר לא מבוטל של תעודות־גמר מבתי־ספר לאסתטיקה בכל רחבי־העולם. התמחותו התחילה בגיל 20, בבית הוריו שבמצ־

עומד מומחה־היופי, אדוארד חיון, אשר

ריים, ומשם נסע לארצות אחרות עד שלבסוף השתקע בארצות־הברית. האשה שבתמונה היא הולנדית צעירה שבאה ארצה כדי לעבור מתיחה. על פניה דבוקה המסיכה, שבעזרתה מצליח חיון לבצע את הטיפול המיוחד שלו, המקנה לעור־הפנים מראה צעיר.

„ב גללנו יצא בארצות־הברית חוק חדש," סיפרה השבוע ציונה בביתה המפואר שבנווה־אמירים. ציונה־היא אשתו היפה והבלונדית של האיש המגדיר את עצמו כמומחה לאסתטיקה וכמהפכן בשדה־היופי, אדוארד חיון. לדבריה, הוא הצליח לעשות את שלא עשו עדיין לפניו — להמציא שיטה למתיחת־פנים ללא ניתוח וללא כאבים. לטענתו, הוא יכול לעזור לאלפי נשים הנלחמות באמא־טבע־קמטים לשפר את מראה פניהן גם ללא החתך המפורסם ליד האוזן. חתך, המסגיר בדרך־כלל את סודן־גילן של הנשים והגורם להן מבוכת־מה.

בני־הזוג חיון, שהגיעו לא מכבר ארצה כעולים חדשים, לא רוו נחת בארצות־הברית. סיפור מאבקם החריף והעקשן להוכחת יעילות שיטותיהם הקוסמטיות הפך שם־דבר בארץ האפשרויות־הבלתי־מוגבלות.

עיתונים וכתבי־עת ידועים ברחבי אמריקה — ויווה מגזין, דיילי־ניוז ואחרים — הקדישו לוויכוח שעורר מומחה־האסתטיקה עמודים שלמים. הירחון פנטהאוז, בגליונו מאוגוסט השנה, גולל את סיפורם בכתבה ארוכה, שהשתרעה על פני שישה עמודים. פנטהאוז סיפר לציבור קוראיו שאדוארד חיון הוכיח לוועדה הפדרלית למיסחר, אשר חשדה באמיתות מוצריו, שלא כל הסוחרים רמאים או בלתי־הוגנים. יש גם כאלה המרוויחים את לחמם בכבוד וביושר, פשוט מפני שהצליחו לפתח מוצר יעיל וטוב, טען פנטהאוז.

אדוארד חיון, 56, שבאמריקה כינו אותו „מיסטר חיון", אינו מפסיק לחייך בשומעו את השאלות הרבות בדבר התהליך ה־מיסתורי שפיתח. על הטיפול שבו זוכות פניה של לקוחה־חסידת־יופי הבאה אליו למצוא מזור, הוא מוכן לענות רק באופן כללי. את סודו הגדול הוא אינו מוכן לגלות.

810 פיסות פלסטר

ב קווים כלליים, מבלי להסגיר את סודותיו, הוא תיאר השבוע את ה־טיפול: „מקור השיטה במצריים לפני 80 שנה. אמא שלי היתה מומחית ליופי שלמדה את סודות־הטיפול מסבי, רופא־עור במיקצועו. זוהי קומבינציה של טיפול בשרירים שמתחת לעור וזירוז התחדשות תאי־העור החיצוניים של הפנים. אנו מש־תמשים בתמיסות שפועלות בו־זמנית על שתי שכבות," הסביר חיון.

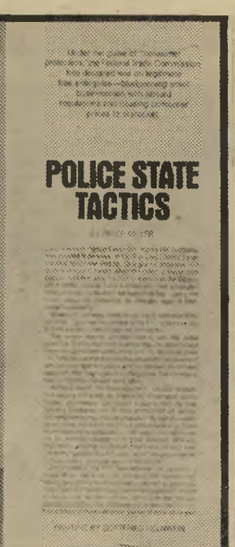
למרות שלמד הנדסת־חשמל והתכוון להיות מהנדס, החליט אדוארד יום אחד לנצל את הידע הרב בתחום היופי, שנרכש בבית־הוריו, ולאמץ לעצמו את מיקצועו הנוכחי. הוא למד לפרטי־פרטים את מלאכ־תה של אמו, המשיך ופיתח אותה ומצא שבידיו שיטה מהפכנית חדשה.

אדוארד סבב בעולם ועבר בכל המיכ־ללות האפשריות לאסתטיקה, צבר ידע ונסיון וגילה שאכן, הסודות שבידיו הם סודות בלתי־ידועים לאחרים.

בפנטהאוז שבקומה התשיעית בנווה־אמירים הדגים „מיסטר חיון" לפני רופאים ועיתונאים סקרניים את הטיפול שהוא מציע. טיפול הנמשך 10 ימים.

על הלקוחה, המשתוקקת לשנות את מראה פניה, לעבור קודם־כל בדיקה כללית

ריפוי לאקנה

מציעה הכתבה בירחון **ויוה** האמריקאי, המפרטת את שלבי הטיפול בו זוכה הלקוחה מידיו של „מיסטר חיון". הטכניקה בה משתמש חיון מבוססת על שיטות טיפול סודיות, שנמסרו במישפחתו מדור לדור. „במקום שנכשל המדע המודרני, הצליחה התרכובת העתיקה."

מדינת משטרה

כך כינה הירחון האמריקאי **פנטהאוז** את טכסיסיה של „הוועדה הפדרלית למיסחר" שתחת איצטלה של הגנה־על־הצרכן מכריזה מילחמה על שיטות הריפוי של בני־הזוג חיון. לטענת הירחון, מוציאה „הוועדה הפדרלית למיסחר" תקנות מגוחכות, הגורמות להאמרת מחירים.

לפני, באמצע ואחרי

הפנים ללא ניתוח אצל „מיסטר חיון" (מימין). החזלת הטיפול נעשתה לעיניהם הסקרניות

כך נראתה ההולנדית שהגיעה לביקור בזק בארץ כדי לעבור מתיחת־עור

של עיתונאיות ורופאים. הלקוחה ההולנדית, מורה בת 37 בלבד, לא הסכימה להזדהות בשמה. חיון סיפר שלעיתים רחוקות מגיעה אליו לקוחה כה צעירה. מרבית לקוחותיו הם בעיקר נשים בנות יותר מ־60, ואיתן, לדבריו, יש לו הצלחה טיפולית גבוהה יותר.

של רופא. אחרי שנמצאה בריאה, היא תוכל לגשת לטיפול בן שלושה שלבים.

בשלב הראשון היא זוכה בניקוי־פנים כללי. הדבר מתבצע ללא הרדמה אלא בהרפייה בלבד, אך למרות זאת נחוצה נוכחותו של רופא־מרדים במשך כל זמן הטיפול. ניקוי־הפנים נעשה בעזרת גוזל מסויים — תמיסה שאת הרכבה שומר חיון בסוד — החודר, לדבריו, לתוך הרקמות ומכווץ את שרירי־הפנים.

העור החיצוני משתחרר מהקשר שלו לרקמות שמתחתיו, ובשלב זה, כך אומר חיון, אפשר לעצב אותו מחדש. כדי להעניק לעור את צורתו החדשה הוא נעזר בפיסות־פלסטר קטנות. אמו השתמשה, אומנם, ב־50 פיסות בלבד, אך הוא שיכלל את שיטתה ומדביק על פני הלקוחה לא פחות מ־810 פיסות־פלסטר. את חתיכות האיספלנית הדביקה הוא מדביק זו על גבי זו, עד ליצירת מסיכה לבנה המכסה את הפנים ואת הצוואר.

אחרי 48 שעות מקלפים בזהירות את מסיכת־הפלסטר הצפופה, דבר הגורם לקילוף־עור עמוק (פילינג).

שלב שני בתהליך הסודי הוא מריחת מסיכת־יופי, העשויה פודרה — שגם את הרכבה אין חיון מוכן לגלות — בצבע צהבהב־חום. אדוארד הסביר שמסיכה זו נועדה לשמור על העיצוב שנעשה בעור הפנים בשלב הראשון, ולרפא את העור מכל זיהום אפשרי.

עם מסיכה זו תסתובב שוחרת־היופי, בקליניקה הפרטית שבה מתבצע הטיפול, שיבעה ימים תמימים.

בשלב השלישי והאחרון מורח מומחה־היופי על שיכבת־הפודרה מסיכת־קרם חדשה. אחרי 15 שעות תצא הלקוחה צעירה בעשר שנים, כך מבטיח „מיסטר חיון", שטוען שזו הפעם הראשונה שהוא מפרסם את שיטתו. לדבריו, כל הלקוחות מגיעות אליו אחרי המלצתן של לקוחות קודמות, שעברו את התהליך.

תמורת חיסול קימטי־הזיקנה — חלומם של רבים ורבות — גובה אדוארד חיון 25 אלף דולר. „בלבד," הוא מוסיף בחיוך. „למה כל־כך הרבה? כי אני בטוח שאני הכי־טוב!"

בגרות, יודע כיצד להתחבב על הישראלים. הוא החליט לתרום את הידע ואת הזמן שלו ליהודים בארץ־הקודש, שידם אינה משגת לשלם תמורת הטיפול — בעיקר חיילים. הכריז אדוארד חיון:

„יש לי מספיק כסף ואני לא מתכוון לעבוד כאן, מלבד עבודות התנדבותיות לחיילים, כי אני חושב שיש להם זכות מיוחדת. אני רוצה צבא יפה!"

מחקרים להוכחת שיטתו

על המאבקים שניהלו בארצות־הברית להכרה באמינות הטיפולים שהם מעניקים, סיפרה ציונה: „היינו צריכים להוכיח שהחומרים ששווקו מועילים באמת ולא מזיקים, ושזה לא סתם מפוברק. הוכחנו זאת בעזרת שתי אוניברסיטאות.

„המומחים שם בחרו שלושים מיקרי אקנה במצב גרוע, ונתנו להם להשתמש בחומרים לפי ההוראות שלנו, תחת מעקב שלהם. בסיום הניסוי, כשהוגש דו"ח, התברר שהתוצאות היו מעולות. „את הבדיקה הזאת נאלצנו לעשות משום שהדואר האמריקאי החליט שאינו רוצה להשתתף ברמאויות־כביכול שלנו. הם טענו שהבטחנו ריפוי מלא של האקנה, בעוד שהרפואה המודרנית גורסת שדבר כזה לא ייתכן. היתה להם הזכות לבדוק אם החומרים הנשלחים דרכם אכן אמינים."

הדואר האמריקאי התלונן לפני הוועדה הפדרלית למיסחר ושטח לפניה את חשדותיו. זו אסרה על הפצת מוצריהם דרך הדואר, דבר שאילץ את בני־הזוג להזמין על חשבונם מחקר שיוכיח שאין הם רמאים.

„הדואר הוא שאילץ אותנו להזמין המחקר," הוסיפה ציונה. „בסופו של דבר לא רק שזיכו אותנו מחשדות אלא גם פורסמנו בעיתונות באמריקה ובאירופה.

„כל המאבק הזה גרם לנו לביזבוז מאות אלפי דולרים, אך בזכותנו חוקקו חוק האומר שיותר לא יתערבו בחיי האנשים הסוחרים בצורה הוגנת, קודם שהמוצרים נבדקו."

יהודי מצרי ששיטותיו עוררו ויכוח חריף בארצות־הברית בא לישראל ומבטיח ריפוי שלם לפצעי־בגרות ומתיחה ללא נתיחה

תמורת טיפול בפיצעי־הבגרות, הנמשך שלושה חודשים והכולל דיאטה ותכשירים מיוחדים, גובה חיון 1500 דולר.

דוקטור דידי פורשמיט, רופא־כירורג בקופת־חולים מכבי, היה נוכח בניסוי של מתיחת־הפנים שנערך לעיני עיתונאים ורופאים שונים, וסיפר את התרשמותו: „עקבתי אחרי כל הטיפול מאלף עד תיו במשך עשרת ימי־הטיפול, והצטחתי להשתכנע. בטיפול אין שום סיכון."

„מיסטר חיון", שהוא גם מומחה לטיפול במחלת האקנה, הידועה יותר בשם פיצעי־בגרות, יודע כיצד להתחבב על הישראלים. הוא החליט לתרום את הידע ואת הזמן שלו ליהודים בארץ־הקודש, שידם אינה משגת לשלם תמורת הטיפול — בעיקר חיילים. הכריז אדוארד חיון:

„יש לי מספיק כסף ואני לא מתכוון לעבוד כאן, מלבד עבודות התנדבותיות לחיילים, כי אני חושב שיש להם זכות מיוחדת. אני רוצה צבא יפה!"

לנשים ולגברים בישראל בדאי להמתין לפני שהם רצים אל חיון. מישרד־הבריאות הישראלי לא בדק עדיין את שיטת־הטיפול הסודית.

דינה זנון ■

דדי בורוביץ מתגרש

אני שמחה, ממש שמחה להתחיל את השנה האזרחית החדשה בבשורה משמחת: גבירותי ורבותי, אני רוצה להודיע בזה כי לשוק הרווקים עומד להצטרף, לא פחות ולא יותר, **דדי בורוביץ'**, בעל־המניות העיקרי של חברת־תעופה ארקיע ואיש־עסקים בעל־מוניטין בשטח התעופה הבינלאומית.

דדי, שהיה במשך 15 שנים בתקן של גבר נשוי ואב לשלושה ילדים, חתם בימים אלה על הסכם גירושין מאשתו הוא היה משאת־נפשה של כל אשה פנויה ולא־פנוייה בשטח. הבן־אדם לא רק שהוא בחור מקסים, הוא גם בעל חברת־תעופה — ואני לא צריכה לספר לכם איזה קסם טמון באותם כרטיסי־טיסה המביאים אנשים לארצות רחוקות.

הוא התחיל את הקאריירה שלו עם פייפר אחד, וממשיך עם חברת־תעופה ועוד היד, כך אומרים לי, נטוייה. בצבא הוא היה מס־פא בנח"ל, אחר־כך הועבר ליחידת־צנחנים ושם הוא משרת עד היום

דדי בורוביץ בשדה דב
מפייפר לחברת־תעופה

נאה **רבקה**, שאותה הוא הכיר עוד בנח"ל.

מאז הפך דדי שם דבר בעולם־התעופה, כרב־סרן (מיל'). בצעירותו הלא־רחוקה נכנס לשותפות עם **עמיחי פנ־לין**, שהיה קצין המבצעים של אצ"ל. מישפחת פגלין ומישפחת בורוביץ' קיימו ביניהן יחסים של שותפות עוד בדור הקודם.

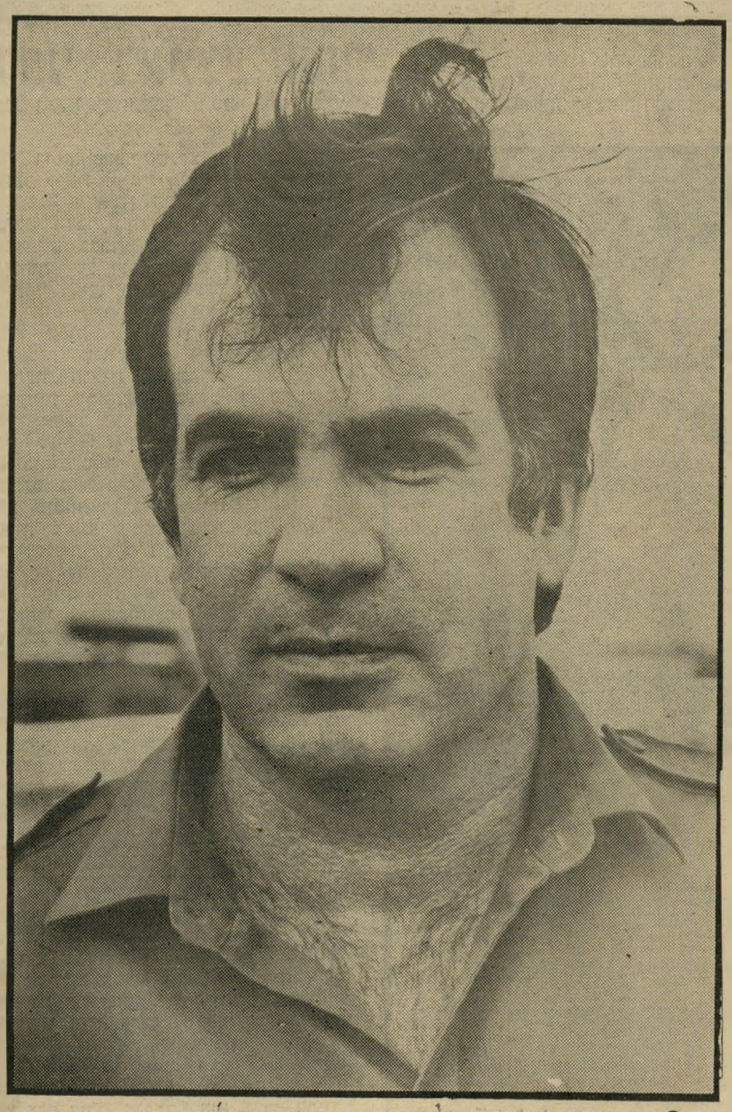
דדי וגידי פתחו ביחד מאפיות, עד ש־דדי הכיר את הטייס **אפרים בר־ארז**. השניים היו לידידים בנפש, ומותו של אפרים, שהתרסק עם מטוסו מעל לג'ונגל אפריקאי ביחד עם **צחי פלד**, בנו של אלוף (מיל') **משה פלד**, פגע בו קשות. למרות זאת התחיל דדי להתעניין בטיס, הוציא רישיון פרטי ואחר־כך מיסחרי, ורכש את הפייפר הראשון שלו. ביחד עם **יואב עוז** ועם **עמית חסון** הוא הקים את חברת כנף, שהפכה אחר־כך לכנף־ארקיע, שברשותה היו 25 מטוסים.

החברה של כנף ארקיע ידועים כחברה שלמדה תעופה „דרך הרגליים". דדי הצליח עד־כדי־כך שקיבל ייצוג של חברות אמריקאיות, לא רק בישראל אלא גם בחוץ־לארץ, ובמשך 15 השנים האחרונות הוא הירבה בנסיעות. למעשה, מתוך כל חודש הוא היה מבלה שבועיים לפחות בחו"ל.

במשך כל שנות־נישואיו שמעתי עליו הרבה מאוד סיפורים — שמעתי שהוא קשור לגברת בעלת גלריה, גרושה ואם לילד, שמעתי שהוא מנהל רומן עם תכשיטנית גרושה, שמעתי, שמעתי ושמעתי, וכל פעם כשביררתי אצלו הוא תמיד הכחיש. הפעם גבירותי ורבותי, זה בדוק: הבן־אדם מתגרש. אמנם, לא שמעתי על שום רומן, אך לעומת זאת אני יכולה לספר לכן כי דדי הוריד לא פחות מאשר 13 קילוגרמים ממישקלו בעזרת דיאטה חריפה, ושהוא נראה חתיך וצעיר כמו שלא ראיתי אותו מאז שאני מכירה אותו. ליתה להשיג אותו. העובדה שדדי שהה רוב הזמן מחוץ לבית גם היא לא עזרה, ככל הנראה, לשמור על שלמות מישפחת בורוביץ', והדיבורים על גירושין התחילו שם לפני שנתיים.

דדי נשאר בדירת־הגג בנוה־אביבים, רבקה עוברת לדירה משלה, הילדים ימשיכו לחיות תקופה מסויימת עם האב ואחר־כך יעברו אל האם. כך שלמרות כל השמועות המכוערות המלוות בדרך־כלל מישפטי גירושין, במיקרה של מישפחת בורוביץ מתגרשות בצורה נאה ולא לצלילי צלחות נשברות.

מכל מקום, יש להניח שדדי בורוביץ' יתפוס לו מקום של כבוד — אם לא את המקום הראשון — בשוק הרווקים בארץ. שמעתי שהמזכירות שלו, לא יכולות לעצור את הדף הטלפונים מאז שפרחה לה השמועה כי הבן־אדם עומד

דדי בורוביץ
פנוי בשטח

על אשתו, רבקה, לא צריך לרחם — הגירושין הם על דעת שני הצדדים. רבקה, שהיתה בעלת בוטיק לבגדים בשותפות עם בתו של **פנחס ספיר** המנוח, סגרה את החנות ולומדת ציור במכון אבני.

חברים מספרים כי מה שקרה לרבקה ודדי בורוביץ' דומה למה שקורה לרבים אחרים — מתחתנים בגיל צעיר, הבעל המצליח רץ קדימה והאשה לא מצרתיים בעיר. ראיתי אותם מסתכלים זה לזה בעיניים מעבר לשולחן של מיסעדה אופנתית, ראיתי אותם באים ביחד לתערוכה של **אביבה ליפשיץ**, ראיתי את נילי באה לבקר את יהודה בבית־אוכל ששייך לו, ראיתי וראיתי וראיתי.

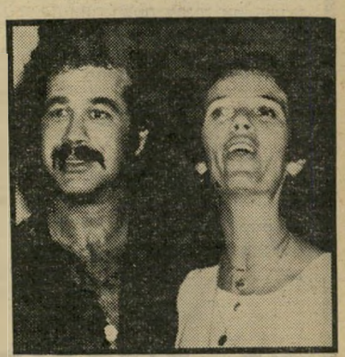
אך את מה שאני לא ראיתי ראו אחרים. טוב, עניין כזה דורש בירור, נכון? אז ביררתי.

ובכן, בנות, המצב הוא ככה: לא, הם לא חזרו, לא ממש. הם אמנם מרבים להתראות והיחסים ביניהם הם שיגעון — יותר טובים מאי־פעם. אבל כעת, אליבא דיהודה, צריך לקחת את הכל יותר לאט ולא לחזור עוד על שגיאות! כואב הלב, ממש כואב הלב, אבל אני מוכרחה לאחל להם מכל הלב שיצליחו להשכין שלום במעונם ושישובו זה לזו.

ואתן המאוכזבות — לא לבכות יותר מדי. אתן הרי יודעות מנסיון העבר, שעל כל אחד שהולך לנו לטובת איזו חתיכה, תמיד בא אחד אחר פנוי.

יהודה ברקן חוזר לאשתו?

נו טוב, לא די שהפסדנו אותו אצלנו בסלון, כשאת מקומו יחזור ויתפוס בעוד שבוע **דודו טופז**. נדמה לי, בנות, שאנחנו עומדות להפסיד אותו גם בתור רווק מבוקש.

נילי ויהודה ברקן
לא לחזור על שגיאות

כן, אני מדברת על **יהודה ברקן** הפופולרי, אשר נפרד לאחרונה מאשתו, שהתאהבה בפסיכיאטר שלה. אז הסכתגה ושמענה את שאני עומדת לספר לכן: יהודה ברקן ואשתו החתיכה, **נילי**, נראים בזמן האחרון בכל האירועים החב־

רחל מרחלת על כל העולם

הרומן הצעיר של דוקטור עוז

ד"ר **אבי עוז** הוא גם מרצה בכיר ב־חוג לתיאטרון, גם חבר בוועדת הרפרטו־אר של הקאמרי, גם מפגין בכל הזדמנות נגד סגירת אוניברסיטת בירזית, וגם מוחה על דיכויו של הפרט בידי המימ־סד. למרות כל אלה יש לו גם זמן לאהבות.

אבי הממושקף והחייכני בן ה־37 הוא רווק מבוקש בחוג לתיאטרון באוניבר־

אבי עוז
בין מרצה ותלמידה

סיטת תל־אביב. מדי פעם אפשר היה לראות אותו בחברת סטודנטיות מערי־צות. תמיד הן היו מקסימות ותמיד הן התחלפו בקצב די מהיר. אך הפעם נראה לי שיש כאן קשר קצת יותר רציני.

בזמן האחרון, כשהוא הופיע לפרמיי־רות, ליוותה אותו תמיד עלמת־חן קצר צת־שיער ותכולת־עיניים. מה שאני יו־דעת זה שקוראים לה **טלי** ושהיא גם היתה תלמידה שלו בחוג לתיאטרון, וכ־מובן ששם הם נפגשו.

טלי כבר סיימה את לימודיה, אבל היא ואבי ממשיכים להתראות ולהיראות. מה שמכניס אותי לחשש שהמומחה שלנו ל־שקספיר נפל ברשת ועומד להימחק מ־רשימת הפנויים בעיר.

הצעיר הניצחי מתחתן

בשנות ה־60, כשהיה **אילן זוהר** כו־כב גבחרת ישראל בכדורסל, קראו לו „הצעיר הנצחי של הכדורסל". אחר־כך הוא נסע לארצות־הברית ונשאר שם שמו־נה שנים.

היום הוא בן 42, גרוש וכבר לא כוכב. אין מה לעשות. השנים עושות את שלהן. אבל הוא עוסק עדיין בתחום הקשור ב־ספורט: פיסיותראפיה ושיפור כושרם הגופני של ספורטאים.

בעת חלוקת־הרכוש לקחה איתה גרו־שתו גם את אלבום תמונות־הספורט שלו, ואילן נותר ללא מזכרת מחבריו. הדבר חסר לו מאוד, והוא מצא דרך מקורית לכנס את כולם יחד תחת קורת־גג אחת ולהנציחם שוב. בשבועות הקרובים ער־מד אילן הגבוה והיפה להינשא שנית. והפעם לקצינת־משטרה.

שמה בישראל הוא **מרים כהט**, והיא ראש־הלישכה של מפקד מחוז תל־אביב. לחתונה, שתתקיים בבית־כנסת, הוזמנו כל המי־ומי בכדורסל של שנות ה־60 מצד החתן, וקציני משטרה בכירים רבים מצד הכלה, שאלה הם נישואיה הראשונים.

מפלאטו עד רותי

צבי וילדר היה במסיבה אצל **שמואל פלאטו־שרון** שנערכה השבוע. עד לפ־ני חודש הוא היה דוברו ואיש־יחסי־הצי־בור של פלאטו.

חיטוט קטן בהביר לי שגם לצבי יש סיבה פרטית לחגוג. לעלמה שעימה הוא בא, ושאליה היה צמוד כל הערב, קור־אים **רותי**. יותר מזה הוא לא היה מוכן להוסיף.

אחר־כך הוא ניאות לספר שהיא בת 21, אינה עוסקת בפוליטיקה, במישחק או ב־ציפורים מסוג אחר.

רותי היפה היא בחורה ביישנית ועו־בדת כמזכירה בבנק. השניים נפגשו לפ־ני שנה וחצי במסיבה, צביקה הזמין או־תה לרקוד ומאז הם ממשיכים לרקוד ב־יחד, ואפילו מתכוונים להינשא.

כששאלתי אותו למה הוא כבר לא עם פלאטו־שרון ענה לי: „הרגשתי שתפ־קידי נסתיים. בגלל הנסיבות זה הפסיק להיות פול־טיים־ג'וב, ולכן העדפתי לח־פש עבודה אחרת." אולם הוא הבהיר שהעובדה הזאת לא פגמה ביחסים ביני־הם, להיפך — גם היום הוא שמח לייעץ לו לפעמים. עובדה שבא לחגוג איתו את ציון עשר שנות נישואיו.

פעם יחסי־ציבור תמיד יחסי־ציבור — כעת מנהל וילדר משא־ומתן עם כמה חברות־פירסום כדי להשתלב אצלן ב־עבודה. סוף־סוף הוא יהיה חייב לפרנס את הכלה החדשה.

צבי וילדר ורותי
פעם יחסי־ציבור, תמיד יחסי־ציבור

אילן זוהר
עוד אחד נפל ברשת

כשנשאל אילן מתי יתרחש האירוע ה־משמח, ענה בחיוך: „זה מיקרה מובהק של שני אנשים שונים כל־כך שהולכים לגור יחד. היא אישה ואני גבר, וזה כבר יוצר בעייה. אני אוהב נשים והיא או־הבת גברים. אני אוהב ספורט והיא לא."

אבל למרות הניגודים, נראה שהוא שמח מאוד על שפגש אותה.

מזל טוב - בן

תינוק נוסף הצטרף אל חוג הילדים שנולדו בחנוכה.

גם **דייוויד ברוזה** הזמר, ו**רותי**, אש־תו חיכו בקוצר־רוח לדעת מה יוולד להם הפעם — כי בת קטנה כבר יש לבני־הזוג. ואכן למרבה השמחה גולד להם ה־שבוע **בן**, אח ל**אורן** הקטנה.

דייוויד, שהגיע אלינו מספרד כצעיר ביישן וחינני שפרט על גיטרה, קנת לו הרבה מעריצות כששר סרנדות רומנטיות בגוון מדברי כמו: שיר אהבה בידואי ו־סניוריטה. מהר מאוד הוא הפך כוכב צעיר ועולה, שהאמרגן הגדול **אמנון צכן** טיפח אישית. אבל גם לדייוויד וגם לאמנון לא אצה הדרך, והשניים עובדים לאט אבל לטווח רחוק, או כמו שדייוויד התבטא פעם: „אני רוצה להתפתח לעו־מק, ולכך יש לי את כל הזמן שבעולם. אז למה ולאן יש לרוץ?" תסכימו איתי שזאת מחשבה בריאה אצל צעיר בגילו.

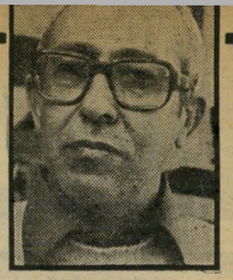
אחרי שחרש את הארץ עם הגיטרה והוציא את המעריצות מדעתן, מופיע כיום דייוויד בהפקה מסודרת ומאורגנת — עם מיקרופונים, עם תאורה ועם כל מה שצריך — בתוכנית משותפת עם **יהונתן גפן** ששמה **דייוויד ויהונתן**.

בחודש שלפני חנוכה היו השניים עמו־סים בהופעות, ובין הופעה אחת להופעה שניה התבשר דייוויד על הולדת בנו. אבל בגלל לוח־ההופעות הצפוף שלו, הוא לא התפנה עדיין למצוא שם לרך־הנולד. רו־תי מחכה כעת שהוא ייירגע קצת, ואז יוכלו השניים לשבת בניחותה ולמצוא שם הולם.

אולי תוכלו אתם לעזור להם?

דייוויד ברוזה
בן נולד בחנוכה ואין לו שם

יעקב שרת / איש ממאדים

„בוז" על כל העולם

לפני זמן קצר, שבלחץ המאורעות הרודפים אותנו כבר נראה רחוק עד כדי מדידה בשנות־אור, עמד שר־הביטחון, אריאל שרון, לשאת הרצאה חשובה בכינוס בינלאומי לביטחון ולכלכלה לאומית, שנערך מטעם המכון ללימודים אסטרטגיים של אוניברסיטת תל־אביב. ההרצאה לא נישאה, משום ששהר הבכיר אץ־רץ לכנסת להשתתף בוויכוח ובהצבעה על סיפוח הגולן. אך מכיוון שנמנעה מאוזני רבי־אסטרטגיה מקומיים וזרים, טרח הנ"ל לספק את נוסח ההרצאה בכתב לשני הצהרונים, שפירסמוה באותו יום (18.12.81).

נושא ההרצאה של שר־הביטחון היה „בעיותינו הביטחוניות העיקריות בשנות ה־80" (ההרצאה כפי שהובאה ב„ידיעות אחרונות" הוכתרה „אלה אתגרי הביטחון לשנות ה־80", ואילו ב„מעריב" — „נאום שלא נגמר"). שני הצהרונים שהביאו את ההרצאה העירו, כי הם מגישים לקוראיהם את עיקריה, ולפי שאני מנחש, ככל שהשמיטו מתוכה קטעים היה זה לאו־דווקא מסיבות שבצנזורה ביטחונית, אלא מחוסר מקום. אני עבדכם טרחתי והשוויתי את הנוסח בשני הצהרונים, תוך שגיליתי מייד כי הניסוח העברי אינו זהה בהם (נראה, שאחד הצהרונים או שניהם קיבלו ממי שקיבלו את הנוסח האנגלי של ההרצאה — השר עמד לקרוא אותה מן הכתב באנגלית, לנוחות השומעים הנכבדים מחו"ל — ותירגמוה בעצמם; חבל, מפני שבמקורה ההרצאה חוברה בוודאי בעברית — כך יש מכל מקום לקוות — אם לא על־ידי השר הבכיר בעצמו, כי אז על־ידי אחד או כמה מיועציו החשובים; המיבנה ההרצאתי מעיד, בכל אופן, על סיגנון צבאי מאוד מאוד). והנה, אם אינני טועה, חיסר „מעריב" מן הנוסח המקורי פחות משחיסר מחברו, אפס כי „בידיעות אחרונות" מצאתי פנינה אחת אשר לא תסולא בפז, הנעדרת משום־מה בנוסח ה„מעריבי".

אי־שם באמצע ההרצאה החשובה, שעיקרה נסב על סכנות ההתפשטות והחדירה הסובייטית לאיזור והמשתמע מכך לעולם המערבי בכלל ולישראל בפרט, חש המחבר האלמוני צורך להשתית את התיאוריה האווילית שלו (על כך להלן) בחוכחות נחרצות שאין להזימן, ולשם כך טרח והעלה מנבכי הזמן ציטוט מדברי סטאלין, לא פחות ולא יותר, שאמר — ואני מצטט מן הנוסח של „ידיעות אחרונות":

„סטאלין אמר כבר ב־1921: „אם אירופה ואמריקה הן החזית, אזי האומות הלא־ריבוניות והמושבות, על חומרי־הגלם שלהן, תיגן העורף, הרזרווה של האימפריאליזם. כדי לנצח במילחמה אין די בנצחון בחזית. יש צורך במהפכה גם בעורף, ברזרווה.'"

משונה מאוד, שהסובייטולוג המיסתורי המשרת את שר־הביטחון אריאל שרון הרחיק עדותו לסטאלין, ועוד יותר מזה לשנת 1921 („כבר ב־1921..." מר שרון, או מר סובייטולוג־הצללים, אל מה ירמזון מליך ב„כבר" הזה?). כלום לא נמצאו לו ציטוטים מאוחרים קצת יותר, למשל משל ברז'נייב קשישא — או שמא דווקא את הציטוטים הללו, המאוחרים, ראו שני הצהרונים להשמיט, משום־מה? בכל אופן, אנו נשארים עם ציטוט ישן־נושן מתקופת בראשית המשיחית של השילטון הסובייטי, שבקושי מלאו לו אז 4 שנים — לפני מילחמת־העולם השנייה, לפני פצצת הגרעין, לפני מאזן־האימה, ומה לא! — ועל זה משתית שר־ביטחון בישראל־שעל־סוף־עשור־ה־80 את ניתוח בעיות הביטחון של ארצו... כפתור ופרח מימי תרח!

בהזדמנות סטאליניסטית זו, שמלפני שישים (60!) שנה, לא פחות ולא יותר, ראוי לעמוד קצת על הג'וק האנטי־סובייטי של שליטי ישראל בימינו. אין לי מושג מי השתיל את הג'וק האומלל הזה בראשם של בניין־שרון־שמיר. אבל אם אינני טועה, קראתי אי־אז במדורו של אחד הפרשנים הצבאיים של אחד מאותם שני צהרונים, כי האלוף אברהם טמיר (מאחר שאיננו משתעשעים כאן במילחמות אינדיאנים של גן־ילדים, אלא באסטרטגיה גבוהה שעשויה לקבוע את גורלנו וגורל צאצאינו, אני מרשה לעצמי לא לכנותו „אברשה", חרף חיבתי כלפיו, כשם שמאותה סיבה אני נמנע מן הכינוי החביב „אריק"), הוא שהמציא את הג'וק כרב־מכר אמריקאי (ואפשר היה זה גאון אחר?), כדי להבקיע בכוחו המופלא את חומת ההסתייגות האמריקאית מישראל המשוגעת, הבלתי־חזויה, התפשטנית, המבקשת להתקיים לאורך־ימים בכוח איומה ה־בלתי־מסותר להטיל עולם ומלואו לגל הלהבות של מלחמה עולמית — בהנחה שברית־המועצות היא מדינה משוגעת, בלתי־חזויה, תפשטנית, מבקשת להתקיים בכוח איום בהטלת העולם למילחמת־חרדות פי־שבעים־ושבעה.

כלום יש פלא בדבר, שמי שמסתמך על מה שאמר סטאלין ב־1921 (היכן? באילו נסיבות? למי? ומה האסמכתא? והאם הציטוט מדוייק? הרי כאן מדובר בדיני־נפשות של העולם כולו!) עדיין חי בשנות המילחמה הקרה של מצור ברלין, מילחמת־קוריאה וציד־הקומוניסטים של הסנאטור מק־ארתי בארה"ב? לא. אין כל פלא בדבר. השאלה היא רק איך שליטי ישראל מסוגלים להיות כה מנותקים עד כדי להניח, שאת הסחורה האנטי־סובייטית המשומשת הזאת הם יוכלו למכור לאמריקה, ולו גם זו של רגן, ולו גם בימים שברית־המועצות קובעת מחדש את מעמדה באיזור המוכר כתחום השפעתה.

אבל נניח נא לפולין בשלב זה, כדי שלא לגלוש לצדדים יתר על המידה, ונתחום את עצמנו באיזור המיזרח התיכון האומלל, שעליו אמר בעל ההרצאה — הלא הוא אריאל שרון או סופר הצללים האסטרטגי שלו — דברים כגון:

„החדירה הסובייטית ההדרגתית למזרח התיכון ולאפריקה יצרה סביבה אסטרטגיה חדשה לחלוטין, המאיימת על חיוניות והבטחון של מדינות האזור כולו, כמו על אינטרסים חיוניים של העולם החופשי. זוהי אסטרטגיה של התפשטות, אשר אם לא תיבלם היא עלולה לאפשר לבריה"מ להבטיח יכולת שליטה בים התיכון, האוקיינוס ההודי, ים סוף והמפרץ הפרסי (אלא אם כן ישראל תעמיד את חייליה לרשות האמריקנים העומדים בפרץ — י.ש.); **להתפשט ולחדור למדינות־מפתח במזרח התיכון ובמפרץ הפרסי מכיוון אפגניס־טאן, עיראק, דרום־תימן וסוריה** (אלא אם כן כנ"ל — י.ש.); **לאגוף את הנדבך הדרומי של נאט"ו באמצעות לוב, סוריה ולבנון** (אלא אם כן ישראל תצא לאלתר למלחמת־מנע בלבנון או נגד סוריה, ותפציץ את מכוני הגרעין של לוב — י.ש.); **להשיג שליטה על ארצות־מפתח באפריקה מכיוון לוב, אל־ז'יריה, דרום־תימן, אתיופיה, מוזאמביק, אנגולה וקונגו־ברזוויל** (אלא אם כן כנ"ל וכנ"ל — י.ש.)..."

ריבונו של עולם, האם באמת קם סטאלין של 1921 לתחייה, ואנחנו לא ידענו? היכן, היכן יורשיו מתפשטים וחודרים?

אני הקטן, למשל, רשמתי לפני לפני זמן לא רב, זמן הקרוב לימינו־אלה הרבה יותר מאשר שנת 1921, שנחקקה למרבה החרדה בתודעת רבי־האסטרטגים האנטי־סובייטים שלנו שבצמרת מישרד־הביטחון (ומישרד ראש־הממשלה), ואם תרצו אגלה לכם את התאריך המדוייק. מדובר ב־11.12.81, יום שבו יכול כל קורא עברית להיווכח במו עיניו, כי במאמרו של תום שגב („המציאות שמאחורי המשחק") ב„הארץ", הובאו הדברים שלהלן מפי איש האוניברסיטה העברית הפרופ' אמנון סלע לאמור:

„מזכר ההבנה בין ישראל וארה"ב מבוסס על הנחה לא־מציאותית, והיא שבריה"מ מהווה איום ישיר על ישראל. זה לא נכון. בסך הכל, בריה"מ לא רשמה לה ב־25 השנים האחרונות הצלחות רבות במזרח התיכון. גם לא חלו שינויים משמעותיים ביחסי הכוחות מזרח־מערב".

שאני ואמנון סלע איננו יחידאים עלי אדמות בדעתנו לגבי מעמדה האמיתי של בריה"מ באיזור הוכיחה גם גברת אמריקאית אחת, שלפי כל הסימנים אינה בורה גמורה, ושמה קארן דאווישה. אין לי הכבוד להכיר את הגברת המשכילית הלזאת, אפס כי מעשה שטן, דווקא בימים טרופים אלה של אימתנות סובייטית מיזרח־תיכונית פרי תעמולת־הכזב של שר־הביטחון וחבר מרעיו, הסבורים שביכולתם לנקר עיני עולם ומלואו בנפנופי סמרטוטים אדומים אנה־ואנה ולהביא בכך גאולה לדמוקרטיה המערבית ה־מסונוורת, המשוועת לגאולתה מן השיעבוד הסובייטי על־ידי משיח בן־אריאל (סלח לי, משיח־לשעבר מנחם, כל עוד אינך חופשי בתנועתך בארץ ובעולם), נתקלתי במאמר מלומד פרי עטה של הנ"ל בכתב־העת האמריקאי „ג'ורנל אוף אינטרנשונל אפרס" (מיספר 2, כרך 34, סתו/חורף 1980/81), שדומה כי אמינותו אינה נופלת מזו של מחברי ההרצאה שהובאה ב„ידיעות אחרונות" וב„מעריב", הקרוי **„צעדי מוסקבה בכיוון המפרץ — כה קרוב ואף על פי כן רחוק".** מתחוור, כי גם באמריקה, אותה „סומא בארובה" נוסח אריאל שרון הנ"ל (במקום אחר), יש מי שעוקב אחרי הצעדים הסובייטיים באיזור, ואם כך, מה הוא אומר (לא שכל מה שאיזו גברת אמריקאית אומרת מוכרח להיות קושט דברי אמת, אבל די לנו בכך שיש במה להתמודד)?

„הסובייטים — אומרת אותה גברת באותו כתב־עת מכובד — נכשלו הן ביישוב כמה סתירות עיקריות במדיניותם־הם, הן בהבאה בחשבון את היריבויות הגוברות בין מדינות שונות באיזור המיזרח התיכון. מילחמת עיראק־איראן עיררה ב־בירור את האיזון הרופס שניסתה מוסקבה לקיים בין ההי־בטים השונים של מדיניותה, מדיניות שהושתתה על יסודות כה חלושים אחרי הפלישה לאפגניסתאן, עד שלא היה מנוס כמעט מהתמוטטותה במוקדם או במאוחר על פני החולות הנודדים של הפוליטיקה בעולם הערבי..."

ועוד אומרת אותה גברת: „סיבות הכישלון הסובייטי שבאי־השגת שיפור ביחסים עם המדינות „המתונות" באיזור הן: תיעוב ממשי כלפי הקומוניזם, אירועי אפגניסתאן, תלות האליטות המקומיות בערבים מערביים וקשר כלכלי מסורתי עם אירופה וארצות־הברית; התערערות יחסי מוסקבה־בגדאד בגלל יחסו הקשה של צדאם חוסיין למיפלגה הקומוניסטית בארצו ולהתערבות סובייטית בענייניהם הפנימיים של ארצות ערב," (המשתקפת, בין היתר בכך שבעוד שב־1972 נרכשו 95% של הנשק העיראקי בברית־המועצות, ירד שיעור זה בימינו לפחות מ־66%, וממשיך לרדת, לטובת המערב).

מה נשאר לרוסים, בעצם? סוריה. אך כשם שאין פלא בכך שברית־המועצות משקיעה במדינה זו הון־עתק בסיוע צבאי וכלכלי, אחרי שאיבדה את מאחזה במצריים, החשובה ממנה, אחרי עשרים (20!) שנות השפעה רבתי, לא ייפלא אם אסד עצמו, או יורשו, ילך בעקבות סאדאת ביום שחור אחד לברית־המועצות — ולישראל — ויחליף את הסוס הרוסי באמריקאי, היעיל יותר פוליטית (לפחות בהחזרת שטחים כבושים ללא שפך־דם) וצבאית. על רקע זה הצגת המיזרח התיכון כנתון בציפורני המפלצת הסובייטית או נופל לידיה כפרי בשל אינה אלא מעשיה של האחים גרים; מעין „בו"! שרוני מבהילני מול עולם ומלואו, שאולי יכול לשכנע אמריקאי תמהוני שנותר לפליטה באיזה ג'ונגל בפיליפינים, וממשיך להלחם שם בפנים, עד עצם היום הזה, אך לא את האנשים המפוכחים היושבים בוושינגטון, טועים כבני־תמותה גם בתחו־מים חשובים וחיוניים, לא חסרי־אינטרסים לייצר ולמכור כלי־נשק, אבל אינם מנותקים מן המציאות עד כדי הליכה בשבי תעמולתם, עד כדי המצאת מציאות־לא־מציאותית נוסח הדון־קישוטים האנטי־סובייטים בממשלת ישראל, המצליפים ב־שקיקה לא מובנת על סוס „המילחמה הקרה" החבוט שמלפני

(המשך מעמוד 13)

טיה של אחרים ושל עצמה, ומאמינה ב־דברים שביניהם ובין האמת קיים מרחק מסויים. אך תמיד תמצא דרכים להגשמת מטרותיה, ותדע לעקוף כל דבר המתנגד לה.

היא אוהבת נוחיות עיזות ורוחניות ו־מוכשרת לעיסוקים שיש בהם יצירת־אשליות — כישרון להסוות, אופנה, דוגמ־נות וכל מה שקשור ליופי ולנוחיותם והנאותיהם של בני־אדם.

היא מצליחה ליצור סביבה אווירה ש־מחניפה לאגו שלה. חשוב לה להופיע כ־שחקנית ראשית בדרמה של מין ורומנ־טיקה. היא חדורה בגאווה ובכבוד עצמי, ומחפשת רומנים ואהבה שיוסיפו לזוהר החיצוני שבו היא חיה.

לפעמים השיקול הכספי חשוב מהשי־קול הרומנטי, אך בכל זאת חשוב לה שיאהבו אותה וייחייחסו אליה כל הזמן. היא רוצה שיכבדו ויעריצו כל מה שהיא עושה. היא זקוקה לפינוק רב כילדה קטנה, והצורך בפינוק מביא אותה ל־עתים להסתבכויות ריגשיות, הגורמות לה תיסכול זמני ורחמים עצמיים. אך מצבים אלה אינם שכיחים, ומהם היא יוצאת במהירות וביתר תיקווה ואופטימ־יות.

כוכב ונוס, המופיע בבית התשיעי ב־מפת הלידה, מאפשר לה נסיעות רבות

פנינה רוזנבלום
מפונקת

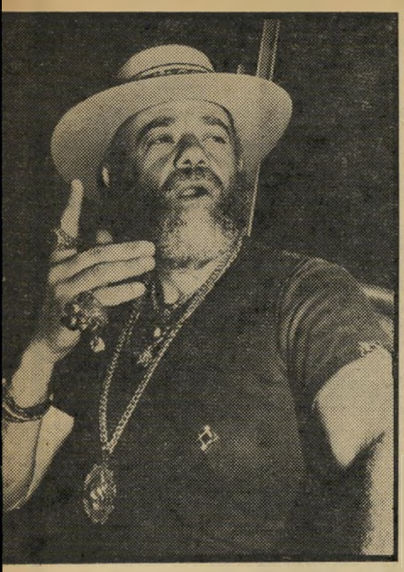
לחוץ־לארץ. לרוב נסיעות אלה קשורות ביחסים רומנטיים כלשהם, וגם הן מקד־מות את שאיפותיה.

לקראת סיום 1982 צפויה לה תקופה שתביא למהפכה בחייה. כרגיל, המזל ישחק את מישחקו במפת לידתה ובחייה גם באותה התקופה, ויביא לה שינויים הקשורים באנשים הגרים בארצות רחו־קות.

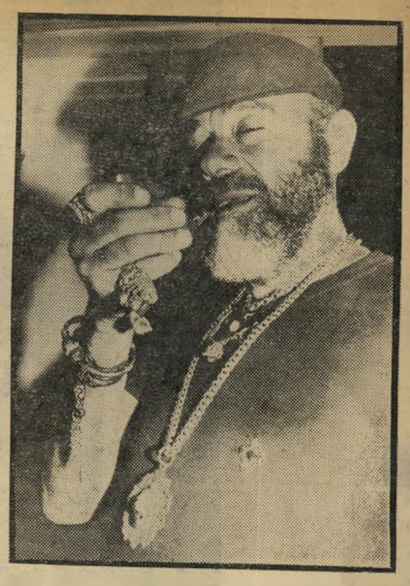
למרות שבדרך כלל מפת הלידה מראה שחייה רצופים נסיעות רבות, הפעם נסי־עות אלה יביאו לה רק הנאה והתקד־מות. וזאת כאשר כוכב יופיטר בעקרב יעלה על כוכב שבתאי (שליט המפה) ועל ונוס. הצמידות בין יופיטר וונוס תביא לה אושר גדול, הצלחה כספית וחברתית, ובעיקר חרבה נוחיות כפי שהיא אוהבת.

ב־1983, כששבתאי יכנס למזל עקרב, היא תעבור שינויים מעניינים ותחול התפכחות חלקית מחלק מהאשליות ו־החלומות. שבתאי (שכאמור הוא שליט השמש שלה) ישהה במזל עקרב כשלוש שנים, וגישתה לחיים ולאנשים תשתנה.

כששבתאי יגיע למעלה ה־18 בעקרב, היא עשויה למצוא את עצמה קשורה בקשר נישואין עם אדם מבוגר בעל מע־מד וכסף רב. חלק מכמיהותיה העיקר־יות יתגשמו, ואולי אפילו חלומה הגדול להשתתף בסרט. בגלל מצבו של כוכב יופיטר, הנמצא בניסיגה ביום לידתה, יקשה עליה במהלך החיים להגיע לסי־פוק אמיתי, ולמרות שהיא רוצה להר־גיש את עצמה מס' 1 בכל דבר שבו היא עוסקת, וזו עיקר שאיפתה, הרי שדווקא זה לא יתאפשר לה, והיא לא תוכל ל־הימצא במקום שאליו היא כה שואפת. אך במפה כמו זו שלה אפשר להסתפק גם בשאר הדברים הטובים המופיעים בה, ולהרגיש בכל זאת שביעות־רצון.

פומפון אחד מתוך אוסף הכובעים של ארזי גפן הוא כובע בעל פומפון. את הכובע העשוי צמר שומר ארזי לימות החורף הקרים, שיחמם את ראשו. ארזי, המשמש נהג אוטובוס בקו סדום, אינו מתרגש מהערות הנוסעים לגבי הופעתו.

רוכב כובע זה דומה לכובעי הרוכבים המיקצועיים באנגליה. על התליון הגדול, שאותו עונד ארזי, מוטבע ראש אריה, מזל החודש של ארזי.

בוקר רוב הכובעים שאותם מבה ארזי לחבוש מזכירים את כובעי הבוקרים בסירטי המערבונים. הצמיד עשוי מגלגלי שיניים של אופניים.

האיש בעל 200 הכובעים

מיצחייה את הכובע המפוסיפס בעל המיצחייה אין ארזי מרבה לחבוש כיום. „אני כבר לא כל־כך אוהב אותו," הוא אומר.

נוצות מדביק ארזי לכובעיו, כדי לקשט אותם ולתת לכל כובע צורה משלו, הטבעת הגדולה, שאותה הוא עונד, עשויה מחרוזים צבעוניים.

הנהג ארזי גפן אומר שהוא האדם המאושר בעולם - אולי בגלל כובעיו

התירים האמריקאיים, שמילאו את מושבי־האוטובוס הצבוע בכל ציבעי־הקשת, שנסע במסלול החד־גוני בדרכו לסדום, לא יכלו להירגע. הם לא היו מסוגלים לשוחח על ענייני־דיומה, להביט בנוף, או לנמנם.

שלא כדרכם של אמריקאים, הם לא הירבו ללהג בקולי־קולות, אלא ישבו משתאים ומשתוממים, מביטים בעיניים חקרניות בנהג המוזר שתוך כדי נהיגתו רכן מדי פעם כדי ללטף את מתי, כלבת הבול־דוג המאיימת, שהתכרבלה כהרגלה מתחת למושבו.

הנהג, ארזי גפן, לא נבוך ממבטי הביקורת שספג ומן ההערות העוקצניות שהשמיעו לעברו נוסעים אחדים. ארזי רגיל כבר לכל המבטים, השאלות וההערות.

ארזי גפן, נהג אגד בקו תל־אביב־סדום הוא אדם יוצא־דופן. כשהוא עובר ברחוב מסובבים הכל את ראשיהם כדי לשוב ולהביט בו. יש כאלה המשפשפים עיניים, שמא לא ראו הטב — אבל הם בהחלט ראו נכון.

לפי מצב־הרוח

הנהג המוזר הוא בעל אוסף כובעים גדול. אך מה שמבדיל בינו ובין אסופנים אחרים הוא העובדה שכובעיו של ארזי אינם תלויים על קולב ומפארים את ביתו, אלא משמשים אותו יום־יום — הוא נוהג לחבוש אותם בכל הזדמנות.

לעבודה הוא הולך בכובעים סולידיים, ובערב הוא חובש כובע המתאים לבגדיו, למצב־רוחו, או למצב־רוחה של כלבתו.

הוא נוהג לענוד טבעות, צמידים ושרשרות גדולים ובולטים במיוחד. איש הכובעים הוא בעל דמיון רב ומעוף וכאשר הוא מגלה חרוז, קצה של מזלג ישן, או כל חפץ אחר שבעליו מאס בו, הוא יודע

(המשך בעמוד 74)

אינדיאני על כובע לבד שחור זה תפר ארזי פיסות־בד ציבעוניות. הטבעות שלו כולן מעשה־ידיו, עשויות מחרוז או עצם שמצא.

מיגבעת חובש הנהג המוזר בשעות הערב, כשהוא יוצא לבלות. לארזי יש גם אוסף מיקטרות, שבהן הוא מעשן בהנאה רבה.

גבר ושתי נשים צעירות מגיבים על מאמרו של הגבר האוסטרלי

שטען כי נשים אינן יודעות לענג גבר ואינן מכירות את גופו

„מיד בערב הראשון!"

המאמר של הגבר האוסטרלי, שפורסם בגיליון „העולם הזה" (2307), תחת הכותרת „מיסתורי המין הגברי", עורר כמצופה, תגובות חריפות ביותר של הזדהות ותדהמה. ככל היווה המאמר המשך לוויכוח שהתעורר בעיקבות מאמרה של האשה האוסטרלית לפני 20 שבועות („העולם הזה" 2288).

לא רק לגבי נשים רבות היווה המאמר גילוי ששינה את תפיסתן לגבי מקומן ביחסי־המין, אלא גם בעיני גברים רבים, בני כל הגילים, היו במאמר דברים שחששו לבטאם עד כה.

גילה רזין, כתבת „העולם הזה" לענייני רפואה, שגבתה בחודשים האחרונים עדויות ותגובות של נשים וגברים על מאמרה של האשה האוסטרלית ממשיכה בכך בעמודים אלה.

שוקי וגנר בן ה־31, חי בקצב חיים מסחרר. שלושה שירים שאת מילותיהם כתב, מושמעים היום בפסטיבל שירי הילדים. הוא בימאי, כוריאוגרף, זמר, מנחה קבוצות־נוער ובוחן כישרונות ללהקות צבאיות. הוא תמיד רץ.

אבל אם מדובר במין הוא מוכן לעצור, להתרווח בכורסה, ולדבר.

שוקי וגנר אומר:

אין לי הרבה זמן להקדמות. כששנינו יודעים שהגוף והנפש שלמים עם הרצון להיכנס לשלב של יחסי־מין, אני אוהב מייד להתפשט. אני מצפה מבת־הזוג שהיא תסכים לזה בדיוק כמוני. בסתר ליבי אני יודע שהכניסה המהירה לאקט יכולה להיות מעליבה ואף פוגעת. אבל אני מפצה על כך בחשומת־לב שאני מקדיש לאשה בזמן ההתעלסות. אני מתייחס אל כל אשה כאל סיפור אהבה גדול. חשוב לי שהיא תסכל לי בעיניים, אני רוצה להרגיש אותה. סכם טוב תלוי במצב־הרוח שלי. בדרך־כלל אני אעדיף אשה מנוסה, כי אין לי כוח לעשות גם את העבודה של הפרטנרית שלי. יש אומנם דבר יפה בנערה צעירה. היא משגרת אלי גירוי מסוג אחר. לא כמו האשה המבוגרת יותר. יתכן שהייתי מסוגל ליהנות עם הצעירה במיטה והקשר עימה עשוי להיות מלהיב, אבל אני אעדיף את האשה המנוסה יותר.

אני יכול להיות בטוח שהאשה המנוסה תדע איך להתנהג באקט הבנוי מאין־סוף רגישויות. היכולת להגיע להדדיות הוא הדבר הנחשב בעיני ביותר, ולזה קשה להגיע עם נערה צעירה. היא אומנם נרגשת יותר בזמן האקט, היא מסוגלת לגרות אותי יותר, אבל זה עוד לא הכל.

לא כל אשה מסוגלת להבין מה מתרחש בגופו של הגבר. במיקרים רבים קשה להעביר אל האשה את התחושה ולכן רק גבר יוכל להבין זאת. אין לי גם אנרגיה להשקיע בלימוד. אני רוצה רק ששנינו נצליח לחוש האחד את השני. שכל אחד יהיה רגיש לתחושות ולוויברציות שמשגר גופו ויהיה לו רצון להקשיב ב־מלוא תשומת־הלב.

רוב הרומנים שהיו לי היו ממושכים. שנינו הכרנו היטב האחד את השני, ולכן נתנו לגירוי לפעול עלינו ולכל המהלך לזרום מעצמו. אנשים המשקיעים המון מאמץ בחיזור אחרי בחורה נחשבים ב־עיני למרובעים. אצלי השלב הזה הוא קצר מאוד.

אחרי שיחה בת שעה עם בחורה אני יכול לגלות שהיא מעוררת בי גירוי מיני ואבקש לקיים איתה יחסי־מין. זה יכול להתחיל במיפגש סתמי עם אשה זרה. פתאום הקול שלה, הלבוש, הרגל שהיא שלחה קדימה עושים לי משהו. המהירות שבה נגיע ליחסי־מין אינה פוגמת באיכותם, כי אני מוכן להקדיש לה הרבה במיטה. אחרי תקופת היכרות ממושכת, כששנינו מכירים היטב, אין כבר חשיבות לכך שאיני מקדיש תשומת לב להקדמות וממהר ששנינו ניכנס עירומים למיטה.

בחורה צעירה מגרה אותי, אבל משגע אותי לראות שאותן בחורות צעירות אינן יודעות עד כמה הן סכסיות, ומוסיפות על מה שהטבע נתן להן עוד מאמץ מלאכותי, כדי לגרות את הגבר. לעומתן נשים מבוגרות כבר מודעות לעצמן. יש להניח שהן פגשו כבר כמה גברים במיטותיהן, ולכן הן יודעות איך להיראות מגרות בלי שכולם יראו שהן משקיעות מאמץ.

אני לא זוכר עצמי נכנס למיטה עם אשה מטומטמת. גם לא עם פרופסורית, אבל אם הפנים של האשה מביעות טימטום, אני מרגיש ממש רע.

אחרי השיא שלי, חשוב לי שהבחורה שמתחתי תהיה אשה שאני מעוניין לדבר איתה. אם לא אז אני אבוד. כי אפילו אם היה לי סכם שיגעוני ואני מוצא עצמי ליד אשה שהיא סמרטוט, עובר לי כל הכיף. יש מיקרים ששנינו נרצה לשכוב ביחד, אז זה מצב אידיאלי.

בדרך־כלל נשים יודעות היטב איך להשיג מהגבר כל מה שגורם להן הנאה. הן משיגות כל דבר שהן רוצות בו — והן רוצות! זה לא אומר שהן יודעות תמיד איך להתייחס אל הגבר.

כולנו סובלים ממעצורים, גם למנוסים יש לעיתים הרגשה שאינם מבינים. אני מקפיד לברר לעצמי מראש אם האשה שאיתה אני נכנס למיטה לא תינזק. לי לא מפריע לקיים יחסי־מין עם אשה נשואה, אבל היא לא תמיד מסוגלת להיות שלמה עם המעשה. לשכב עם בחורה מאוד צעירה מותר, אם אני בטוח שזה לא יגרום נזק. קל מאוד לפתות נערה צעירה, ועוד יותר קל להמשיך ולנצל אותה. ברוב תמימותה היא לא תרגיש בכך. אבל אם יצרתי דפוסים שליליים, זה יחזור אלי אחר־כך כבומרנג. סכם הוא דבר לגמרי יצרי ותופס חלק נכבד בחיינו, אבל יחסי־האנוש שעלינו לפתח כדי להגיע לסיפוק הם מסובכים.

אני מאוד פעיל בסכם, ולכן זו עבודה מאומצת עבורי. אבל אין לי טענות — בשבילי זו תמצית החיים!

„גברים לא אומרים, הם משוכנעים שנדע!"

יש עלינו, הגברים, לחץ לגמור לאט כדי לספק את האשה. האמת היא שאם יש שיתוף פעולה מלא, אז אפשר לזרוק לכל הרוחות את הבעייה הזו. זה לא קורה בערב הראשון, אבל לאט־לאט נוצרת ה־כימיה. אם האשה תאמר לי „עזוב, אני נהנית מזה שאתה נהנה," זה יהיה נוח, אבל לא ימצא־חן בעיני. אשה כזו תי־חשב בעיני לסמרטוט. זו שאומרת לי יופי, גמרת את העבודה „אתה לא צריך יותר להתאמץ," אינה עושה לי טובה. אני ארגיש כמו אידיוט. זה יהיה פשוט בול־שיט.

אם גבר היה כל־כך רוצה לגמור, הוא היה יכול לעשות זאת רק עם עצמו. אולי פה אני מרגיש שהדיעה שלי ממש מרו־בעת, אבל אני לא הולך לארוס כדי לק־נות אביזרים שיביאו לי סיפוק. במקום זה אני מתייחס אל האשה בכובד־ראש, מוכן להשקיע הרבה אנרגיה, ואין סיבה שהיא לא תבין.

אם האשה לוחצת עלי, בשעה שאני לא מעוניין או שעדיין לא התעורר בי רי־גוש כלפיה, היא הפסידה אותי. אני שו־נא שאשה אומרת לי „היית שיגעון," או „אתה נהדר, גמרת לאט." זה נורא. ב־סכס צריך להיות מסוגל להרגיש ולא לדבר שטויות.

לא אני המצאתי את התיאוריה הרווחת בתיאטרון שהמישחק על הבימה נובע כולו מאבר־המין. לומדים זאת בכל האוני־ברסיטות הגדולות והמכובדות. שם — במרחק של 20 סנטימטרים מתחת למות־ניים מרוכזות כל התחושות שלנו. אהבה, שינאה, קיגאה — חזקות אצלי פי שמו־נה באיזור אבר־המין.

אני מרגיש שכל הכוח שלי נובע משם. משם אני בונה את המישחק, את היכולת להעביר אל שחקנים את מה שאני רוצה שהם יביעו. השליטה שלי בכל מה שקו־רה איתי וסביבי על הבימה נובעת משם. בשבילי כל דבר בחיים הוא מיני.

בערב הפרמיירה אני בשיא המתח. כל הרומנים שלי עם נשים נשברו לפני הערב הזה. לא היתה אשה שהיתה מסו־גלת להיות במחיצתי אז. אני מוצא סי־פוק עצום באווירה המחשמלת של ה־פרמיירה. האשה הראשונה שתהיה מסו־גלת לעבור איתי את הפרמיירה — אציע לה נשואין.

א פרת גביריץ (נכדה למישפחת ריב־לין המסועפת) ורונית ארינוס הן נערות צעירות בנות 17. הן גילו לי, שאמהותיהן קנו את גיליונות העולם הזה כדי שהן תקראנה על הנושא. המיכתב שהן שלחו למערכת עורר תשומת־לב מיוחדת:

„...היינו מעוניינות לחוות דיעה של בחורות שהתנסותן המינית התחילה בגיל צעיר, כי הבשלות הנפשית והפיסית שלנו היתה מלאה. אומנם הנסיון שלנו אינו רב, אך ברורה לך המשיכה של גברים מבוגרים דווקא אל נערות צעירות... לא מעט גברים אמרו לנו: את הפעם ה־שנייה, השלישית והרביעית תזכרי, אך את הפעם הראשונה לא תשכחי!

„בסידרה זו, ובכלל בשיחות או ב־ספרים, לא הוזכרה החוויה הראשונה של הגבר במגע המיני, בעוד שזו של האשה מוזכרת. נכון, שהוא עשה מאמץ רב כדי לספק אותי כשזו היתה החוויה הראשונה שלי, אך הוא לא ניסה כלל להסביר לי מה ירגש גם אותו!!!

„הם נכנסים למיטה עם הרגשה שאנח־נו כבר נדע איך לטפל בהם. לא מנסים להסביר מה הם רוצים. לעומתם, אנחנו כן מדריכות אותם איפה ואיך... אנחנו עדיין צעירות, אך צריך לזכור שאנחנו דור העתיד!!!"

התקשרתי טלפונית עם רונית והופתעתי, כשהיא לא גילתה כל ביישנות והסכימה להתראיין. אמה אף ישבה איתנו והאזינה לחלק מהשיחה. אפרת, שהצטרפה בשלב מאוחר יותר, התגלתה כנועזת עוד יותר.

שתיהן דיברו בחופשיות על התנסויו־תיהן המיניות, והסכימו שהכתבה תתפרסם בשמותיהן המלאים ועם תמונותיהן. אך למחרת התקשרה רונית וביקשה שסיפורה יופיע ללא תמונה.

למרות ששתיהן בנות אותו הגיל, הדי־עות שהן גיבשו על סמך נסיונן המיני שונות לגמרי.

רונית: היום יחסי־המין הפכו לצו־רת בילוי. אין צורך להתכונן לקראתה אלא רק לחטוף וליהנות. אני חושבת ש־אנחנו מספיק בשלות כדי לקיים יחסי־מין, אבל אני עדיין איני מאמינה שהגבר מבין את המשמעות של המישקע שמו־תירה בנו הפעם הראשונה. לא תמיד מסוגל הגבר להבין איזו תלות מפתחת הנערה אחרי שקיימה יחסי־מין בפעם הראשונה. אין לי אמון בגברים. אני חושבת שהם מחפשים רק את הגוף ואינם מעוניינים להשקיע גם מאמץ ריגשי.

למשל, בחור שחיזר אחרי, נהג להת־קשר אלי בכל יום והתעקש להזמין אותי. כשביקשתי לפגוש בו ביחידות בשעות אחר־הצהריים הוא תמיד התחמק, והס־ביר לי שבשעות הערב הבית של הסבתא שלו יהיה פנוי ושם יהיה לשנינו נעים להיות ביחד. הרצון שלו להשיג רק את גופי הפריע לי, למרות שהוא מצא־חן בעיני ורציתי לקשור איתו יחסי ידידות אינטימיים.

אפרת: אחרי הנשיקה הראשונה, עם בן שגר בשכנות, חשבו כל בני הכיתה שלי שעשיתי מעשה נורא. הם לא ידעו שהיו לי עוד עשרה ידידים כאלה. אהבתי להיות מוקפת בבנים, ולא הפריע לי אף פעם שבני־גילי חשבו שאני ילדה מופ־קרת. כל הסיטואציה הזו אפילו מצאה־חן בעיני.

תמיד היה לי ביטחון עצמי ונהנתי ללעוג לבנים. כל נער שחיזר אחרי חשבתי: האם הוא בעל פוטנציאל להיות הגבר הראשון שאיתו אקיים יחסי־מין? ממה שראיתי סביבי למדתי שיחסי־מין לא חייבים תמיד לגבוע מאהבה, אלא יכולים להתרחש בגלל דחף יצרי בלבד. אחרי הפעם הראשונה גיליתי שזה קרה בגלל שרציתי בזה.

אני גרה היום עם בחור המבוגר ממני ב־12 שנה. בתחילת ההיכרות בינינו לא חשבתי על יחסי־מין, אבל כשזה הת־רחש היה לי טוב. אחרי כמה חודשים גיליתי לו שאני מאוהבת בו. לקח לו הרבה זמן עד שהוא הודה שגם הוא אוהב אותי. לי זה לא הפריע, כי חשבתי שאולי הוא לא היה שלם עם כך שהוא חי עם בחורה כל־כך צעירה ממנו. חברים שלו נהגו לשאול אותו מה הוא עושה עם בחורה צעירה ממנו, אבל אותי הוא פינק.

רונית: את יכולה להיות משוכנעת שאם בחורה אחרת תפתה אותו, הוא ישאר נאמן לך?

אפרת: אני חושבת שכן. לדעתי כל גבר יכול להתפתות, ולא משנה מי האשה שעימה הוא חי. אחרי שלוש שנים ביחד הוא גילה פיתאום שיש לי שאלות ואני מחפשת פיתרונות. זה מצא־חן בעיניו, למ־רות שהוא לא נהג להנחות אותי ביחסי־מין, כי היה נדמה לי שהכל ברור.

אני לא חושבת שהייתי מסוגלת לפתח מערכת יחסים טובה עם בן גילי. לדעתי הם רק חושבים איך לקבל ולא משקי־עים רגש בבת־הזוג. לגבר מבוגר יש זמן לחוש את הצרכים הריגשיים של בת הזוג, אבל לא כל גבר מנוסה מבין שהאשה רוצה ללמוד ממנו איך לגרום לו הנאה. בתחילה לא ידעתי איך להתנהג.

רונית: גברים שאני אומרת להם שאני מחפשת בבן־הזוג גם קשר ריגשי ואמון, נחגים לצחוק לי. רק בסידרת ה־כתבות הזו גיליתי לראשונה שגם ה־גברים רגישים. גם הם מחפשים את אותו הדבר, אבל לא כל גבר יודה בכך. חשוב להם הרבה יותר להתגאות בכך שהם כבר מקיימים יחסי־מין גם אם אני יודעת ש־האמת שונה.

אפרת: מאז שהתחלתי ליהנות מיחסי־המין נוצרה גם קירבה רגשית חזקה יותר ביני ובין בן זוגי. התהליך הזה גרם לי להשתנות. הייתי ילדה מפונקת ואגוצנ־טרית וכולם העניקו לי תשומת־לב. פתאום אני מסתכלת גם סביבי ומנסה להבין גם את הסובבים אותי.

אני מעריכה את כל שחברי עושה למע־ני, אבל אני לא יכולה לומר שהוא מלמד אותי איך לגרום לו הנאה. רק היום התחלתי לשאול אותו. הוא הופתע, אבל לא הסתייג מכך שהתחלתי לשאול. הוא אפילו היה מרוצה.

רונית: אנחנו לא צעירות מדי ליח־סי־מין, אבל האווירה סביבנו היא של הכיבוש ולא של רצון להשקיע רגש. גב־רים בני 30 נמשכים לנערה בת 17, כי היא בתולית. מסקרן אותם מה מסוגלת לעשות נערה כל־כך צעירה. זה מעורר אותם יותר מבחורה מנוסה.

שוקי וגנר צודק כשהוא אומר שהצעי־רות אינן מבינות שהן ניחנו בסכסיות טבעית, ושאל להן להתאמץ לגרות את הגבר. תמיד לפני פגישה אני אומרת לעצמי שאבוא לבושה כפי שאני. אבל ברגע שהוא מופיע אני רצה לראי, מס־תרקת ומתאפרת ונותנת לו לחכות. רק כשאני משוכנעת שיפיתי עצמי, אני יו־צאת אליו.

אפרת: לי קורה אותו הדבר. למרות שאני אומרת לעצמי לא להתייפות במיו־חד עבור הגבר, אני מוצאת עצמי רצה ברגע האחרון אל המישחות והראי. בכל יום אני מקבלת את פניו בדלת בלבוש אחר. אפילו את העציצים בבית אני מזי־זה לכיוון אחר.

מה הוא מוכן לעשות בשבילי? הכל, אפילו לנסוע לקצה העיר כדי להביא לי מיטעם שמתחשק לי לאכול. בתחילת ה־חיזור הוא נהג להביא לי כל יום אר־בעה זרי פרחים. היום זה פחת לזר אחד בלבד. הוא הבטיח לי להביא שוב פרחים, כמה שרק ארצה.

רונית: מפריע לי מאוד שהגברים אינם גלויים ברגשותיהם. זה מערער את הביטחון שלי. אני לא יודעת מה כוונו־תיהם. אם הגבר היה חופשי להתבטא לפני, הייתי אני יודעת איך להשיב לו. הייתי יכולה לגרום לו ליהנות יותר.

אני לא משוכנעת שטוב שגבר מבוגר קושר יחסים אינטימיים עם בחורה צעירה, אבל מערכת יחסים כזו עם בנים בני הגיל שלנו גם היא בעייתית. הבנים לומדים שעליהם להסגין רק אגו מנופח. בן שלא יצליח לקיים יחסי־מין עם בחורה, לא יזמין אותה יותר. הם מחזרים נלהבים כל עוד הם מאמינים שיהיה קל להגיע ליחסי־מין.

אפרת: אנחנו נהנות מהחיזור שלהם. גם נהנות להשלות אותם ומתעללות בהם.

רונית: לא. אני לעולם לא אפגע בגבר. בשביל לאהוב סובלים. אני חו־שבת שתמיד האשה היא זו שבונה מערכת יחסים תקינה.

אפרת: אשה יכולה לבנות וגם להרוס.

רונית: הגבר מסתכל על האשה כדי לראות אם היא יפה. ואשה מסתכלת על הגבר כדי לוודא אם הוא מסתכל עליה. לדעתי הגברים אינם משקיעים די מאמץ כדי לגרום לאשה שהיא תתגרה ותרצה בהם. חשוב להם שהאשה תהיה יפה, אבל הם לא דואגים כלל למראה החיצוני שלהם.

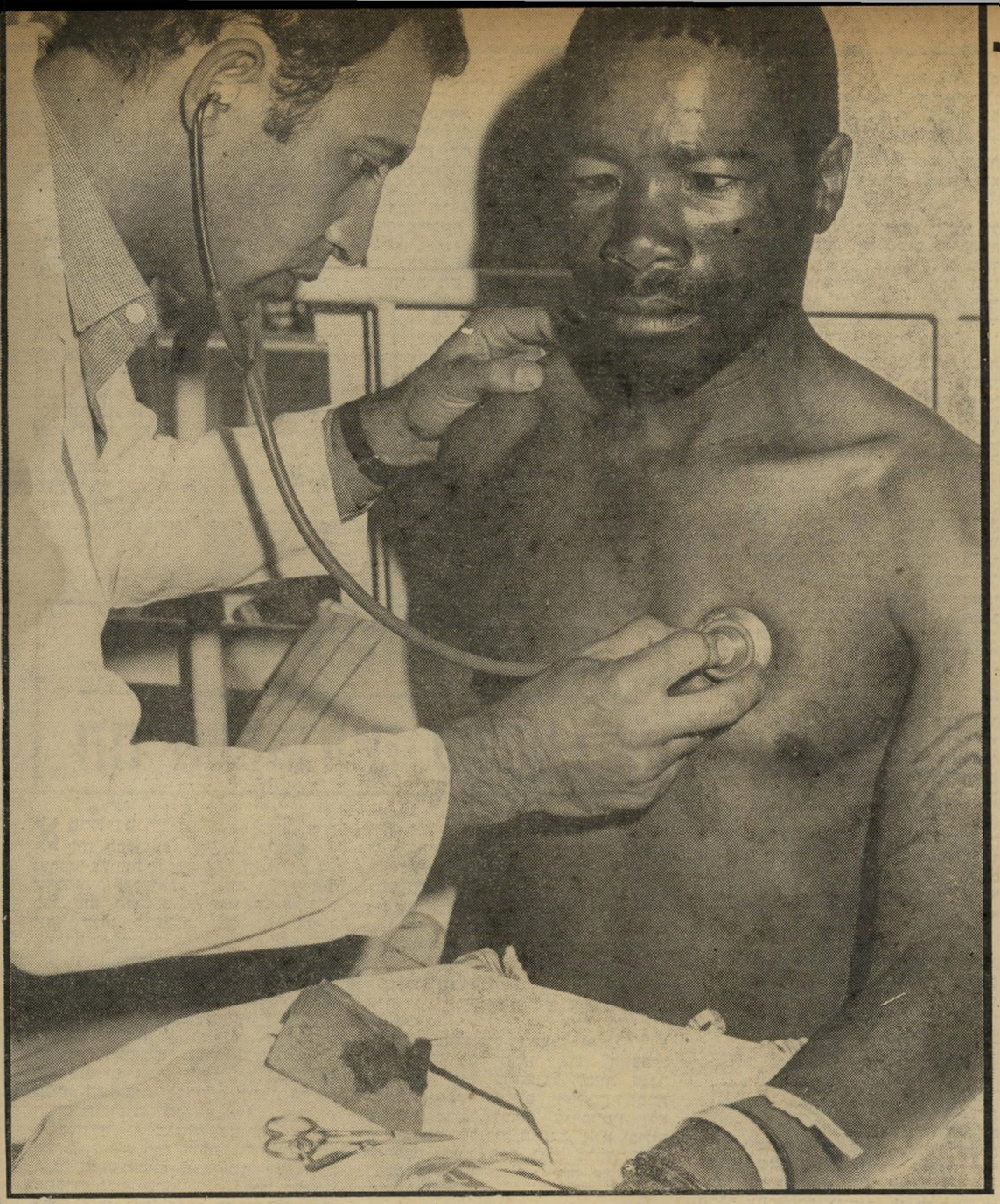
אפרת: אנחנו צעירות ויפות מפני שאנחנו חושבות איך לצוד את הגברים. רציתי בבן־הזוג שלי מפני שהוא יפה. רק בשלב הרבה יותר מאוחר הוא נפתח וגילה את רגשותיו. לקח הרבה זמן עד שהגענו להרמוניה. אשה מסוגלת להיות הרבה יותר רגישה. אם הגברים היו פו־צים פה ומביעים עצמם, הם היו עשויים ליהנות הרבה יותר.

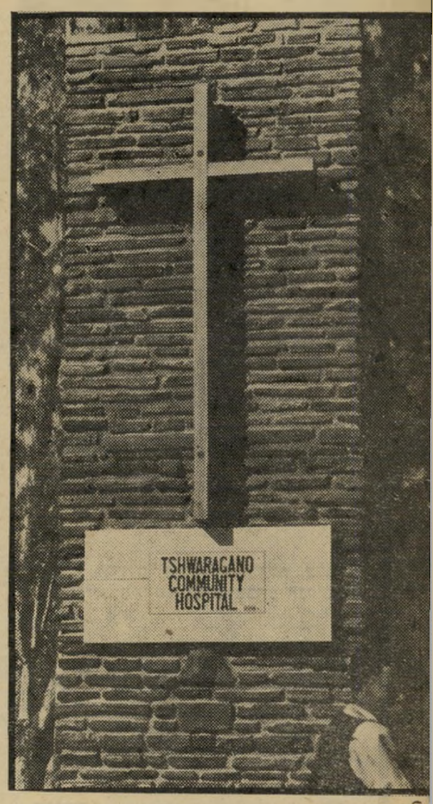

תמימה גביריץ (ריבלין)
„לא הפריע לי שבני גילי חשבו שאני מופקרת"

כוריאוגרף וגנר
„מייד בעירום!"

במעמקי הערבה האפריקאית, במדינת בופוטוצוואנה, מנהל רופא ישראלי בי"ח פרימיטיבי

צלב שלט מודרני, המורה על הימצאותו של בית־החולים היחידי בערבה של בופוטוצוואנה.

אלברט שוייצר הישראלי

קומות־יים מחוסר מקום שרוי־עים החולים על המיטות, ועל מזרונים המונחים על הרצפה.

יצחק טלפון טורדני נשמע בשעת הערב המאוחרת. הקול שבקע מתוכו דיבר אנגלית במיבטא צוואני: „אתה מתבקש לסור מייד לחדר־הניתוחים." ד"ר גונן לבש מייד את החלוק הלבן שהיה תלוי על דלת הכניסה, ומיהר לחדר הניתוחים, שנמצא כמהלך של חצי דקה מביתו.

הוא מצא שם אשה שהחזיקה בידה אוזן. הסתבר כי היא רבה עם בעלה ששתה לשכרה ונשך אותה באוזנה. אך הוא לא הסתפק בכך שעקר לה את האוזן, אלא אף לעס אותה בפיו. לא נותר לד"ר גונן אלא לתפור את האוזן הלעוסה חזרה למקומה.

מיקרים כאלה ודומים להם, מתרחשים כאן בתחילת כל חודש, אחרי שהעובדים מקבלים את משכורותיהם. כדי לברוח מהמציאות, שממנה הם סובלים 400 שנה, הם בוחרים בדרך הקלה ושמים עינם בכוס. כך, בתחילת כל חודש מגיעים לבית־החולים פליטי קטטות־סכינים. הפצועים מגיעים חבולים בכל אברי־גופם, שותתי־דם, ומדיפי אלכוהול.

סיפור זה אינו דימיוני. הוא מציאות. מציאות הקיימת ב„רפובליקה הבופוטוצוואנית", חבל־ארץ בדרום־אפריקה, שהשילטון הלבן העניק לו עצמאות־כביכול. יושבי החבל חיים בכפרים נחשלים, ללא חשמל וללא מים.

חוויות אלה ודומות להן עובר כמעט מדי יום ד"ר אילן גונן, ישראלי בן 33, שלמד רפואה באיטליה ובאוניברסיטת תל־אביב.

בישראל עבד אילן בבית־החולים איכילוב, תחת שרביטם של ד"ר לוריא ז"ל וד"ר לניאדו, רופאו של מנחם בגין.

מדינה ללא הכרה

אין רצה להכיר רפואה אחרת, ובעיות רפואיות חדשות. לפני כשנה אכן קיבל אילן הצעה מפתה, שענתה על חלומותיו: הוא יצא לשמש כרופא באיזור נידח בלב דרום־אפריקה.

„רפובליקת בופוטוצוואנה", שבה כשלושה מיליון בני־אדם, רובם בני השבט צוואנה, הוקמה לפני כארבע שנים על־ידי דרום־אפריקה, במיסגרת מדיניות האפרטהייד. כוונת מקימיה היתה לפזר את השחורים, המתרכזים בשכונות ליד הערים הלבנות, ולהרחיקם מהן. לפי הגירסה הרשמית המדובר הוא במדינה לכל דבר — יש לה, לבופוטוצוואנה, ממשלה שבראשה נשיא, שרים ופקידים. אלא שאף לא מדינה אחת בעולם הכירה בה.

ד"ר גונן עובד בבית־חולים של כפר בשם בטלארו, הנמצא ממש בלב הערבה האפריקאית. צורת החיים שם עדיין קשורה מאוד למיבנה השיבטי, והדבר מתבטא בכבוד שניתן לראש־השבט ולבאים אחריו בהיראַרכיה. גם המישפחה היא ערך עליון. חוק השבט חזק לעיתים יותר מחוק המדינה. בגבעות מסביב מהלכים בחופשיות קופים.

השטח שמשרת בית־החולים בטלארו הוא כחצי משיטחה של ישראל, והוא מטפל באוכלוסיה של 120 אלף איש. השבטים התחילו לגלות את הרפואה רק

עכשיו, רובם מאמינים עדיין ברופאות־האליל. אך ככל שעובר הזמן, הם באים לטיפול ביומתם.

„כשהגעתי לבית־החולים, במרס 1981, הייתי בשוק. מצאתי חולים בקומותיים — כלומר חולים שרועים על המיטות, ומתחת למיטות, על הרצפה, היו מונחים מיזרונים ועליהם עוד חולים.״

כאן אין מומחים

ד״ר גונן מטפל בכל המחלות. אך עיקר עבודתו הוא טיפול במחלות זיהומיות, מכל סוג שרק אפשר להעלות

בילוי

חולות שחפת המאושפזות בבית־החולים חצי שנה ויותר, מעבירות זמנן בעשיית תיסרוקות.

על הדעת, הנובעות מחוסר היגיינה. „אני פה ,כלביניק׳, העוסק בכל שיטחי־הרפואה — החל מניתוח קיסרי ועד ניתוחי דלקת התוספתן, קרעים של ״איברים פנימיים ו־ניתוחי־שברים פתוחים. אלה טיפולים שבארץ הייתי רחוק מהם, בגלל ההתמחות הרבה בישראל.

„בית־החולים בבטלארו נותן שירותים בסיסיים. יש מעבדות, אך אין הסופיסטי־קציה של הארץ. הכפר אינו מחובר לזרם־החשמל, רק בית־החולים. לעיתים תכופות

מישפחה קוסמופוליטית

האב, אילן גונן, הוא רופא ישראלי. האם, ויני, היא ציירת הולנדית והבן, אורה פלנג, הוא אסופי אפריקאי מבופוטוצוואנה. את אורה הביאה לבית־החולים אמו, לאחר שסבל מתת־תזונה. לאחר שהחלים התברר שאין אפשרות לאתר את האם והוא נשאר אצל מישפחת גונן.

שכונת הווילות

העשויות־חומר. התושבים חיים בדיוק כמו אבות־אבו־תיהם — ללא חשמל וללא מים וגם ללא טלפון. ממשלת דרום־אפריקה מעדיפה אותם כאן ולא בערים הגדולות בדרום־אפריקה.

אבא

קורא לו הפעוט בעברית כ־שהבעת אהבה נסוכה על פניו. אורה יודע גם כמה מילים בבופוטוצוואנית.

יש הפסקת־חשמל, ואז עובדים בחדר־הניתוח עם נרות או פנס־כיס. כבר ביצעתי ניתוח קיסרי בצורה כזאת.

„יש לנו כאן פג באינקובטור שמשקלו 1250 גרם. כשיש הפסקות־חשמל עוטפים אותו בשמיכות ובבקבוקי מים חמים, ו־מתפללים שימשיך לחיות.

„פה אין מומחים. הצורך הוא העיקר, והוא שמדריך אותך בעבודה. פה עושים רפואה מאלף ועד תיו.״

למזלו של ד״ר גונן הוא שירת בצה״ל כרופא מרדים. כך הוא יכול לנצל את התמחותו זו בניתוחים שהוא מבצע.

בכפר קיים עדיין עונש־המלקות. „באחד הימים הגיע לבית־החולים חולה שנשלח על־ידי המשטרה המקומית. היה עלי לבדוק אם הוא מסוגל לקבל את המלקות אחרי שנתפס בגניבה.״

שימעו של ד״ר גונן הגיע עד לאוזניו של נשיא בופוטוצוואנה, לוכס מנגופה, והוא הזמין לטפל בנשיא ובאשתו. תוך

(המשך בעמוד 72)

חת תזונה

בעייה אופיינית לתינוקות באיזור זה. אפשר לזהות את המחלה בנקל — הראש גדול בהשוואה לגוף. התינוקות הסובלים מבלים בבית־החולים חודשים ספורים עד אשר משתפר מצבם. מחלה אופיינית נוספת לאיזור זוהי המחלה הזיהומית, מכל סוג שרק אפשר לעלות על הדעת. המחלות נובעות מחוסר היגיינה.

נמר של עיר

שירה כתולדות הסבל של אריך ארנדט ✶

ארץ אוכלת תושביה ✶ אזרחים מן הסוג השני ✶ ביקורת הגזענות

כתבי עת

חדרים 2

הופעתו של כתב־העת לשירה חדרים 1 היה הפתעה לאוהבי השירה העברית. החוברת חדרים 2 אינה מביישת את קודמתה. דומה כי העורכת **הלית ישורון**, מצליחה למסד בנוף התרבותי שלנו כתב־עת ייחודי, בעל רמה וערוך בטעם טוב.

חדרים 2 * נפתח בשירה האחרון (ככל הידוע) של המשוררת המנוחה **אסתר ראב** (שראה־אור בחוברת הראשונה של חדרים), שיר שפתיחתו התמציתית „**אני והוא — רק / שניהו — ועולם ריק לחלוטין...**" כמו משמשת כותרת למשוררת שאינה עוד בחיים. בצד השיר מובא אחד מתצלומיה האחרונים של המשוררת, המהווה השלמה לשיר ולנוף התרבותי שהותירה אחריה — נוף המושבות הוותיקות שאינן עוד.

השקפת־העולם העקרונית של החוברת ושל העורכת, הלית ישורון, השקפה המבודדת כל משורר בחדר, ואשר אינה טורחת לגבב קבוצות שיריות תחת מאני־קות שאינן עוד.

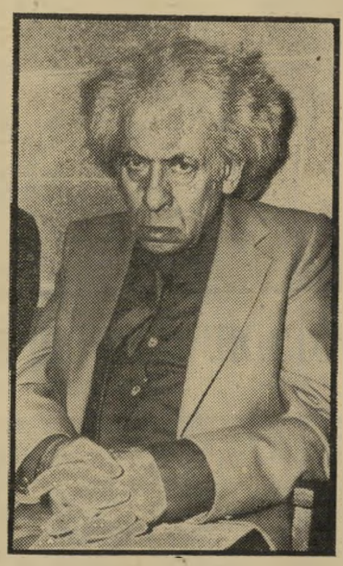
* **חדרים 2** — כתב־עת לשירה בעריכת הלית ישורון; 120 עמודים; הוצאת גלריה גורדון (כריכה רכה).

פסטים שיריים כוזבים, ניכרת על־פני כל עמודי החוברת.

אביה של העורכת, המשורר הוותיק **אבות ישורון**, מיוצג בחוברת, בסיגנונו האישי יוצא־הדופן, עם פתיח הנושא את הכותרת דפי רוח. הוא מצהיר, מעין אני־מאמין־שירי פרטי משלו, שבדברי הסיכום שלו הוא שואל שאלת משורר: „**מה קורה לנו? איזה עם אנחנו? אנחנו מבשלים את הנשמה. ומי אוכל אותה? אנחנו...**" בצד אני מאמין זה, מביא ישורון כמה מאחרוני שיריו („**אלוהיך נתן לך למשת / כהרגשת אשמה / כתוב למרומים / הוא עזב אותך**") עם סיגנונו האישי מאוד והמיוחד מאוד.

חריזה אשר אינה עולה בקנה־אחד עם הטעם הטוב והמעולה של חדרים 2 היא הקטע הקיץ הזה בשבילי כמו רימון מאוויים אבוד, מאת מחבר הפולקלור **ארז ביטון**. הוא מנצל בימה זו לבחינה מזוייפת למדי של ראיית־עולם תרבותית כיתתית, שכל קשר בינה ובין שירה צרופה הוא מיקרי בהחלט. את כל הדגלים התרבותיים, שביטון מנסה לאמץ לעצמו, מצליח לבטא בלשון שירה תמציתית **משה בן־הרוש**, בשירו עליתי לארץ ישראל „... (1) **לא באתי. הורי הביאו אותי.** / (2) **לא התאקלמתי עשיתי כאילו.** / (3) **לא הפכתי לציוני. כמעט ההיפך.** / (4) **אני צועק כי אין לי לאן ללכת...**")

פנים חדשות ומתורגמות לעברית, אלה פניו של המשורר המיזרח־גרמני **אריך ארנדט**, שהמשורר **נתן זך** מציג את יצירתו בעברית. ארנדט („**אי־שקט פליט־עולם! / ואשר לו / שלרקיע / הצלם**

משורר ישורון
מה קורה לנו?

והדמות...") הוא משורר אכספרסיוניסטי, ואישי מאוד. זך מצליח לשמור את החותם האישי של שירתו גם בנוסח העברי. הוא צירף לשיריו של ארנדט מסה ביוגרפית קצרה, הנושאת את הכותרת שירה כתולדות הסבל. מתוך הפינות השונות של המסה, עולה וצצה דווקא דמותו של זך, כאחד האבות והתיאורטיקנים החשובים ביותר של השירה בארץ. מסה זו היא שיעור מאלף להבנת שירה, המזכיר את שיעוריו של זך משנות ה־50', **שהביאו** תנופה כה עצומה לשירה העברית. את המסה נועל שיר נוסף של ארנדט, תחת הכותרת אחרי המשפטים.

מתהום נשייה של שירה שאינה עוד מביא החוקר והמתרגם **דויד וינפלד** סיפורם של שלושה משוררים יהודים — פולין — שנות השלושים, **מסה ושירים** העוסקים בשלושה משוררים עבריים בפולין: **מקיאל לוסטרניק** („**אני כלל איני מודרני, / לא פיטוריסט ולא מקיין...**"); **א.ד. ורבנר** („**אתה רעב? אל תרעב! / אסור להיות רעב!...**") **ויצחק אריה ברגר** („**אין ראשית ואין קץ**

עורכת ישורון
תחת מניפסטים שיריים כוזבים

לאותה הפרשה, / של ימים מתפתלים סביב הצוואר כנחשים...")

המשורר המעולה **הרולד שימל**, מביא בחדרים שני שירים מתוך מחזורו עלי־עשור, ומציג בהם מעט מאומנות השיר שלו, שהיא מסע נהדר לתוך השירה העברית — מסע של עושר דימויים, כמו: „**בשהזא נמר לטרוף איתך חתולה / מוכה בחוסר אלוהות...**" או „**בשדוד עוי־שה את מה שהוא עושה / לבתשבע שלאוריה וגומר וכותב / בקשת סליחות פתוחה ישירה אלגנטית...**" אין ספק ששיריו של הרולד שימל הם פרח בגינת שירה, המרבה להצמית עשבים שוטים.

המשורר **מרדכי גרזמן**, שומר על הטון המינורי של שירתו המעודנת מאוד. לכתוב שיר כן הוא שיר של לבטים אי־שיים מופנמים.

את המדור היותר־סאטירי של חדרים מקצה העורכת מן הסתם לסמיוט **בנימין הרושובסקי**, שייצר בשנים האחרונות מעין כפיל־גרפומן תחת השם **גבי דניאל**. הרושובוסקי / דניאל אשר לא ניחן, ולו אף בכישרון בסיסי לשירה, מוצג בחוברת בדמות מצולמת, שהפרצוף מטושטש בה, ובשולי התצלום שירים, ששום אישיות שירית אינה נשקפת בהם. הכותרת המאה היהודית, שאותה מעניק הרו־

כתבי עת

מסע העצים, האבנים והבדים ברוח

החווייה הישראלית

בעוד שציירים ישראליים רבים, הפועלים בעשור האחרון, מתפתים להיתפס לראייה־עולם נטולת־שורשים, ומקימים היאחזויות צפופות ככוורות דבורים בניו־יורק, עובר תהליך הפוך על הצייר־פסל **יגאל תומרקין**. אחרי תהליך ארוך של חשיפה עצמית, עבר תומרקין בשנתיים האחרונות לבחינת הנוף הסביבתי שלו („**האדם אינו אלא קרקע ארץ קטנה / האדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו...**") בימים אלה פירסם תומרקין קובץ ייחודי הנושא את הכותרת עצים, אבנים ובדים ברוח*. זהו קובץ של תגובות, תצלומים, קטעים ותיעוד אמנותי של נופי הארץ.

סיפורו של תומרקין הוא מסע אל תוך ארץ של עבר והווה, ארץ של שני עמים, ארץ שנעשה בה, בימים אלה ממש, הגסיון החמור ביותר של השמדת תרבות ונופי רקע.

תומרקין מתחיל את מסעו בקבר השייח', עובר תהליך שאותו הוא מכנה צליבת האדמה וממנו הוא נופל מתמוגג מתופעת ליבלוב האיריסים, אחד מפרחי הייצוג של ארץ־ישראל.

תומרקין עם מצלמתו הוא עיתונאי של תרבות. וכאשר הוא מדווח על קון־נשרים מיסתורי, המצוי דרומית להר־גריזים, הוא מקשה: „**האם זו טרנסילבניה? לא זה השומרון.**"

האידיאולוגיה החברתית של תומרקין משתלבת באידיאולוגיה האמנותית שלו. הצבת פסל שלו בכפר הערבי דיר־חנא (שסח 9) גוררת מיכתב תגובה של ראש־מועצת־הכפר, הכותב לו בין השאר: „**כאילו שה הפסל מאליו. הנה אני ניצב פה כיהודי דשקרט המזדהה עם מאבקם של הערבים כהגנתם על אדמותיהם...**"

ברור שתומרקין אינו זונח במסע — מסע שהוא פסל — את חומריו החדישים. מעניין מאוד הוא מישטח אבני־הלקט עם לוחות פלדה צבועה, כבל ודגלים — הפסל שהוא הציב בנצרת. תומרקין אינו מסתיר את השראתו, וכאשר הוא כותב „**ליצחק דנציגר ראיתי צלום, הוא ישב על קבר שיחי**", ברור שכאן מדובר בתהליך עקשני באמנות הישראלית.

יגאל תומרקין חושף בתצלומים מרהיבים מרכיבים שונים של הכפר ושל הפלחים בארץ. אלה באו לידי ביטוי באמנות תו — אלמנטים כשובך־יונים, סוכות, בוץ, ערימות של אבני־לקט, גזעי־עצים יבשים ואלונים. בהגיעו לפרק האלונים הוא אינו נוטש את המסר־הפוליטי, ותחת הכותרת המפד"ג מסריח מן הראש, הוא כותב: „**אלון מורה — אלון כיסא / אלון אריך — אלון תותח / אלון יהוה, אלון שבות / אלון יהוה אלון חורבן / אלון חורבן אלון בכות — / אלון גולה...**"

עצי הארץ — זיתים, גפנים, טרסות וחומרים חדישים — מהם הוא מושפע ואותם הוא מפזר בשדות־קרב של המאבק היהודי־ערבי: במקומות כמו חלחול, בית־השיטה, מעיליה, חארס. גם חצי־האי סיני המתפנה שובה בקיסמו את האמן שבתומרקין — דחליל בדואי, שברי לוח־אזבסט, ערימת שיחים, מיקבץ אבנים פרה־היסטוריות ולול בדואי נקלטים בעדשת־מצלמותיו של תומרקין. גם את הנוודים הוא אינו זונח — הוא הציב פסל, שאותו הוא מכנה הסיירת הירוקה, במיתחם שבט אל־עוקבי. הדרך מפסל הסיירת הירוקה לפסל קבורת חלום מלכות ישראל בסיני אינה ארוכה. כן גם פירמידת ננס, שאותה משים האמן במימי מפרץ נעמה.

תומרקין וצליבת האדמה
„אלון מורה... אלון סוף"

פרק בתי־הקברות של הארץ והצורניות המיוחדת שבהם — החל מבית־הקברות בטובא, דרך חאבלה ותל דן, אל בית־קברות חי באיקרית, שתומרקין אינו שוכח את שוועתו ומציב שם את פסל צליבת האדמה — הם סיפור של אמנות שזורה באנושיות. לפסל זה מצרף תומרקין שיר של **נתן זך** חוק הטבע על עקורי איקרית ובירעם הנפתח בקביעה: „**כשנמק התפוח והבאיש / קבע ניוטון: הכל מסריח. / הוא לא צריך היה להריח / בי התפוחים מפריחים מן הראש...**"

המסע של יגאל תומרקין בנופים הכפריים והמדוכאים של הארץ, באותן שמורות־טבע הניצבות מול קידמה מזוייפת של ישראליות מזוייפת עוד יותר, הם מחווה של יחיד, המייצג אמנות שלמה; מחווה לנופים האמיתיים של הארץ. עצים, אבנים ובדים ברוח נושא אמת תרבותית, מהמעטות שהביאה האמנות הישראלית בעשור האחרון, במהלכו היא הפכה לאמנות ממוסחרת וריאקציונית. לא משנה אם אוהבים את תומרקין או שאין אוהבים אותו. עובדה אחת מתבררת בספר זה, מעל לכל ספק: תומרקין הוא נושא־דגל שידע להפוך ספר עם פסלים ותצלומים, לספר שהוא הכרזת־מילחמה על פרצופה של התרבות הישראלית.

* יגאל תומרקין — עצים, אבנים ובדים ברוח; הוצאת מסדה (כריכה קשה + תצלומים רבים בצבע).

שובסקי/דניאל לחריזתו, המתגמדת בצד השירה המעולה שבחוברת, אינה מעניקה דבר. מה עוד שהקסם של מעטה הסר־דיות, שאפף לפני כמה שנים את מס־תרי גבי דניאל, פג ונמוג.

נהר החיים באמצעיתו מאת **אונסי אל־חאג'**, מהבולטים והנועזים שבמשוררי לבנון בימינו, מציג עוצמה שירית, המייצגת את זרע השירה העצום הטמון בשירה הערבית בחצי השני של המאה העשרים.

דוד וינפלד מוסיף לחוברת מסה קצרה על יצירתו של **אורי צבי גרינברג** בשנות ה־20: אמנות בהוות ואמנות של ההווה. הוא מתייחס לצורניות שביצירות אצ"ג באותה התקופה, כמייצג של שינוי האמצעים השיריים, במקביל מובאת הת־כתבות בין אצ"ג ו**אשר ברש**, בגין עי־מות פירסומי בין שניהם, ואחרית־דבר מאת **אייזה ברש־הכהן**, המסבירה התכתבות זו.

בצד שירים לא חשובים של **שימעון שלוש ויוסף יחזקאל** מובאים שיבעה שירים מלאי חיות של **יצחק לאור**, שאותם הוא מסכם בתמונת־מצב שירית וקודרת „קורי הכבישים מכסים על עזובת הארץ שביניהם."

לסיכום: חדרים 2 שומר על כל האי־כויות של חדרים 1, אם כי פה ושם ניתן לחלוק על טעמה זה או אחר של הע־רכת. מעלתו של כתב־עת זה היא, בעי־קר, באי־קבלתו את שירי דור החרזנים הנגררים — מסוגם של **אוריון כר־תנא** או **אשר רייך** — המסמלים את הרע והכוזב בשירה העברית העכשווית. חדרים 2 הוא גם משובח מבחינת ערי־כתו הגראפית — נוח לקריאה, מרווח ובעל צורה מושכת־עין. הוא מומלץ לכל אוהבי השירה בארץ.

ספרים

הערבים בישראל

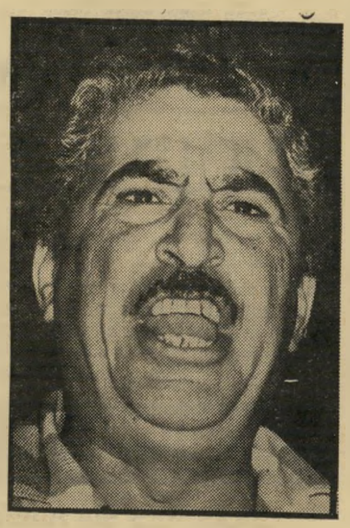
תחת הכותרת הערבים בישראל — רצי־פות ותמורה **הופיע בהוצאת** מגנס והמכון למחקר ע"ש הרי ס' טרומן למען קידום השלום **קובץ מאמרים מאלפים בעריכתו של אהרון ליש*. שני המאמרים הרא־שונים בקובץ הם מאמריו של **עוזיאל שמלץ** התנועה הטיבעית וגידול האוכ־לוסיה וכוח העבודה. **אחריהם בא מאמרו של הסוציולוג הנרי רוזנפלד**, העוסק בשינוי, מחסומים לשינוי וניגודים במיש־פחה הכפרית. **המאמרים עוסקים בריבוד החברתי ובמגמותיו בקרב ערביי ישראל.**

עורך הקובץ, אהרון ליש, מתאר במא־מרו, הארגון העדתי של המוסלמים, **את ההיראַרכיה הדתית, הקאדים, ואת פעי־לותה של הנהלת הווקף** (הקדש), **ואת החינוך הדתי והעדתי. עניין דומה מתאר העורך ברשימתו** (בשיתוף עם **סלמן פלאח**) **על** הארגון העדתי של הדרוזים. **ציבור אחר של אוכלוסיית המיעוטים ב־ישראל מוצג ברשימתו של גדעון מ. קרסן**, ההסתגלות האקולוגית והתרבו־תית של בדווים מתעיירים במרכז הארץ. **מיכאל וינטר בוחן את** בעיות היסוד במערכת החינוך, **וחושף את מצבם של אזרחים ממדרגה שנייה, שהמדינה אינה מקדישה משאבים לקידום חינוכם.**

מאמר רב עניין הוא מאמרו של אלי רכס המשכילים. **בראשית המאמר מצויים מיספרים מאלפים בדבר אי־קידום ההש־כלה**, התיכונית **והאקדמית, של הערבים בישראל, תוך יצירת צוואר בקבוק אקד־מי, המונע מהם את השתלבותם בחברה הישראלית. במאמר זה חושף רכס למעשה את ראשיתו של סיכסוך־הדמים בין סטו־דנטים ערביים ויהודיים באוניברסיטה ה־עברית בירושלים בראשית 1978. רכס מק־דיש גם פרק נרחב לדפוסי המעורבות הפוליטית של הסטודנטים והמשכילים ה־ערביים, ומוליך אל מגמות של סחף במי־שור האידיאולוגי, מגמות שהטבעת אות־הקין של אזרחים מסוג בית הם חלק מגורמיהן. גורם חשוב אחר: העיוורון ה־ישראלי בכל הקשור ליישות הפלסטינית.**

יעקב מ. לנדאו בוחן ניכור ומתחים בהתנהגות הפוליטית, ומתאר את תהליך ההקצנה הפוליטי של הערבים בישראל, דרך שלב ההשתלטות של מק"י ורק"ח עליהם.

רשימה רבת עניין היא רשימתו של **אברהם ינון** תופיק דיאד: „אנחנו כאן הרוב", שבה הוא בוחן את המקבילה הפו־ליטית והשירית של חבר־הכנסת מסיעת

ח"כ־משורר זייאד
לועסים את הבטון בקו בר־לב

חד"ש, הידוע גם כמשורר. דרך בחינת נושאי שיריו, שהתחילו בעניינים כמו מיל־חמת־מעמדות ומאבק לאומי, מוליך המחבר את הקורא למימד הפלקאטי של שירת זיאד — שיריו על מאורעות האחד במאי 1958 בנצרת, על מילחמת ששת הימים ועל מילחמת יום־הכיפורים, שבמהלכה פירסם זיאד את שיר החצייה הגדולה, ועל שירי שותפות־הגורל שלו עם פליטי פלסטין. אין יציבות בשירי זיאד. מצד אחד הוא כותב: „**איני שולל את זכות העם האחר / לחיות כמדינה / לבנות אותה כרצונו / ואפילו לחלק אותה ליו־תר ממדינה...**" ומצד אחר הוא כותב בשירי החצייה הגדולה: „**מקודשת היתה החצייה, כיקוד שמש הצהריים / והפנים השחומים מאכילים את האדמה מבשרם / והמבטים: עיקשות וקדושה, ואהבה, והזרועות, והרוכים / והתותחים, והשר־שרת הכבדות, ונשרי המתכת, / לועסים את הבטון בקו פרלב...**" הקטעים הרבים המופיעים במאמר זה, רואים בפעם הרא־שונה אור בעברית. אין ספק ששירתו של תופיק זיאד, היא ההמשך השירי והישיר לבשורתו הפוליטית, שנשמעת ב־נאומיו מעל בימת הכנסת.

רשימה מסכמת בקובץ היא רשימת הער־רך אהרון ליש קווים ומגמות אחרי מיל־חמת ששת הימים, שבה סוקר המחבר את השפעות המילחמה על תהליכי־יסוד בקרב הערבים אזחי־ישראל, תהליכים שמנעו מהם את המהפך מאזרחים מדרגה שנייה, לאזרחים שווים לכל דבר.

מדע בידיוני

בני מתושלח

רוברט א. היינליין הוא מבכירי סופ־רי המדע־הבידיוני, ורבים מספריו ראו־אור בשנים האחרונות בתרגום לעברית. ספר חדש של היינליין שתורגם לעברית הוא בני מתושלח*. ספר זה הוא ספק ביקורת ספק פארודיה על תיסמונת הגז־ענות של המין־האנושי, המטפל בתופעה עליידי הקצנתה למימדים אבסורדיים.

בני מתושלח מביא את סיפורה של קבוצת־מיעוט בכדור־הארץ, המכונים צא־צאי הווארד. **הראשונים שבהם נולדו ב־1985 „אנשים שתוחלת החיים הצפויה שלהם עולה בהרבה על תוחלת החיים הסבירה של האדם הממוצע."** התקופה שבה מתרחשת עלילת הספר: אחרי ה־**„מאורעות שהובילו למהפכה האמריקאית השנייה..."** וקודם נפילת ירושלים החד־שה. בני־המישפחות המאריכות לחיות ער־כן מיפגשים פנימיים, שבהם דנו לרוב ביחסיהם ובמגעיהם עם בני־התמותה. אלא שמשבר מאיים על יחסים אלה, כמאמר אחד מבני מתושלח: **„השחורים שנאו את האדם הלבן וקינאו בו כל עוד נהנה מזכויות יתר שנמנעו מהם מטעמי צבע. זו היתה תגובה בריאה ותקינה. כאשר חופלה ההפלייה, נפתרה הבעיה מאליה. ההלה המתמזגת תרבותית בין הלבנים ובין השחורים, בקרב קצרי ה־ימים יש נטייה דומה, לקנא במאריכי הימים..."**

זמן העלילה הוא בשנות אלפיים פלוס. לאחר פרקי הפתיחה מגיע מצב של רא־שית מצוד על בני־מתושלח: **„המושל עומד לעצור כל חבר חשוף על ממך הח־לטת המעצה... הם נחשים כדעתם לנ־קוט כל אמצעי שהוא, תוך התעלמות מן האמנה, כדי לנסות לפחוט מאיתנו את מה שהם מכנים, סוד חיינו הארוכים. הם אפילו מתכוונים להשתמש בשיטות עינויים שפיתחו האינקוויזיטורים בימי הנביאים..."**

בני מתושלח מתחילים להימלט במהי־רות ולעבור למרכזי הריכוז שלהם. 9106 בני מתושלח מצאו מיקלט ב־בתי־המחסה שלהם. באסיפה של כמה מזיקני בני מתושלח, קם אחד המנהי־גים ואמר: **„מה שנקרא, הגוע האנושי/ התפלג לשניים; הגיע הזמן שנודה בכך. מצד אחד ההזמו ויוונס — אנחנו, האדם החי, ומצד שני — החזמו מזריטורים, האדם שהוא בן מוות!"...**

לאזארוס, אחד המנהיגים של בני מתושלח, מבשר כי בשמיים מצויה ספי־נה מרווחת **„שנכנתה לצורך מסעות־דילוי־גים ממשכים בין הכוכבים. למה שלא ניקח אותה ונחפש לנו נחלה משלנו?"** עד מהרה נוצר קשר עם **סלייטון פורד**, המושל **„מטעם המוצעה ובחסות האמנה** של הממשל **המערבי"**, מישרה חליפית לנו של נשיא ארצות־הברית. בין סלייטון פורד ובין **זאקור בארסטו**, אחד ממנהיגי בני מתושלח, מתנהל משא־ומתן על פיתרון הבעייה, כאשר המושל מציע **„זאקור בארסטו, אתה ובני מישפחתך חייבים לעזוב את הכוכב הזה!"**

בני מתושלח מתחילים בהכנת ואיר־גון יציאת־מצריים שלהם, בעזרת השילטון המרכזי מעביר את חלקם לשמורה באוק־להומה. כמה מהאמיצים שביניהם מת־חמקים, ודואגים להכנתה של מייפלאור* החללית. נציגי בני מתושלח מערבים ב־נסיון בריחתם מכדור־הארץ את המושל וגורמים להדחתו. תחתיו מתמנה **בורק וינינג**, יריבו הוותיק. בני מתושלח ביחד עם המושל המדוח, מצליחים בתרגיל של פיראטיות חללית ובעזרת תרגיל הטעייה מבריק **להימלט מרודפיהם ולהגיע אל סי־פונה של** מולדת חדשה.

חלק מבני מתושלח נכנסו למצב של שינה בהקפאה **והספינה הפכה למרווחת יותר.** מולדת חדשה מגיעה לכוכב, ש־מפקד יחידת הסיור שיורד אליו, מספר: **„המפקד, הכוכב הזה דומה להפליא ל־כדור הארץ. עד כדי כך שהתחלתי להת־געגע."** אלא שבכוכב זה מצויים יצורים, המוגדרים כ„חומים לבני אדם... נראה היה שהם דו־רגליים, גוההם שני מטרים ושלושים עד שני מטרים ושישים, כי־מטריים משני צדיהם, בעלי שלד פנימי, ראש נפרד ועיני עדשת מצלמה. עיניים אלה היו תוחיהם האנושיים והנוגעים ללב ביותר; הן היו גדולות, לחות **ובעלות הבעה טראגית, כמו עיניו של כלב סן ברנארד."**

בני הכוכב החדש, בני ג'וקירה, הצ־ליחו לפתח קשר טלפאתי עם אחד מבני מתושלח, **האנס**, מפגר בשיכלי, הסכימו לקלוט את בני מתושלח ואף העמידו לר־שותם עיר שלמה. בהדרגה עובר המינ־הל האזרחי של בני מתושלח לכוכב, ומת־חילים בהקמת מיתקני־העזר השונים בעיר שהוקצתה להם. תוך שבועיים למדו רוב בני מתושלח ג'וקירית בסיסית, והצליחו לפטפט מעט עם מארחיהם.

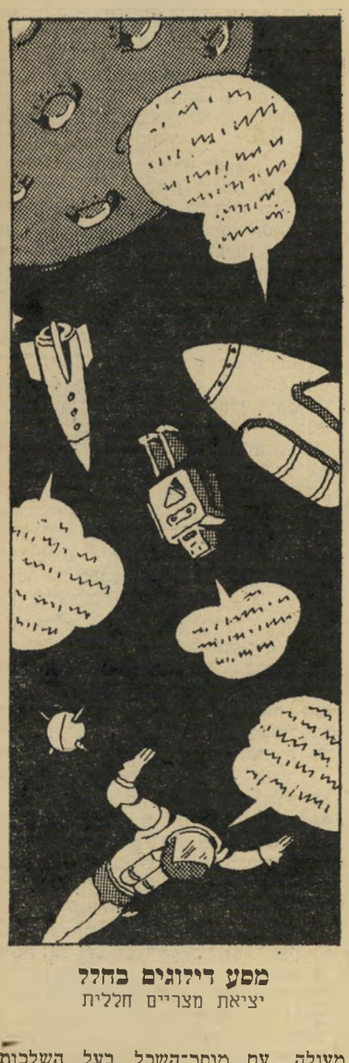
* ספינת המהגרים הראשונה שהגיעה לצפון־אמריקה.

אלא שמערכת היחסים עם בני ג'וקיריה משתבשת. המארחים מודיעים להם ש־עליהם לעבור לכוכב אחר, במרחק של **„יותר משלושים ושתיים שנות אור"**, וזאת על־פי מיצוות אלי המקום. למרות שחלק מבני מתושלח מתקומם נגד הרעיון, **„הטיסה לכוכב פי־קיי 3722 נמשכה שבי־עה־עשר חודשים ושלושה ימים לפי זמן הספינה,"** ובכוכב השני הם מצאו יצור מסוג חדש **„היצור הזכיר ללאזארוס ילד בלבוש של נשף מסיכות, שהתחפש לעכ־בר..."** המבשר לנציגי בני מתושלח: **„ברוכים הבאים לעולמנו... ציפינו לכם... סיפרו לנו על בואכם..."** אלה יצורים היוצרים תיקשורת באמצעות טלפאתיה מבוקרת.

כוכב חדש זה לא הקצה לבני מתושלח עיר. האקלים היה כזה שלא הצריך עיר. העשב דמה לפרווה רבה, השיחים היו אכילים וטעמם כטעם עוגה אפוייה הי־טב, וכעבור זמן קצר **„המישפחות היו על כוכב לכת מארשר זה באנרכיה עליזה וללא סייגים... הפיקניק האינסופי הת־משך שבועות, חודשים..."**

בני מתושלח התחילו להשתעמם ב־מקום, או כמאמר אחד מהם: **„אי־אפשר שתמיד תהיה השעה שעת תה של מנחה."** המקום הזכיר להם **„גן־חיות מנהל היטב"**. באחת האסיפות מחליטים בני מתושלח לשוב לכור־מחצבתם, אל כדור־הארץ. הם מגיעים לאיזור החלל של כדור הארץ בשנת 3700 בקירוב, ואז מסתבר להם כי הם הוחזרו למיסגרת האמנה.

בני מתושלח **הוא ספר** מדע־בידיוני

מסע דיונים בחלל
יציאת מצריים חללית

מעולה, עם מוסר־השכל בעל השלכות מיידיות על כדור־הארץ, על הקינאה והתיסכול המהווים קרקע־גידול לגזענות, תהא סיבתה אשר תהא. זה ספר מעולה, שחסרונו העיקרי הוא בתרגום הלקוי שלו. סידרה של מילים שהקורא עשוי למצוא בספר, כמו: **ככבודו; המיגע; ייכרו; בו; לתנכן** ועוד מילים רבות, אינן מילים מיוחדות ממילון המדע־הבידיוני, אלא שיבושים ושגיאות־הגהה, שבית־ההוצאה כמו כתר אינו רשאי להתיר לעצמו.

* אהרון ליש, קובץ — **הערבים בישר־ראל: רציפות ותמורה**; הוצאת מגנס; 249 עמודים (כריכה רכה).

מאת בן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה ברזוק, כלל כתבת־שער תחת הכותרת „הקרב השני על אילת", שבחנה את מעמדה של העיר אילת אחרי מילחמת־סואץ. בכתבה נבחנו סיכויי פיתוחה של עיר־הנמל הדרומית זהכי־כתה עורק יצוא ראשון במעלה של המדינה. שליח „העולם הזה" בפאריס, שמואל מור, תיאר תחת הכותרת „מה מרקיד את ברניע?" את דיוקנה של כוכבת הקולנוע ברניע באראר, שכוכבה התחיל לזרוח באותה העת. הסידרה „נופלים החלל־כים ראשונה" המשיכה להביא דיוקנאות של חללי מיבצע קדש. מדור התיאטרון סיקר את מחזהו של יהושע („יוש") הלוי, „סנונית בחוף מיומבה", ומדור הספורט סיקר את מיש־חק הליגה הלאומית.

בשער הגליון: השרים מרדכי בנמוב ומשה כרמל.

„כדאי יותר להיות יריב מת מאשר יריב חי של הזקן" ✶ מלחמת „מעריב" בבניימין תמוז

העם

האפוס של „מיבטח"

הדמות של השבוע היתה לבושה בסוודר לבן, חבושה כופיה לבנה. היא עמדה על חרטומה של סירת־מנוע קטנה בנמל אילת, הסתכלה בעיניים נוצצות בסיפון אוניית חיל־הים מיבטח, שהסירה התר־קרבה אליה במהירות.

במשך יומיים הסתובבה אלינוע החמו־דה, פקידה בת 18 בטכניון החיפאי, ליד חוף ים־סוף, חיכתה לרגע זה. היא המ־תינה לאתת יצחק הראל, עובד מיספנת הימה, שעימו היתה אמורה להתחתן לפני חודש וחצי. תחת להגיע לחופה, עלה יצ־חק בן ה־21 על סיפונה של ק/28 — היא היא מיבטח — ויצא להפלגה ההיסטורית סביב היבשת השחורה.

כשאך התקרבה הסירה לאוניה, הבחינו עיני המלחים המאומנות בנערה הנאה. מ־החרטום עד לירכתיים הידהדה הקריאה: „יצחק! יצחק!" כשאך נגעה הסירה ב־ספינה, קפצה אלינוע על הסיפון, ישר ל־תוך זרועותיו של הרב־סמל הקורן מאו־שר. מבלי לשים לב לעשרות האנשים שהצטופפו מסביב, חתם הזוג בנשיקה מסחררת את האפוס של מיבטח.

החתימה הסופית. אנשי מיבטח היו מאוכזבים במיקצת באותו ערב. הם קיוו כי האוניה־האחות מיזנק תחכה להם ב־שארם אל־שייח', וששתי האוניות יכנסו יחדיו, בטקס חגיגי, לאילת. תחת זאת הגיעה מיזנק ראשונה, משכה אליה את אור־הזרקורים ואת חצוצרות־הפיקוסמת. כשהגיעה מיבטח לבדה, לא חיכו לה אפילו ילדי אילת. בגלל שיבוש קטן ב־לוח־הזמנים איחרה האוניה בכמה שעות, והגיעה רק בחושך, זמן רב אחרי שיהלדים חזרו לבתיהם.

לאנשי מיבטח עצמם היתה ההפלגה ככל הפלגה אחרת — מסע שהפריד למשך שישה שבועות בין בעלים ונשים, ימים ארוכים בלב־ים ללא מראה של יבשה, וימים ארוכים עוד יותר למראה חוף ירוק, חדגוני ומשעמם. אולם בשביל ה־מדינה היה המסע של שתי האוניות ה־קטנות פרק שראוי להקדיש לו ספר.

מיזנק ומיבטח לא יכריעו את הקרב על שארם אל־שייח'. התותחים הקטנים של שתי הפריגאטות, שנועדו בעיקר למילחמה בצוללות ולהגנה על אוניות־סוחר, לא יוכלו להתמודד עם העמים הנובעים של הדיפלומטים ולהג־הדיבור של המדינאים.

אולם מבחינה פסיכולוגית תרמו השתיים תרומה אדירה למוראל הלאומי. 250 ה־צעירים המחייכים, שהשתדלו להגיע ב־מהירות האפשרית לנשותיהם ולחברותי־הם, השלימו את הפרק האחרון של מיב־צע־סיני.

מפלגות

הטרגדיה של שרת

באולם הישיבות הנהדר של הוועד־הפו־על, שחלונותיו משקיפים על גגות איזור תל־אביב כחלונות מטוס, התכנסו באחד מימי השבוע חברי מרכז מפא"י כדי להא־זין לנאומו של מנהיג המיפלגה והמ־דינה, שנשא את דבריו על המצב ה־לאומי והבינלאומי.

בקהל ישב איש אחד, שעוד לפני זמן לא רב היה איש חשוב מאוד. עתה לא שם אליו איש את לבו. היה זה חבר־הכנסת משה שרת.

ריב חי וריב מת. אחרי שדבר הקדיש רשימות ארוכות ונלהבות לסיורו של שרת באסיה (אותן כתב שרת עצמו, בחתימת „סופר מיוחד"), היה זה אך טיבעי שראש־הממשלה דויד בן־גוריון יק־דיש לו כמה מלים חמות של ברכה. אולם בן־גוריון לא הזכיר את יריבו אף במלה אחת. תחת זאת הקדיש כמעט עשר דקות להערכת יריב אחר: ברל כצנלסון ה־מנוח, שגם אותו סילק בשעתו בהצלחה מעמדת־מפתח במיפלגה. התלוצץ אחד ה־עסקנים: „כדאי יותר להיות יריב מת מאשר יריב חי של הזקן!"

עיתונות

הבנוות של כפר־קאסם

„שלום חבריא. רוצה אני לספר לכם על פשע איום שבוצע בישראל. תחילתו של פשע זה היה כך: אמא אמרה לבן קטנים, באיומים טיפשיים, בליבוי שינאה לזולת!"

בנגוזוגיה. 24 שעות אחרי הופעת הארץ שלנו בקיוסקים, קם מעריב להריב את ריב הבנגה ולהתגרות בהארץ, שהפך בעיניו לאוייב מאז החל מתכנן עיתון־בוקר משלו.

כתב מעריב במאמרו הראשי: „כמובן, אפשר לפתח את הבנוגוגיה הזאת ולהגיע לכלל מסקנה מעמיקה עוד יותר. כי בגלל הבנגה הארורה פרצה מילחמת־השיחרור, ובגלל טחינה שלא רצינו לאכול במיס־עדה ערבית, משלחים בנו המצרים פי־דאיון..."

אנשי מעריב, כמעט כולם רוויזיוניסטים ותיקים ויוצאי־פולין, המטיפים מזה שנים רבות לשינאת הערבים, לא יכלו לסיים בכך את תגובתם. נזכר הכותב: „אפשר לטעון שבגלל הבנגה הארורה גורשו ה־ערבים גם מצפת, ואילו לא גורשו משם הערבים הרעים, לא היה יכול עורך הארץ שלנו, שסיפר את סיפור־הנוועה לילדיו־קוראיו, לזכות בבית ערבי נאה בצפת, בשדרת האמנים, ולבלות שם את חודשי הקיץ ולהאכיל שם את ילדיו באותן בננות עצמן!"

מה זה שייך? עקיצה אישית זו הרגיזה את תמוז, גבר שחרחר ומושקף שהוא אב לילד. אמר הוא בקולו התקיף והבטוח: „את הבית בצפת מכרתי לפני שלוש שנים. נכון שהיה לי בית, אבל מה זה שייך?"

שחקנים שושנה וארי׳ק תחת החופה

ערב נסיעת

הלהקה שלושת המיתרים (לכיש, לכיש...) למסע הופעות באירופה, נשא אריק לביא לאשה את השחקנית שושנה שני. למחרת הנסיעה הוא נשק נשיקת פרידה לאשתו הצעירה, שתוסיף לפי שעה למלא את תפקידה בהצגת לעולם אין לדעת בתיאטרון הקאמרי.

הבעיה מה לעשות במשה שרת נשארה פתוחה. אנשי בן־גוריון חיפשו בקדח־תנות את הפיתרון המשפיל ביותר. הם מצאו אותו: ראש־הממשלה לשעבר מונה כאחראי על „עיתונות המיפלגה וחינוך קאדרים." החלטה זו נתקבלה ימים אח־דים אחרי שהמיפלגה החליטה לבטל את התוכנית להוציא עיתון יומי.

עיתונות המיפלגה, ששרת יהיה ממונה עליה, היא: השבועון הפועל הצעיר, שרוב חברי המיפלגה שכחו מזמן שהוא קיים, והירחון מולד דל התפוצה. כן יהיה שרת אחראי על הוצאת הספרים עיינות, המו־ציאה עתה לאור את סיפרו של יואל ברנד, העד הנודע במישפט קסטנר, שאומ־נם התאים את זיכרונותיו לטעם מפא"י, אך הגניב לתוכם רמזים רבים נגד שרת ואנשיו.

שר החשמל. בברית־המועצות רגילים לתת לשרים שירדו מגדולתם את התפקיד של „שר לענייני חשמל" — תפקיד שנמ־סר בשעתו לליאון טרוצקי לפני חיסולו, תפקיד הנמצא עתה בידי גיאורגי מאלנ־קוב". הטיפול בנושאי עיתונות, אידיאו־לוגיה וקאדרים, ממלא תפקיד דומה בעור־למה של מפא"י — בשעתו נמסר לברל כצנלסון, עתה למשה שרת. אולם בניגוד לברל, בעל הפרסטיז'ה האישית העצומה, לא יתייחס איש ברצינות דומה לכישרון האידיאולוגי של יורשו.

אנשים

● ראש הממשלה **דויד בן־גוריון,** בנאום במרכז מפא"י: „הרי ביום מן ה־ימים יהיה לישראל שר־ביטחון אחר. ואם תהיה לי צוואה אצווה בה לאמר: לשמור על העיקר, שלא יסתבך חלילה צה"ל ב־שום סיכסוך צבאי עם צבא לא־ערבי; לדאוג שצבאנו יוכל לנצח, אם יהיה הכ־רח בכך, את כל צבאות ערב יחד. כי דבר זה ייתכן. הוא כבר קרה בעבר."

● הנ"ל חלק באותה ישיבה שבחים מרקיעי־שחקים למנהלי מדיניות־החוץ שלו: **„אבא אבן,** הוא אחד העילויים המופלאים של הדור הזה. איש הרואה את הגולד ולעולם לא יחטיא אפילו כשערה." לשרת־החוץ **גולדה מאיר** אמר: „עוצ־מתה של גולדה בשדה המדיניות היא כ־עוצמתו של צה"ל בשדה הקרב..."

● עורך ידיעות אחרונות, ד"ר **הרצל רזניבוים,** בצטטו את זאב ז'בוטינסקי: „גם כשחושדים בי שגנבתי, אין אני הו־פך את כיסי מכנסי להוכיח את אי־נכו־נות החשד, כי בזה אפקיר את כבודי ולא אוכיח מאומה."

● המשורר **אברהם שלונסקי,** אחרי שורת הפרסים שחולקו בשבועות האחרונים (פרס־ביאליק, פרס־רופין, פרס־רוקח) ובתוכם פרס־העבודה: „היה צריך לתת את הפרס ליוצרי־הפרסים. הם הגיעו לשיא בפיריון־עבודה."

● המשורר שלונסקי זכה בהפתעה נעי־מה. כאשר נכנס באחד מלילות השבוע לבר דאק ביפו, הקהל קיבל את פניו בתשואות־חן. ההפתעה היתה נעימה פחות כאשר החלו קריאות: „בן־גוריון! בן־גור־יון!" מסתבר שמבקרי הבר לא הבחינו היטב בין שתי רעמות־השיער המלבינות...

● שר־האוצר **לוי אשכול:** „גם צמחונים וגם אנשים המשתתפים בצערם של בעלי־חיים הם לפעמים אוכלי־אדם."

• יובשו הראשון של סטאלין, בטרם הודח בידי ניקיטה חרושצ'וב וניקולאי בולגאנין מעמדתו.

„העולם הזה" 1004

תאריך: 9.1.1957

לישראל יש מועמד בטוח בהתמודדות על המקום הראשון בדרוג הבינלאומי.

נעלי הספורט של "גלי".

פרסום מלניק

"כשאתה משחק עם שחקני טניס הטובים בעולם, אתה לומד להכיר גם את הנעלים הטובות בעולם, וכשראיתי את נעלי הספורט של "גלי", אמרתי לעצמי שלישראל יש נעלי ספורט שבהן יצרני הנעלים הגדולים בעולם יכולים להתגאות.
ברור שהדבר החשוב ביותר לשחקן טניס הוא הכושר האישי, אבל נעלי ספורט ברמה בינלאומית כמו "גלי" בהחלט מסייעות להגיע לתוצאות טובות יותר."

ג'ימי קונורס
ארה"ב

טעמה של איכות

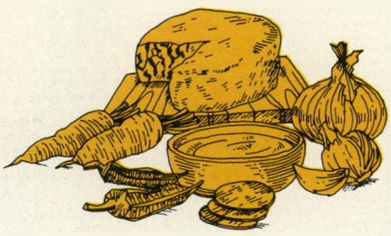
דיפ.
לטבול בים של טעמים

חדש

כל־כך פשוט, הם יגידו לך (האורחים, הילדים, הבעל). וכל־כך במקום — דיפ. המיטבל הפיקנטי החדש של תלמה.

★ דיפ עם גבינה לבנה

את מוסיפה דיפ באחד מ־4 הטעמים הפיקנטיים — רוקפור, פפריקה, שום או בצל — לגבינה לבנה רגילה וברגע אחד של ערבוב את מכינה "משהו טוב על הלחם" לילדים או טבילה בים של טעמים — לאורחים. עם קרקרים, פרחי־כרובית, מקלות גזר ושאר ירקות טריים הם לא יפסיקו להטביל. ולהנות.

★ כשמתחשק לעשות מסיבה

למשל, כשבאים כמה חברים ומתחשק לעשות מסיבה. הם כבר מכירים כל מה שאת תמיד מכינה. אבל הפעם — יש לך דיפ. קל ונעים. ומוכן מיד. את מערבבת דיפ בטעם רוקפור בגבינה לבנה רכה או בשמנת (שיש לך תמיד במקרר), מוסיפה קוניאק ומקשטת בפלחי צנונית רעננים ופטרוזיליה מקוצצת היטב, ויש לך מעדן שיגעון שמשנה לך את כל הטעם — וגם לאורחים.

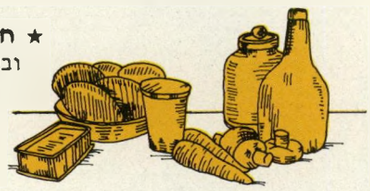
★ ותמיד כדאי לך דיפ במזווה

ותמיד כדאי שיהיה לך דיפ במזווה. אם מתחשק לך פתאום להכין לכולם משהו מיוחד, צרפתי כזה, אנין. את מורחת על פרוסות־לחם עדינות תערובת של מרגרינה גולד בנד רכה עם דיפ בטעם שום, וב־5 דקות חימום בתנור יש לך לחם צרפתי, או־לה־לה. מי יאמין לך כמה זמן זה לקח... וכמה זה עלה...

★ חגיגה של טעמים ומחמאות

ובעלון שבתוך אריזת דיפ תמצאי עוד המון הצעות מעניינות, איך לעשות מדיפ חגיגה של טעמים — ומחמאות — בכל שעה והזדמנות.

תלמה

תוצרת מזון ישראלית

ספורט

כדורגל

שוער העתיד

למרות התיקוות שתלו בה, לא זכתה נבחרת הנוער של ישראל בגביע. למרות ההצלחות המרשימות במישחקים הראשון והרביעי, מול נבחרות שוודיה ורומניה, כשלה הנבחרת בסיכום הכללי.

מדוע לא הוחלף השוער שאיכזב, בוני גינזבורג, במהלך טורניר החורף הבינ־לאומי של נבחרות הנוער בכדורגל? מדוע לא הוצב השוער השני, אבי רן, בין ה־קורות לנסות את מזלו? תשובתם של מביני־דבר: יש לדעת היכן להיוולד.

בוני גינזבורג נולד בקבוצה הנכונה. הוא התחיל לשחק כדורגל כנער באגודת מכבי תל־אביב, האגודה היוקרתית בליגה.

„מה פיתאום?" אמר מופתע המאמן משה מאירי, „בוני גינזבורג הוא מצויין. הוא יהיה בעתיד שוער נבחרת הבוגרים."

גם כשספג גינזבורג שערים שניתן היה למנוע אותם ונותר המום וחסר־תגובה מול חלוצי היריב, גם כשהתברר שרק תושייתו של בלם זה או אחר של הנבחרת הצילה את השער הישראלי — גם אז נשאר המאמן איתן בדעתו ולא החליף את השוער. מאירי המשיך לטעון שהנער הצעיר הוא מנהיג במיגרש ומתפקד בהצלחה כקפטן הקבוצה.

אך מי שראה את הקפטן המאוכזב, ש־התקשה להתגבר על מפח־הנפש שלו בכל פעם שלא הצליח להגשים את הציפיות שתלו בו כשוער, ראה גם שהמנהיג היחיד במיגרש היה המאמן המבוגר, ששמר על קור־רוח, הרגיע את הנערים הנרגשים ואירגן אותם בכל פעם מחדש.

פגישה בכומפיידר. השוער שנותר על הספסל, אבי רן, לא נולד במכבי תל־אביב. קבוצתו, מכבי חיפה, מרוחקת לא רק מהמרכז הגיאוגרפי התל־אביבי, אלא גם מראש טבלת הליגה. עסקני האגודה החיפאית אינם מקורבים לצלחת ההתאח־דות לכדורגל וקשה להם לקדם את שחק־ניהם במישור הארצי.

שוער גינזבורג
צריך לדעת —

גם אבי רן וגם בוני גינזבורג משמשים באגודותיהם בשוערים מס׳ 1 בקבוצות ה־בוגרים, למרות גילם הצעיר. שניהם הגיעו למעמד זה לא בגלל כישורים קודמים אלא מחוסר ברירה — פציעות של השוערים הקבועים. שתי הקבוצות ניסו, אמנם, למ־צוא שוערים בעלי־נסיון, אך נוכחו לדעת שאין למצוא כאלה.

באחד מימי השבת, לפני כחודשיים, עלו שני השוערים למיגרש. שניהם עמדו בשער, משני צידי המיתרס באותו המישחק עצמו — מישחקן של מכבי תל־אביב מול מכבי חיפה במיגרש בלומפילד.

לפני המישחק דיברו הכל על בוני גינ־זבורג, אלא שבמהלך המישחק היה זה דווקא אבי רן שהרשים את הצופים ואף האפיל על כוכב מפורסם — אבי כהן.

באגודה החיפאית סברו שהצלחתו של אבי רן היא חד־פעמית. אך מאז המישחק בבלומפילד, הוא הוכיח את עצמו בכל המישחקים האחרים. היום כבר מכנים אותו אוהדי הקבוצה בשם „פלדלת" — ביטוי חד־משמעי לאמונתם כי השער שבין קורותיו הוא עומד אינו חדיר לכדורים.

בוני גינזבורג הצליח מאז אותה הפגישה בבלומפילד פחות. באגודתו, מכבי תל־אביב, הוא נחשב לנקודת־התורפה של ה־קבוצה. המאמן, יעקב גרונדמן, נאלץ לסמוך על כישרונם של כוכבי הקבוצה ולקוות בכל מישחק כי יבקיעו מיספר שערים גדול יותר מזה שיספוג גינזבורג.

מיפרסטארים שנשכחו. גם גינזבורג וגם רן הם עדיין בראשית דרכם. אין בהישגיהם או בכישלונותיהם בחודשיים האחרונים כדי ללמד כיצד תתפתח ה־קאריירה שלהם בעתיד. מי שהצליח יכול גם למעוד, מי שמעד יכול עוד להפתיע.

אולם לנבואתו של מאמן נבחרת הנוער, משה מאירי, הטוען שגינזבורג הוא שוער העתיד של ישראל, אין על מה שתסמוך. בדיקה של רשימת שוערי נבחרת הנוער ב־20 השנים האחרונות מוכיחה שכולם נשכחו ונעלמו מכר־הדשא. הצלחה במדי נבחרת הנוער אינה עדיין ערובה לצמיחתם של סופרסטארים.

מישפחת שווייצר לאן?

דויד שווייצר, מאמן קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב, יסיים בקיץ את ה־חוזה שלו עם האגודה. בתום שלוש שנים של אימון. שמועות עקשניות אומרות שהוא יאמן בשנה הבאה את קבוצת הפועל רמת־גן, שתעפיל בסוף העונה לליגה הלאומית.

שווייצר אימן את הפועל רמת־גן ב־1974 והביא את הקבוצה לזכות באליפות. מאז הוא נשאר מקורב למנהלי הקבוצה, שאף נועצו בו מאחרי הקלעים בעת שרכשו שחקנים חדשים.

שווייצר מאמין עדיין שהוא יזכה גם במינוי כמאמן הנבחרת הלאומית, אם תיפול בהתאחדות הכדורגל החלטה לבחור ב־מאמן מקומי תחת ג׳ק מנסל, העומד לפרוש.

החוזה של בנו, משה שווייצר, חלוץ מכבי תל־אביב, יסתיים גם הוא בסוף ה־עונה הנוכחית, והוא יהיה שחקן חופשי. אך כנראה ששווייצר־הבן יבקש להישאר באגודת מכבי תל־אביב ולא ירצה לעבור לשחק בקבוצה של שווייצר־האב.

שוער רן
— היכן להיוולד

כדורגל: הכל נשאר במישפחה

עוד לא קרה כדבר הזה בספורט הישראלי — כל שחקני נבחרת ישראל בכדורגל סירבו לקבל את המאמן שמינתה ועדת הכדורגל בהתאחדות לספורט.

המאבק מתנהל, אמנם, הרחק מעיני־הציבור, משום שענף הכדורגל אינו מושך תשומת־ליבם של אוהדי־הספורט. אלא ששחקני הנבחרת צברו די נסיון כדי להיחשב בעלי־סיכויים לגבור, באפריל הקרוב, על נבחרות סין, יפאן, הודו וכווייט — המשתתפות במישחקים בבית האסיאתי — ולהעפיל למישחקי־הגמר באליפות־העולם, שייערכו באוגוסט באקוואדור.

ביום השלישי אמורה להיערך ישיבה, שבה ישתתפו כל השחקנים, המאמן ונציגים מוועדת הכדורגל, ושבה יוכרע סופית אם המאמן יתפטר או השחקנים ייסוגו מעמדתם. אפשרות נוספת — אם אף אחד מהצדדים לא יוותר על עמדתו, ייתכן שתוקם נבחרת חדשה, שתורכב משחקנים צעירים וחסרי־נסיון שיקבלו כל מאמן שוועדת הכדורגל תייעד לתפקיד.

המאמן השנוי במחלוקת הוא עודד רוזנפלד. שחקני הכדורגל אינם מוצאים פסול ביכולתו המיקצועית. הם התקוממו נגד החלטת ועדת הכדורגל משום שבעונה הקודמת — כשרוזנפלד אימן את הנבחרת — התגלעו בינו ובינם חילוקי־דיעות שנבעו מיחסים בין־אישיים קשים.

השחקנים הציעו לוועדת הכדורגל למנות תחתיו מאמן זר, הולנדי למשל, שיכין את הנבחרת למישחקים לקראת אליפות־העולם. אם לא תסכים לכך הוועדה, הציעו, אפשר לפנות לברוך קרן, גם הוא שחקן־לשעבר ומאמן־לשעבר. אך הוועדה דחתה את שמו של קרן כמועמד לתפקיד, בטענה שהוא חסר־נסיון.

הפרשה גורמת אי־נחת לכל המעורבים בה, משום שגם עודד רוזנפלד וגם ברוך קרן הם תושבי קריית־טיבעון, שיחקו בעבר בקבוצת הכדורגל המקומית וגם אימנו אותה. אך לא רק הם תושבי טיבעון: תישעה מתוך 12 שחקני הנבחרת צמחו באותה קבוצה.

שני שחקנים בולטים בנבחרת, האחים סמי ורוני קרן, חוששים שתמיכתם במועמדותו של ברוך קרן — האח השלישי — לתפקיד המאמן, תתפרש כנובעת מאינטרסים מישפחתיים. לכן הם שומרים על פרופיל נמוך במאבק, והניחו לחבריהם־שכניהם האחרים לדבר בשם הנבחרת.

השחקנים ביקשו שהסיפור לא יפורסם. מדוע? „צריך להשאיר את המאבק רק בתוך המישפחה." מי זו המישפחה? „המאמנים, השחקנים וועדת הכדורגל," שגם בה יש נציגות לקרייה.

אך גם ריצות המאראתון, שספורטאים כה רבים לא מצליחים לסיים אותן, לא סיפקו אותה. היא עברה לריצות של 50 מייל (כ־83 קילומטרים) ואחר־כך לריצות של 100 קילומטרים!

בשני המיקצועות האחרונים היא מחזיקה היום בתוצאה הטובה בעולם. ולמי שחושד בה שהיא היחידה הרצה למרחקים כאלה, צפויה הפתעה — בתחרות שנערכה באפריל 81׳ בפלורידה לקחו חלק 3000 רצות.

את 83 הקילומטרים רצה לסלי וודסון בזמן של שש שעות, שתי דקות ו־37 שניות. את 100 הקילומטרים היא עוברת בזמן של שמונה שעות ו־15 דקות.

לעבור את המסלול שוב. במארא־תון הכינרת לנשים סיימה לסלי רק במקום השלישי. את המקום הראשון תפסה חברתה, גוליאן דרייק, 26, טכנאית־מעבדה בבית־ספר.

„לא התאמצתי כל־כך," אמרה לסלי אחרי שעברה את קו־הגמר, „משום ש־הפריע לי החום. אבל בעזרת מעט מאמץ אני יכולה לעבור את המסלול שוב, ואולי אפילו יותר." כמה יותר? „איני יודעת. העיקר שיהיה מעבר לקו־האופק."

אתלטיקה

לרוץ מעבר לאופק

האישה דקת־הגו ותכולת־העיניים משכה את תשומת־ליבם של הספורטאים, שבאו מכל רחבי־תבל להשתתף במאראתון ה־כינרת, שנערך לפני שבועיים. בחניון עין־גב, שם התגוררו הרצים לפני המירוץ, היא קשרה בקלות שיחה עם עמיתיה.

לסלי וודסון, רווקה לונדונית בת 33, פיסיותרפיסטית במיקצועה, התגלתה כ־ספורטאית יוצאת־דופן. בגיל 10 היא נהגה לתחר בריצות למרחקים של 1500 מטרים ו־5000 מטרים. בגיל 27 היא החליטה שמרחקים אלה קצרים מדי לטעמה. היא עברה למירוצי־מאראתון (42 קילומטרים).

היא עשתה זאת שוב: ביום הולדתה ה־27 הצליח

בגין

רבים ואת המתנות בפתח האולם.

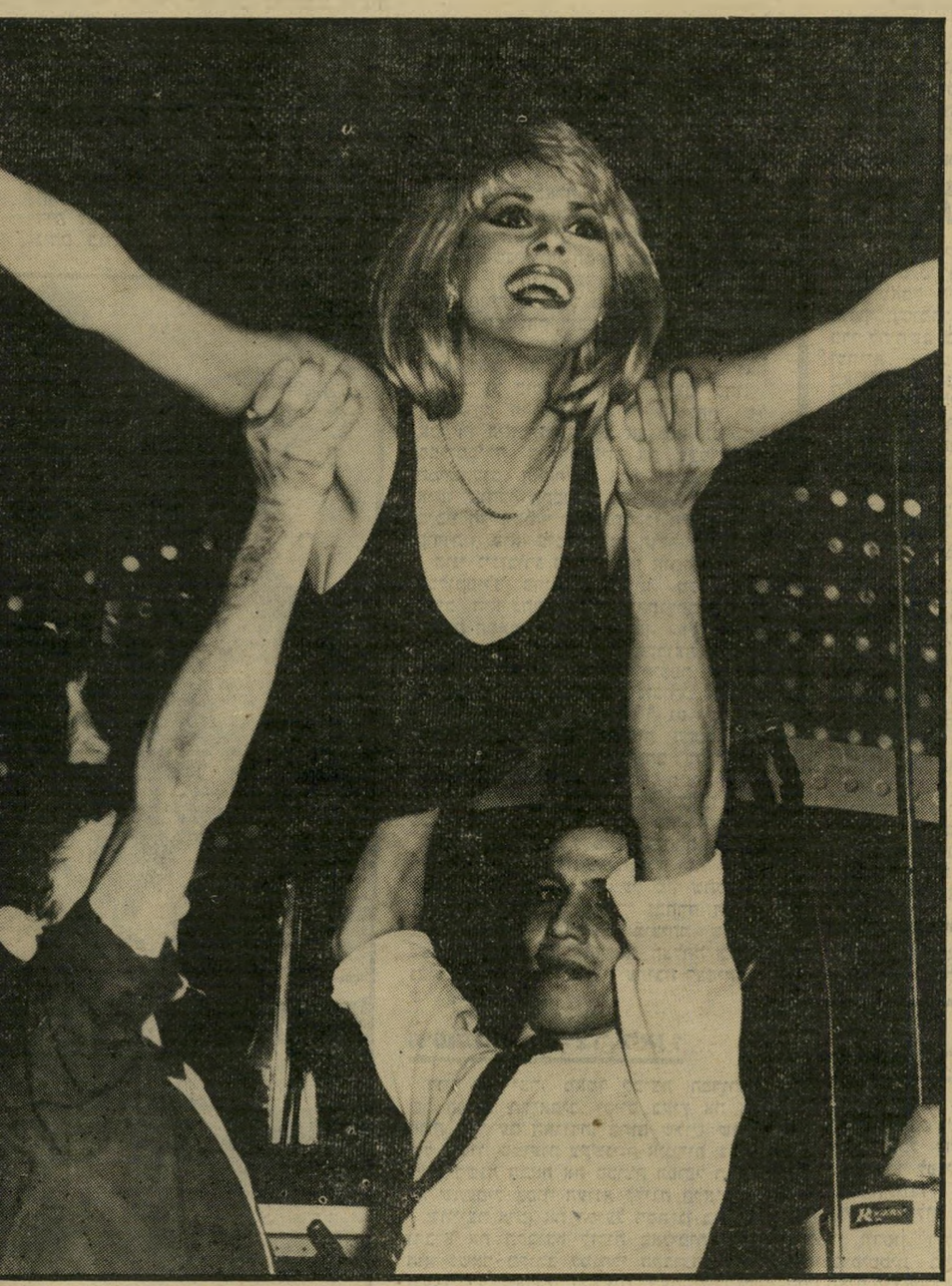
ב־12 בלילה בדיוק הושלך הס. התיזמורת פתחה לפתע בדיסקו סוער, ולמקום פרצו שני נערי גוגו, ובעקבותיהם כתובת אש ו־עליה המיספר 27. עשן לבן כיסה את רחבת הריקודים ומתוך עוגה ענקית ועליה 27 נרות, יצאה פני־ גה רוזנבלום כשהיא לבושה הפ־ עם בגד גוף שחור והדוק וגרבי לורקס ורודים.

הקהל נדהם מכדי למחוא כפיים. אנשים פרצו בצרחות התלהבות, אך רוזנבלום לא הסתפקה בכך. היא זינקה לזרועותיו של אחד מנערי הגוגו, וריחפה איתו ברי־ קוד סוער. נער גוגו אל״ף העביר את רוזנבלום לידיו של נער גוגו בי״ת.

היא לקחה את התפקיד שלה ברצינות וביצעה ריקוד מושלם

מחוך העוגה

הענקית יצאה פנינה רוזנבלום, לתדהמת כל הנוכחים, וכיבתה את 27 הנרות בנשיפה אחת. הפעם לבשה בגד־גוף הדוק שחור וגרבי לורקס ורודים.

השד״ים של המדינה

כך נוהגת העיתונות לכנות את פנינה רוזנ־ בלום. בגד־הגוף הצמוד שלבשה הוכיח כי ההגדרה אכן קולעת.

ה יא היתה המחוזאית־בימ־ אית־מפיקה־כוכבת ראשית של ההצגה הגדולה שהתקיימה ב־יום הראשון האחרון במלון הילּ־ טון בתל־אביב. היא הצליחה לר־ כז תחת גג אחד חברי־כנסת, בנ־ קאים, אנשי־עסקים, יהלומנים, שחקנים, זמרים, בימאים ועיתונ־ אים — היא עשתה זאת שוב! פנינה רוזנבלום הוכיחה בפעם ה־ מי־יודע־כמה שהיא אחת ויחידה.

ראש־הממשלה, מנחם בגין לא היה שם, אך זאת — כך טען דייל אל־על עמי מור — „בגלל שהוא לא יכול היה לרדת את המדרגות הסיבוביות של הילטון בכסא־ הגלגלים שלו.״ השדרן הפופולרי אבי אתגר התגבר על כל המיכ־ שולים ועשה את הדרך הארוכה מירושלים לתל־אביב.

„ממה בדיוק היא מתפרנסת?״ שאל בתדהמה אורח מארצות־ הברית, שבא למסיבה עם האופנאי עודד גרא. מנדי רייס דייוויס התנדבה לספק את התשובה: „מה עושה פנינה? פנינה״, השיבה מנדי, „עושה את פנינה!״

כתובת אש

ר פנינה עשתה זאת. היטיב להגדיר זאת השחקן אורי לוי: „פנינה היא זא זא גאבור היש־ ראלית״ — הגברת הזוהרת ש־ הגיעה להוליווד מהונגריה ואיש לא ידע בדיוק להגדיר את מעשיה, אבל הכל באו למסיבות שלה.

המסיבה של פנינה אכן היתה מסיבה בסיגנון הוליוודי. „אפילו אן מרגרט לא היתה עושה את זה כמו פנינה,״ אמר בהתלהבות מייקל בל, חבר להקת הרוק שיקגו, השוהה בחופשה בישראל ושסיפר כי הוא ידיד אישי של פנינה.

שלושה שומרי־ראש עמדו בפ־ תח הכניסה לאולם שבו התקיי־ מה המסיבה, ולא נתנו לאיש „להתפלח״. האורחים התבקשו לבוא לבושים בשחור או לבן, אך רק מעטים כיבדו את הבקשה. רוזנבלום עצמה לבשה בגד־גוף מלורקס מוזהב, ועליו תחתוניות מוזהבות, וקיבלה את האורחים ה־

ביריות

מלמלה ורודות שלבשה רוזנ־ בלום מעל לגרבי לורקס מוזהבים, שיגעו את כל הגברים שמסביב.

למעלה, למעלה!

מניפים שני נערי זגוגו את פנינה שיצאה מתוך עוגה ענקית ועליה 27 נרות. „אין לה מה שיש לרוב האנשים,״ אמר עליה אחד האורחים, „אין לה בושה.״ ואכן, פנינה הוכיחה ביטחון עצמי רב, וביצעה ריקוד סוער עם שני רקדני גוגו. אחר־כך פרצה במחול טנגו סוער עם הבדרן דודו דותן, (בתמונה משמאל), כשהכל צופים בזוג הרוקד.

להדהים, לשעשע, להדליק ולשגע

לא היה

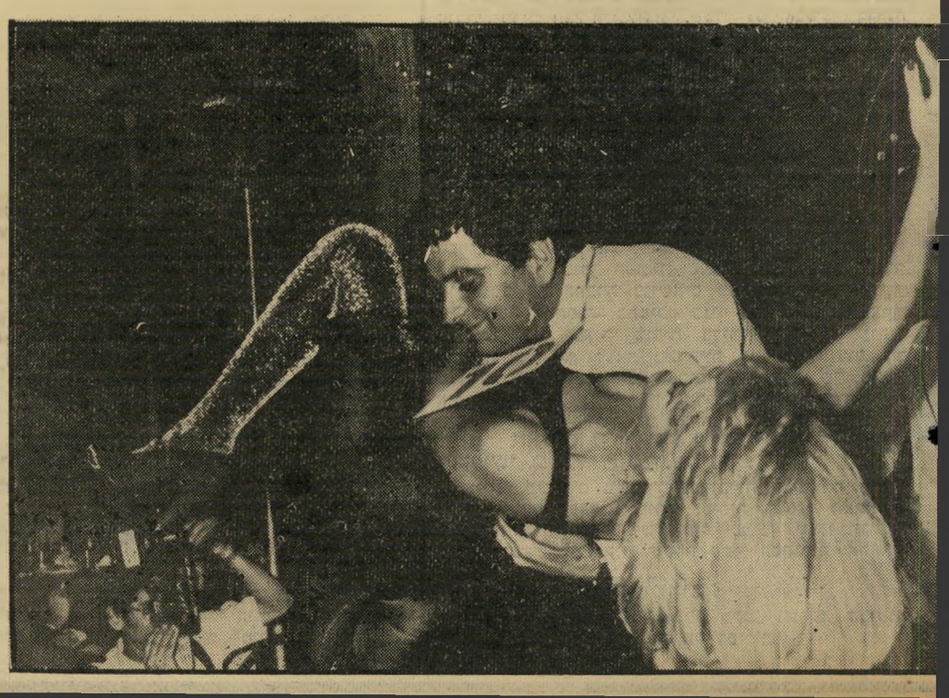

סערה חוללה פנינה בערב שאותו כתבה, ביימה, הפיקה ושיחקה בהצגה הגדולה. הקהל היה כולו שלה, נסער ונדהם מחא לה כפיים בהתלהבות. היו כאלה שניסו לצחוק ממנה, אך היא אמרה: „שיצחקו! אני היא זאת שצוחקת כל הדרך אל הבנק!"

הכי גדול שיש אשת־יחסי־הציבור, מירי בן־יוסף, קנתה נמצאת בשוק. „זה מתאים לדבורה בקוץ," אמרה פנינה, ונתנה את החזייה לדבורה גדולת הממדים (בתמונה מימין), ידידתו של הזמר יזהר כהן.

פסל של קרח מתנת השף של **הילטון** לפנינה רו־זנבלום, שהצליחה שוב לשגע את אורחיה במרץ הבלתי נדלה שלה וברעיונותיה המקוריים. מפיק להקת **תיסלם**, ניר מכלילי, ס פר לקהל האורחים כי הוא עומד לעשות מפנינה רוזנבלום זמרת רוקנ'רול.

להפליא. אפילו מלך הרקדנים, ג'וקי ארקין, נתן לה ציון מעולה, והזמין אותה להצטרף ללהקת ה־ג'ז שלו.

העיתונאי דידי מנוסי היה המום. „הבחורה הזאת קראה יותר מדי ספרים של הרולד רובינס," אמר בתדהמה.

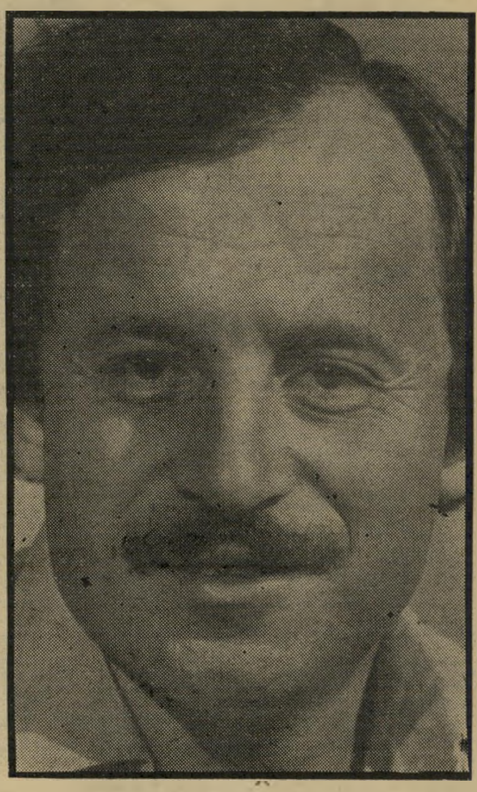

חצאית מזהב ובגד־גוף מלורקס לבשה פנינה בחלקו הראשון של הערב.

כמו חתונה

ה שמפניה שזרמה כמים תר־מה לשיפור מצב־הרוח. גם האוכל שגדש את המיזנונים זכה למחמאות רבות.

האורחים לא יכלו להתאפק ולא התביישו לשאול מי מימן את הח־גיגה היקרה הזאת. פנינה נעלבה מהשאלה ואמרה: „מה זאת אומ־רת מי מימן? אני משלמת מחש־בון הבנק הפרטי שלי! הילטון עשה לי הנחה ואת המשקאות קי־בלתי חצי במתנה." כשהעז מישהו להגיד לה שהמסיבה עלתה בור־דאי כמו חתונה, השיבה הרוזנב־לום בשלווה: „מותק שלי, החתו־נה שלי תעלה הרבה יותר כסף, ולא אני אשלם אותה."

דרור זייגרמן:

„דורון לא חגיד לי מה להגיד!"

בשבוע שעבר צינזרה יושבת־ראש סיעת הליברלים בכנסת, שרה דורון, הודעה לעיתונות שהוציא חבר־הכנסת דרור זייגרמן. שאלתי אותו:

● חבר־הכנסת זייגרמן, מדוע פסילה חברת־הכנסת דורון הודעה שלך לעיתונות? יש לה משהו נגדך?

אני נותן לה קרדיט ומאמין לה שפסלה את הודעתי מסיבות טכניות.

● סיבות טכניות?

לא הייתי בארץ והיא פיקפקה באמינות הידיעה.

● כלומר?

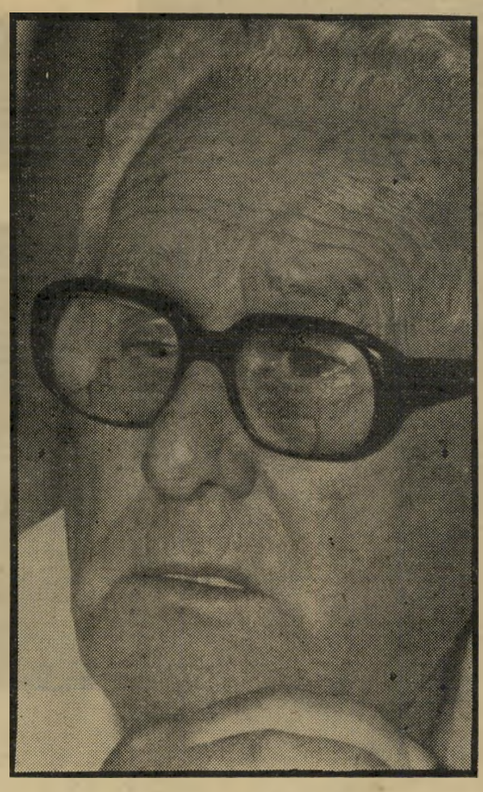
הידיעה הוכתבה על־ידי לאחד מעוזרי, ושרה דורון חשבה שעדיף שאני אדאג להודעה באופן אישי. כיוון שמטבעי אני נוטה להאמין לבני־אדם, אני צריך לתת לה קרדיט ולהאמין שאמנם כך.

● איזו סמכות יש ליושב־ראש הסיעה לי־צנזר הודעות לעיתונות של חברי־כנסת?

אין לה שום סמכות. היא לקחה לעצמה סמכות. אני מספיק בוגר כדי לדעת מה למסור לעיתונות ומה לא. אני לא זקוק לצנזורה של שרה דורון.

● רבתם על העניין הזה?

עדיין לא רבנו. אני עסוק בדברים אחרים, אבל אני עוד אריב איתה. זה לא ייאמן שהודעות חברי־כנסת צריכות לעבור דרכה!

צבי רגר:

„לא קראתי לשר הליברלים - גנגסטרים!"

נו, מה אתם אומרים עליו, על חבר־הכנסת צבי רגר, איש האיגוד המיקצועי של המיפלגה הליברלית! לשון יש לו חדה כמו תער. האיש טוען כי מי שהשחיז את לשונו היתה כתבת העיתון העירוני התל־אביבי „העיר", ואילו הוא צדיק יותר מנוח.

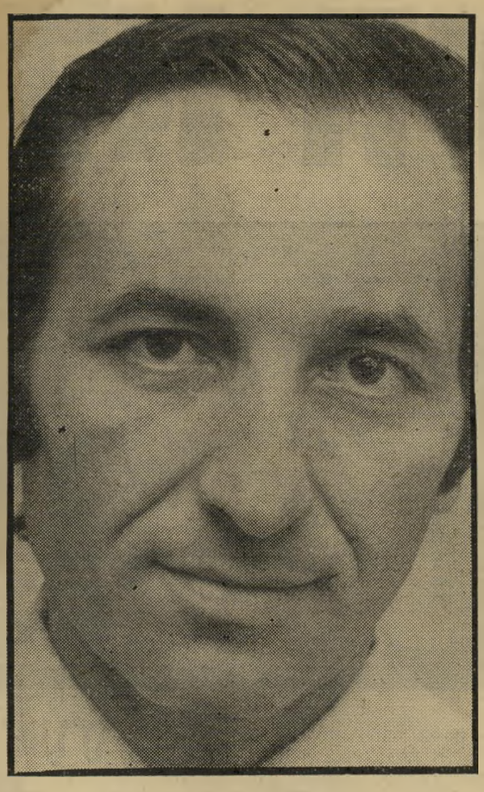
ומעשה שהיה כך היה. בעיתון „העיר" של יום השישי האחרון פורסם ראיון עם רגר, שבו צלף האיש בשוטים ובעקרבים בשרי המיפלגה שלו. באחת הפעמים אף כינה אותם גנגסטרים. טילפנתי אל מר רגר ושאלתי אותו:

● חבר־הכנסת רגר, לשם מה השימוש בכיטויים האלה על גנגסטרים?

אני לא אמרתי מילה זו. לא אמרתי בכלל „גנגסטרים". הכתבת כתבה דברים שמעולם לא העליתי על דעתי. אני לא אמרתי גנגסטרים. אולי היא חושבת על גנגסטרים.

● האם בדקתה הכתבת את המילה מ־דמיונה?

בדקתה או לא, אני לא אמרתי שום דבר כזה. אולי היא לא הבינה אותי נכון, או אולי היתה טעות בניסוח. אני מכחיש מכל וכל שאמרתי את המילה גנגסטרים.

אלישע שחמון:

„אמרנו לאנשינו לשמור על פרופיל נמוך!"

בשבוע שעבר התחוללה מהפכה צבאית בגאנה. חוץ מכמה עיתונאים, שזו עבודתם, איש לא התרגש. איש מילבד בני־משפחותיהם של המומחים הישראליים הנמצאים שם. אלה חששו לשלום משפחותיהם. פניתי אל אלישע שחמון, מנכ"ל חברת „מוטורולה" בישראל וסגן־נשיא „מוטורולה" העולמית, שאנשיה עובדים בגאנה, ושאלתי אותו:

● מה שלום עובדי חברתך בגאנה?

עד כמה שידוע לנו, מצבם טוב.

● מניין האינפורמציה שבידך?

משידורי רדיו וטלוויזיה ומהתקשרויות עם חו"ל. בדרך־כלל, במיקרים כאלה הטלפונים הרשמיים מנותקים, ואז אנו נעזרים באינפורמציה המגיעה מארצות שכנות. אין לשכוח שהמרחק בין טוגו, שגם בה יש לנו אנשים, ובין גאנה הוא ארבע שעות נסיעה במכונית.

במיקרה הנוכחי הקווים עם ישראל נותקו, אך ניתן היה להתקשר עם גאנה מאירופה, וכך קיבלנו מידע. חוץ מזה אנו נעזרים בחובבי רדיו. ידוע לי כי כמה חובבי רדיו הצליחו ליצור קשר עם אנשינו בגאנה ומצבם טוב.

● האם החברה ערוכה למיקרים כמו הפיכות מישטר במדינות מתפתחות?

לפני שאכנס לזה אני רוצה להבהיר שלא כל הפיכת מישטר מהווה איום לחברה מיסחרית. גם כשיש חילופי מישטר עדיין זקוקים לשירותים מיסחריים.

● אני מתכוונת לכך שיחסי ישראל והעולם השלישי מתוחים. האם החברה ערוכה לכך שעלולים להתנכל לישראלים?

בדרך־כלל יש הוראות־קבע לאנשים המוצבים במדינות העולם השלישי. אסור להם באופן מוחלט לעבור על חוקי המדינה בזמן הפיכות. אסור להם לנקוט עמדה או לערב את החברה בנושאים פוליטיים. אסור עליהם כל מעשה המתפרש כתמיכה בגוף פוליטי זה או אחר.

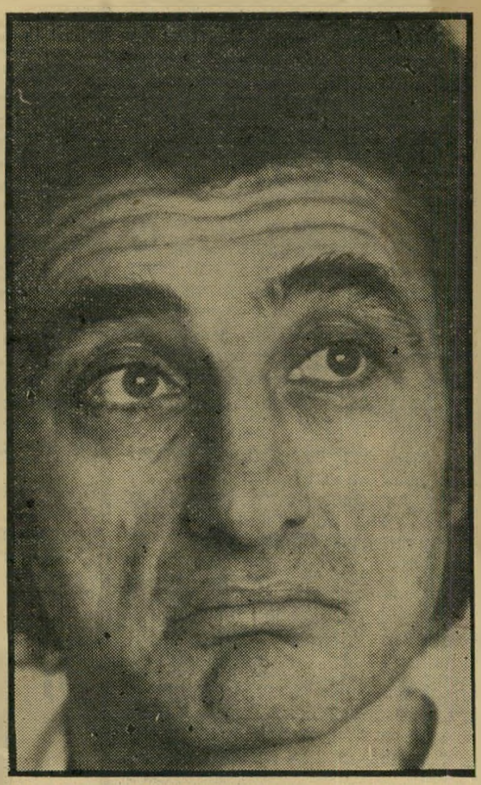
הישראלים בגאנה שוהים בדירות שכורות. ניתנו להם הוראות לא לצאת מהדירות עד יעבור זעם. הם מצויידים בכרטיסי טיסה פתוחים למיקרה של סכנה. אנו הורינו להם לעזוב את המדינה במיקרה הצורך לפי שיקול דעתם, ולהעביר את האחריות לעובדים המקומיים.

● האם עובד היוצא לעבוד במדינה בעולם השלישי מקבל תוספת סיכון?

אנחנו משלמים משכורת המקבילה למשכורת מומחי חו"ל. העובד מקבל משכורת בסיסית ותוספת המתאימה ליוקר המחייה בארץ שליחותו. כמובן שאנו נותנים תוספת למשכורת שהיא תוספת קשיי הסתגלות, אך אין במשכור כל תוספת סיכון.

● האם הם מבוטחים?

ביטוח יש לכל עובד, בכל מקום בעולם. הביטוח חל גם על תאונות, לא רק על הפיכות.

סמי מולכו:

„מרוב סינים לא ראיתי את סין!"

פגשתי את הפנטומימאי סמי מולכו ואת אשתו היפה, חיה. אמרתי שלום ומה נשמע, רציתי לדעת מה נשמע בווינה ומהן התוכניות לעתיד, אבל איפה! עם סמי וחיה אפשר לדבר בימים אלה רק על דבר אחד: סין העממית. השניים חזרו זה עתה מארצו של מאו והם מלאי רשמים וחוויות.

● **אכלת קצת אוכל סיני, סמי?**

מה זה אוכל סיני! האוכל שאנחנו אוכלים במערב אפילו לא דומה לאוכל שאכלנו בסין. קודם כל, את האורז מגישים בסוף הארוחה. אורז הוא מאכל לעניים, מאכל לא מכובד, והוא מוגש לשולחן רק בסוף הארוחה על מנת לוודא שהאורח שבע.

פעם הגישו לנו אורז והניחו גם אורז על השולחן. הנחתי מנת אורז על הצלחת והוספתי עליה מנת בשר, ומייד הבנתי ששיתיתי שגיאה. המלצרים לקחו מייד את כל הצלחות ואת כל האוכל והגישו את כל הארוחה מחדש — הם ממש חששו שפגעו בי ושהאוכל לא הספיק לי.

● **איך נראים הסינים?**

כמו סינים. כולם לבושים באותו בגד, מסות של אנשים ברחוב ואף אחד לא אינדיווידואלי. אנחנו היינו ממש יוצאי־דופן. אנשים נגעו בנו. לא רואים בכלל אירופים בסין.

● **האם ההופעות שלך בסין סוכסדו על־ידי הממשלה?**

בוודאי. לכן הסינים יכלו לבוא לראות את ההופעה. סיני ממוצע מרוויח משהו כמו 15 דולר לחודש, אבל זה מספיק, משום שהכל שם זול מאוד, וכמובן עלוב מאוד.

● **האם יש לסינים שרותי אירוח לתיירים?**

לא, בתי־מלון הכי מכובדים הם על רמה של מלונות שני כוכבים אצלנו. הכל מאוד עלוב, מאוד צנוע.

● **מה בקשר לסינים הצעירים, דור ה־המשך. האם לא חלה אצלם התעוררות מאז מותו של מאו? האם העולם המערבי לא מפקרן אותם?**

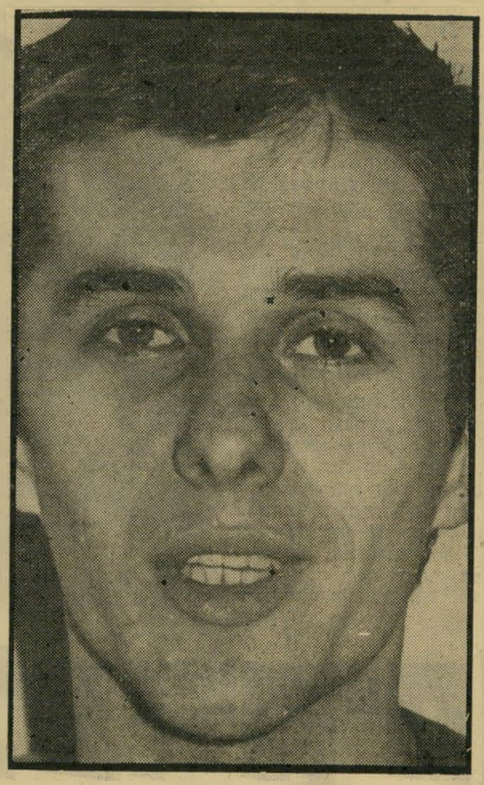
אני חושב שכן. עובדה שאיפשרו לנו להופיע שם. כעת נפתח פתח צר ויש טיפה יותר פתיחות, אבל רוב הסינים חיים את חייהם בלי לדעת בכלל שיש עולם מערבי. אם מדברים על דור המשך, אני רוצה לספר לך קוריוז: את יודעת מה אין בסין?

● **מה?**

חיתולים. הילדים מסתובבים שם עם חור במכנסיים ועושים את צרכיהם דרך החור — חופשי בלי לעשות חשבון לאף אחד.

● **קרה לך משהו בעיקבות הביקור בסין העממית?**

כן, הצטמצמו לי העיניים. כל הזמן הייתי מצמצם אותן ואומר: יו... כמה סינים!

עמוס גוטמן:

„אני לא עושה סרטים על הומואים!"

ראיתי במוסיאון תל־אביב שני סרטים קצרים. שניהם עסקו בהומוסכסואלים. האולם היה מלא מפה לפה. רוב האנשים היו „סטרייטים", כלומר הטרו־סכסואלים. אי־אפשר להגיד שהחבר'ה העליזים של תל־אביב גדשו את האולם.

בימאי הסרט, עמוס גוטמן, שוחח עם הקהל אחרי הסרט. פגשתי אותו לשיחה בארבע עיניים ושאלתי אותו:

● **עמוס, שני סרטים קצרים וכקרוב סרט באורך מלא, וכולם עוסקים בהומוסכסואלים. מדוע?**

כי זה נושא שמעניין אותי ושאני מכיר הכי טוב. זה הטוב ביותר שאני יכול לעשות.

● **הנושא הזה עדיין מעורר בארץ גלים. זה לא מפריע לך?**

כן, היה לי הרבה יותר קל לעשות קולנוע אילו עסקתי בנושא אחר. הגישה להומוסכסואלים היא עדיין אבסורדית. שום דבר לא השתנה עם השנים. זה שצריך אומץ כדי לעסוק בעניין אומר דרשני.

● **האם הסרט שלך הוא מה שמכנים כ־אנגדית „גיי מובי", כלומר סרט הומואים?**

לא. אני לא עושה סרטי הומואים. אני מטפל בכל מה שסרט מטפל בו, כלומר במניע מסויים העושה דברים לאדם. במיקרה שלי המניע הוא הומוסכסואלי.

● **מדוע לא אוהבים ההומוסכסואלים כ־ארץ את הסרטים שלך?**

כי אני לא מייצג אותם. אני מראה דברים לא נעימים. הם היו רוצים שאעשה סרטים מגמתיים, כלומר סרטים שיראו את ההומוסכסואליות כדבר טבעי. למשל סרט כמו סיפור אהבה. אבל בין שני הומואים. אבל אני לא רואה כך את הדברים. אני יודע שיש בעייה ואני צריך לטפל בה.

● **ראיתי נשים רבות בקהל בזמן ההקרנה. גם בסרטים שלך יש נשים ויש להן תפקיד חשוב.**

אי־אפשר בלי נשים. אני לא מאמין שהומוסכסואל אי־פעם מוותר באמת על אשה. הומוסכסואל מוצא אינטי־מיות עם אשה אבל שוכב עם גברים. הוא תקוע חזק ווזהי רק תחילת הבעייה.

עודד גרא:

„צריך לדעת איך להסתדר בחיים!"

כשהכרתי את עודד גרא הוא היה איש־יחסי־ציבור צעיר ונמרץ, מארגן תצוגות־אופנה אכסקלוסיביות בבתיהן של נשים עשירות ומפורסמות. לא מכבר חוזמנתי לדירתו חיפה שברחוב הירקון. מילבד אשתו, אלה, הגברת שגנבה את ההצגה בשימלת הקריגולינה המפוארת שלה בנשף של הפילהרמונית, מצאתי שם כלב אפגאני, תינוק בשם אדוארד, שהיה צמוד למטפלת אנגלית, עילית עיתונאיות־האופנה בישראל וכמה נשות־חברה ידועות, ששוחחו ביניהן באנגלית.

האירוע הנחוג היה תצוגת־אופנה לדגמים מיוחדים שתיכנן עודד גרא עבור תצוגות־האופנה של ה„בונדס" בארצות־הברית. סיפרו לי שעודד הפך בעצמו אופנאי, שאלתי אותו:

● **איך הצלחת לחפוך מאיש־יחסי־ציבור למתכנן־אופנה מצליח תוך שנתיים?**

אף פעם לא הייתי איש יחסי־ציבור. תמיד אירגנתי אירועים. אף פעם לא רציתי להישאר יותר מדי זמן בעסק הזה.

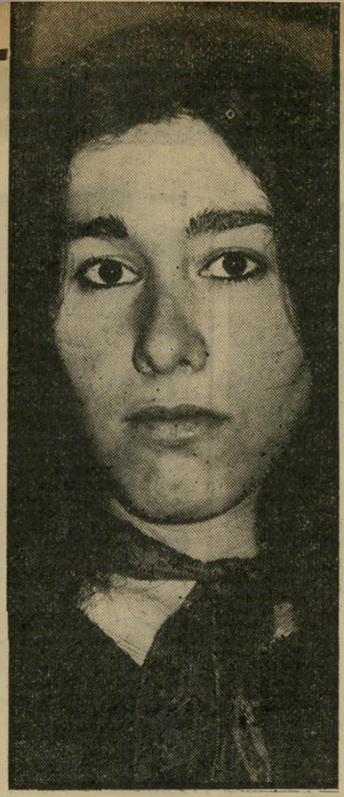
כילכלתי את צעדי בזהירות, ומתוך מחשבה החלטתי להכיר את עולם־האופנה לפני ולפנים, להכיר כל אופנאי בעל־רמה בארץ הזאת, כל בעל־מיפעל, כל בעל בית־חרושת, כל עיתונאי־אופנה.

אחרי שהצלחתי לארגן לי את הקשרים, החלטתי להציע את מה שיש לי באמת — הכישרון שלי. זכר היה. תיכננתי למיפעל אחד, היתה הצלחה עצומה, קפצו עלי גם יתר המיפעלים.

אני לא עובד באופן בילעדי לאף אחד. אני מתכנן לכמה מיפעלים, ועוד ידי נטוייה.

ככה זה, בובהל'ה, צריך לדעת להסתדר בחיים.

„אני לא כתובת לעריקים!"

דאוירה כבית" המישפט היתה מתוחה. נציג המישטרה, רב־סמל מרדכי אביר, ביקש מהשופט דויד שטיינמץ להאריך את מעצרה של הצעירה אביבית בלס ב־15 יום. לדבריו, היא חשודה בכך שביחד עם אחרים הסיתה חיילים־עריקים להשתמט מצה"ל, על־ידי כך שסיפקה להם מקום לינה בבית הוריה, ובמישרדי תנועת חד"ש, ברחוב פינסקר 4 בתל־אביב. לאחד מהם אף נתנה כסף למחיה, ואחר־כך עזרה להעביר את כולם לחווה באיזור ירושלים.

העבירה שייחס לה איש־המישטרה היתה של סיוע להשתמטות משירות הביטחון. הוא הדגיש שאביבית מסרבת לשתף פעולה עם חוקריה, שבפרשה נוטלים חלק גם גורמי ביטחון, ונחקרים קשרים עם גורמים פוליטיים. לדבריו, מתייחסים החשדות למיקרים שאירעו במהלך שנת 1980, וש־התחילו להיחקר במאי 1981, כדי לבסס את בקשתו למעצר הציג אביר חומר מודיעיני חסוי.

„תמיד הקפדתי לציית לחוק"

כ־שהתייצבה אביבית, בצהרי יום הרביעי שעבר במישטרת מרחב הירקון, לשם הזומנה לחקירה, היא נעצרה ל־48 שעות. היא נחקרה בתחנה, אך אמרה שכל מה שיש לה לומר, היא תאמר בבית־המישפט. אחרי כשעתיים הועברה לבית המעצר באבו־כביר.

אביבית בת ה־21, גבוהת הקומה, בעלת השיער השחור הגולש, היא בתו של הד"ר שימעון בלס, מרצה לספרות ערבית, ולורמדת אמנות במידרשה למורים לאמנות ברמת־השרון.

אחרי שיחרורה מהמעצר סיפרה אביבית:

כשבאתי לתחנת המישטרה שיערתי שיש לזה קשר לפוליטיקה. הייתי פעילה באיר־גוני־שמאל, אך כששמעתי במה מחשידים אותי, הופתעתי.

אני ילידת הארץ, וכשסיימתי את בית־הספר התיכון סירבתי לשרת בצבא מטעמי מצפון, וכך השתחררתי. התחלתי בפעילות פוליטית בגיל 16. ב־1976 השתתפתי בחוגים של שס"ל, והיינו נפגשים באמת ברחוב פינסקר, אך לא הייתי שם מאז, ובטח שלא בשנת 1980, כפי שטענו בבית־המישפט.

למרות השקפותי הדוגלות בשלום ישראלי־פלסטיני ולמרות שהייתי פעילה למען שיפור היחסים בין יהודים וערבים, לא נתתי יד לפעולות שהן בלתי־חוקיות, וה־מעצר בא עלי מהשמים, משום שתמיד הקפדתי לציית לחוק. מכיוון שאני מזוהה עם קבוצות פוליטיות לא מסדיות, היה חשוב לי שבעתיים להקפיד למלא אחר הוראות החוק.

לפני כשנתיים התארגנה קבוצה שפעלה למען שיחרורו מהצבא של אלי אברהם, שסירב לשרת מטעמי מצוקה־כלכלית־חברתית. נטלתי חלק בפעולות אלה של הקבוצה, שהיו במיסגרת החוק — על כל פנים אלה שבהן השתתפתי. דובר או על החתמה על עצומה, חלוקת כרוזים והפגנות שיקראו לשיחרורו מהמאסר הצבאי. הייתי פעילה בקבוצת דיור מייד — תנועת צעירים נגד מצוקת הדיור, בתנועה הפמיניסטית ובאחרונה נטלתי חלק בפעילות הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת בירזית, לא בשטחים, אלא בתל־אביב.

אני לא חברה רישמית בשום אירגון או קבוצה פוליטית מגובשת. פעילותי היא יותר פרטית. אני מצטרפת לדברים קונקרטיים שאני תומכת בהם, ולכן אני גם לא חברה בחד"ש, או באחד הפלגים שלהם.

טוענת אביבית בלס, שהמישטרה חושדת שה'א הסחירה עריקי צה"ל בביתה ובמקומות אחרים

כרגע אני מתרכזת בלימודים ובעבודה כגרפיקאית עצמאית.

בבית־המעצר הרגשתי יותר טוב כשאיפשרו לי לראות את עורך־הדין שלי. עד ששוחררתי גם לא נחקרתי כלל.

תא מבודד באבו־כביר

ה־ועברתי לבית־המעצר באבו־כביר והוכנסתי לתא מבודד. זה היה תא עם חמש מיטות, אך רק אני הייתי בו. היה שם חור לעשיית צרכים ללא נייר־טואלט וברזמים שיש ממנו רק טיפטוף של מים ולא יותר.

היחס של השוטרות היה מתחת לכל ביקורת, אך אני מתארת לעצמי שהוא היה גרוע כמו לכל השאר. כשביקשתי נייר טואלט נתנו לי חתיכה קטנה ולא הביאו אחר־כך עוד נייר. כשביקשתי מהשוטרת של המישמרת שהתחלפה שתביא לי נייר, היא אמרה לי: „תסתדרי בלי, אין לי!" שמעתי על אשה בהריון שהתעלפה באחד החדרים והעצירות קראו לשוטרת שתבוא אליהם, וזו, אחרי שסוף־סוף באה, אמרה: „שתמות, מה זה איכפת לי."

אחרי ארוחת הערב אמורים לצאת לחצר ולשבת. לא לטייל, רק לשבת. באמצע אחת הארוחות באה שוטרת וקראה לנו לעלות לחדרים. כששאלנו למה, אמרה: „אין למה. ככה אני רוצה." למזלי, לא כל השוטרות היו כאלה.

האוכל היה חסר־טעם. השתייה, פעמיים ביום, היא מים חמים עם טיפה של סוכר ותה, מוגשים בכוס פלסטיק משומנת שאי־אפשר להחזיק אותה ביד. התאים מסריחים, מטונפים. השמיכות דביקות, וקר. מזל שהיו שם שמיכות לחמש מיטות, כך ש־יכולתי להתכסות.

הורי ניסו להכניס לי ביגוד ביום ה־חמישי בבוקר, בשעות המותרות, אך לא איפשרו להם. אחר־כך נודע לי מהם שלא איפשרו להם להכניס לי את החבילה משום שלטענת השוטרים לא שהיתי שם עדיין שלושה ימים.

עד כאן דבריה של אביבית.

מעצר לשם הפעלת לחץ

פ־רקליטה של אביבית, עורך־הדין אמנון זכרוני, היה במצב מישפטי מאוד עדין ביום השישי בבוקר. הוריה וידידיה שהיו בבית־המישפט לא ידעו מהו החומר הסודי שהוגש לשופט, אך בחקירה הנגדית של איש־המישטרה הצליח זכרוני, שגם הוא לא ידע מה כתוב בדו"ח, לקבל תמונה חלקית של תיק החקירה.

הסתבר שהחקירה התחילה לפני שיבעה חודשים והיא התייחסה לאירועים שהתרחשו שנה לפני כן. לדבריו, החוקרים לא קיבלו היתר מהיועץ המישפטי לממשלה כדי להגיש כתב־אישום על סעיף חמור זה.

הטענה שהיא הסתירה מישהוא בבית הוריה התבררה כמגוחכת, כי מזה כשנתיים היא אינה מתגוררת עימם. היא לא שייכת לחד"ש, היא לא נחקרה מאז שנעצרה ולכן המעצר המבוקש נועד למעשה להפעיל עליה לחץ, ונימוק זה אינו חוקי.

זכרוני הדגיש שמדובר בבת טובים, שלא רגילה לחברה עברוינית וששיחרורה לא יגרום נזק למהלך החקירה.

השופט דויד שטיינמץ קיבל את טיעוני הפרקליט. הוא הסכים שמדובר במעצר ב־1982 על חקירה שהתחילה ב־1981 וה־מתייחסת לאירועים שהתרחשו ב־1980, ושאם אביבית היתה רוצה להשפיע על מהלך החקירה היא היתה יכולה לעשות זאת מזמן.

הוא הורה לשחרר אותה בערבות.

אביבית סיכמה את השלב תנוכחי בפרשה באומרה: „אני לא כתובת לעריקים ומעולם גם לא הייתי." **בן־ציון ציטרין**

אלברט שוויצר הישראלי

(המשך מעמוד 61)

זמן קצר התחבב עליהם והפך רופאם האישי. אילן ליווה את בני־הזוג מנגופה בביקורם בישראל ושימש רופאם הצמוד. „הנשיא קורא לי בשמי הפרטי ומתייחס אלי כאל בנו המאומץ. מדי שבועיים אני נוסע לבקרו לטיפול פרטי מבטלארו ל־ממבאטו — מרחק של כ־30 קילומטרים."

התפלל למעני

ס־יפור נוגע ללב הוא סיפורו של ילד שחור, שהובא לבית־החולים בגיל כחצי שנה כשהוא סובל מתת־תזונה: „כשהגעתי למחלקה הילד היה כבר במצב של שחרור. שאלתי מדוע אין משחררים אותו, ואמר לי על־ידי האחות, שהאם הצעירה השאירה כתובת לא נכונה ולא ניתן לאתר אותה. הפעלתי עובדת סוציאלית, אך גם היא נחלה כישלון במציאת האם."

אשתו ההולנדית של ד"ר גונן, ויני, נרתמה גם היא למשימה. „הסתובבתי בווילג' ימים רבים, לחפש את הוריו. אהבתי את הילד ממבט ראשון ורציתי למצוא למענו את אמו. חרשתי את המקום ברגל, מבית־חומר אחד למישנהו, אך האם לא נמצאה."

אחרי שהעלו חרס בידם השלימו כולם, האחיות ושלושת הרופאים (שניים מהם שחורים) עם כך שאין לאן לשלוח אותו.

הילד הפך הקמע של המחלקה. אילן נהג לצרף אותו לביקורים בחדריהם של ילדים אחרים, והדגים עליו את השימוש בסטטוסקופ, כדי להוכיח לילדים שהדבר אינו כואב.

כך התרגל אורה פלנג — „התפלל למעני" בשפת המקום — לד"ר גונן, ובכל בוקר קיבל את פניו בנשיקות. לאט־לאט נוצר הקשר ההדדי. „היה לנו חבל להשאיר ילד בריא בין ילדים חולים. אהבנו אותו והחלטנו לאמצו. התחלנו לקחת אותו מבית־החולים כל יום אחרי הצהריים לביתנו, הנמצא בשכנות לבית־החולים."

הסובבים אותם קיבלו את עניין האימוץ בתדהמה: „זה נדיר מאוד, וכמעט בלתי־אפשרי או שפוי שלבן יאמץ שחור!"

אורה פלנג יפה התואר התאקלם יפה בביתם החם והנעים. הוא מפטפט כבר כמה מילים בעברית ובאנגלית, וגם מבין צוואנה — האחיות בבית־החולים דיברו עימו בשפתו.

מה תהיה דעתה של אמו של ד"ר גונן על הנכד יוצא־הדופן? „או, עם אמא שלי תהיה בעיה. הבעיה היא שגם היא תרצה לאמץ אחד מהם. כשהיתה הבעיה בקמבודיה, היא היתה הראשונה שהתנדבה לאמצם."

תימני קטן

א־ין ויני אוהבים את אורה פלנג כאילו היה בנם לכל דבר, ומתכוונים להשאירו ברשותם. „לאורה פלנג אין תאריך לידה. משערים שהוא כבן שנתיים, ואנו נצטרך להחליט על תאריך לידה. נערוך לו ברית־מילה ונחליט על שם חדש, אם נרצה," אומרת ויני בחיוך של אם אוהבת. היא תצרף אותו כאח קטן לשלושת ילדיה מנישואיה הקודמים. „בדעתי להשאיר לו את שמו המקורי אורה פלנג, כי הוא קיבל אותו מהוריו. בעברית כנראה נקרא לו אורי."

ויני אנה מודאגת מהשאלה מה יאמרו החברים: „הם יבינו. ומי שחושב שאנחנו משוגעים, בלאו־הכי לא יכול להיות חבר שלי."

נותרה רק בעיית יחסם של הילדים בארץ: „ילדים הם עם אכזר, אולי יהיו לו בעיות בגלל הצבע, אבל בישראל יש תערובת של צבעים ועדות מכל העולם. הוא לא השחור היחידי, מה גם שאורה פלנג לא כל־כך שחור — צבעו כבצע השוקולדה, כמו תימני קטן."

אורה פלנג אינו מפסיק לאכול. הוא מחבק, מנשק ומחייך לכל עבר, ומביט בהוריו החדשים בעיניים אוהבות.

אורנה גזית

בת היהלומן הדתי טוענת כי החוזר בחשובה ניסה לאנוס אותה ולסחוט ממנה כספים, והוא טוען:

אזיקים למחמסר

יוסי בן־דויד מסגיר את עצמו לשוטר במישרדו של עורך־הדין אמנון זיכרוני, אחרי שסיפר ל־העולם הזה את פרשת יחסיו עם חברתו. הוא הדגיש שאת תמונות־העירום, שצילם בהסכמתה, מסר למישטרה בנוכחותה. לידו אחותו, עדנה, שנעצרה כחשודה באיום.

ל יוסי בן־דויד היה נרגש מאוד. „אתם לא תעשו לי שום דבר, נכון?" אמר לשני השוטרים שנכנסו למישרדו של עורך־הדין אמנון זכרוני כדי לעצור אותו. שישה ימים לפני כן הוא ברח מביתו, אחרי שהוצאה נגדו פקודת־מעצר.

אחותו עדנה, שהיתה איתו במישרד, אמרה לו: „אל תדאג. אתה הסגרת את עצמך! יש פה עיתונאי וצלם שהבאת. הם ראו שאתה שלם."

בן־דויד, 24, צייר שלטים מיפו, נעצר ביום הרביעי האחרון על־ידי המישטרה, וביום השישי הוא הובא לבית־המישפט לשם הארכת מעצרו. הוא הוחשד שאיים על חברתו, בתיה, • נערה ממישפחה דתית, ואף היכה אותה כדי שלא תעזוב אותו. כמה ימים לפני שנעצר הוא ניסה לאנוס אותה בחדרו, הפשיט אותה, קשר אותה בשרשרת של כלבו, סתם את פיה בסמר־טוט, במגבת ובנייר דבק. לאחר מכן הפשיט אותה עירומה, צילם אותה ואף הכניס את אבר־מינו לתוך פיה.

במיקרה אחר, כשהיתה במחזור, איים עליה שהוא יראה את התמונות לאביה היהלומן ולמכריה, אם לא תשכב איתו. הוא השכיב אותה בכוח, הוציא מתוך גופה את הטמפון, שוב הכניס את אבר־מינו לפיה ושום צילם אותה בניגוד לרצונה.

בעילה על חוף־הים

ל יוסי בן־דויד, חוזר בתשובה המצוי בהליכי־גירושין מאישתו השוטרת, טען שאינו יודע מדוע רוצים לעצור אותו: „את התמונות מסרתי למישטרה, ואני בחור עדין ולא רגיל לבתי־סוהר." כדי לבסס את טענתו שאין לו מושג למה רוצים לעצרו, היה מוכן לספר את פרשת יחסיו עם בתיה.

סיפור יוסי:

הכרתי את בתיה באחד באפריל בחנות־ספרים, והתחלנו לדבר. השארתי לה מיספר טלפון ואמרתי לה שאם היא תוכל לעזור לי לצלם ספיבי אומנות, שתתקשר. כעבור שבוע התקשרתי אליה למקום עבודתה ו־ביקשתי את מיספר הטלפון שלה בבית.

התקשרתי אליה במוצאי־שבת. קבענו לאותו הערב בבניין העיריה בתל־אביב. הלכנו ליפו העתיקה ושוחחנו. היא סיפרה לי שהיא סטודנטית בבר־אילן בחוג ללימו־דים כלליים לתואר ראשון, ואני סיפרתי לה על עצמי. ככה התחלנו לצאת.

לפני ערב־פסח ביקשתי ממנה רשות לעלות לדירת הוריה. הם קיבלו שוק כשראו אותי. היה לי שיער ארוך, ולמרות שהיתה לי כיפה הם לא רצו אותי. אחר־כך עוד נודע להם שאני גר ביפו ואז בכלל הם לא התייחסו אלי.

ההורים של בתיה צרחו עליה. אמרו לה שבשום פנים ואופן לא תצא איתי, אך היא בפרינציפ המשיכה לצאת איתי.

כעבור שבוע וחצי באתי אליה וסיפרתי לה שאני גרוש, שיש לי ילד ושתודיע לי אם היא מוכנה לצאת איתי. היא אמרה שלמחרת היא תיתן לי תשובה. נפגשנו והיא אמרה שזה לא מפריע לה.

עז אז לא קיימנו יחסי־מין. שלושה חודשים אחרי שהתחלנו לצאת התקשרתי אליה יום אחד וביקשתי שנקיים יחסי־מין.

אמרתי לה שאני רוצה לקיים איתה יחסים ויש עוד עניין שאם היא תדע אותו היא תקבל שוק. אמרתי לה שאני נשוי ושאני נמצא בהליכי־גירושין. היא אמרה שלא איכפת לה שאני נשוי. אז אמרתי לה שבהתחלה לא רציתי לתת גט לאישתי, אך אם היא מוכנה להתחתן איתי אני אתן גט לאישתי.

התחלנו לקיים יחסי־מין. בפעם הראשונה לקחתי אותה לחוף הים בבת־ים. פרשתי שמיכה ובעלתי אותה. היא היתה בתולה וירד לה דם. למחרת קיימנו יחסים ליד בית־הספר שנקר בחולון. ועוד פעם ירד לה דם.

אחרי־זה קיימנו יחסים באופן קבוע. אחרי שראיתי שהוריה מתנגדים ש־אצא איתה הסתפרתי והתחלתי ל־מוד בכפר־חב"ד, כדי להיות חוזר בתשובה. היא אמרה לי שהוריה עדיין מתנגדים שאצא איתה ושהם לא יתנו לה את ביר־כתם לחתונה. כלומר, שיזרקו אותה מהבית. אביה היכה אותה וקרא לה זונה, ואפילו הביא חוקר פרטי הביתה שיבדוק מי אני ויגלה לה עלי דברים.

לסחוט כספים

א ז אמרתי לה שבעוד חודש אני נותן גט לאישתי ואחר־כך אדבר שוב עם הוריה. שאלתי אותה: „אם הוריך לא יסכימו שתצאי איתי, תסכימי לעזוב את הבית ולהתחתן איתי?" אמרה שכן. אז אמרתי לה שאני מעדיף שיקבלו אותי מאשר שיזרקו אותה.

התקשרתי לאחיה אודי, והוא אמר לי שהחוקר אמר שאני כנראה רוצה לסחוט מהוריו כספים. אמרתי לאודי שיכולתי לעשות זאת, אם רציתי, כי יש לי צילומי־עירום שלה, שנעשו בהסכמתה המלאה ומתוך אהבה.

ביום שני לפני שבועיים, כהתקשרתי אליה, היא אמרה לי שיש לה בחינה והיא הולכת ללמוד אצל חברה. הגעתי לביתה בשעה 11 בלילה וחיכיתי לה. בשעה אחת וחצי הגיע רכב. היא קלטה אותי ויצאה מהאוטו וזה שנהג בו נסע. קבענו שהיא תבוא אלי למחרת. אני למדתי לבחינת בגרות שהיתה לי בדיקדוק ביום רביעי. את ההוצאות לבגרות בתיה שילמה לי. ביום שלישי בשעה 11 בלילה ואחרי ש־עזרה לי, קיימנו יחסים, לא מלאים, כי היא היתה במחזור. באחת וחצי היא נסעה הביתה.

ביום חמישי הלכתי לתת הסכמה לגט במחוזי. עורך־הדין שלי לא בא ודחו את הישיבה לעוד חודש. נסעתי לבית־הספר שלה וחיכיתי לה. בשעה 11 ראיתי ש־מישהו מביא אותה. הוא קרא לי ואמר לי שלפני שאדבר איתה אני צריך לדעת שהיא הגישה תלונה נגדי ושאסור לי להתקרב אליה.

באותו יום היא הופיעה אצלי עם הקצין והוא אמר לי: „או שתתן לי את התמונות עכשיו ואשר לך שלא יגישו עליך תלונה, או שאשלח שוטרים שיעשו חיפוש, יקחו את התמונות ויעצרו אותך." אמרתי לו שבתיה תכתוב אישור שקיבלה את התמו־נות ונתתי לה אותם.

בשעה שבע בערב צילצלו בדלת שני שוטרים. הם אמרו לי „בוא, אתה עצור." נבהלתי, כי אף פעם לא הייתי בכלא, פחדתי שירביצו לי וגם לא ידעתי על מה אני נעצר. אז ברחתי ונסעתי לישיבה.

אחותי עדנה, התקשרה לעורך־דין, והוא אמר לה שקודם כל אני אסגיר את עצמי למישטרה. הסכמתי.

עד כאן דבריו של יוסי.

עורך־דינו של יוסי, הפרקליט יוסף ברד, טען בבית־המישפט בעת הדיון בבקשת המישטרה לעצור את החשוד, שהמדובר בצילומים פורנוגרפיים שאי־אפשר לצלם בלי הסכמת שני הצדדים המצולמים. מכאן שבתיה הסכימה מרצונה להצטלם.

השופט חיים אילת הורה לעצור את יוסי לעשרה ימים. את אחותו, עדנה, שנחשדה בנסיון להדיח את המתלוננת לחזור בה מעדותה, הוא ציווה לשחרר בערבות.

בן־ציון ציטרין

„צילמתי אותה בעירום - אך רק מתוך אהבה!"

„אני לא פיראט!"

(המשך מעמוד 43)

אם ההחלטה תהיה שלילית אפטר את הצוות ואחפש קונה.

● **מה שווייה של האונייה?**

לפני חודש הציעה לי קבוצת איראנים מיליון דולר. הם רצו שהאונייה תשדר מכוויית נגד חומייני. לא הרגשתי טוב למכור את האונייה בשביל מטרה כזאת. כסף לא עושה עלי רושם.

האונייה שלי לא שוה גרוש כאונייה. היא יכולה לשמש רק כאוניית־שידור. אמכור אותה אפילו אם אקבל מחצית ה־סכום שהשקעתי בה.

● **ואחרי שתמכור את האונייה, האם תחזור לעיסקי־מיסעדות?**

העולם שלי גדול ממדינת־ישראל. אני פה, כי אני אוהב לחיות פה. אבל אני לא סבלתי מאנטי־שמיות בשום־מקום בעולם.

אני מרגיש שלקחו ממני את כלי העבו־דה שלי. לכן אני צריך לחפש מקום אחר בעולם, שיקבל אותי ללא תנאים ושיסכים לקבל את העזרה שאני מוכן לתת לו.

● **לפני רגע אמרת שאינך כותב לבתך, שרונה, משום שירדה מהי־ארץ. כעת אתה מספר לי שאתה עצמך רוצה לעזוב?**

זה לא אותו הדבר. אני לא יורד, אני לא עוזב את הארץ. אבל אני מוכרח למצוא לי משהו אחר.

● **כמו מה למשל?**

לא יודע. דבר אחד בטוח: לא אשב בחיבוק־ידיים, למרות שאני יכול לחיות עוד 30 שנים מהריבית בבנק. בכלל, אני לא רץ לעשות כסף. את יכולה לזרוק אותי ברחוב בלי גרוש, אני יכול להתחיל מחדש.

■ ■ ■

● **מה דעתך על אוניית הטל־וויזיה „אודליה"?**

לא רוצה להתייחס לאודליה.

● **למה?**

אני חושב שדבר אחד אני מוכרח, בכל זאת, לומר: אודליה הצליחה במקום שבו אני נכשלתי. בזמנו רציתי להפעיל שידורי־טלוויזיה. ממישרד־התיקשורת אמרו לי: „אם תתחיל בטלוויזיה נפעל נגדך!" אז למרות שהשקעתי הון־כסף עזבתי את ה־עניין. ואז, פיתאום בא מישהו אחר ועושה את מה שאני רציתי לעשות. הייתי בטוח שיפסיקו אותו.

● **אתה מרוצה שהפסיקו אותו?**

תראי, זה היה הבייבי שלי, ופיתאום בא מישהו אחר ולקח לי אותו.

פול גרינוולד הרס לי את התוכניות וכמעט שהרס לי את הרדיו. הוא גרם לי הרבה נזק, אבל זו זכותו.

● **גרינוולד פיפר שהציע לך לחקים שותפות, אך אתה סירבת.**

לא נכון, הוא אף־פעם לא הציע לי שותפות. פעם אחת בלבד דיברתי עם גרינוולד, הוא הציע לי להביא אונייה עם משדר שיגמור את שידורי־ישראל, יאפיל על השידורים — מה שנקרא בשפת ה־מיקצוע ג'אמינג. אמרתי לו שלא יעז להשמיע דיבורים כאלה לידי. מאז לא ראיתי אותו.

● **מה דעתך על הבעיות שגור־מים לגרינוולד?**

אני לא מאמין שהיו עושים לי את מה שעושים לו. אני הייתי עושה את זה אחרת. הייתי מצליח להגיע לרווח של 360 מיליון לירות ליום ותורם הכל למוסדות־צדקה. אף פוליטיקאי לא היה מעז לגעת בי, אני לא פיראט.

■ ■ ■

● **אני מניחה ששר־התיקשורת יתקשה לאשר לך לשדר מהחוף משום שאם הוא יאשר לך הוא יאלץ לאשר גם לאחרים. אתה חו־שב שאתה יוצא־דופן, מה שאסור לאחרים יהיה מותר לך?**

לא נכון להגיד לי דבר כזה. לא נכון להגיד לי: למה לך כן ולאחרים לא. אני לא כל אחד.

רשיון־שידור זה לא רשיון לבניית כביש או בניין, זה לא תחרות שבה מי שיש לו יותר כסף מנצח. אי־אפשר לתת לכל אחד כשיר קשר ביד. אותי מכירים. הממשלה יודעת שאני לא אזיק למדינה, להיפך.

ובכלל, אני לא חושב שיימצא אדם שיתחרה בתנאים שלי — אני אקדיש 50% מהרווחים לתרומה, אני מציע שהרשיון יהיה רק על שמי ולא אוכל למכור מניות. אני מציע שאחרי מותי תעבור תחנת־השידור לידי המדינה והרווחים ילכו ל־מוסדות־צדקה. אם יש מישהו שמוכן ל־תנאים האלה, בבקשה — שיתנו רשיונות לכל מי שדורש, אני בעד תחרות.

---

* שם בדוי. שמה האמיתי נאסר לפיר־סום.

במכות ובמהלומות חגגה הבוהמה את ראש־השנה והבימאי זרק בקבוק בפני המלחין

הדם זרם בין

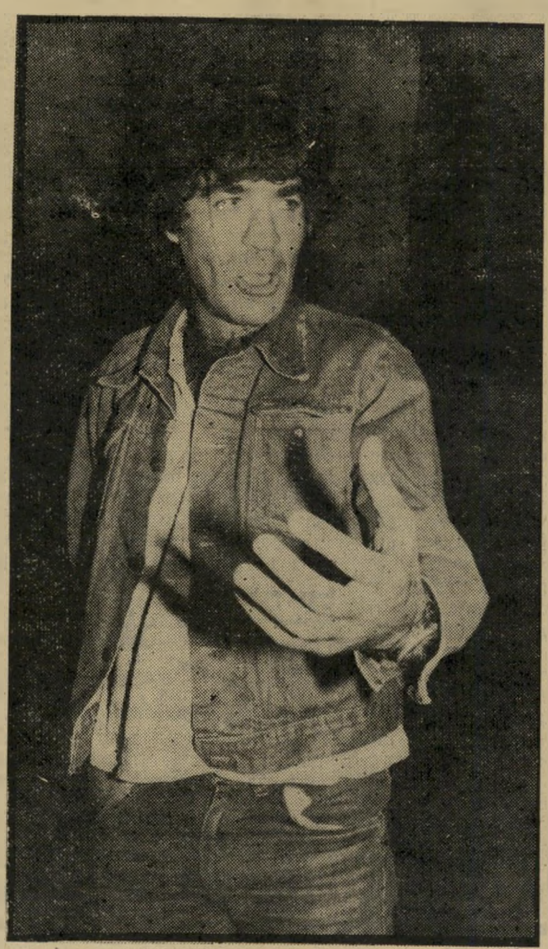
ב בת אחת פרצה המהומה הגדולה. צינצנות־הפרחים שעל השולחנות הועפו על הריצפה ברעש גדול, ורסיסים עפו לכל עבר. בקבוקי־יין ריקים הועפו מקצה החדר אל קצהו. אגרופים הונפו בזעם. כך אמורה היתה להסתיים למעשה חגיגת הבוהמה בראש השנה האזרחית החדשה במיסעדת־הבוהמה החדשה של כתב מעריב לשעבר, שאול אברון, בנווה־צדק.

מיסעדתו של שאול, הנקראת הקיוסק של תיאטרון נווה־צדק, נהפכה בזמן האחרון מוקד־הבילוי של הבוהמה. מאכליו של שאול, מעשה־ידיו, ותאווירה המיוחדת במקום מושכים אליה אמנים וסופוליטיקאים, הנאלצים לפעמים להמתין זמן רב למקום פנוי. אין פלא שהבוהמה החליטה לחגוג את ראש־השנה האזרחית דווקא במקום זה.

בשעה 10 בערב כבר היה המקום מלא מפה לפה. בקצה החדר נשמע מקצה החדר קול ניפוץ שימשה, שנמהל בקולות צחוק רועם. כטוב ליבו ביין החליט אחד האורחים לנפץ שימשה. בנס לא נפגע יוסי שריד, שישב בדיוק מתחת לחלון, ושהספיק לזנק הצידה. מישהו צעק מקצה החדר השני לעבר חברי־הכנסת „ברושה, בושה!" המלצר הגבוה אסף את שברי הזכוכית ואל המקום הגיע בעל־הבית, שאול אברון, ובידו מגש. שאול הסתובב בחדר ושלח מבט משועשע וסלחני אל עבר ידידיו.

בינתיים התקרבה השעה לחצות. אורי ליפשיץ קם מהשולחן בחיפזון ומיהר החוצה. כשנשאל מדוע הוא הולך, השיב: „אני הולך לנשק את אשתי לקראת השנה החדשה!"

זה בדיוק מה שעשו כולם בחצות. כאשר כבה האור, התנשקו הזוגות בלהט. אורי ליפשיץ חזר, הצטרף אל השולחן ולגם עוד כמה כוסיות. כשוב ליבו קם מהשולחן, התיישב ליד הפסנתר והחל פורט עליו. חבריו הצטרפו אליו בשירה עליזה. נגינתו של אורי ליפשיץ הפריעה, כנראה, לבימאי פרוספר פאריינטה, והלה צעק לעבר אורי ודרש להפסיק את נגינתו. קריאותיו הרגיזו מאוד את חבריו של אורי, אשר השיבו לפרוספר בעלבונות.

מחין קראוס
אורי ליפשיץ רצה לנגן

פרוספר חמום־המוח קם מכסאו, והזמין את חבריו של אורי לגמור את החשבון בחוץ. יונתן שם־אור ניסה להפריד בין הניצים, אולם חיש מהר נזרקו לעבר פרוספר אימרות כגון: „אנחנו מצפצפים עליך, פרוספר! איך אתה יכול להעליב צייר כאורי ליפשיץ? אנחנו לא נכה אותך רק מכיוון שאנו מתחשבים בנכות שלך!"

כאן, כנראה, הוגדשה הסאה. פרוספר נמוך־הקומה, שאינו אוהב כשמזכירים לו את נכותו, נפגע עד עימקי נשמתו, נטל בקבוק מעל השולחן וזרק אותו ישר על פניו של שמוליק קראוס. פניו של קראוס החלו שותתים דם, שניגר על חולצתו. לשמוליק, ששימחתו הועבה, זה היה די. הוא החנפל על פרוספר במכות נמרצות, שולחנות הועפו הצידה, והמלצר ההמום גרר את הניצים החוצה. הם המשיכו את התיגרה בחוץ.

באותו רגע הגיעו אל המיסעדה השחקן אילי גורליצקי ואשתו רותי לרמן. אילי הנדהם מיהר ופרש לעבר החדר השני של המיסעדה. כך בדיוק עשה גם העיתונאי אורי דן, שפרש לא מכבר ממעריב. בינתיים חזר לחדר גם המלצר, כשחולצתו הלבנה מגואלת בדם, והוא נראה כאחרי שחיטה. המלצר מיהר להחליף את חולצתו, ואל המקום הגיע דן בן־אמוץ במצב־רוח מרומם, כשכולם מספרים לו מה הפסיד.

„אין דבר," מילמל המלצר, „הם ישלמו את הנזק של החלון. את מחיר הסעודה נגבה מהם בפעם אחרת." אמר ומיהר לנקות את השולחן ואת רסיסי הזכוכית שעל הריצפה.

כעבור עשר דקות חזר הכל לקדמותו, שאול אברון המשיך לחייך ולהגיש לאורחיו מעדנים כאילו דבר לא קרה. בשעות הקטנות של הלילה עוד זרמו אל המקום אנשים רבים.

בימאי פרוספר
יוסי שריד לא נפגע בנס

ישבו הצייר אורי ליפשיץ, שמוליק קראוס וידידתו הבוטיקאית. אל השולחן הצטרף כעבור חצי שעה חברי־הכנסת ומבקרי התיאטרון בגלי צה"ל, יוסי שריד, שבא בחברת אשתו, וישראל פלג, שהיה אחד מעוזריו של חבר־הכנסת שימעון פרס.

כעבור שעה קלה נכנס אל המקום יונתן שם־אור, יוצאו של שר־התיקשורת, מרדכי ציפורי. יונתן הגיע בחברת אשתו הטריה. באותה שעה הגיע גם בימאי־הקולנוע פרוספר פאריינטה. ברקע נשמעה מוסיקה נעימה, היין נשפך כמים, עד שלפתע

האיש בעל הכובעים

(המשך מעמוד 57)

ליצור מהם קישוטים מרהיבי־עין.

„בקיץ," מספר ארזי, „אני מסתובב ב־כובע רק במשך היום, אבל בחורף אני לא נפרד ממנו. חסרות לי כמה שערות בראש, אז קר לי, והכובע מחמם אותי.

„לא, לא, אני לא מתבייש בקרחת שלי. מי שמתבייש יכול לעשות השתלת שיער. אני מקבל את החיים כמו שהם, רק שלדעתי כובע עושה את האדם יפה יותר, ממש כמו בגד יפה."

כובעו הראשון של ארזי היה כובע טירולי, שאותו קנה מתייר. אחרי אותו הכובע, שמצא חן מאוד בעיני נהג־האוטו־בוס, באו מייד נוספים בעשרות. ארזי יצר קשר עם כובען תל־אביבי, המקבל דוגמות של כובעים מחבריו בלחבי־העולם. אותו כובען לא דאג אפילו פעם שמא לא יצליח להיפטר מהכובעים המוזרים — הוא ידע שארזי גפן יבוא לחנותו ויקנה אותם.

הטיפול בכובעים חייב להיות רציני ואחראי מאוד. כדי לשמור שהכובע לא יאבד או ישנה את צורתו יש צורך להב־ריש אותו, לנקות אותו ולתת לו צורה. „אני סיגלתי לעצמי שיטות לטפל בכו־בעים ולעצב אותם, אחרי שהכובענים לא היו מוכנים לגלות לי את סודותיהם המיקצועיים."

הרבה כובעים הוא השחית, עד שמצא את השיטות הנכונות. „שנים חלמתי על כובע אוסטרלי, וכשקיבלתי אחד כזה הוא היה מלוכלך מאוד. אז רחצתי אותו והוא נהרס לגמרי. לרמטכ"ל יש כובע כזה, ושמעתי שבאמצע המילחמה הוא שכח אותו באיזה בונקר וחזר כדי לקחת אותו."

כמו ג'יי־אר

ה בעייה היחידה של ארזי היא עם קהל־הנוסעים. „אנשים שמרנים מטיבעם, ויצור כמוני נראה להם מוזר," הוא מחייך.

„כשעולים תיירים לאוטובוסים הם נב־הלים לרגע, איך הדבר הזה יקח אותם, אך אני נותן לנוסע להרגיש טוב, כאילו הוא היחידי באוטובוס, ואיני משאיר נוסע בלי תשובה על כל שאלה."

היום מרבה ארזי להסתובב עם כובעי־בוקרים בסיגנון כובעיו של ג'יי־אר מ־סידרת הטלוויזיה דאלאס. „תיירים אמרי־קאיים שרואים אותי בכובעים האלה מת־להבים מהם ולא מזהים את מוצאם האמ־ריקאי. זה ממש מוזר, אני חשבתי שב־אמריקה בכל בית יש כובעים כאלה ושכולם חובשים אותם."

הישראלים, כך טוען איש־הכובעים, הם „אנטי־כובעים", ומנסה להסביר: „שלב ההתנגדות מתחיל בצבא. גם לי היו המון מישפטים משום שלא חבשתי כומ־תה. אבל אני בטוח שאם היו מייצרים כובעים מעניינים, החיילים היו חובשים אותם בשימחה."

כובע מיוחד באוסף הכובעים הוא הכו־בע למילואים. זהו כובע בצבע־זית, כצבע המדים, אבל פרט לצבע כל דמיון בינו ובין כומתה צבאית הוא מיקרי בהחלט. אולם גם בצבא התרגלו כבר הממונים על המישמעת למלך הכובעים, והם הפ־סיקו להעיר לו על הופעתו הבלתי־תיקנית.

לצד כל עיסוקיו הרבים יש לו ל־ארזי גפן זמן לעוד אהבה גדולה בחייו: חמת־החלילים. „שנים רציתי כלי כזה," הוא מספר ושולח יד מלטפת אל כלי־הנגינה. „שלחתי מיכתבים לבתי־חרושת רבים בסקוטלנד, עד שאחד מהם שלח לי את החמת לארץ."

ארזי קיבל את כלי־הנגינה אך לא ידע כיצד להפיק ממנו צלילים. באחד מסיוריו בעיר העתיקה בירושלים הבחין בחלון־ראווה של חנות צילום, בתמונה של אדם עם חמת־חלילים. הוא איתר אותו ושיכנע אותו ללמדו את תורת הניגון.

„הוא לימד אותי בשיטה פרימיטיבית מאוד," נזכר ארזי, „אבל לאט־לאט הת־קדמתי ולמדתי לנגן כמה צלילים."

כל השירים המנוגנים בחמת נשמעים דומים, ומשיר אחד אפשר לעשות אלף שירים רק על־ידי שינוי קצב הנשיפות.

„לפעמים באים אלי חברים ואני מציג את החמת בגאווה רבה," הוא מחייך, „ואני אפילו מתחיל לנגן כמה צלילים, ואז, לשמחתי הרבה, אני מגלה שאורחי משתעממים כבר אחרי כמה צלילים. אני מפסיק לנגן ואף אחד לא יודע שבעצם השיר האחד שניגנתי הוא השיר היחידי שאני יודע לנגן."

טיבי זכרוני

הידע של ד"ר פישר והיופי שלך חופפים. קמיל שמפו.

טיפוח השיער איננו רק עניין של יופי, במעבדות ד"ר פישר יודעים כי כדי להגיע לשיער יפה ומטופח יש להגיע קודם לפתרונות הנכונים.
מדעני ד"ר פישר, אשר יצרו למענך את סדרת מוצרי הקוסמטיקה קמיל־בלו, גאים להציג בפנייך סדרה מורחבת של קמיל שמפו, השמפו הנודע של ד"ר פישר. קמיל שמפו מכיל את כל המרכיבים הדרושים לבריאותו ויופיו של השיער, תמציות הפרחים הטבעיים מחזירות לשיער את הברק הטבעי והמראה המטופח. לבחירתך 3 סוגי קמיל שמפו הידועים בסגולותיהם המועילות לשיער:

קמיל שמפו בלונד
שמפו מיוחד לבלונדיניות ובהירי שיער, מכיל תמציות פרחי הקמומילה (בבונג), מעמיק את גוון השיער הטבעי ושומר על רכותו ורעננותו.

קמיל שמפו חינה
השמפו המהפכני המופק מתמציות החינה, מעניק לשיער את כל יתרונות החינה, מעמיק את גוון השיער ואינו משנה את צבעו הטבעי.

קמיל שמפו צמחי
שמפו צמחי המכיל תמציות מתערובת צמחים מיוחדת, שומר על השיער ומעניק לו רכות ורעננות.

Dr. Fischer

חדש

שנה 46 המחיר: 20 שקלים (כולל מ.ע.מ.)
76 עמודים
י"א שבט תשמ"ב, 6.1.1982 מיספר 2314

העולם הזה

אביבית בלס

המישטרה טוענת שנערה זו היא

מלכת העריקים